

EHDOTUS EUROOPAN UNIONIN PERUSOIKEUSKIRJAKSI

fundamental.rights@consilium.eu.int

**Bryssel, 25. toukokuuta 2000
(OR. multilingue)**

CHARTE 4332/00

CONVENT 35

PUHEENJOHTAJISTON ILMOITUS

Asia: Ehdotus Euroopan unionin perusoikeuskirjaksi

- Kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia sekä kansalaisten oikeuksia koskevat valmistelukunnan jäsenten esittämät tarkistukset
(Viiteasiakirja: CHARTE 4284/00 CONVENT 28 (REV 1 koskee ainoastaan ranskankielistä toisintoa))

Valtuuskunnille toimitetaan jäljempänä valmistelukunnan jäsenten esittämät tarkistukset.

Tarkistukset on ryhmitelty artiklan ja tarvittaessa kohdan mukaan. Niissä on juokseva numerointi. Johdanto-osaa koskevat yleiset huomautukset ja toivomukset on esitetty erikseen asiakirjan alussa. Johdanto-osaa käsitellään erikseen tarkistusten tarkastelun jälkeen.

Yleiset huomautukset

Asia: Ehdotus Euroopan unionin perusoikeuskirjaksi

- Tarkistukset 1–30 artiklaan (kansalaisoikeudet, poliittiset oikeudet sekä kansalaisten oikeudet)

1. **HUOMAUTUS**

1. *Esitetyt tarkistukset on laadittu seuraavien olettamusten pohjalta:*

- *Peruskirja sitoo Euroopan unionin toimielimiä ja edustajia.*
- *Peruskirja sisällytetään jollakin tavoin Nizzan sopimukseen.*
- *Peruskirjaan ei oteta johdanto-osaa, joka määrittelee sen vaikutusta tai merkitystä.*
- *Perusteluilla (tai 'määritelmillä') on yhtä suuri vaikutus kuin itse artikloilla: olen ehdottanut tarkistuksia molempiin osiin.*
- *Jos olemassa olevien perussopimusten sanamuotoa aiotaan muuttaa, olisi se tehtävä tyylikkäämmin ja selkeämmin kuin ensimmäisessä ehdotuksessa on yleisesti ottaen pystytty tekemään.*

2. Ehdottamani tarkistukset koskevat erityisesti sisältöä:

3 artikla: Otetaan ekologia mukaan artiklaan.

12 artikla: Poistetaan maininta kunnista ja maineesta.

13 artikla: Mainitaan erityisesti nykyaikaiset parisuhteet.

15 artikla: Suojellaan kulttuuri-, kansallisia ja alueellisia vähemmistöjä.

18 artikla: Laajennetaan asiakirjojen saatavuutta.

21 artikla: Tehostetaan turvapaikanhakijoiden oikeuksia.

22 artikla: Vahvistetaan alueellisia ja kulttuurisia vähemmistöjä.

23 artikla: Vahvistetaan kansanvallan periaatetta.

26 a artikla: Sisällytetään oikeus diplomaattiseen suojeluun.

27 artikla: Turvataan säädösten avoimuus ja tietojen julkisuus.

HH artikla: Otetaan käyttöön uusi horisontaalinen lauseke, jolla mahdollistetaan kansalaisuuteen liittyvien erityisoikeuksien soveltamisalan laajentaminen.

3. En tässä vaiheessa ole tehnyt artiklojen järjestyksen muuttamista koskevia ehdotuksia.

ANREW DUFF, Euroopan parlamentin jäsen

Bryssel

23. toukokuuta 2000

Yleiset huomautukset

- 1) Seuraavia tarkistuksia ehdotetaan sillä ehdolla, että yksittäiset artiklat ja niitä seuraavat oikeuksien perustelut muodostavat yhteisen kokonaisuuden. Toisin sanoen asiakirjassa Convent 28 "perusteluiksi" nimitetyn osion (ehdotan muuten nimitystä "oikeuden määrittelmä"/osa B, joka tuntuu osuvammalta) on oltava perusoikeuskirjan olennainen osa - "forms an integral part of the present Charter". Varaan oikeuden tehdä lisähuomautuksia asiakirjassa Convent 28 oleviin määräyksiin sihteeristön tehtyä mukautetun ehdotuksen oikeuksien määrittelystä, vrt. asiak. Convent 29.
- 2) "Perustelujen" useissa kohdissa ilmoitetaan, että siinä kuvattujen oikeuksien rajoituksia koskeva kysymys ratkaistaan sitä koskevalla horisontaalisella lausekkeella (asiakirjassa Convent 34 aikaisempi H.2 artikla, nyt 47 artikla). Tämä ei mielestäni riitä, ja siitä voi aiheutua oikeudellista epävarmuutta siitä, missä määrin asiaan kuuluvia rajoituksia sovelletaan. Euroopan ihmisoikeussopimuksen poikkeusmääräykset ovat luonteeltaan hyvin erilaisia, kuten usein on huomautettu. Näin ollen yksittäisen oikeuden rajoittamisen on liityttävä B osassa määriteltyyn oikeuteen. Näin on jo osittain laita asiakirjan Convent 28 2, 5, 6, 12, 14, 15 ja 17 artiklan osalta. Näissä tapauksissa on viitattava lisäksi Strasbourgin tuomioistuimen oikeuskäytäntöön.

EHDOttAMIANI TARKISTUKSIA KOSKEVA YLEISSELVITYS

RIJK VAN DAM

EUROOPAN PARLAMENTIN JÄSEN

Koska perusoikeuskirjasta tulee Euroopan unionin virallinen asiakirja, se saa sisältää *vain* oikeuksia, jotka liittyvät Euroopan unionin toimielinten ja elinten toimintaan. Onhan perusoikeuskirjan tarkoitus koskea juuri näiden elinten toimintaa. Tämä tavoite on nähdäkseni pidettävä mielessä, muutoin perusoikeuskirjasta tulee merkityksetön asiakirja. Jos perusoikeuskirja sisältää kaikenlaisia oikeuksia, jotka eivät mitenkään liity unionin toimivaltaan, sitä ei myöskään voida noudattaa. Silloin siinä luvataan paljon, mutta myönnettyjä oikeuksia ei voida turvata. Olemassa olevaa toimivaltaahan ei tällä asiakirjalla saada laajentaa. Sen vuoksi ehdotan joidenkin artiklojen poistamista peruskirjaehdotuksesta. Moni artikla sisältää arvokkaita asioita, mutta peruskirja ei ole ihmisoikeussopimus. Ihmisoikeuksien todellisen suojelemisen ja kehittämisen on tapahduttava toisaalla. Ensinnäkin jäsenvaltioilla on velvollisuus suojella ja kehittää perusoikeuksia. Myös kansainvälisillä järjestöillä, kuten Yhdistyneillä Kansakunnilla ja Euroopan neuvostolla, on sillä alalla tärkeä tehtävä. Perusoikeuksien suojelun on keskityttävä ensi sijassa niille. Unionin toimielinten ja elinten täytyy *kunnioittaa* oikeuksia, mutta ne eivät ole ensimmäisenä vastuussa näiden oikeuksien *turvaamisesta*.

Tämä johtaa minut toiseen asiaan. Katson olevan olennaisen tärkeää, että Euroopassa säilyy yksimuotoinen ihmisoikeuksien suojelujärjestelmä. Tästä on seurauksena, että peruskirjan on noudatettava mahdollisimman paljon Euroopan ihmisoikeussopimusta. Monissa muutoksissa olen niin ollen tavoitellut parempaa vastaavuutta Euroopan ihmisoikeussopimuksen kanssa. Tässä asiassa kannatankin lämpimästi Alankomaiden hallituksen edustajan Korthals Altesin ehdotusta. Tähän liittyen olen päätenyt joidenkin rajoitusten esittämiseen *artiklakohtaisesti* huolimatta siitä, että puheenjohtajisto on ehdottanut rajoitusten kokoamista yleiseen horisontaaliseen artiklaan. Rajoitusten esittäminen artiklakohtaisesti on myös eduksi perusoikeuskirjan selkeydelle. Lopuksi pidän erittäin tärkeänä, että oikeudet eivät ole ristiriidassa Euroopan kristillisten juurten kanssa.

Alankomaiden parlamentin edustajien ehdottamat tarkistukset asiakirjassa CHARTE 4284/00
CONVENT 28 oleviin artikloihin:

Esittäjät: E. M. H. Hirsch Ballin

M. Patijn (myös G. J. W. van Ovenin puolesta)

I Yleiset varaumat

Ensiksikin esitetään varauksia, jotka koskevat peruskirjan laatintaa yleensä: jatkossa on vallittava yksimielisyys siitä, mikä on peruskirjan suhde Euroopan ihmisoikeussopimukseen.

Tarkistusten esittäjien lähtökohtana on se, että perusoikeuskirja mahdollisimman vähän poikkeaisi Euroopan ihmisoikeussopimuksesta. Lisäksi peruskirjan laadinnan myöhemmässä vaiheessa rajoitukset on muotoiltava artiklakohtaisesti Euroopan ihmisoikeussopimuksen systematiikan mukaisesti.

Edelleen esitetään yleinen varaus asiakirjan CHARTE 4284/00 CONVENT 28 hollanninkieliseen tekstiin, joka ei kaikilta osiltaan vastaa Alankomaissa käytössä oikeudellista kielenkäyttöä.

Heinrich Neisser
Euroopan unionin perusoikeuskirjan valmistelukunnan jäsen

Wien, 23. toukokuuta 2000

Asia: Tarkistusehdotukset perusoikeuskirjan 1–30 artiklaan (asiak. CONVENT 28)

Arvoisa Puheenjohtaja

Haluaisin saattaa tiedoksenne jäljempänä olevat konkreettiset tarkistusehdotukseni edellä mainittuihin artikloihin.

Ensiksi haluaisin kuitenkin esittää vielä yleisen huomautuksen oikeuksiin puuttumista koskevien varaumien ongelmiin: nykyisessä ehdotuksessa (CONVENT 28) tullaan ilmeisesti pitämään kiinni oikeuksiin puuttumista koskevasta horisontaalisesta määräyksestä, eikä Euroopan ihmisoikeussopimukseen sisältyviä oikeuksiin puuttumista koskevia määräyksiä toisteta. Sen sijaan asiakirjassa CONVENT 34 esitetään horisontaalista 47 artiklaa (Oikeuksien rajoitukset), jolla on tarkoitus korvata tällaiset erityismääräykset.

Koska tämän horisontaalisen artiklan lopullisesta muotoilusta on määrä keskustella vasta kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan toisen käsittelyn jälkeen, eivät seuraavat tarkistusehdotukseni koske kysymystä mahdollisista oikeuksiin puuttumista koskevista erityismääräyksistä. Tällaisten määräysten mahdollista mukaan ottamista voidaan nimittäin arvioida vasta sen jälkeen kun on selvillä, miten oikeuksiin puuttumista koskeva horisontaalinen

varauma voitaisiin muotoilla. Näin ollen saattaa osoittautua välttämättömäksi palata 47 artiklaa koskevan keskustelun jälkeen vielä kerran kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskeviin artikloihin, jotta silloin kuitenkin voitaisiin ottaa mahdollisesti mukaan vielä oikeuksiin puuttumista koskevia erityisvarauksia.

(kohteliaisuuslauseke).

Heinrich Neisser

23. toukokuuta 2000

Jean-Paul Jacqué
Perusoikeuskirjan puheenjohtajisto
Bryssel

EHDOTUKSET ASIAKIRJAA CONVENT 28 KOSKEVIKSI TARKISTUKSIKSI

1. Kiitän lähettämästänne asiakirjasta CONVENT 28, jossa ovat puheenjohtajiston viimeisimmät ehdotukset 1–30 artiklaksi. Haluan esittää seuraavat kirjalliset tarkistukset.
2. Puheenjohtajiston tekemät viittaukset Euroopan ihmisoikeussopimuksen sanamuotoon ja lähestymistapaan ovat tervetulleita. Mutta kuten kirjeessäni 17. maaliskuulta mainitsin, meidän on edettävä pidemmälle. Selityksistä saa ohjausta yleissopimuksen logiikkaan yksittäisten artiklaehdotusten osalta. Mutta niiden ei voida katsoa omaavan samaa oikeudellista pätevyyttä ja vaikutusta kuin oikeuden selkeän määrittelyn, joka kytkee oikeuden vastaavaan olemassa olevaan oikeuteen esim. Euroopan ihmisoikeussopimuksen nojalla. Pidänkin näin ollen täydellistä ja yhtenäistä oikeuksien määritelmiä koskevaa osastoa ensiarvoisen tärkeänä, jos aiomme pysyä Kölnin päätelmissä annetun toimeksiannon puitteissa. Olen yhä vakuuttunut siitä, että tämä lähestymistapa on täysin sopusoinnussa Euroopan unionin lainsäädännön, esim. EY:n perustamissopimuksen 6 artiklan 2 kohdan kanssa.
3. Toimittamiini tarkistusehdotuksiin olenkin sisällyttänyt tekstin oikeuksien määritelmiä koskevaa osastoa varten. Olen ottanut asiaankuuluvan määritelmiä koskevan tekstin vastaavan julistustekstin oheen. Otaksun, että nämä kaksi ovat asiakirjan eri osissa. Perusteluni eivät tietenkään ole osa tarkistettua tekstiä. Pyydän panemaan merkille, että tekstin A osa toimitetaan siltä pohjalta, että sille annetaan sama luja oikeusperusta, jota ehdotan B osalle. Tekemäni A osaa koskevat ehdotukset eivät ole voimassa ilman B osaa. En ole tässä asiakirjassa esittänyt Euroopan ihmisoikeussopimusta eikä perustamissopimusta kokonaisuudessaan, vaikka näin voidaan tehdä jos valmistelukunta pitää tätä parempana. Vertailun helpottamiseksi lähetän erillisen liitteen, josta käy ilmi, miltä kaksiosainen asiakirja näyttää tehtyjen muutosten jälkeen.
4. Horisontaalisten artiklojen on katettava kaikki keskeiset liitännäissäännökset (esim. Euroopan ihmisoikeussopimuksen 17, 18 ja tarvittaessa 16 artiklan), jotka on ymmärrettävä yhdessä Euroopan ihmisoikeussopimukseen perustuvien oikeuksien kanssa. Horisontaalisia säännöksiä tarvitaan vahvistamaan kaksiosaisen lähestymistavan muita näkökohtia (esim. poikkeuksien myöntämismahdollisuuksien ja kansallisen identiteetin kunnioittamisen osalta, sekä selkeyttämään, että peruskirja ei sisällä uusia oikeuksia tai keinoja).

Lordi Goldsmith, Q.C.

Tukholma
23.5.2000

Jean-Paul Jacqué
EU:n perusoikeuskirjan puheenjohtajisto
Neuvoston pääsihteeristö
Bryssel

Ehdotus Euroopan unionin perusoikeuskirjaksi

Arvoisa Jean-Paul Jacqué

Minulla on ilo toimittaa teille peruskirjaehdotusasiakirjaa CONVENT (ehdotukset 1–30 artiklaksi) koskevat ensimmäiset ehdotukseni.

Lisää huomautuksia saatetaan toimittaa, kun peruskirjan koko teksti sekä valmistelukunnan muiden jäsenten ehdotukset on jätetty.

Haluaisin tässä vaiheessa tehdä kaksi yleistä huomautusta. Ensiksikin, asiakirjan CONVENT 28 ruotsinkielinen käännös ei ole kaikilta osin tyydyttävä, joten sitä on tarkistettava myöhemmin.

Toiseksi, peruskirjan tekstissä kokonaisuudessaan ei tule tehdä eroa sukupuolten välillä. Tätä tarkoitusta varten liitän oheen erillisen ehdotuksen, jonka pyydän ystävällisesti ottamaan huomioon.

Kunnioittavasti

Daniel Tarschys
Professori

Sukupuolineutraalius

Ehdotukseen tehtyjen huomautusten ja ehdotusten lisäksi esitän, että käytetään kieltä, jossa ei tehdä eroa sukupuolten välillä. Tästä syystä kaikki "his" -pronomini muodot olisi kautta koko tekstin korvattava muodolla "his or her".

Esimerkki:

"Everyone has the right to liberty and security of person. No one shall be deprived of his *or her* liberty save in cases prescribed by law and in accordance with a procedure prescribed by law."

Daniel Tarschys

Johdanto-osa

Ehdotus tarkistukseksi johdanto-osan 2 kohtaan

Esittäjä: Dr. Sylvia-Yvonne Kaufmann

Ehdotettu teksti:

- 2. Unioni ja sen toimielimet perustuvat jäsenvaltioille yhteisiin vapauden, kansanvallan ja ihmisoikeuksien kunnioittamisen sekä oikeusvaltion ja yhteisvastuun periaatteisiin.**

Perustelut:

Viitataan 12. huhtikuuta 1989 annettuun Euroopan parlamentin julistukseen perusoikeuksista ja -vapauksista (Declaration of fundamental rights and freedoms), jonka johdanto-osassa vahvistetaan yhteisvastuun ja sosiaalivaltion periaatteet, ja ehdotan 'yhteisvastuun' lisäämistä perusoikeuskirjan johdanto-osassa esitettyihin periaatteisiin.

Asiakirja CONVENT 28

Esittäjä: Jürgen Gnauck

Asiakirjassa CONVENT 17 oleva **kansanvaltaisuuden periaatetta** koskeva tähänastinen tekstiehdotus on tarkoitus sisällyttää ainakin osittain johdanto-osaan. Tästä syystä kyseiseen tekstiehdotukseen ei ole toistaiseksi tehty tarkistusehdotuksia. Tosin on varmuuden vuoksi huomautettava, että ilmaus "Kaikki julkinen valta on lähtöisin kansalta" voi johtaa väärinkäsityksiin. Jos vastaavanlainen määräys ylipäänsä otetaan johdanto-osaan, on käytettävä mieluummin sanamuotoa: "Kaikki julkinen valta on lähtöisin Euroopan unioniin liittyneiden valtioiden kansoilta".

Ehdotus tarkistukseksi johdantoon – kansanvaltaisuuden periaate

Esittäjät: Prof. Dr. Jürgen Meyer, Pervenche Beres, Jo Leinen, Hans-Peter Martin ja Ieke van den Burg

Ehdotettu teksti:

Unioni ja sen toimielimet perustuvat jäsenvaltioille yhteisiin vapauden, kansanvallan ja ihmisoikeuksien kunnioittamisen sekä oikeusvaltion, yhdenvertaisuuden ja yhteisvastuun periaatteisiin.

Perustelut:

Tarkistusehdotus vastaa ensimmäistä pilaria siinä kolmen pilarin mallissa, joka esiteltiin 4. toukokuuta (asiak. CONTRIB 144).

Artiklan sanamuoto noudattaa puheenjohtajiston ehdotusta, jota täydennetään ottamalla mukaan 'yhdenvertaisuuden' ja 'yhteisvastuun' käsitteet.

Yhteisvastuun periaate on jokaisen, myös valtioista riippumattoman yhteisön osatekijä. Saksassa se sisältyy implisiittisesti perustuslaissa tarkoitettuun sosiaalivaltion periaatteeseen¹, Ranskassa taas käsitteiden 'solidarité' ja 'fraternité' väliseen valtiosääntöhistorialliseen yhteyteen, Espanjassa yhteisvastuun periaate mainitaan perustuslain 2 artiklassa ja Puolassa perustuslain johdanto-osassa. Euroopan yhteisön osalta yhteisöjen tuomioistuin on viitannut yhteisvastuun velvoitteeseen, johon

¹ Jarass, Hans ja Pieroth, Bodo, *Grundgesetz für die Bundesrepublik Deutschland. Kommentar*, Beck, München, 2000, 20 pykälän 105 momentti, s. 503 (5. painos).

jäsenvaltiot ovat sitoutuneet liittyessään yhteisöön (Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen tuomio, asia 39/73, Kok. 1973, s. 101 [102]). Viittaus toistuu monissa muissa tuomioistuimen tuomioissa ja lausunnoissa (Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen lausunto, Kok. 1977, s. 741–, lausunto 1/76; yhteisöjen tuomioistuimen tuomio, Kok. 1980, s. 907– sekä asiat 136/82, 263/82, 64/84, 250/84, 276/80 ja 203/86).

Koska kolmen pilarin malli on herättänyt valmistelukunnassa yleistä vastakaikua erityisesti ensimmäisen pilarin osalta, on otettava huomioon yhteisvastuun periaatteen sisällyttäminen johdantoon tai erityiseen artiklaan.

Ehdotus tarkistukseksi johdantoon / demokratian periaatteeseen

Esittäjä: R. van Dam (Euroopan parlamentin jäsen)

Ehdotettu teksti:

Poistetaan 1 kohta.

Perustelut:

Kansan suvereniteetti ei ole keskeinen ajatus Euroopan unionin jäsenvaltioissa.

Ehdotus johdanto-osaksi

Esittäjä : Georges BERTHU, Euroopan parlamentin jäsen

Ehdotettu teksti:

"Allekirjoittajavaltiot

- ovat vakuuttuneita siitä, että rauhanomaisten ja onnellisten yhteiskuntien perustana on ihmisen pyhydestä johtuvien perusoikeuksien kunnioittaminen; ne torjuvat ihmisen halveksunnan kaikissa muodoissaan.
- vakuuttavat, että ihmisen kunnioittaminen keskeisenä arvona tarkoittaa välttämättä
 - elämän ja jokaisen yksilön ihmisarvon suojaamista,
 - yhdenvertaisuutta lain edessä, jolla määritellään ja suojellaan perusoikeudet,
 - keskinäistä tukea olemassaolon epävarmuustekijöiden edessä,
 - jokaisen ihmisen itsemääräämisoikeutta, oikeutta osallistua täysimääräisesti kansalaisena yhteiskunnan toimintaan perheensä etujen puolustamiseksi ja aineellisen ja henkisen omaisuutensa suojelemiseksi, oikeutta käyttää vapaasti suvereniteettioikeuksiaan poliittisen demokratian ja markkinatalouden kautta,
 - ihmisten tuntemaan kiintymyksen ja keskinäisen riippuvuuden kunnioittamista, eli siis kulttuuriperintöön, omaan historiaan ja yhteiseen kieleen perustuvan yhteenkuuluvuuden tunteen kunnioittamista,
 - jokaisen kansalaisen peruuttamatonta oikeutta valvoa tehokkaasti edustajiaan, oikeutta olla suostumatta muuhun kuin lähimmän, valvottavissa olevan ja aina peruutettavissa olevan vallan delegointiin ja oikeutta olla antamatta instituutioille muunlaista kuin toissijaista ja alisteista toimivaltaa.

- tunnustavat, että Euroopan maiden kansalaiset tuovat vapaaehtoisen keskinäisen riippuvuutensa näkyviin kuulumalla erilaisiin yhdistyksiin, mutta myös yhteisöihin, erityisesti perhe- tai kyläyhteisöihin, kuntiin, kantoneihin, osavaltioihin, kreivikuntiin, seutukuntiin ja maakuntiin; yhteenkuuluvuus ilmenee laajemmin ja pysyvämmiin kansakuntaan liittyvien arvojen yhteydessä; demokratiaa harjoitetaan tässä piirissä täysimääräisesti, joten poliittisen yhdistymisen perustaso on sijoitettava sinne.
- katsovat, että kansakuntien halveksunta on yksi suurimpia Euroopassa käytyjen sotien syitä; sitä vastoin kansakuntien ja niiden kansojen erilaisuuden kunnioittaminen on eduksi Euroopalle, sillä se suosii vapautta, kilpailua ja moniarvoisuutta, jotka ovat eurooppalaisen kulttuurin vanhin ja pysyvin rikkauden lähde.
- ovat vakuuttuneita siitä, että tietämättömyys ihmisten sekä perheiden, yhteisöjen ja kansakuntien oikeuksista sekä näiden oikeuksien laiminlyönti tai halveksunta ovat ainoat julkisen vallan ongelmien ja hallitusten mädännäisyyden syyt.
- toteavat näissä olosuhteissa, että Euroopan unioni on kansakuntien liitto, jossa kansakunnat kunnioittavat toisiaan ja kunkin kansan demokraattista ilmaisumahdollisuutta ja jonka on pyrittävä
 - suosimaan Euroopan kansojen yhteistä puolustusta, jotta kansat voivat yhdessä suojella arvojaan, oikeuksiaan, kieliään, yhteiskuntamallejaan, alueitaan ja rajojaan.
 - vakiinnuttamaan kestävän kehityksen perusta kunnioittamalla elämää ja etsimällä parempaa tasapainoa ihmisen ja hänen luonnollisen ympäristönsä välillä.
 - edistämään Euroopan kansojen vaurautta Euroopan sisäisen vapaakaupan ja kilpailun avulla ja neuvottelemalla ulkomaankauppasopimuksia, joiden mukaisesti eri sääntöjä noudattavat alueet voivat käydä oikeudenmukaista kauppaa keskenään.

Perustelut:

Euroopan unionilta ei niinkään puutu peruskirja kansalaisten oikeuksista (jotka ovat jo nyt hyvin suojattuja lukuun ottamatta oikeutta ilmaista itseään demokraattisin keinoin kansallisella tasolla) vaan juhlallinen julistus, jossa jäsenvaltioita muistutettaisiin niiden yhteisistä arvoista.

Tällainen julistus, joka vastaa kysymykseen siitä, mikä meitä yhdistää, toisi Euroopan unionin

paljon näkyvämmiin esille (kuten Kölnin Eurooppa-neuvostossa haluttiin) kuin monille EU:hun kuulumattomillekin maille yhteisten juridisten oikeuksien pelkkä luetteleminen.

Ehdotus tarkistukseksi artiklaan: Kansanvaltaisuuden periaate (asiakirjan CONVENT 28 sivu 23)

Esittäjä: Jean-Maurice DEHOUSSE, Euroopan parlamentin jäsen, valmistelukunnan varajäsen

Ehdotettu teksti:

1. Muutetaan ehdotetun artiklan 1 kohdan sanamuotoa seuraavasti:

"Kaikki julkinen valta kuntatasolta Euroopan tasolle on lähtöisin kansalta."

2. Lisätään ehdotettuun artiklaan seuraava 3 kohta:

"Kansanvaltaisuudelle ominaisen avoimuuden vaatimus edellyttää, että kaikkien lainsäädännöllisten asioiden käsittely on julkista."

Perustelut:

1 kohdan osalta: On suotavaa täsmentää, että kansanvaltaisuuden periaatetta sovelletaan poikkeuksetta kaikilla julkisen toiminnan tasoilla.

2 kohdan osalta: Sovelletaan Euroopan unioniin demokraattisen suojelun ikivanhaa periaatetta.

Ehdotus tarkistukseksi artiklaan: Kansanvaltaisuuden periaate

Esittäjä: Simone Beissel

Ehdotettu teksti:

Kaikki julkinen valta on lähtöisin kansakunnilta.

Perustelut:

Ehdotus tarkistukseksi johdanto-osaan

Esittäjä: Jean-Maurice DEHOUSSE, Euroopan parlamentin jäsen, valmistelukunnan varajäsen

Ehdotettu teksti:

1. Oikeuksia ei ole ilman velvollisuuksia.
2. Mikään vapaus ei ole ehdoton. Oikeuden periaatteissa ja teksteissä määritetään olosuhteet, joissa rajoituksia voidaan tehdä, ja määritetään tarvittaessa rajat tai poikkeukset.
3. Jokainen unionin alueella oleva ulkomaalainen nauttii tässä perusoikeuskirjassa henkilöille ja omaisuudelle annettua suojaa, ellei jossakin perusoikeuskirjan määräyksessä toisin määrätä.

Perustelut:

Perusoikeuskirjan alussa on vahvistettava näin tärkeät periaatteet, jottei tekstiä ymmärrettäisi väärin tai jopa sen oikeudellinen tehokkuus vähenisi.

Ehdotus tarkistukseksi johdanto-osaan: Kansanvaltaisuuden periaate

Esittäjä: Pervenche BERÈS

Ehdotettu teksti:

1. Julkinen valta on ensisijaisesti lähtöisin kansalta.
2. Unioni ja sen toimielimet perustuvat jäsenvaltioille yhteisiin vapauden, yhdenvertaisuuden, yhteisvastuullisuuden, kansanvallan ja ihmisoikeuksien kunnioittamisen sekä oikeusvaltion periaatteisiin.

Perustelut:

Kaikki julkinen valta ei ole lähtöisin suoraan kansalta, muutoin tuomaritkin olisi valittava vaaleilla. Yhdenvertaisuuden ja yhteisvastuullisuuden on oltava unionin perusperiaatteiden nykyaikaisessa luettelossa.

Koko 1 artiklaa koskevat ehdotukset

Ehdotus tarkistukseksi 1 artiklaan

Esittäjä: Andrew DUFF, Euroopan parlamentin jäsen

Ehdotettu teksti:

1 artikla. Ihmisarvo (Personal Dignity)

- 1. Ihmisarvo [poisto] on loukkaamaton.**
- 2. Kaikki ihmiset ovat yhdenvertaisia lain edessä.**

Perustelut:

Tämä artikla on perusoikeuskirjan ensimmäinen artikla sen vuoksi, että ihmisarvo on kaikkien perusoikeuksien perusta. Ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen johdanto-osassa todetaan: "Kun ihmiskunnan kaikkien jäsenten luonnollisen arvon ja heidän yhtäläisten ja luovuttamattomien oikeuksien tunnustaminen on vapauden, oikeudenmukaisuuden ja rauhan perustana maailmassa...". Ihmisarvon kunnioittaminen on kaikkien muiden oikeuksien luonnollinen rajoitus, eikä näitä muita oikeuksia voi käyttää tämän ihmisarvon loukkaamiseen.

Artiklan 2 kohdassa vahvistetaan periaate, jota yhteisöjen tuomioistuin pitää eräänä yhteisön pääperiaatteena (tuomio 13.11.1984, Racke, asia 283/83, Kok. s. 3791).

Ehdotus tarkistukseksi 1 artiklaan

Esittäjä: Dr. Sylvia-Yvonne Kaufmann

Ehdotettu teksti:

1 artikla

- 1) Ihmisarvoa on kunnioitettava ja suojeltava.
- 2) Kaikki ovat yhdenvertaisia lain edessä.
- 3) Jokaisella on oikeus vapaaseen henkilökohtaiseen kehitykseen.

Perustelut:

Vapauden periaate johtuu yhdenvertaisuuden periaatteen tavoin ihmisarvon kunnioittamisesta, ja siksi sen olisi oltava mukana tässä artiklassa. Yleisen toimintavapauden periaate esiintyy useissa eurooppalaisissa valtiosäännöissä.

Ehdotus tarkistukseksi 1 artiklaan

Esittäjä: Lord Goldsmith QC

Ehdotettu teksti:

Korvataan koko teksti seuraavalla kaksiosaisella tekstillä:

A osa, "Oikeuksien julistus"

1 artikla. Tavoite ja tarkoitus

"Kaikki ihmiset syntyvät vapaina ja tasavertaisina arvoltaan ja oikeuksiltaan ja heillä on oikeus yhdenvertaiseen lain suojaan. Tämän tunnustaen Euroopan unionin toimielimet kunnioittavat oman toimivaltansa alalla jäljempänä esitettyjä perusoikeuksia."

Perustelut:

Tässä 1 artiklaa koskevassa ehdotuksessa pyritään ilmaisemaan selvästi ja varhaisessa vaiheessa ihmisarvoa, yhdenvertaisuutta ja yhdenvertaista suojaa lain edessä koskevat periaatteet, jotka ovat seuraavien varsinaisten oikeuksien asiayhteys ja perimmäinen lähde. Niitä ei kuitenkaan tulisi, kuten puheenjohtajiston ehdotuksesta 1 artiklaksi voisi ymmärtää, asettaa samalle sijalle kuin olemassa olevat, tuomioistuimen toimivaltaan kuuluvat, varsinaiset oikeudet. Esimerkiksi ihmisarvoa ei sellaisenaan mainita erillisenä oikeutena Euroopan ihmisoikeussopimuksessa eikä unionin oikeudessa. Näiden periaatteiden kohtelusta samanlaisina tuomioistuimen toimivaltaan kuuluvina oikeuksina voisi aiheutua oikeudellista epävarmuutta ja sekaannusta. Se voisi johtaa Euroopan unionin toimielimiä – ja jäsenvaltioita niiden toimiessa unionin puolesta – koskeviin, soveltamisalansa ja vaikutuksen osalta epävarmoihin velvoitteisiin. Ehdotuksessani pyritään osoittamaan selvästi, että avausartikla on luonteeltaan erilainen kuin seuraavat artiklat. Juuri tästä syystä artiklan tulisi olla ennen otsikkoa "Oikeuksien julistus" eikä näyttäisi olevan tarpeen laatia erityistä oikeuksien määrittelyä (B-osa) koskevaa tekstiä (vaikka pidätänkin itselläni oikeuden harkita asiaa uudelleen, kun asia on muilta osin käsitelty).

Ehdotus tarkistukseksi 1 artiklaan: Ihmisarvo

Esittäjä: Gabriel Cisneros Laborda

Ehdotettu teksti:

1. Jokaisen ihmisolennon ihmisarvoa on kunnioitettava ja suojeltava.
2. Kaikki ihmisolennot ovat yhdenvertaisia lain edessä.

Perustelu:

Tällä pyritään välttämään se, että tiettyjen *henkilön* käsitteen tulkintojen perusteella kaikki ihmiset eivät kuuluisi kyseisen käsitteen piiriin. Lisäksi ilmausta *ihmisolento* käytetään YK:n yleismaailmallisessa ihmisoikeuksien julistuksessa.

Ehdotuksen espanjankielisen toisinnon 2 kohta on luultavasti käännösvirheen vuoksi kieliopillisesti ja juridisesti epätäydellinen.

AMD 5

Ehdotus tarkistukseksi 1 artiklaan. Ihmisarvo

Siirretään 1 artiklan 1 kohta perusoikeuskirjan johdanto-osaan.

Sisällytetään 2 kohta tasa-arvoa ja syrjintäkieltoa koskevaan 22 artiklaan.

Perustelut:

1. "Ihmisarvo" ei ole varsinainen oikeus, vaan pikemminkin perustavanlaatuinen vakaumus, johon kaiken lainsäädännön ja poliittisen toiminnan tulee perustua. YK:n ihmisoikeuksien yleismaailmallisessa julistuksessa "ihmiskunnan [kaikkien] jäsenten", "ihmisten" ja "ihmisyksilön" arvo vahvistetaan johdanto-osassa eikä artiklaosassa.

Ehdotus tarkistukseksi 1 artiklaan:

Esittäjät: RODOTA', PACIOTTI, MANZELLA

Ehdotettu teksti:

Korvataan artikla seuraavasti:

- "1. Ihmisarvo ja ihmisen vapaus ovat loukkaamattomia.
2. Euroopan unioni tunnustaa perusoikeudet ja suojelee niitä ja takaa henkilön vapaan kehityksen sekä yhteisvastuun periaatteen kunnioittamisen."

Perustelut:

Ilmauksella 'loukkaamaton' korostetaan ihmisarvon ja ihmisen vapauden perustavanlaatuista merkitystä ja niitä käsitteinä.

Toisessa kohdassa painotetaan perusoikeuksien merkitystä ihmisen vähittäin etenevälle ja konkreettiselle kehitykselle.

Ehdotus tarkistukseksi 1 artiklaan

Esittäjä: Jean-Maurice DEHOUSSE, Euroopan parlamentin jäsen, valmistelukunnan varajäsen

Ehdotettu teksti:

- Vaihdetaan kahden ensimmäisen oikeuden järjestystä.
- Korvataan 2 kohta seuraavasti
Ihmiset syntyvät ja elävät vapaina ja tasavertaisina oikeuksiltaan.

Perustelut:

- 1 kohdan osalta: Ihmisellä voi olla ihmisarvo, ts. häntä voidaan kunnioittaa, vasta kun hän on syntynyt.
- Toisen tarkistuksen osalta:
 - Perinteestä ei ole syytä poiketa.
 - Olisi käytettävä tyyllilajiin paremmin sopivaa sanamuotoa.

1 artiklan 1 kohtaa koskevat ehdotukset

AMD 8

Ehdotus tarkistukseksi 1 artiklaan

Esittäjä: Win Griffiths, parlamentin jäsen

Ehdotettu teksti:

Siirretään 1 artiklan 1 kohta johdanto-osaan.

Perustelut:

Samankaltainen lause sisältyy ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen johdanto-osaan.

AMD 9

Ehdotus tarkistukseksi 1 artiklan - Ihmisarvo - 1 kohtaan

Esittäjä : Georges BERTHU, Euroopan parlamentin jäsen

Ehdotettu teksti:

Poistetaan 1 kohta

("Ihmisarvoa on kunnioitettava ja suojeltava.")

Perustelut:

Periaate on niin perustavaa laatua, että se olisi sijoitettava johdanto-osaan eikä itse perusoikeuskirjaan. Johdanto-osasta käsin se vaikuttaisi kaikkiin tekstissä oleviin oikeuksiin.

Ehdotus tarkistukseksi 1 artiklan 1 kohtaan:

Esittäjä: Piero Melograni

Ehdotettu teksti:^{*}

Ihmisarvo **on loukkaamaton**.

Perustelut:

Asiakirjan 4284/00 (CONVENT 28) mukaisesti "*ihmisarvoa on kunnioitettava ja suojeltava*". Määre '*ihmis*' voidaan poistaa, koska se käy jo otsikosta ilmi [Muutos ei koske suomenkielistä versiota.] Sitä vastoin määreellä '*loukkaamaton*' pyritään vahvistamaan ihmisarvon merkitystä pitäen myös mielessä sen, että se tulee usein esille kansallisissa perustuslaeissa.

^{*} Kohta, johon ehdotetaan muutosta, on **lihavoitu**.

Ehdotus tarkistukseksi 1 artiklaan

Esittäjä: Johannes Voggenhuber

Ehdotettu teksti:

1. Ihmisarvo on loukkaamaton.

Perustelut:

AMD 12

Ehdotus tarkistukseksi 1 artiklan 1 kohtaan

Esittäjä : Pervenche BERÈS

Ehdotettu teksti:

Jokaisella on oikeus ihmisarvonsa kunnioitukseen ja suojeluun.

Perustelut:

Artiklan subjektin olisi oltava "ihminen" sanamuodon yhdenmukaisuuden vuoksi.

Ehdotus tarkistukseksi 1 artiklan 1 kohtaan:

Esittäjä: Alvaro Rodríguez Bereijo, Espanjan pääministerin henkilökohtainen edustaja

Ehdotettu teksti:

Loukkaamaton ihmisarvo ja siihen liittyvien oikeuksien kunnioittaminen ovat Euroopan unionin oikeudellisen, poliittisen ja sosiaalisen järjestelmän perusta.

Perustelut:

Sanamuotoa pyrittiin parantamaan. Ihmisarvo ei varsinaisesti ole sellainen oikeus, jota voidaan käsitellä erikseen tuomioistuimissa kaikkien niiden oikeuksien perustana, jotka kuuluvat jollekin henkilölle. Näin ollen kyseisen kohdan sanamuoto ei tuo esiin niin voimakkaasti kuin tämänlaatuisen peruskirjan alussa olisi aiheellista, sitä merkitystä, joka ihmisarvolla on eikä sen suhdetta jäljempänä määriteltäviin perusoikeuksiin.

1 artiklan 2 kohtaa koskevat ehdotukset

Ehdotus tarkistukseksi 1 artiklaan

Esittäjä: Win Griffiths, parlamentin jäsen

Ehdotettu teksti:

Siirretään 1 artiklan 2 kohta 8 artiklaan (ks. tarkistus jäljempänä).

Perustelut:

Yhdenvertaisuus lain edessä sopii paremmin 8 artiklaan.

AMD 15

Ehdotus tarkistukseksi 1 artiklaan:

Esittäjä: Frits Korthals Altes, Alankomaiden hallituksen edustaja

Ehdotettu teksti:

Siirretään toinen kohta 22 artiklaan.

Perustelut:

Toinen kohta sopii paremmin 22 artiklaan (määräys syrjintäkiellosta). Ks. 22 artiklaa koskeva tarkistus.

Ehdotus tarkistukseksi 1 artiklan 2 kohtaan:

Esittäjä: Pervenche BERÈS

Ehdotettu teksti:

Tehdään 2 kohdasta erillinen artikla (*Kaikki ihmiset ovat yhdenvertaisia lain edessä*).

Perustelut:

Yhdenvertaisuus ja ihmisarvo ovat kaksi erillistä käsitettä, joista kumpikin ansaitsee oman artiklansa.

Ehdotus tarkistukseksi 1 artiklan 2 kohtaan

Esittäjä: Alvaro Rodríguez Bereijo, Espanjan pääministerin henkilökohtainen edustaja

Ehdotettu teksti:

Todas las personas son iguales ante la Ley.

Kaikki ihmiset ovat yhdenvertaisia lain edessä.

Perustelut:

Kohdan espanjankielinen käännös (Igualdad de derechos para todas las personas, *Yhdenvertaiset oikeudet kaikille ihmisille*) on vaikeasti ymmärrettävä, eikä se vastaa ranskankielistä toisintoa (Toutes les personnes sont égales en droit).

Oikeus yhdenvertaisuuteen lain edessä ei sulje pois sitä, että kohtelu voi olla erilaista, jos se on oikeasuhteista ja sille on järkevät ja puolueettomat perusteet.

Ehdotus tarkistukseksi 1 artiklaan: Ihmisarvo

Esittäjä: JORDI SOLÉ TURA

Ehdotettu teksti:

2. "Todas las personas son iguales ante la ley". (suomenkielinen toisinto ei muutu.)

Perustelut:

Parempi muotoilu.

Ehdotus tarkistukseksi 1 artiklan 2 kohtaan – ihmisarvo

Esittäjä: Dr. Ingo Friedrich

Ehdotettu teksti:

- "1) Ihmisarvoa on kunnioitettava ja suojeltava.
- 2) Kaikki ovat yhdenvertaisia oikeuden edessä."

Perustelut:

Käsite 'laki' kuuluu jäsenvaltioiden oikeusjärjestyksen piiriin. 'Laki' olisi mahdollista käsittää väärin laiksi muodollisessa mielessä; perusoikeuden on pädettävä kaikkien oikeusnormien osalta. Peruskirjaehdotuksen muut vastaavat ilmaisut olisi myös tarkistettava.

Ehdotus tarkistukseksi 1 artiklan 2 kohtaan

Esittäjä: Dr. Peter Michael Mombaur, Euroopan parlamentin jäsen

Ehdotettu teksti:

"Kaikki ihmiset ovat yhdenvertaisia oikeuden edessä."

Perustelut:

Käsite 'laki' kuuluu jäsenvaltioiden oikeusjärjestyksen piiriin. Peruskirjaehdotuksen muut vastaavat ilmaiset olisi myös tarkistettava.

1 a artiklaa koskevat ehdotukset

Ehdotus tarkistukseksi 1 artiklaan:

Esittäjät: RODOTA', MANZELLA, PACIOTTI

Ehdotettu teksti:

Lisätään 1 artiklan jälkeen seuraava teksti:

"1 a artikla. Tasa-arvo ja syrjintäkielto.

1. Kaikki ihmiset ovat yhdenvertaisia lain edessä.
2. Kaikenlainen sukupuoleen, rotuun, ihonväriin tai etniseen tahi yhteiskunnalliseen alkuperään, kieleen, uskontoon tai vakaumukseen, poliittisiin mielipiteisiin, kansalliseen vähemmistöön kuulumiseen, varallisuuteen, syntyperään, vammaisuuteen, ikään, sukupuoliseen suuntautumiseen, perimään liittyviin ominaisuuksiin tai terveydentilaan perustuva syrjintä on kielletty.
3. Kaikki kansalaisuuteen perustuva syrjintä on kiellettyä Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja Euroopan unionista tehdyn sopimuksen soveltamisalalla.
4. Unioni pyrkii poistamaan eriarvoisuuden käytännössä sekä edistämään olosuhteita, joissa tasa-arvo pääsee toteutumaan."

Näin ollen 22 artikla poistetaan.

Perustelut:

Tasa-arvon perusperiaate on tässä artiklassa otettu huomioon kaikilta osiltaan (puheenjohtajiston tekstin 1 ja 22 artiklan määräykset on yhdistetty ja niitä on muokattu tarkoituksenmukaisella tavalla.

Koko 2 artiklaa koskevat ehdotukset

Ehdotus tarkistukseksi 2 artiklaan

Esittäjä: François LONCLE

Ehdotettu teksti:

"Kaikki ihmiset ovat yhdenvertaisia oikeuden edessä."

Perustelut:

Tämän tarkistuksen tarkoituksena on yhdenvertaisuuden periaatteen irrottaminen 1 artiklasta, jossa käsitellään myös ihmisarvoa.

Ehdotus tarkistukseksi 2 artiklan perusteluihin:

Esittäjä: Tri Sylvia-Yvonne Kaufmann

Ehdotus:

Poistetaan perustelut.

Perustelut:

Perustelu on poistettava, koska peruskirja osoitetaan EU:n toimielimille eikä siinä siten tarvitse vahvistaa poikkeuksia, kuten Euroopan ihmisoikeussopimuksessa.

Ehdotus tarkistukseksi 2 artiklaan

Esittäjä: Andrew Duff, Euroopan parlamentin jäsen

Ehdotettu teksti:

2 artikla. Oikeus elämään

- 1. Jokaisella on oikeus elämään.**
- 2. Ketään ei saa tuomita kuolemaan (poistetaan 5 sanaa).**

Perustelut:

Artiklan 1 kohta vastaa Euroopan ihmisoikeussopimuksen 2 artiklaa, joka kuuluu seuraavasti:

- "1. Jokaisen oikeus elämään on suojattava laissa. Keneltäkään ei saa riistää hänen elämänsä tahallisesti, paitsi tuomioistuimen päätöksen täytäntöönpanemiseksi silloin, kun hänet on tuomittu rikoksesta, josta laissa määrätään tällainen rangaistus.*
- 2. Elämän riistämistä ei voida katsoa tämän artiklan vastaiseksi teoksi silloin, kun se seuraa voimankäytöstä, joka on ehdottoman välttämätöntä:*
 - a. kenen hyvänsä puolustamiseksi laittomalta väkivallalta;*
 - b. laillisen pidätyksen suorittamiseksi tai laillisen vapaudenriiston kohteeksi joutuneen henkilön paon estämiseksi;*
 - c. mellakan tai kapinan kukistamiseksi laillisin toimin."*

Ihmisoikeussopimuksen 2 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja poikkeuksia sovelletaan tämän peruskirjan puitteissa asiakirjassa CHARTE 4235/00 CONVENT 27 olevaan H 2 artiklaa koskevaan ehdotukseen sisältyvän yleislausekkeen mukaisesti.

Artiklan 2 kohta vastaa Euroopan ihmisoikeussopimuksen kuudennen lisäpöytäkirjan 1 artiklan toista virkettä. Lisäpöytäkirjan 2 artikla kuuluu seuraavasti:

"Valtio voi lainsäädännössään määrätä kuolemanrangaistuksen sodan tai sen välittömän uhan aikana tehdyistä teoista. Tällaista rangaistusta käytetään ainoastaan laissa määrätyissä tilanteissa ja

sen määräysten mukaisesti...".

Sen jälkeen kun kuudes lisäpöytäkirja allekirjoitettiin 28. huhtikuuta 1983, kuolemanrangaistus on poistettu useimmissa jäsenvaltioissa eikä sitä ole sovellettu missään niistä (Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen liittyvä Amsterdamin sopimuksen julistus n:o 1).

Rajoituksia koskeva ongelma ratkaistaan Euroopan ihmisoikeussopimusta koskevalla horisontaalisella lausekkeella.

AMD 25

Ehdotus tarkistukseksi 2 artiklaan:

Esittäjä: Erling Olsen

Ehdotettu teksti: Korvataan ilmaisu "jokaisella" ilmaisulla "jokaisella ihmisellä".

Ehdotus tarkistukseksi 2 artiklaan: Oikeus elämään

Esittäjä: Jean-Luc DEHAENE, Belgian hallituksen edustaja

Ehdotettu teksti:

1. a. Jokaisella on oikeus elämään.
b. Ketään ei saa tuomita kuolemaan eikä kuolemantuomiota saa panna täytäntöön.
2. Elämän riistämistä ei voida katsoa tämän artiklan vastaiseksi teoksi silloin, kun se seuraa voimankäytöstä, joka on ehdottoman välttämätöntä:
 - a. kenen hyvänsä puolustamiseksi laittomalta väkivallalta;
 - b. laillisen pidätyksen suorittamiseksi tai laillisen vapaudenriiston kohteeksi joutuneen henkilön paon estämiseksi;
 - c. mellakan tai kapinan kukistamiseksi laillisin toimin.

Perustelut:

Oikeutta elämään pidetään perustavanlaatuisiin ihmisoikeuksiin kuuluvana tärkeimpänä oikeutena ("the supreme right") (Human Rights Committee 146/185, Baboeram vs. Suriname, A/40/40, 697 kohta; General Comment 6/16, 27. kesäkuuta 1982, 1 kohta; ja General Comment 14/23, 2. marraskuuta 1984, sellaisena kuin se on myös teoksessa NOWAK, M., UN Covenant on Civil and Political Rights. CCPR Commentary, Kehl am Rhein, Engel Verlag, 1993, s. 851 ja s. 861) taikka yhtenä Euroopan ihmisoikeussopimuksen keskeisimmistä määräyksistä ("one of the most fundamental provisions") (Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen asiassa McCann, Farrell ja Savage 27.9.1995 antama tuomio, sarja A, Kok. 324, 147 kohta; Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen asiassa Andronicou ja Constantinou 9.10.1997 antama tuomio, *Recueil/Reports*, 1997, 171 kohta; Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen asiassa Kaya 19.2.1998 antama tuomio, *Recueil/Reports*, 1998, 107 kohta; Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen asiassa Caciki 8.7.1999 antama tuomio, *Recueil/Reports*, 1999, 86 kohta), sillä se, että oikeutta elämään kunnioitetaan, on perusta kaikkien muiden suojattujen oikeuksien harjoittamiselle. Koska oikeus elämään on perustavaa laatua oleva oikeus, on mahdolliset rajoitukset nimenomaisesti mainittava itse 2 artiklassa.

2 artiklan 1 kohtaa koskevat ehdotukset

Ehdotus tarkistukseksi 2 artiklan 1 kohtaan:

Esittäjä: Piero Melograni

Ehdotettu teksti *:

Jokaisella ***ihmisellä*** on oikeus elämään.

Perustelut:

Ehdotetaan, että ilmaus 'yksilö' korvataan ilmauksella 'ihminen', jotta sanamuoto olisi yhdenmukainen 1 artiklan kanssa, jossa puhutaan ihmisestä [Muutos ei koske suomenkielistä versiota.], ja myös siksi, että vältetään mahdollisilta tulkinnoilta, jotka johtavat yleiseen aborttikieltoon monien kansallisten lainsäädäntöjen vastaisesti.

* Kohta, johon ehdotetaan muutosta, on **lihavoitu**

Ehdotus tarkistukseksi 2 artiklan 1 kohtaan

Esittäjä: Hubert HAENEL

Ehdotettu teksti:

1. Jokaisella on oikeus elämään sen luonnolliseen päättymiseen asti.

Perustelut:

Oikeus elämään on niin perustavanlaatuinen oikeus, että sille ei tule asettaa mitään rajaa: oli henkilön ikä tai terveydentila mikä tai millainen tahansa, oikeutta elämään ei voi loukata millään perusteella. On siis hyvä täsmentää, että tätä oikeutta sovelletaan henkilön luonnolliseen kuolemaan asti.

Ehdotus tarkistukseksi 2 artiklan - Oikeus elämään - 1 kohtaan

Esittäjä: Georges BERTHU, Euroopan parlamentin jäsen

Ehdotettu teksti:

"1. Jokaisella on oikeus elämään, **sen alusta aina luonnolliseen kuolemaan saakka.**"

Perustelut:

Lisäämällä lauseenosaa "sen alusta aina luonnolliseen kuolemaan saakka" halutaan osoittaa, että oikeutta elämään ei mitenkään vähennä kyseisen henkilön kyvyttömyys ilmaista itseään elämän alussa tai lopussa.

Oikeutta elämään voidaan sitä vastoin eri syistä muulla tavoin rajoittaa (ks. 1 a kohta).

Ehdotus tarkistukseksi 2 artiklan 1 kohtaan

Esittäjä: Gabriel Cisneros Laborda

Ehdotettu teksti:

Jokaisella on oikeus elämään sen alkamishetkestä aina luonnolliseen päättymiseen saakka.

Perustelut:

Samat kuin 1 artiklan yhteydessä.

Ehdotus tarkistukseksi 2 artiklaan

Esittäjä: R. van Dam (Euroopan parlamentin jäsen)

Ehdotettu teksti:

Korvataan 2 kohta seuraavasti:

- Tämä oikeus on suojattu hedelmöityksestä luonnolliseen kuolemaan asti.

Perustelut:

On tuskin kuviteltavissa, että unionin elimet saisivat toimivallan langettaa rangaistuksia, kuolemantuomiosta puhumattakaan. Tämä määräys ei kuulu unionin toimielimille suunnattuun perusoikeuskirjaan (vrt. CONVENT 27, horisontaalisen H1 artiklan 2 kohta). Täsmentämällä oikeutta elämään selkiytetään vaikutuksia, joita kyseisen oikeuden kirjaamisesta seuraa.

Ehdotus tarkistukseksi 2 artiklan 1 kohtaan

Esittäjä: M. Patijn (myös G. J. W. van Ovenin puolesta)

Ehdotettu teksti:

Korvataan nykyinen teksti seuraavasti: Jokaisen oikeus elämään on suojattava laissa.

Perustelut:

Tämän perusoikeuden sanamuodon on vastattava tarkoin Euroopan ihmisoikeussopimuksen sanamuotoa.

Ehdotus tarkistukseksi 2 artiklaan: Oikeus elämään

Esittäjä: Daniel Tarschys

Ehdotettu teksti:

2.1 Jokaisen oikeus elämään on suojattava laissa.

2.2 Muutoksitta.

Perustelut:

Ehdotettu 2 artiklan 1 kohta on otettu Euroopan ihmisoikeussopimuksen 2 artiklasta. Mutta vaikka Euroopan ihmisoikeussopimuksessa määrätään, että tämä oikeus on suojattava laissa, asiakirjassa Convent 28 olevassa tämän artiklan versiossa ei ole mitään vastaavaa ilmaisua. Euroopan ihmisoikeussopimuksessa asetetaan sopimusvaltioille positiivinen velvoite varmistaa, että niiden rikosoikeus sisältää säännöksiä, joilla kriminalisoidaan murha, tappo ja myös teot, joilla aiheutetaan tahattomasti jonkun kuolema. Se ei kuitenkaan aseta niitä vastuuseen kolmansien osapuolten suorittamista teoista (esim. murhista) johtuvista ihmisoikeusloukkauksista. Koska ehdotetussa artiklassa ei ole mitään vastaavaa ilmaisua, sen voitaisiin tulkita tarkoittavan sitä, että kuka tahansa, jota artiklaehdotus koskee, voidaan asettaa vastuuseen sen varmistamisesta, että EU:n alueella ei *de facto* tapahdu olleenkaan murhia.

Ehdotus tarkistukseksi 2 artiklan - Oikeus elämään - 1 kohtaan:

Esittäjä: Pervenche BERÈS

Ehdotettu teksti:

Jokaisella on oikeus siihen, että hänen elämänsä kunnioitetaan.

Perustelut:

Tavoitteena on selventää ensimmäistä alakohtaa.

Ehdotus tarkistukseksi 2 artiklan 1 kohtaan

Esittäjä: Alvaro Rodríguez Bereijo, Espanjan pääministerin henkilökohtainen edustaja

Ehdotettu teksti:

Kaikilla on oikeus elämään.

Perustelut:

Ehdotamme ilmauksen "jokaisella" korvaamista ilmauksella "kaikilla", jotta vältettäisiin ongelmat, jotka aiheutuvat siitä, että käsite 'henkilö' määritellään eri tavoin eri valtioissa.

Ehdotus tarkistukseksi 2 artiklan 1 kohtaan:

Esittäjä: Einem ja Holoubek

Ehdotettu teksti:

"Jokaisen oikeus elämään on turvattava laissa. Elämän riistämistä ei voida katsoa tämän artiklan vastaiseksi teoksi silloin, kun se seuraa voimankäytöstä, joka on ehdottoman välttämätöntä:

- a) kenen hyvänsä puolustamiseksi laittomalta väkivallalta;*
- b) laillisen pidätyksen suorittamiseksi tai laillisen vapaudenriiston kohteeksi joutuneen henkilön paon estämiseksi;*
- c) mellakan tai kapinan kukistamiseksi laillisin toimin."*

Perustelut:

"Horisontaalisissa määräyksissä" annettu yleinen rajoituslauseke (asiakirjassa Charte 4316/00 Konvent 34 oleva 47 artikla) on liian laaja elämää koskevan perusoikeuden kannalta. Yhteys "suojan taso" -lausekkeeseen ei ole tässä riittävän selkeä, jotta se olisi kansalaisten kannalta ymmärrettävä, vaikka ko. lausekkeessa taataankin, ettei oikeutta elämään saa rajoittaa laajemmin kuin Euroopan ihmisoikeussopimuksen 2 artiklassa määrätään. On tärkeää tehdä heti selväksi, että perusoikeutta elämään voidaan rajoittaa vain erityisolosuhteissa.

Jotta tällä tärkeällä alalla ei jouduttaisi Euroopan ihmisoikeussopimuksen 2 artiklaa koskeviin tulkintaerimielisyyksiin, on tarkoituksenmukaista ottaa peruskirjaan Euroopan ihmisoikeussopimuksen 2 artiklan muotoilu.

Ehdotus tarkistukseksi 2 artiklaan

Esittäjä: Lord Goldsmith QC

Ehdotettu teksti:

Muutetaan artikla seuraavasti kaksiosaiseksi tekstiksi:

A osa, "Julistus oikeuksista":

Poistetaan 2 artiklan 1 kohdasta sanat: "Jokaisella on oikeus elämään".

Korvataan 2 artiklan 1 kohta seuraavasti: "Jokaisen oikeus elämään on suojattava laissa".

Säilytetään 2 artiklan 2 kohta muutoksitta.

B osa, "Oikeuksien määrittely":

"2 artiklassa tarkoitetut oikeudet ovat Euroopan ihmisoikeussopimuksen 2 artiklassa ja Euroopan ihmisoikeussopimuksen kuudennen lisäpöytäkirjan 1–4 artiklassa turvatut oikeudet."

Perustelut:

Puheenjohtajiston ehdotus 2 artiklaksi ei ole yhtenäinen Euroopan ihmisoikeussopimukseen perustuvan vastaavan oikeuden kanssa. Euroopan yhteisöjen tuomioistuin ja muut tahot voivat tulkita sen merkityksen erilaiseksi, esimerkiksi että se takaa uusia oikeuksia syntymättömille lapsille. Ehdottamalla tarkistuksella varmistetaan, että 2 artiklan ymmärretään tarkoittavan nykyisiä Euroopan ihmisoikeussopimukseen perustuvia oikeuksia ja että niitä koskee Euroopan ihmisoikeussopimukseen liittyvä oikeuskäytäntö. En katso, että tämän tai muiden perusoikeuskirjaan perustuvien oikeuksien rajoituksia voitaisiin tyydyttävästi käsitellä yhdessä "horisontaalisessa" lausekkeessa. Rajoitukset ovat kunkin oikeuden osalta erityyppisiä ja niillä on erilainen vaikutus. Oikeusvarmuuden varmistamiseksi ne on määriteltävä tarkasti kunkin oikeuden osalta.

Ehdotus tarkistukseksi 2 artiklan - Oikeus elämään - 1 a kohtaan

Esittäjä: Georges BERTHU, Euroopan parlamentin jäsen

Ehdotettu teksti:

"Lailla voidaan kuitenkin säätää toimenpiteistä, jotka poikkeavat edellisestä kohdasta, jos ne ovat ehdottoman välttämättömiä muiden elämän suojelemiseksi laittomalta väkivallalta tai yhteiskunnan puolustuksen varmistamiseksi."

Perustelut:

Kun on tunnustettu oikeus elämään, on rehellisyyden nimissä muistutettava perinteisten rajoitusten olemassaolosta, joko viittaamalla suoraan H 2 artiklaan (horisontaalilauseke) tai selittämällä heti näiden rajoitusten henki.

Jos näin ei toimita, siitä saattaisi olla haittaa perusoikeuskirjan ymmärtämiselle, jos lukija ei lue kaikkea viimeiselle riville asti, mikä muuttaa tuntuvasti kokonaisuuden merkitystä.

2 artiklan 2 kohtaa koskevat ehdotukset

AMD 39

Ehdotus tarkistukseksi 2 artiklan - Oikeus elämään -
2 kohtaan

Esittäjä: Georges BERTHU, Euroopan parlamentin jäsen

Ehdotettu teksti:

Poistetaan 2 kohta. ("Ketään ei saa tuomita kuolemaan eikä kuolemantuomiota saa panna täytäntöön.")

Perustelut:

Kohta ei kuulu Euroopan unionin nykyisen toimivallan piiriin.

Ehdotus tarkistukseksi 2 artiklaan

Esittäjät: José BARROS MOURA ja Maria Eduarda AZEVEDO

Ehdotettu teksti:

1. ...
2. **Kuolemantuomio on kielletty.** Ketään ei saa tuomita **kuolemaan** eikä kuolemantuomiota saa panna täytäntöön.

Perustelut:

Ehdotus tarkistukseksi 2 artiklaan:

Esittäjä: RODOTA', PACIOTTI ja MANZELLA

Ehdotettu teksti:

Korvataan 2 kohta seuraavasti:

"2. Mikään viranomainen ei voi säätää kuolemantuomiosta, tuomita kuolemaan eikä panna kuolemantuomioita täytäntöön."

Perustelut:

Toisen kohdan tarkoituksena on kuolemanrangaistuksen poistaminen täysin unionin oikeusjärjestyksistä. Ehdotetulla sanamuodolla tarkoitetaan sekä lainsäätäjää, tuomaria että täytäntöönpanevaa viranomaista.

Ehdotus tarkistukseksi 2 artiklan 2 kohtaan:

Esittäjä: Alvaro Rodríguez Bereijo, Espanjan pääministerin henkilökohtainen edustaja

Ehdotettu teksti:

2. Ketään ei saa tuomita kuolemaan eikä kuolemantuomiota saa panna täytäntöön, paitsi silloin kun sodan aikana sovellettavassa sota-oikeudessa näin määrätään.

Perustelut:

Euroopan ihmisoikeussopimuksen (ECHR) kuudennessa lisäpöytäkirjassa määrätään, että kuolemanrangaistuksen poistamisesta voidaan poiketa sodan aikana, ja yleissopimus on ratifioitu tässä muodossa. Espanja on 27 päivänä marraskuuta annetulla lailla Ley Orgánica 11/1995 poistanut kuolemantuomion jopa kyseisissä tapauksissa. Espanjan perustuslain 15 artiklassa kuitenkin säädetään kuolemantuomion mahdollisuudesta sotatilan aikana lainsäätäjän kulloinkin määräämien menettelyjen mukaan. Näin ollen kuolemantuomion ehdoton poistaminen on ristiriidassa kyseisen kohdan kanssa.

Kyseinen seikka mainitaan ehdotuksen perusteluissa, mutta samalla annetaan ymmärtää, että tämä otetaan huomioon yleisessä horisontaalisessa lausekkeessa, joka koskee oikeuksiin tehtäviä rajoituksia. Tämä huomautus koskee muitakin artikloita, joista on poistettu kaikki maininnat rajoituksista, poikkeuksista tai määritelmistä. Katson kuitenkin, että oikeuksia koskevien rajoitusten, jotka ovat olennainen osa niitä, on oltava mukana itse oikeuksien määritelmässä. Näin taataan lisäksi parhaiten niiden säilyttäminen lainsäädäntöä kehitettäessä ja varmistetaan mahdollisuus ylläpitää rinnakkain myös sellaisia oikeuksia, jotka saattaisivat olla ristiriidassa keskenään.

Horisontaalisella lausekkeella - jonka sanamuotoa Espanja ei voi hyväksyä ja johon se on näin ollen esittänyt varauman - ei ratkaista tiettyjen oikeuksien soveltamista koskeviin erityisrajoituksiin liittyviä ongelmia. Kuten olen useaan otteeseen todennut, Espanja ei voi hyväksyä lauseketta, jossa pelkästään viitataan siihen, mitä ECHR:ssä tästä asiasta määrätään.

Tämän lisäksi rajoituksia koskeva yleinen lauseke ei ole oikea keino ratkaista kysymystä. Itse asiassa joissakin artikloissa kyse ei ole siitä, että määrittäisiin mahdollisuudesta rajoittaa oikeuksia, vaan siitä, että oikeudet määritellään negatiivisesti ilmoittamalla, mitä kaikkea niiden soveltamisalaan ei kuulu. Joissakin tapauksissa kyse on rajoitusten määrittelemisestä sitä varten, että julkisen viranomaisen (lainsäätäjän) toimintaa säädeltäisiin sen laatiessa kyseisiä rajoituksia. On ilmeistä, että tämä ei ole tarpeen kaikkien perusoikeuskirjan oikeuksien osalta vaan pelkästään niiden oikeuksien osalta, jotka luonnostaan edellyttävät sitä.

EU:n perusoikeuskirjan on oltava itsenäinen teksti. Se on luonnollisesti muotoiltava niiden perusoikeuksien pohjalta, jotka määrittävät ECHR:ssä eli niiden sisältö on otettava huomioon. Tämä ei kuitenkaan merkitse sitä, että EU:n perusoikeuskirjassa olisi pelkästään kopioitava tai kirjoitettava uudelleen ECHR:n teksti, sillä se tekisi valmistelukunnan työstä suurelta osin tarpeetonta (koska se olisi turhaa ja toistoa).

Kuten olen jo todennut valmistelukunnan työistunnoissa, ei myöskään ole hyväksyttävää, että perusoikeuskirjassa tunnustettujen oikeuksien soveltamista koskeviin rajoituksiin liittyvät ongelmat ratkaistaisiin viittaamalla vastaaviin artikloihin Euroopan ihmisoikeussopimuksessa, jossa määrätään kutakin oikeutta koskevista poikkeuksista tai rajoituksista. Tämä nimittäin merkitsisi sitä, että ECHR sisällytettäisiin perusoikeuskirjaan suoraksi soveltamisohjeeksi, eli sitä, että ECHR liitettäisiin perustamissopimuksissa määriteltyyn yhteisön oikeuteen, mikä johtaisi samaan kuin se, että EU liittyisi ECHR:ään. Tämä ajatus on torjuttu selkeästi neuvostossa, HVK:ssa ja Euroopan yhteisöjen tuomioistuimessa.

On huomattava, että EU:sta tehdyn sopimuksen 6 artiklan 2 kohdassa oleva viittaus ECHR:ään ei suinkaan tarkoita sitä, että ECHR liitettäisiin perustamissopimuksen tekstiin vaan jotain aivan muuta eli sitä, että Euroopan unioni velvoitetaan noudattamaan perusoikeuksia yhteisön oikeuden periaatteina sellaisina kuin ne taataan ECHR:ssä.

Perusoikeuskirjan, jossa julistetaan perusoikeudet ja -vapaudet (varsinkin jos se liitetään EU:n perustamissopimukseen oikeudellisesti pätevänä tekstinä), on oltava itsenäinen teksti, johon ei tarvitse liittää mitään muuta, perusoikeuskirjan sisältävään yhteisön oikeusjärjestykseen kuulumatonta oikeussääntöä (kuten ECHR, ihmisoikeuksien yleismaailmallinen julistus tai mikä tahansa muu sopimus tai yleissopimus, joka koskee ihmisoikeuksiin liittyvää kansainvälistä oikeutta), tai jota ei tarvitse täydentää sellaisella (aivan kuin kyse olisi itsessään merkityksettömästä tai epätäydellisestä säännöstä). Perusoikeuskirjan lisäksi ei siis ole muuta ihmisoikeuksia koskevaa asiakirjaa.

Päinvastaisessa tapauksessa perusoikeuskirja muuttuisi oikeudellisena tekstinä suurelta osin turhaksi (ainakin siltä osin, kuin sen sisältö on sama kuin ECHR:n), sillä ECHR:stä tulisi tällöin säännöstö, joka on riippumaton yhteisön toimielinten ja muiden elinten säädösten ja määräysten pätevyydestä suhteessa niihin perusoikeuksiin, joita kyseisten elinten olisi noudatettava.

Edellä mainitussa tapauksessa ainoa jäljelle jäävä vaihtoehto olisi se, että perusoikeuskirja olisi kyseisten oikeuksien juhlallinen julistus, jolloin riittäisi, että siinä pelkästään viitattaisiin ECHR:ään, joka liitettäisiin sellaisenaan sovellettavana oikeutena perusoikeuskirjaan sekä alkuperäiseen yhteisön oikeuteen.

Haluan tehdä selväksi, että ehdottamani tarkistuksen tarkoituksena ei ole kiistää eikä aliarvioida sitä erityistä arvoa ja merkitystä, joka ECHR:llä ja Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännöllä tulee olla perusoikeuskirjan perusoikeuksien ja -vapauksien tulkitsemisessa. En myöskään pyri kyseenalaistamaan yhteisön toimielinten (erityisesti Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen) ja Strasbourgin tuomioistuimen suhdetta ja yhteistyötä, vaan tarkoitukseni on

päinvastoin välttää se, että perustamissopimuksissa määritellyssä yhteisön oikeudessa saataisiin jollakin oikeusteknisellä järjestelyllä (jonkinlaisella "Troijan hevosella") epäsuorasti aikaan se, minkä Eurooppa-neuvosto ja Luxemburgin tuomioistuin ovat torjuneet, eli EU:n liittyminen ECHR:ään.

Monet ECHR:ään liittyvät pelot luultavasti hälvenisivät, jos horisontaalisissa lausekkeissa määriteltäisiin selkeästi, että perusoikeuskirjalla ei muuteta nykyisiä oikeussääntöjä eikä tuomioistuinten toimivaltaa. Sitä paitsi vaara, että kaksi tuomioistuinta tulkitsisi samaa oikeudellista tekstiä eri tavalla, on jo nykyään olemassa, kun ajatellaan perustamissopimusten sanamuotoa ja Luxemburgin tuomioistuimen oikeuskäytäntöä.

Lopuksi haluan sanoa, että mikäli Kölnin Eurooppa-neuvoston ja valmistelukunnan tarkoituksena on sellaisen perusoikeuskirjan laatiminen, joka tekisi perusoikeuksista ja -vapauksista näkyviä kansalaisille, johonkin toiseen sääntöön (kuten ECHR:ään) viittaaminen niiden soveltamiseen liittyvien rajoitusten määrittelemiseksi vie joka tapauksessa perusoikeuskirjalta kaiken näkyvyyden. Siitä tulisi monimutkainen ja vaikeaselkoinen asiakirja, joka olisi vain oikeusoppineiden tulkittavissa siksi, että jonkin oikeuden soveltamisalan ja sisällön täydellinen käsittäminen edellyttäisi turvautumista toiseen tekstiin. Tätä juuri yritetään välttää perusoikeuskirjan "tekemisellä näkyväksi".

Ehdotus tarkistukseksi 2 artiklan 2 kohtaan:

Esittäjä: Einem ja Holoubek

Ehdotettu teksti:

"Ketään ei saa tuomita kuolemaan eikä kuolemantuomiota saa panna täytäntöön. *Tämän oikeuden rajoittaminen on kiellettyä.*"

Perustelut:

Ensimmäinen virke vastaa muuttamattomana puheenjohtajiston ehdotusta. Lisätyn toisen virkkeen on määrä tehdä selväksi kansalaiselle välittömästi ymmärrettävällä tavalla, että kuolemanrangaistus on tosiasiallisesti poistettu. Mahdollisuus soveltaa tähän määräykseen ehdotuksen 43 artiklassa esitetyn horisontaalisen määräyksen mukaista "yleistä rajoitusvarausta" merkitsisi taantumista Euroopan ihmisoikeussopimuksen tason alapuolelle.

Ehdotettu sanamuoto vastaa periaatteessa Euroopan ihmisoikeussopimuksen kuudennen lisäpöytäkirjan suojan tasoa. Se menee sitäkin pitemmälle siltä osin, että kuolemanrangaistus on kielletty myös "sodan tai sen välittömän uhan aikana". Kun otetaan huomioon Euroopan unionissa saavutetut oikeusvaltion ja demokratian normit, ei kuolemanrangaistukselle ole ylipäättään päteviä perusteita, eikä se ole tarpeen edes sodan aikana. Tähän rangaistustapaan liittyvät vaarat ovat selvästi suurempia kuin yhteiskunnalle mahdollisesti koituva hyöty. Tämä pitää paikkansa myös sota-aikoina, koska nimenomaan poikkeusoloissa puutteellisen oikeudenkäynnin ja sitä kautta virheellisen tuomion vaara on erityisen suuri.

2 artiklan 3 kohtaa koskevat ehdotukset

Ehdotus tarkistukseksi 2 artiklaan

Esittäjä: Frits Korthals Altes, Alankomaiden hallituksen edustaja

Ehdotettu teksti:

Lisätään seuraava uusi 3 kohta:

3. Ketään ei saa karkottaa tai luovuttaa sellaiseen maahan, jonka osalta on perusteltu syy uskoa, että häntä uhkasi kuolemanrangaistus tai teloitus.

Perustelut:

Tämä määräys sopii paremmin tähän kuin 4 artiklaan, joka koskee kidutuksen ja epäinhimillisen kohtelun kieltämistä. Teksti vastaa Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen asiassa Soering vastaan Yhdistynyt kuningaskunta 7. heinäkuuta 1989 esittämiä perusteluja.

Ehdotus tarkistukseksi 2 artiklaan

Ehdotettu teksti:

Lisätään seuraava uusi 4 kohta:

4. Elämän riistämistä ei voida katsoa tämän artiklan vastaiseksi teoksi silloin, kun se seuraa voimankäytöstä, joka on ehdottoman välttämätöntä Euroopan ihmisoikeussopimuksen 2 artiklan 2 kohdassa lueteltujen tapausten mukaisesti.

Perustelut:

Tämä määräys vastaa Euroopan ihmisoikeussopimuksen 2 artiklan 2 kohtaa, jossa luetaan joukko ehdottoman välttämättömästä voimankäytöstä seuraavia elämän riistämiseen liittyviä tapauksia. Lyhyiden vuoksi viitataan Euroopan ihmisoikeussopimuksen 2 artiklan 2 kohtaan. Samaa tekniikkaa on käytetty myös muihin artikloihin tehdyissä tarkistuksissa.

Koko 3 artiklaa koskevat ehdotukset

Ehdotus tarkistukseksi 3 artiklaan

Esittäjä: Lordi Goldsmith QC

Ehdotettu teksti:

Poistetaan artikla. Ks. kuitenkin perustelut.

Perustelut

Olen pohtinut, miten kysymystä olisi käsiteltävä ennen kuin yleissopimus ihmisoikeuksista ja biolääketieteestä on tullut voimaan kaikissa jäsenvaltioissa. Sitä ei ole vielä ratifioitu suurimmassa osassa jäsenvaltioita. Ihmisoikeuksia ja biolääketiedettä koskevassa yleissopimuksessa käsitellyt asiat ovat monimutkaisia ja arkaluontoisia. Se, että perusoikeuskirjassa viitataan vain joihinkin kyseisen yleissopimuksen periaatteisiin, on epätyytyttävä tapa edetä ja aiheuttaa todennäköisesti epävarmuutta, ristiriitoja ja mahdollista vastakkainasettelua kansallisiin kantoihin nähden. On huomattava, että Euroopan ihmisoikeussopimuksen 2, 3 ja 8 artikloilla on perusoikeuskirjan 3 artiklassa mainittujen kysymysten kannalta merkitystä. Kysymyksiä voidaan perusoikeuskirjassa käsitellä epäsuorasti niiden kattamassa laajuudessa. Käsittääkseni unionilla ei ole muita oikeuksia.

Olen valmis pohtimaan kysymystä edelleen, mutta se voi tapahtua vain olemassa olevaan kansalliseen lainsäädäntöön ja käytäntöihin liittyvän toteamuksen perusteella. Tällaisia voivat olla seuraavat:

A Lääketiedettä ja biologiaa sovellettaessa jokaisella on oikeus ruumiilliseen ja henkiseen koskemattomuuteen.

B 3 artiklassa tarkoitettu oikeus on kansallisessa lainsäädännössä tunnustettu oikeus siihen, että

- a) potilaan vapaaseen tahtoon ja tietoon perustuvaa suostumusta kunnioitetaan.
- b) ihmiskehoa ja sen osia ei saa käyttää sellaisenaan taloudellisen hyödyn tavoittelemiseen.
- c) toisen elävän tai kuolleen ihmisen kanssa identtistä ihmistä ei saa luoda.

Lisäksi tuotava selvästi esille se, että mainittuja oikeuksia ei voi ulottaa biolääketiedettä koskevan yleissopimuksen vastaavia määräyksiä laajemmalle.

Ehdotus tarkistukseksi 3 artiklaan:

Esittäjä: ANDREW DUFF, Euroopan parlamentin jäsen

Ehdotettu teksti:

3 artikla. Oikeus henkilökohtaisen koskemattomuutensa kunnioittamiseen [Otsikon muutokset eivät koske suomenkielistä toisintoa.]

- 1. Jokaisen ruumiillista ja henkistä koskemattomuutta on kunnioitettava.**
- 2. Lääketieteen ja biologian alalla on noudatettava muun muassa seuraavia periaatteita:**
 - **rotuhygienian kielto (poistettu 1 sana)**
 - **potilaan tietoon perustuvan suostumuksen kunnioittaminen**
 - **kielto hankkia taloudellista hyötyä ihmisruumiista ja sen osista**
 - **ihmisten kloonauksen kielto.**
- 3. Ekologian alalla on kunnioitettava kestävän kehityksen periaatetta.**

Perustelut

Lääketiedettä ja biologiaa koskevat periaatteet on esitetty ihmisoikeuksia ja biolääketiedettä koskevassa yleissopimuksessa. Tässä peruskirjassa ei ole tarkoitus poiketa näistä määräyksistä. Luettelo ei ole tyhjentävä, mikä mahdollistaa sen kehittämisen alalla tapahtuvan kehityksen huomioon ottamiseksi.

Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 2 artiklassa unionin tavoitteeksi asetetaan "tasapainoinen ja kestävä kehitys". Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 3 artiklan 1 kohdan 1 alakohdalla

perustetaan toimivalta ympäristöpolitiikan alalle. Kestävän kehityksen periaatteen velvoittava luonne vahvistetaan 6 artiklassa, joka kuuluu seuraavasti:

"Ympäristönsuojelua koskevat vaatimukset on sisällytettävä 3 artiklassa tarkoitetun yhteisön politiikan ja toiminnan määrittelyyn ja toteuttamiseen, erityisesti kestävän kehityksen edistämiseksi."

Ehdotus tarkistukseksi 3 artiklaan:

Esittäjä: Johannes Voggenhuber, Kathalijne Buitenweg

Ehdotettu teksti:

- 1) Jokaisella on oikeus ruumiilliseen ja henkiseen koskemattomuuteen.
- 2) Jokaisella on oikeus puhtaaseen ja terveelliseen ympäristöön ja luonnollisten elinolojen suojaan.
- 3) Lääketieteen ja biologian alalla on noudatettava seuraavia periaatteita:
 - Ihmisen perimään saa puuttua sen muuttamiseksi vain ennalta ehkäisyä, diagnoosin tekemistä tai hoitoa varten, ja vain, jos toimenpiteen tarkoituksena ei ole muuttaa jälkeläisten perimää.
 - Potilaan tekemää hänelle annettuihin tietoihin perustuvaa ratkaisua on kunnioitettava.
 - Taloudellisen hyödyn hankkiminen ihmisruumiista ja sen osista on kiellettyä.
 - Ihmisten kloonaus on kiellettyä.
- 4) Jokaisella on oikeus tutustua kaikkiin omaa terveyttään ja perimäänsä koskeviin tietoihin. Toivomusta olla saamatta kyseisiä tietoja on kunnioitettava.
- 5) Tietoja perimästä saa käyttää ja luovuttaa edelleen vain potilaan suostumuksella. Geenidiagnoosien käyttö työ- ja vakuutussuhteissa on joka tapauksessa kiellettyä.

Perustelut:

Ehdotus tarkistukseksi 3 artiklaan: Oikeus henkilökohtaiseen koskemattomuuteen

Esittäjä: Jürgen , Thüringerin osavaltion liittovaltio- ja eurooppaministeri

Ehdotettu teksti:

"3 artikla. Oikeus henkilökohtaiseen koskemattomuuteen.

Jokaisella on oikeus ruumiillisen ja henkisen koskemattomuuteen."

Perustelut:

Peruskirjan 3 artiklaan tulisi sisältyä vain esitetty keskeinen lausuma. Lisäksi "*seelische*" vaikuttaa asiaankuuluvammalta kuin aiemmin käytetty käsite "*geistige*". (Suomenkielisessä toisinnossa säilytetään käsite "henkinen".)

Artiklan 2 kohta olisi seuraavasta kahdesta syystä poistettava: Artiklan 2 kohtaan otetut periaatteet sisältyvät yleissopimukseen ihmisoikeuksista ja biolääketieteestä. On otettava huomioon, etteivät kaikki jäsenvaltiot ole liittyneet siihen.

Lisäksi 2 kohtaan otetut periaatteet vaikuttavat erittäin tulkinnanvaraisilta. Missä esim. kulkee raja oikeutetun ja epämoraalisen rotuhygieenisen käytännön (DE "*eugenische Praktik*") välillä? Erityisesti ensimmäisessä luetelmakohdassa mainittu "rotuhygieenisten käytäntöjen kieltäminen" on liian epämääräinen ja vaikutuksiltaan niin laaja-alainen, että se koskee myös voimassa olevia kansallisia säännöksiä. "Rotuhygieeninen" on lopultakin jokainen toimenpide, joka tähtää perinnöllisesti sairaiden jälkeläisten välttämiseen. Näin ollen olisi myös perinnöllisesti vaurioituneen sikiön abortointi "rotuhygieeninen" toimenpide. Samoin tähän liittyisi myös käynnissä oleva vilkas keskustelu siirrettävän alkion diagnosoinnista, koska sen aivan ensisijainen tavoite on löytää geneettiset virheet ja alusta alkaen "lajitella pois" sellaiset alkiot. Lisäksi artiklateksti jättää avoimeksi sen, tarkoitetaanko "jokaisella" (vrt. 1 kohta) syntynyt ihmistä vaiko myös kohdussa olevaa sikiötä, eikä 2 kohdassa asiaa selkiytetä millään lailla. Myöskään 2 kohdassa mainittu "ihmisten kloonauksen kieltäminen" (DE "*Verbot des reproduktiven Klonens von Menschen*") ei yksiselitteisesti kerro, minkälaisen kloonien tuottaminen ihmisistä (!) sitten olisi sallittua (ehkä alkusolujen kloonauks?). Ainakin olisi avuksi, jos perusteluissa esitettäisiin lisäselityksiä.

Kyseiset 3 artiklan 2 kohtaan sisältyvät määräykset osoittavatkin selvästi, miten vaikeaa on ns. "modernien perusoikeuksien" johdonmukainen määrittely. Siitä syystä Saksan osavaltiot kannattavat sitä, ettei ongelmista, erityisesti nykyaikaisen lääketieteen ja biologian ongelmista,

säädettä perustuslaissa ja että ehdotettu 2 kohta jätetään pois. Peruskirjan 1 artikla yhdessä 3 artiklan 1 kohdan kanssa tarjoaisi kyseisillä ongelma-aloilla riittävän suojan väärinkäytöksiä vastaan.

Ehdotus tarkistukseksi 3 artiklaan

Esittäjä: RODOTÀ, PACIOTTI, MANZELLA

Ehdotettu teksti:

Muutetaan artiklan tekstiä seuraavasti:

- "1. Jokaisella on oikeus ruumiillisen ja henkisen koskemattomuutensa kunnioittamiseen.**
- 2. Kenellekään ei saa suorittaa lääketieteellisiä toimenpiteitä ilman asianomaisen henkilön etukäteen antamaa, vapaaseen tahtoon ja tietoon perustuvaa suostumusta ja ellei se ole hänen oikeuksiensa mukaista.**
- 3. Ihmisruumiilla ja sen osilla ei saa käydä kauppaa.**
- 4. Rotuhygieeniset käytännöt, erityisesti sellaiset, joiden tarkoituksena on ihmisten valikoiminen ja välineellistäminen, ovat kiellettyjä.**
- 5. Ihmisen kloonaus ihmisen tuottamiseksi on kiellettyä."**

Perustelut

Tekstissä, joka on laadittu määräysten muodossa, otetaan huomioon bioetiikan nykyinen oikeudellinen tilanne (vrt. Eurooppalainen yleissopimus biolääketieteestä).

Ehdotus tarkistukseksi 3 artiklaan

Esittäjä: Jean-Maurice DEHOUSSE, Euroopan parlamentin jäsen, valmistelukunnan varajäsen

Ehdotettu teksti:

Korvataan ehdotetun 3 artiklan teksti seuraavalla tekstillä:

1. Kenenkään ruumiillista ja henkistä koskemattomuutta ei saa loukata.
2. Ruumiillisen ja henkisen koskemattomuuden kunnioittaminen edellyttää, että kaikilla on mahdollisuus päästä osallisiksi lääketieteen ja muiden tieteiden kehityksestä, ja erityisesti, että kaikilla on yhtäläiset mahdollisuudet saada terveydenhuoltoa.
3. Tieteellisessä tutkimuksessa on myös otettava huomioon jokaisen oikeudet:
 - ihmisen genetiikan asteittainen hallitseminen ei saa johtaa rotuhygieenisiin käytäntöihin, joilla heikoimmilta viedään heidän oikeutensa,
 - on kiellettyä hankkia taloudellista hyötyä ihmisruumiista, sen osista ja siitä peräisin olevista tuotteista ja
 - yleisesti kokonaista elävää ainesta tai sen osaa ei voi patentoida.
4. Kun henkilön koskemattomuuteen puututaan hänen vanhetessaan, hänellä on oikeus saada apua ja erityistä huolenpitoa riippumatta hänen oikeudestaan eläkkeeseen.
5. Jokaisella on oikeus pyytää ja saada kuolla arvokkaasti, erityisesti silloin, kun riippuvuuden vuoksi hänen ruumiilliseen ja henkiseen koskemattomuuteensa puututaan tai hänen ihmisarvoaan loukataan.
6. Jokaisella on oikeus ympäristön suojeluun ja oikeus saada vahingonkorvausta, kun ympäristöä muutetaan ilman hänen suostumustaan hänen koskemattomuuttaan loukaten.

Perustelut:

1 kohdan osalta: Tyyllillinen parannus.

2 kohdan osalta: Tyyllillinen parannus. Lisätään oikeus saada vapaasti ja yhdenvertaisesti terveydenhuoltoa, kuten useissa valmistelukunnalle esitetyissä puheenvuoroissa toivotaan.

3 kohdan osalta: Genetiikan kehitys tieteenä edellyttää täydellisempää tekstiä, joka ei anna aiheutta epäselvyyksiin.

4 kohdan osalta: Yhteisön on vastattava odotettavissa olevan eliniän pitenemisestä aiheutuviin haasteisiin ihmisarvoa uhraamatta.

5 kohdan osalta: Valmistelukunta ei voi olla ottamatta kantaa siihen, mitä tapahtuu, kun oikeus elämään joutuu ristiriitaan ihmisarvon kunnioittamisen kanssa, joka ymmärretään velvollisuudeksi ylläpitää elämää.

6 kohdan osalta: Perusoikeuskirjassa ei voida jättää käsittelemättä ympäristön suojelun yksilöllistä puolta.

3 artiklan 1 kohtaa koskevat ehdotukset

Ehdotus tarkistukseksi 3 artiklan 1 kohtaan:

Esittäjä: Peter Altmaier, Saksan liittopäivien jäsen

Ehdotettu teksti:

"Jokaisella on oikeus ruumiilliseen, geneettiseen ja henkiseen koskemattomuuteen."

Perustelut:

Geneettisen koskemattomuuden mainitseminen 3 artiklan 1 kohdassa viittaa suoraan 2 kohdan luetteloon. Geneettisen koskemattomuuden suuren painoarvon vuoksi tämä tuntuu perustellulta.

Ehdotus tarkistukseksi 3 artiklaan: Oikeus henkilökohtaisen koskemattomuutensa kunnioittamiseen

Esittäjä: JORDI SOLÉ TURA

Ehdotettu teksti:

Korvataan espanjankielisessä toisinnossa sana "psíquico" sanalla "moral". (suomenkielinen toisinto ei muutu.)

Perustelut:

Käsite "moral" on sopivampi kuin "psíquico".

Ehdotus tarkistukseksi 3 artiklan 1 kohtaan:

Esittäjä: Piero Melograni

Ehdotettu teksti*:

Jokaisella on oikeus ruumiillisen ja henkisen koskemattomuutensa kunnioittamiseen.

Perustelut:

Sana *individuo* ehdotetaan korvattavaksi sanalla *persona* [muutos ei vaikuta suomenkieliseen versioon], jotta sanamuoto olisi yhdenmukainen 1 artiklan ja 3 artiklan otsakkeen sanamuodon kanssa ja jotta vältettäisiin mahdolliset tulkinnat, jotka johtavat abortin yleiseen kieltämiseen mikä olisi ristiriidassa useiden kansallisten lainsäädäntöjen kanssa.

* Osat, joita muutosehdotus koskee, on lihavoitu.

Ehdotus tarkistukseksi 3 artiklan 1 kohtaan:

Esittäjä: Alvaro Rodríguez Bereijo, Espanjan pääministerin henkilökohtainen edustaja

Ehdotettu teksti:

1. Korvataan espanjankielisessä toisinnossa sana "psíquico" sanalla "moral". (suomenkielinen toisinto ei muutu.)

Perustelut:

Ranskankielisessä tekstissä ei käytetä ilmaisua 'psychique'. 'Mentale' on laajempi käsite, aivan kuten 'moral'.

Ehdotus tarkistukseksi 3 artiklan 1 kohtaan:

Esittäjä: Einem ja Holoubek

Ehdotettu teksti:

"Jokaisella *ihmisellä* (*Jeder Mensch*) on oikeus ruumiillisen ja henkisen koskemattomuutensa kunnioittamiseen."

Perustelut:

Vaikuttaa tarkoituksenmukaiselta tehdä peruskirjassa selkeä ero "ihmisten" eli luonnollisten henkilöiden ja "henkilöiden" eli luonnollisten ja oikeushenkilöiden välillä. (Saksankielisessä versiossa nyt "*Jede Person hat das Recht auf körperliche und geistige Unversehrtheit.*") Tästä syystä ehdotamme, että puhuttaisiin yleisesti "ihmisistä", kun tarkoitetaan vain luonnollisia henkilöitä, ja "henkilöistä", kun tarkoitetaan luonnollisia ja oikeushenkilöitä.

Sisällöllisesti puheenjohtajiston ehdotus säilyy ennallaan.

AMD 56

Katso tarkistus 51, sivu 91.

3 artiklan 2 kohtaa koskevat ehdotukset

Ehdotus tarkistukseksi 3 artiklaan:

Esittäjä: Win Griffiths, parlamentin jäsen

Ehdotettu teksti:

Jokaisella on oikeus ruumiillisen ja henkisen koskemattomuutensa kunnioittamiseen.

Poistetaan 3 artiklan 2 kohta.

Perustelut:

Ehdotuksen 3 artiklan 2 kohdassa esitetään perusteita, jotka, jos ne ylipäättään sisällytetään peruskirjaan, sopisivat paremmin B-osaan, miten se sitten tullaan peruskirjassa esittämäänkin. On myös välttämätöntä ilmoittaa mahdolliset rajoitukset yksilön oikeuteen hakea muutosta, jos yksilö itse ei ole kykenevä tekemään omia päätöksiään.

Ehdotus tarkistukseksi 3 artiklaan:

Esittäjä: Erling Olsen

Ehdotettu teksti:

Poistetaan 3 artikla.

Ehdotus tarkistukseksi 3 artiklaan

Esittäjä: Guy BRAIBANT, Ranskan tasavallan presidentin ja pääministerin edustaja

Ehdotettu teksti:

Täydennetään toisen kohdan kolmatta luettelukohtaa lisäämällä suomenkielisessä toisinnossa sanoja "ses produits" vastaavat sanat "sen osista", joten muutettuna luettelukohta olisi muodossa "– kielto hankkia taloudellista hyötyä ihmisruumiista, sen tuotteista ja osista". (Nykyisessä sanat "*sen osista*" ("*de ses parties*") sanojen "*ihmisruumiista*" -sanojen jälkeen.

Perustelut:

Ihmisruumiin käyttämisen kaupallisiin tarkoituksiin kieltävä määräys ei ole täydellinen. Siinä ei mainita elimiä.

Ehdotus tarkistukseksi 3 artiklan 2 kohtaan

Esittäjät: E. M. H. Hirsch Ballin

M. Patijn (myös G. J. W. van Ovenin puolesta)

Ehdotettu teksti:

- Aloitusvirkkeen on oltava seuraava:

Tässä yhteydessä on noudatettava seuraavia periaatteita:

- Neljäs luetelmakohta on korvattava seuraavasti:

"ihmisten kloonauksen ja ihmisen ja eläimen risteymien luomisen kieltö."

Perustelut:

Alkuperäinen aloitusvirke on liian rajoittava. Ehdotettu lisäys liittyy bioetiikan kehitykseen.

Ehdotus tarkistukseksi 3 artiklaan

Esittäjä: R. van Dam (Euroopan parlamentin jäsen)

Ehdotettu teksti:

2 kohdan neljäs luetelmakohta: ihmisten kloonauksen kieltö (tarkistus ei koske suomenkielistä tekstiä).

Perustelut:

Tällä tavoin artikla suojaisi paremmin ihmisen koskemattomuutta.

Ehdotus tarkistukseksi 3 artiklan 2 kohtaan:

Esittäjä: Piero Melograni

Ehdotettu teksti*:

Lääketieteen ja biologian alalla on noudatettava muun muassa seuraavia periaatteita:

- rotuhygieenisten käytäntöjen kieltö
- potilaan tietoon perustuvan suostumuksen kunnioittaminen *ottaen huomioon, että on mahdollista puuttua suostumuksen antamiseen kykenemättömän henkilön koskemattomuuteen, jos siitä on hänelle välitöntä hyötyä*
- kieltö hankkia taloudellista hyötyä ihmisruumiista ja sen osista
- ihmisten kloonauksen kieltö.

Perustelut:

Lihavoidut sanat ovat Oviedon yleissopimuksen 6 artiklasta ja niiden tarkoituksena on sallia mahdollisten tarpeellisten toimenpiteiden suorittaminen alaikäisille ja henkilöille, jotka ovat tilapäisesti tai pysyvästi kykenemättömiä antamaan suostumustaan.

* Osat, joita muutosehdotus koskee, on lihavoitu.

Ehdotus tarkistukseksi 3 artiklan 2 kohtaan

Esittäjä: Tri Sylvia-Yvonne Kaufmann

Ehdotettu teksti:

2. Lääketieteen ja biologian alalla on noudatettava erityisesti seuraavia periaatteita:
 - Rotuhygieenisten käytäntöjen kieltö
 - Potilaan (ehdotus ei vaikuta suomenkieliseen käännökseen) (kaksi sanaa poistettu) päätöksen kunnioittaminen
 - Ihmisten kloonauksen kieltö (kaksi sanaa poistettu)

Perustelut:

1. Ehdotetussa tekstissä valitaan sukupuolineutraali, ts. molemmat sukupuolet huomioon ottava muotoilu.
2. Potilaan päätöstä on kunnioitettava periaatteellisesti, tekemättä asiaa riippuvaiseksi etukäteen annetuista tiedoista, joiden antamiseen lääkärit ovat joka tapauksessa velvoitettuja.
3. Käsitteen "ihmisen tuottamiseksi" poistaminen on mielestäni a) epäselvää ja b) tulkittavissa ihmisen täydellisen kloonauskiellon rajoittamiseksi.

Ehdotus tarkistukseksi 3 artiklaan: Oikeus henkilökohtaiseen koskemattomuuteen

Esittäjä: António Vitorino, komission edustaja valmistelukunnassa

Ehdotettu teksti (2 kohta):

"2. Lääketieteen ja biologian alalla on noudatettava muun muassa seuraavia periaatteita:

- rotuhygieenisten käytäntöjen kieltö¹
- potilaan vapaasta tahdosta annettu tietoon perustuva suostumus [...]
- kieltö hankkia taloudellista hyötyä ihmisruumiista ja sen osista
- ihmisten kloonauksen kieltö."

Perustelut:

1. Sana "kunnioittaminen" nykyisessä toisessa luetelmakohdassa on johdanto-lauseen verbin toistoa.
2. Suostumuksen on perustuttava tietoon, mutta ennen kaikkea se on annettava myös vapaasta tahdosta (ks. myös ihmisoikeuksista ja biolääketieteestä tehdyn yleissopimuksen 5 artiklan 1 kohtaa).

¹ Perusteluissa on tarpeen täsmentää rotuhygieenisten käytäntöjen käsite, esimerkiksi ilmoittamalla, että sillä tarkoitetaan ihmisten jalostusta ja välineellistämistä.

Ehdotus tarkistukseksi 3 artiklan 2 kohtaan

Esittäjä: Dr Peter Michael Mombaur, Euroopan parlamentin jäsen

Ehdotettu teksti:

"ihmisten kloonauksen kieltö"

Perustelut:

Kieltoon tuottaa ihmisiä, joilla on sama perimä kuin tietyllä elävällä tai jo kuolleella ihmisellä, on sisällytettävä kaikki ihmisen kehityksen vaiheet munasolun ja siittiön yhtymisestä alkaen.

Kloonauskiellon rajoittaminen ainoastaan lisääntymistarkoituksessa tehtävään kloonaukseen olisi ehdottomasti aiheetonta ja heikentäisi varmasti perusoikeuskirjan mahdollisuuksia tulla laajasti hyväksytyksi Euroopassa.

Ehdotus tarkistukseksi 3 artiklaan - Oikeus henkilökohtaisen koskemattomuuden kunnioittamiseen

Esittäjä: Georges BERTHU, Euroopan parlamentin jäsen

Ehdotettu teksti:

3 artikla. Oikeus henkilökohtaisen koskemattomuuden kunnioittamiseen

1. Jokaisella on oikeus ruumiillisen ja henkisen koskemattomuutensa kunnioittamiseen.
2. Lääketieteen ja biologian alalla on noudatettava muun muassa seuraavia periaatteita:
 - rotuhygieenisten käytäntöjen kieltö
 - potilaan **ilmaiseman**, tietoon perustuvan suostumuksen kunnioittaminen, kuitenkin niin, **että suostumus voi koskea kansallisen lainsäädännön tai tässä perusoikeuskirjassa taattujen oikeuksien, erityisesti sen 2 artiklan, vastaisia tekoja**
 - kieltö hankkia taloudellista hyötyä ihmisruumiista ja sen osista
 - ihmisten kloonauksen kieltö (...).

Perustelut:

- A. Potilaan suostumuksen on perustuttava täsmällisiin ennakkotietoihin ja oltava myös selvästi ilmaistu.
- B. Ihmisen kloonaus on kiellettävä kokonaan eikä rajoitettava sitä lisääntymistarkoituksessa tehtävään kloonaukseen, jotta vältetään mahdolliset ei-toivotut seuraukset: ero on itse asiassa keinotekoinen, sillä teot ovat samat. Perusperiaate on se, että oikeus koskee tekoja eikä niiden perusteluja.

Ehdotus tarkistukseksi 3 artiklaan

Esittäjä: Pervenche BERÈS

Ehdotettu teksti:

3 artikla. Oikeus henkilökohtaisen koskemattomuuden kunnioittamiseen

Jokaisella on oikeus ruumiillisen ja henkisen koskemattomuuden kunnioittamiseen.

Lääketieteen ja biologian alalla on noudatettava muun muassa seuraavia periaatteita:

- sellaisten rotuhygieenisten käytäntöjen kielto, joiden tavoitteena on ihmisten jalostus ja välineellistäminen,
- henkilön tietoon perustuvan suostumuksen kunnioittaminen
- kielto tehdä ihmisruumiista ja sen osista kauppatavara
- ihmisten kloonauksen kielto.

Perustelut:

Ehdotus tarkistukseksi 3 artiklaan: Oikeus henkilökohtaiseen koskemattomuuteen

Esittäjä: Tri Ingo Friedrich

Ehdotettu teksti:

1. Jokaisella on oikeus ruumiilliseen ja sielulliseen (poistetaan yksi sana) koskemattomuuteen
2. Lääketieteen ja biologian alalla on noudatettava erityisesti seuraavia periaatteita:
 - Rotuhygieenisten käytäntöjen kieltäminen
 - Potilaan tekemän, hänelle etukäteen annettuihin tietoihin perustuvan päätöksen kunnioittaminen
 - Kielto hankkia taloudellista hyötyä ihmisruumiista ja sen osista
 - Ihmisten (yksi sana poistettu) kloonauksen kieltäminen (yksi sana poistettu) ihmisen kaikissa kehitysvaiheissa.

Perustelut:

1 kohta:

Sana "sielullinen" ilmaisee tarkoituksen paremmin.

2 kohta:

Ihmisen ainutlaatuisuus voidaan varmistaa ainoastaan kieltämällä ihmisten kloonauksen.

Ehdotus tarkistukseksi 3 artiklaan:

Esittäjä: Tri Heinrich Neisser

Ehdotettu teksti:

3 artikla. Oikeus henkilökohtaiseen koskemattomuuteen

1. Jokaisella on oikeus ruumiilliseen ja henkiseen (poistetaan yksi sana) koskemattomuuteen.
2. Lääketieteen ja biologian alalla on noudatettava erityisesti seuraavia periaatteita:
 - Rotuhygieenisten käytäntöjen kieltö
 - Potilaan tekemän, hänelle etukäteen annettuihin tietoihin perustuvan päätöksen kunnioittaminen
 - Kielto hankkia taloudellista hyötyä ihmisruumiista ja sen osista sellaisinaan
 - Kielto kloonata ihmisiä ihmisen tuottamiseksi.

Perustelut:

Ilmaisulla ”sellaisinaan” on tarkoitus liittää artikla tiiviimmin ihmisoikeuksista ja biolääketieteestä tehdyn Euroopan neuvoston yleissopimuksen 21 artiklaan. Täydellinen kieltö hankkia mitä tahansa taloudellista hyötyä ihmisruumiista ja sen osista vaikuttaa nimittäin liioitellulta erityisesti ajatellen veren ja veriplasman hankkimista vapaaehtoisilta luovuttajilta. Yleissopimuksen 21 artiklan selityksistä käy ilmi, että itse ruumiin osia tai kudoksia ei saa ostaa tai myydä tai käyttää hyödyn hankkimiseksi mutta että teknisistä suorituksista (lääketieteelliset testit, pastörisointi, varastointi) saa tässä yhteydessä maksaa kohtuullista korvausta ja että ihmisen kudoksista valmistettuja lääketieteellisiä tuotteita saa myydä. Veren tai plasman luovuttajalle voidaan siten myös maksaa kulukorvausta (menetetystä ajasta, saamatta jääneistä tuloista), joka ei kuitenkaan saa olla rinnastettavissa kauppahintana maksettavaan palkkioon.

Ehdotus tarkistukseksi 3 artiklaan: Oikeus henkilökohtaisen koskemattomuutensa kunnioittamiseen

Esittäjä: Gabriel Cisneros Laborda

Ehdotettu teksti:

1. Korvataan espanjankielisessä toisinnossa sana "psíquica" sanalla "moral". (suomenkielinen toisinto ei muutu.)
2. Lisätään loppuun seuraava kohta:

ihmiselämä voi saada alkunsa ainoastaan ihmisestä peräisin olevien sukusolujen yhtymisen tuloksena.

Perustelut:

1. Sanaa "*moral*" pidetään sopivampana kuin sanaa "*psíquico*".
2. Tieteen kehitys on jatkuvaa. Kloonauksen lisäksi tutkitaan elämän synnyttämistä sellaisten järjestelmien avulla, jotka vaarantavat ihmisen kunnioittamisen miehestä ja naisesta alkunsa saavana olentona. Toisaalta on olemassa pyrkimyksiä tuottaa ihmisen munasoluja minkälaisista elävistä soluista hyvänsä.

Ehdotus tarkistukseksi 3 artiklaan. Oikeus henkilökohtaisen koskemattomuutensa kunnioittamiseen:

Esittäjä: Daniel Tarschys

Ehdotus:

Poistetaan 3 artiklan 1 kohdasta sanat "ruumiillisen ja henkisen".

Ehdotetaan, että 3 artiklan 2 kohdasta tehdään erillinen artikla.

Perustelut:

1 kohta:

Ruotsalaiset asiantuntijat ovat epävarmoja ilmaisun "henkinen koskemattomuus" täsmällisestä merkityksestä. Jättäisin määritelmät pois.

Tämän artiklan suhdetta 12 artiklaan (Yksityiselämän kunnioittaminen) on vielä harkittava.

2 kohta:

Kun artiklaehdotuksen 1 kohta on yleinen suojalauseke, 2 kohta näyttää käsittelevän henkilön ruumiilliseen ja henkiseen koskemattomuuteen liittyviä erityisnäkökohtia. Niitä olisi parempi käsitellä erikseen.

(Toisen luetelmakohdan ruotsalaisen käännöksen osalta on palattava siihen versioon, jota oli käytetty asiakirjassa Convent 13.)

Ehdotus tarkistukseksi 3 artiklaan:

Esittäjä: Frits Korthals Altes, Alankomaiden hallituksen edustaja

Ehdotus:

Poistetaan 2 kohta.

Perustelut:

Artiklan 2 kohta voidaan poistaa, koska se koskee periaatteita, jotka sisältyvät Euroopan neuvoston yleissopimukseen ihmisoikeuksista ja biolääketieteestä. Useat jäsenvaltiot eivät ole vielä ottaneet lopullista kantaa kyseisen yleissopimuksen moniin määräyksiin. Sitä paitsi kohta herättäisi kysymyksen myös siitä, miksi muihin Euroopan neuvoston yleissopimuksiin (kuten kansallisten vähemmistöjen suojelua koskeva puiteyleissopimus, Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirja, alueellisia kieliä ja vähemmistökieliä koskeva eurooppalainen peruskirja) sisältyviä periaatteita ei ole otettu mukaan peruskirjaan. Tämä ei edistäisi peruskirjan suppeutta, mikä on lisäsy 2 kohdan poistamiseen.

Ehdotus tarkistukseksi 3 artiklaan:**Ehdotus:**

Lisätään seuraava uusi 3 kohta:

3. Oikeutta ruumiilliseen ja henkiseen koskemattomuuteen saa rajoittaa vain Euroopan ihmisoikeussopimuksen 8 artiklan 2 kohdassa annetuin edellytykset.

Perustelut:

Olisi parempi, jos peruskirjassa, samoin kuin Euroopan ihmisoikeussopimuksessa, ilmoitettaisiin kunkin oikeuden osalta ne edellytykset, joilla kyseistä oikeutta voidaan rajoittaa. Yleisen rajoittavan lausekkeen vaarana olisi, että rajoitusmahdollisuuksista tulisi liian laajat. Suppeampaan esitykseen pääsemiseksi ehdotetaan, että Euroopan ihmisoikeussopimuksen 8 artiklan 2 kohtaa ei siteerata kokonaisuudessaan, vaan siihen ainoastaan viitataan. Täten on selvää, että Euroopan ihmisoikeussopimuksessa asetetut edellytykset on täytettävä.

4 artiklaa koskevat ehdotukset

Ehdotus tarkistukseksi 4 artiklaan: Kidutuksen ja epäinhimillisen kohtelun kieltö

Esittäjä: Georges BERTHU, Euroopan parlamentin jäsen

Ehdotettu teksti: Poistetaan toinen virke.

("Ketään ei saa karkottaa tai luovuttaa sellaiseen maahan, jossa häntä uhkaisi kuolemanrangaistus, kidutus tai muu epäinhimillinen kohtelu.")

Perustelut:

Kun ensimmäisessä virkkeessä esitetään yleinen periaate, toinen koskee erityistapausta.

Erityistapaus olisi omalla paikallaan, jos se esitettäisiin 21 artiklassa (Oikeus turvapaikkaan ja karkotus), ja voidaankin todeta, että 21 artiklan sanamuoto ei tee siitä tarpeetonta.

Ehdotus tarkistukseksi 4 artiklaan

Esittäjä: R. van Dam (Euroopan parlamentin jäsen)

Ehdotettu teksti:

Poistetaan 4 artikla.

Perustelut:

Artiklan ajatus sisältyy jo epäsuorasti peruskirjan 1 ja 3 artiklaan. Tämä artikla ei sisällä mitään järkevää viestiä *unionin elimille*. Niillä ei ole rikosoikeudellista toimivaltaa, eikä niille pidä sitä antaa. Ihmisten suojeleminen kiduttamiselta ja epäinhimilliseltä ja halventavalta kohtelulta ja rankaisemiselta (niin tarpeellista kuin se onkin) tapahtuu paremmin muissa yhteyksissä (kuten jäsenvaltioissa, Euroopan neuvostossa ja Yhdistyneissä Kansakunnissa).

Ehdotus tarkistukseksi 4 artiklaan: Kidutuksen ja epäinhimillisen kohtelun kieltäminen

Esittäjä: JORDI SOLÉ TURA

Ehdotettu teksti:

Toinen kohta: Ketään ei saa karkottaa tai luovuttaa sellaiseen maahan, jonka oikeusjärjestelmässä ei kielletä kuolemanrangaistusta, kidutusta tai muuta epäinhimillistä kohtelua.

Perustelut:

Ilmaus ”maahan, jossa häntä uhkasi...” ei ole juridisesti pätevä ilmaus.

Ehdotus tarkistukseksi 4 artiklaan

Esittäjä: Guy BRAIBANT, Ranskan tasavallan presidentin ja pääministerin edustaja

Ehdotettu teksti:

Lisätään otsikkoon sanan "*epäinhimillisen*" jälkeen "*tai halventavan*"

Lisätään "*tai halventavan*" myös artiklan toiseen virkkeeseen

Perustelut:

Tarkoituksena on liittää otsikko paremmin artiklan sisältöön ja välttää sellainen toisen virkkeen tulkinta, jonka mukaan halventava kohtelu ei riittäisi estämään karkottamista tai luovuttamista.

AMD 77

Ehdotus tarkistukseksi 4 artiklaan: Kidutuksen ja epäinhimillisen kohtelun kielto

Esittäjä: Tri Ingo Friedrich

Ehdotettu teksti: Poistetaan 4 artiklan toinen virke ja lisätään 21 artiklan 2 kohtaan

Perustelut:

Kuuluu sisällöllisesti 21 artiklaan.

Ehdotus tarkistukseksi 4 artiklaan:

Esittäjä: Lord Goldsmith QC

Ehdotus:

Muutetaan siten, että teksti muodostaa seuraavasti kaksi osaa:

A-osassa oikeuksien julistus:

Poistetaan artiklan toinen virke.

B-osassa oikeuksien määritelmä:

"Peruskirjan 4 artiklassa tarkoitettu oikeus on oikeus, joka on turvattu Euroopan ihmisoikeussopimuksen 3 artiklassa."

Perustelut:

Uskon, että tässä kuten muidenkin määritelmien osalta tarvitaan selkeä oikeudellinen määritelmä, jonka avulla vältetään epävarmuuden tai ristiriidan vaara ja voidaan hyödyntää Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen asiaankuuluvaa oikeuskäytäntöä. Nykyinen teksti ei vastaa tätä vaatimusta. Samoin olisi virhe, jos peruskirjassa otettaisiin esiin joitakin erityisiä kohtia Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännöstä. Tämä voitaisiin ymmärtää siten, että muu osa oikeuskäytännöstä olisi vähemmän tärkeää tai että se voitaisiin jättää huomioon ottamatta.

Ehdotus tarkistukseksi 4 artiklaan:

Esittäjä: Piero Melograni

Ehdotettu teksti *:

Ketään ei saa kiduttaa eikä kohdella tai rangaista epäinhimillisellä tai halventavalla tavalla. Ketään ei saa karkottaa tai luovuttaa sellaiseen maahan, *jonka olosuhteet viittaavat siihen, että häntä voisi odottaa* kuolemanrangaistus, kidutus tai muu epäinhimillinen kohtelu.

Perustelut:

Lihavoitu kohta korvaa ilmaisun "*jossa häntä uhkasi*", jotka eivät näytä antavan riittäviä takeita. Ehdotettu muutos on Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännön mukainen.

* Kohta, johon on ehdotettu muutoksia, on lihavoitu.

Ehdotus tarkistukseksi 4 artiklaan:

Esittäjä: ANREW DUFF, Euroopan parlamentin jäsen

Ehdotettu teksti:

[Ehdotettu muutos ei koske suomenkielistä toisintoa.]

Perustelut:

Tämä artikla vastaa Euroopan ihmisoikeussopimuksen 3 artiklaa:

Ketään ei saa kiduttaa, eikä kohdella tai rangaista epäinhimillisellä tai halventavalla tavalla.

Tämän artiklan 2 kohta ilmentää ihmisoikeussopimuksen 3 artiklaa koskevaa Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytäntöä.

Ehdotus tarkistukseksi 4 artiklaan:

Esittäjä: Erling Olsen

Ehdotettu teksti:

Poistetaan toisessa kappaleessa oleva ilmaisu "kuolemanrangaistus".
(Kielto luovuttamisesta tai karkottamisesta sellaiseen maahan, jossa kyseistä henkilöä uhkaisi kuolemanrangaistus, kuuluu perusoikeuskirjan 2 artiklaan).

Perustelut:

Syy tähän tarkistusehdotukseen on se, että kielto karkottamisesta tai luovuttamisesta sellaisiin valtioihin, joissa kyseistä henkilöä uhkaisi kuolemanrangaistus, ei, toisin kuin perusteluissa todetaan, johdu Euroopan ihmisoikeussopimuksen 3 artiklaa koskevasta Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännöstä. Sitä vastoin kiellon katsotaan johtuvan ihmisoikeussopimuksen 2 artiklasta ja kuudennesta lisäpöytäkirjasta. Näin ollen tämä määräys kuuluu perusoikeuskirjan 2 artiklan piiriin, jonka B osassa olisi mahdollisesti viitattava asiaan liittyvään oikeuskäytäntöön.

Ehdotus tarkistukseksi 4 artiklaan:

Esittäjä: Frits Korthals Altes, Alankomaiden hallituksen edustaja

Ehdotus:

Muutetaan ensimmäinen virke 1 kohdaksi ja toinen virke 2 kohdaksi.

Perustelut:

Tämä vastaa tarkemmin muiden artiklojen rakennetta.

Ehdotus tarkistukseksi 4 artiklaan (toinen virke):

Ehdotettu teksti:

4 artiklan toinen virke kuuluisi seuraavasti:

2. Ketään ei saa karkottaa tai luovuttaa sellaiseen maahan, josta voidaan perustellusti uskoa, että häntä uhkaisi siellä kidutus tai epäinhimillinen tai halventava kohtelu.

Perustelut:

Teksti vastaa Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen perusteluja asiassa Soering vs. Yhdistynyt kuningaskunta, 7. heinäkuuta 1989. Peruskirjan 4 artikla koskee kidutusta, joten ei ole mitään ilmeistä syytä, miksi tässä pitäisi viitata kuolemanrangaistukseen. Katso tarkistus 2 artiklaan.

Ehdotus tarkistukseksi 4 artiklaan: Kidutuksen ja epäinhimillisen kohtelun kieltö

Esittäjä: Jean-Luc DEHAENE, Belgian hallituksen edustaja

Ehdotettu teksti:

Ketään ei saa kiduttaa eikä kohdella tai rangaista epäinhimillisellä tai halventavalla tavalla. Ketään ei saa karkottaa tai luovuttaa sellaiseen maahan, jossa häntä uhkasi kuolemanrangaistus, kidutus tai muu epäinhimillinen tai halventava kohtelu tai rangaistus.

Perustelut:

Tämän artiklan toisen lauseen saattamiseksi täysin Euroopan ihmisoikeussopimuksen 3 artiklaa koskevan Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännön mukaiseksi (Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio asiassa Cruz Varas ym., 20. maaliskuuta 1991, Sarja A, Kok. 201, kohta 69-70; Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio asiassa Vilvarajah ym., 30. lokakuuta 1991, Sarja A, Kok. 215, kohta 103) olisi asiakirjassa 4284/00 CONVENT 28 esitettyä muotoilua muutettava seuraavasti: *"... tai halventava kohtelu tai rangaistus"*.

Ehdotus tarkistukseksi 4 artiklaan:

Esittäjä: Win Griffiths, parlamentin jäsen

Ehdotettu teksti:

Ketään ei saa kiduttaa eikä kohdella tai rangaista epäinhimillisellä tai halventavalla tavalla.

Ketään ei saa karkottaa tai luovuttaa sellaiseen maahan, jossa häntä uhkasi häntä vastaan esitettyjen syytösten johdosta kuolemanrangaistus, kidutus tai muu epäinhimillinen kohtelu.

Perustelut:

Muutettu teksti viittaa erityisesti syytteisiin, jotka oikeuttaisivat pyyntöön luovuttaa kyseinen henkilö rikoksen johdosta.

Ehdotus tarkistukseksi 4 artiklan toiseen virkkeeseen

Esittäjät: E. M. H. Hirsch Ballin

M. Patijn (myös G. J. W. van Ovenin puolesta)

Ehdotettu teksti:

"Ketään ei saa karkottaa tai luovuttaa toiseen maahan, jos voidaan kohtuudella olettaa hänen joutuvan siellä kidutuksen tai muun epäinhimillisen kohtelun uhriksi."

Perustelut:

Ehdotettu sanamuoto on tasapainoisempi kuin asiakirjan CONVENT 28 sanamuoto.

Ehdotus tarkistukseksi 4 artiklaan

Esittäjä: Pervenche BERÈS

Ehdotettu teksti:

Ketään ei saa kiduttaa eikä kohdella tai rangaista epäinhimillisellä tai halventavalla tavalla. Ketään ei saa karkottaa tai luovuttaa suoraan tai välillisesti sellaiseen maahan, jossa häntä uhkaisi kuolemanrangaistus, kidutus tai muu epäinhimillinen kohtelu.

Perustelut:

Muutoksella halutaan kieltää karkottaminen määränpäähän, josta henkilö voidaan lopulta karkottaa valtioon, jossa hänen koskemattomuutensa on uhattuna.

Ehdotus tarkistukseksi 4 artiklaan (toinen kohta):

Esittäjä: Alvaro Rodríguez Bereijo, Espanjan pääministerin henkilökohtainen edustaja

Ehdotettu teksti:

Poistetaan kohta tai jos se säilytetään, viitataan vain kolmanteen valtioon.

Poistetaan sana 'karkottaa'.

Perustelut:

Tämän määräyksen sanamuoto aiheuttaa suurta sekaannusta, sillä se voidaan tulkita tavalla, joka ei ole hyväksyttävissä. Mitä tarkoittaa ilmaus ”jossa häntä uhkasi” (”que amence”)? Miten tämä asiantila voidaan näyttää toteen? Jos Euroopan unionin aluetta ei suljeta pois, voitaisiin tähän oikeuteen vedota unionin jäsenvaltioiden välillä, mitä ei voida hyväksyä oikeuteen perustuvassa unionissa. Karkotustapauksissa kohdan kirjaimellisen tulkinnan perusteella laittomien maahanmuuttajien (jotka ovat rikkoneet maahanmuuttolakeja) karkottaminen olisi kiellettyä, jos heidän kotimaassaan vallitsisivat tällaiset olosuhteet.

On muistettava Euroopan yhteisön perustamissopimuksen pöytäkirjan 29 määräykset turvapaikasta ja rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta unionin jäsenvaltioiden välillä: siinä todetaan, että ottaen huomioon perusoikeuksien ja -vapauksien suojelun nykyisen tason ”jäsenvaltioita pidetään kaikissa turvapaikkaan liittyvissä oikeudellisissa ja käytännöllisissä seikoissa toisiinsa nähden turvallisina alkuperämaina.”

Ehdotettua määräystä ei voida hyväksyä siinä käytettyjen käsitteiden epäselvyyden ja tekstin muotoilun vuoksi. Lienee syytä palauttaa mieleen, että Euroopan unionin sisällä terroristiryhmien jäsenet käyttävät usein hyväkseen oletettua ”uhkaa” joutua kidutuksen tai epäinhimillisen kohtelun uhriksi ja pyrkivät tällä tavoin lainopillisin saivarteluin estämään karkottamisensa tai luovuttamisensa Euroopan unionin jäsenvaltioon, joka on pyytänyt heidän karkottamistaan tai luovuttamistaan terroriteoista tuomitsemiseksi.

Ehdotus tarkistukseksi 4 artiklaan: Kidutuksen ja epäinhimillisen kohtelun kieltä

Esittäjä: Jürgen Gnauck, Thüringenin osavaltion liittovaltio- ja eurooppaministeri

Ehdotettu teksti:

4 artikla. Kidutuksen ja epäinhimillisen kohtelun kieltä.

"Ketään ei saa kiduttaa eikä rangaista tai kohdella epäinhimillisellä tai alentavalla tavalla."

Perustelut:

4 artiklassa olisi oltava ainoastaan edellä oleva ilmaisu. Sitä seuraava virke 2 (karkottamis- ja luovuttamiskieltä) olisi johdonmukaisuuden vuoksi lisättävä 21 artiklaan uutena 3 kohtana.

Ehdotus tarkistukseksi 4 artiklan 2 kohtaan:

Esittäjä: Gabriel Cisneros Laborda

Ehdotettu teksti:

Ketään ei saa karkottaa tai luovuttaa sellaiseen **kolmanteen maahan, jonka oikeusjärjestelmässä ei nimenomaisesti kielletä kuolemanrangaistusta, kidutusta tai muuta epäinhimillistä kohtelua.**

Perustelut:

'*Uhkan*' käsite, joka on määritelty rikosoikeudessa, ei kuulu tähän yhteyteen, jossa siltä puuttuisi oikeudellinen täsmällisyys.

Luovuttamista koskevien eurooppalaisten yleissopimusten mukaan nämä kiellot on rajoitettava Euroopan unionin ulkopuolisiin maihin.

Ehdotus tarkistukseksi 4 artiklaan:

Esittäjät: RODOTA', PACIOTTI, MANZELLA

Ehdotettu teksti :

Poistetaan artiklan lopusta virke "Ketään ei saa karkottaa ...".

Perustelut:

Virke on siirretty 21 artiklaan (ks. vastaava tarkistus).

Ehdotus tarkistukseksi 4 artiklaan

Esittäjä: Einem/Holoubek

Ehdotettu teksti:

"Ketään ei saa kiduttaa eikä rangaista tai kohdella epäinhimillisellä tai halventavalla tavalla. Ketään ei saa karkottaa tai luovuttaa sellaiseen maahan, jossa häntä uhkasi kuolemanrangaistus, kidutus tai muu epäinhimillinen kohtelu. *Tämän oikeuden rajoittaminen on kielletty.*"

Perustelut:

Ensimmäinen ja toinen virke vastaavat sellaisinaan ehdotettua tekstiä. Ehdottamamme kolmannen virkkeen on määrä tehdä selväksi tavalla, jonka kansalainen voi välittömästi ymmärtää, että tätä perusoikeutta ei saa rajoittaa, ei edes horisontaalisten lausekkeiden 43 artiklassa mainittujen "yleisten rajoitusvaraumien" puitteissa.

Koko 5 artiklaa koskevat ehdotukset

Ehdotus tarkistukseksi 5 artiklaan, perustelut

Esittäjä: Dr. Sylvia-Yvonne Kaufmann

Ehdotettu teksti:

Poistetaan perustelut

Perustelut:

Perustelut on poistettava, koska kyseessä on EU:n toimielinten peruskirja eikä siinä sen vuoksi voida käyttää Euroopan ihmisoikeussopimuksessa mainittuja poikkeuksia.

Ehdotus tarkistukseksi 5 artiklaan

Esittäjä: R. van Dam (Euroopan parlamentin jäsen)

Ehdotettu teksti:

Poistetaan 5 artikla.

Perustelut:

Artiklan ajatus sisältyy jo epäsuorasti peruskirjan 1 ja 3 artiklaan. Tämä artikla ei sisällä mitään järkevää viestiä unionin toimielimille ja elimille. Myös tämän artiklan osalta pätee se, että oikeuden suojaaminen on tarpeen, mutta että se tapahtuu ja se taataan parhaiten toisaalla (jäsenvaltioissa, Euroopan neuvostossa, Yhdistyneissä Kansakunnissa).

Ehdotus tarkistukseksi 5 artiklaan:

Esittäjä: ANDREW DUFF, Euroopan parlamentin jäsen

Ehdotettu teksti:

5 artikla. Orjuuden ja pakkotyön kielto

**Ketään ei saa pitää orjuudessa tai (poistettu 2 sanaa) pakkotyössä.
(Poistetaan 2 kohta.)**

Perustelut:

Tässä artiklassa toistetaan Euroopan ihmisoikeussopimuksen 4 artikla:

- "1. Ketään ei saa pitää orjuudessa tai orjuuden kaltaisessa pakkotyössä.*
- 2. Ketään ei saa vaatia tekemään pakkotyötä tai muuta pakollista työtä.*
- 3. Pakkotyöllä tai muulla pakollisella työllä ei tässä artiklassa tarkoiteta:*
 - a. tämän yleissopimuksen 5 artiklan määräysten mukaisesti määrätyn vapaudenriiston aikana tai ehdonalaisessa vapaudessa tavanomaisesti määrättyä työtä;*
 - b. aseellisen palveluksen luonteista palvelusta tai sellaista palvelusta, joka vaaditaan sen sijasta maissa, jotka hyväksyvät aseellisesta palveluksesta kieltäytymisen omantunnonsyistä;*
 - c. sellaista palvelusta, jota vaaditaan silloin, kun vaara tai onnettomuus uhkaa yhteiskunnan olemassaoloa tai hyvinvointia;*
 - d. sellaista työtä tai palvelusta, joka kuuluu yleisiin kansalaisvelvollisuuksiin."*

Kyseisen artiklan 3 kohtaa, jossa määritellään tapaukset, joissa työtä ei pidetä pakkotyönä tai muuna pakollisena työnä, ei ole toistettu tässä. Tämä määräys sisällytetään peruskirjaan Euroopan ihmisoikeussopimusta koskevalla horisontaalisella lausekkeella. (Poistettu 4 sanaa.) Pakkotyönä ei pidetä muun muassa yksilölle lailla säädettyjä tehtäviä, jotka kuuluvat kansalaisvelvollisuuksiin tai joiden suorittamista vaaditaan hätätilanteissa tai onnettomuustilanteissa, eikä asevelvollisuuden tai sen korvaavan palveluksen suorittamista eikä vapaudenriiston aikana tavanomaisesti määrättyä työtä.

Ehdotus tarkistukseksi 5 artiklaan: Orjuuden ja pakkotyön kielto

Esittäjä: Jürgen, Thüringenin liittovaltio- ja eurooppaministeri

Ehdotettu teksti:

"5 artikla. Orjuuden, pakkotyön ja ihmiskaupan kielto

1. Ketään ei saa pitää orjuudessa tai orjuuden kaltaisessa pakkotyössä.
2. Ketään ei saa pakottaa pakkotyöhön tai muuhun pakolliseen työhön.
3. Ihmiskauppa on kielletty."

Perustelut:

Ihmiskaupasta on tulossa maailmanlaajuisesti yhä suurempi ongelma. Siksi peruskirjaan tulisi sisältyä ihmiskaupan nimenomainen kielto.

Ehdotus tarkistukseksi 5 artiklaan:

Esittäjä: Daniel Tarschys

Ehdotus:

Poistetaan ehdotettu teksti ja korvataan se Euroopan ihmisoikeussopimuksen 4 artiklalla mahdollisesti jaettuna kahtia A- ja B-osaan.

Perustelut:

Euroopan ihmisoikeussopimuksen 4 artiklan 3 kohta ei sisällä pelkästään määritelmiä (termi, jota käytetään artiklaehdotuksen perusteluissa). Euroopan ihmisoikeussopimuksen 4 artiklan 3 kohta merkitsee huomattavia rajoituksia pakkotyön tai muun pakollisen työn kieltoon sellaisena kuin se on saman artiklan 2 kohdassa. Ainoa oikea tapa käsitellä asiaa on sisällyttää peruskirjaan Euroopan ihmisoikeussopimuksen täsmällinen sanamuoto eli ihmisoikeussopimuksen 4 artiklan täydellinen teksti.

Ehdotus tarkistukseksi 5 artiklaan:

Esittäjä: Lord Goldsmith QC

Ehdotus:

Muutetaan siten, että teksti muodostaa seuraavasti kaksi osaa:

A-osassa oikeuksien julistus:

Säilytetään nykyinen teksti.

B-osassa oikeuksien määritelmä:

"Peruskirjan 5 artiklassa tarkoitettu oikeus on oikeus, joka on turvattu Euroopan ihmisoikeussopimuksen 4 artiklassa."

Perustelut:

Olen iloinen siitä, että puheenjohtajisto luottaa Euroopan ihmisoikeussopimuksen muotoiluun. Olen kuitenkin eri mieltä siitä, että tapauksen rajoitukset tai Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen antamat määritelmät "olisivat itsestään selviä". Kyseiset asiat eivät ole välttämättä ilmeisiä tai kiistattomia. Peruskirjan on oltava ehdottoman selkeä ja täsmällinen. Siinä on vältettävä kaikkea oikeudellista epävarmuutta tai ristiriitaa nykyisten velvoitteiden kanssa.

Ehdotus tarkistukseksi 5 artiklaan:

Esittäjä: Erling Olsen

Ehdotettu teksti:

Artiklan sanamuotoon ei ehdoteta tarkistuksia. Oikeuden määritelmästä on kuitenkin käytävä selvästi ilmi se, että yhteiskuntapalvelun suorittaminen vaihtoehtona vapaudenriistolle ei kuulu käsitteen "pakkotyö tai pakollinen työ" piiriin.

Tyhjä sivu

5 artiklan 1 kohtaa koskevat ehdotukset

Ehdotus tarkistukseksi 5 artiklaan: 1 kohta

Esittäjä: Einem/Holoubek

Ehdotettu teksti:

"Ketään ei saa pitää orjuudessa tai orjuuden kaltaisessa pakkotyössä. *Tämän oikeuden rajoittaminen on kielletty.*"

Perustelut:

Ensimmäinen virke vastaa sellaisenaan ehdotettua tekstiä. Ehdottamamme toisen virkkeen on määrä tehdä selväksi tavalla, jonka kansalainen voi välittömästi ymmärtää, että tätä perusoikeutta ei saa rajoittaa, ei edes horisontaalisten lausekkeiden 43 artiklassa mainittujen "yleisten rajoitusvaraumien" puitteissa.

5 artiklan 2 kohtaa koskevat ehdotukset

Ehdotus tarkistukseksi (lisäykseksi) 5 artiklan 2 kohtaan:

Esittäjä: Alvaro Rodríguez Bereijo, Espanjan pääministerin henkilökohtainen edustaja

Ehdotettu teksti:

Lisätään uusi 3 kohta seuraavasti: **"Pakkotyönä tai muuna pakollisena työnä ei pidetä yksilölle lailla säädettyjä tehtäviä tai tehtäviä, jotka kuuluvat kansalaisvelvollisuuksiin ja joiden suorittamista vaaditaan hätätilanteissa tai onnettomuustilanteissa, eikä asevelvollisuuden tai sen korvaavan palveluksen suorittamista eikä vapaudenriiston aikana tavanomaisesti määrättyä työtä."**

Perustelut:

Euroopan ihmisoikeussopimuksen 4 artiklan 3 kohdan a, b, c ja d alakohdan mukaan pakkotyönä ei pidetä yksilölle lailla säädettyjä tehtäviä, jotka kuuluvat kansalaisvelvollisuuksiin tai joiden suorittamista vaaditaan hätätilanteissa tai onnettomuustilanteissa, eikä asevelvollisuuden tai sen korvaavan palveluksen suorittamista eikä vapaudenriiston aikana tavanomaisesti määrättyä työtä. Vaikka perusteluissa todetaankin, että horisontaalinen lauseke on riittävä tapa ottaa nämä poikkeukset huomioon, haluamme muistuttaa, että riippumatta siitä, millainen asema tälle peruskirjalle annetaankin Euroopan oikeusjärjestelmässä, tämäntyyppiseen valtioille osoitettuun määräykseen on sisällyttävä asianmukainen määritelmä siitä, että edellä esitettyjä tehtäviä ei pidetä pakkotyönä.

Tässä on katsottava esitetyiksi 2 artiklan 2 kohdan tarkistuksen yhteydessä jo esitetyt perustelut.

Ehdotus tarkistukseksi 5 artiklan 2 kohtaan

Esittäjä: Frits Korthals Altes, Alankomaiden hallituksen edustaja

Ehdotettu teksti:

2. Ketään ei saa vaatia tekemään pakkotyötä tai muuta pakollista työtä lukuun ottamatta tapauksia, joista määrätään Euroopan ihmisoikeussopimuksen 4 artiklan 3 kohdassa.

Perustelut:

Euroopan ihmisoikeussopimuksen 4 artiklan 3 kohdassa täsmennetään toiminta, jota ei pidetä tässä artiklassa tarkoitettuna pakkotyönä tai pakollisena työnä. Rajoituksia varten hyväksytyn järjestelmän osalta viitataan Euroopan ihmisoikeussopimuksen 4 artiklan 3 kohtaan.

Ehdotus tarkistukseksi 5 artiklan - Orjuuden ja pakkotyön kielto – 2 kohtaan

Esittäjä: Georges BERTHU, Euroopan parlamentin jäsen

Ehdotettu teksti:

"Ketään ei saa vaatia tekemään pakkotyötä tai muuta pakollista työtä, **jollei H 2 artiklasta muuta johdu** (tilapäinen numerointi)."

Perustelut:

Sama perustelu kuin 2 artiklan 1 kohdassa.

Ehdotus tarkistukseksi 5 artiklaan:

Esittäjä: Johannes Voggenhuber, Kathalijne Buitenweg

Ehdotettu teksti:

1. ...
2. **Ketään ei saa alistaa pakkotyöhön tai muuhun pakolliseen työhön.**

Perustelut:

Ehdotus tarkistukseksi 5 artiklaan

Esittäjä: Jean-Maurice DEHOUSSE, Euroopan parlamentin jäsen, valmistelukunnan varajäsen

Ehdotettu teksti:

Korvataan ehdotetun tekstin 2 kohta seuraavasti:

Ketään ei saa vaatia tekemään pakkotyötä tai muuta pakollista työtä lukuun ottamatta laillista määräystä sosiaalisen velvoitteen täyttämiseen.

Perustelut:

On tapauksia, joissa sosiaalisen yhteisön suojaaminen oikeuttaa työvelvoitteen, joka voi koskea hankalaa ja vaarallistakin työtä, mutta lakiteksteissä on annettava kaikkia mahdollisia tapauksia koskevat erityiset säännöt.

6 artiklaa koskevat ehdotukset

Ehdotus tarkistukseksi 6 artiklaan

Esittäjä: R. van Dam (Euroopan parlamentin edustaja)

Ehdotettu teksti:

Poistetaan toinen virke.

Perustelut:

Toinen virke ei liity Euroopan unionin toimielinten ja elinten toimivaltaan. Myös tämän artiklan osalta pätee se, että oikeuden suojaaminen on tarpeen, mutta että se tapahtuu ja se taataan parhaiten toisaalla (jäsenvaltioissa, Euroopan neuvostossa tai Yhdistyneissä Kansakunnissa).

Ehdotus tarkistukseksi 6 artiklaan, perustelut

Esittäjä: Dr. Sylvia-Yvonne Kaufmann

Ehdotettu teksti:

Poistetaan perustelut

Perustelut:

Perustelut on poistettava, koska kyseessä on ainoastaan EU:n toimielinten peruskirja, eikä siinä sen vuoksi voida käyttää Euroopan ihmisoikeussopimuksessa mainittuja poikkeuksia.

Ehdotus tarkistukseksi 6 artiklaan

Esittäjä: Peter Altmaier, Mitglied des Deutschen Bundestages

Ehdotettu teksti:

Poistetaan toinen virke.

Perustelut:

Toisen virkkeen poistaminen näyttää systemaattisesti tarkasteltuna tarkoituksenmukaiselta, koska perusoikeuskirjan horisontaalisten lausekkeiden rajoituksia koskevaa yleislauseketta voidaan soveltaa myös 6 artiklaan.

Ehdotus tarkistukseksi 6 artiklaan

Esittäjä: Dr. Peter Michael Mombaur, Euroopan parlamentin jäsen

Ehdotettu teksti:

Poistetaan toinen virke.

Perustelut:

Rajoitus käy ilmi horisontaalisista artikloista.

Ehdotus tarkistukseksi 6 artiklaan:

Esittäjät: José BARROS MOURA, Maria Eduarda AZEVEDO

Ehdotettu teksti:

Jokaisella on oikeus vapauteen ja henkilökohtaiseen turvallisuuteen. Keneltäkään ei saa riistää hänen vapauttaan, paitsi **Euroopan ihmisoikeussopimuksessa määrätyissä tapauksissa ja siinä määrätyn oikeusjärjestyksen mukaisesti.**

Ehdotus tarkistukseksi 6 artiklaan:

Esittäjä: ANDREW DUFF, Euroopan parlamentin jäsen

Ehdotettu teksti:

6 artikla. Oikeus vapauteen ja turvallisuuteen

Jokaisella on oikeus vapauteen ja (poistettu 1 sana) turvallisuuteen. Keneltäkään ei saa näitä riistää (poistettu 2 sanaa), paitsi laissa säädetyissä tapauksissa ja (poistettu 3 sanaa) oikeudellisten menettelyjen mukaisesti.

Perustelut

Euroopan ihmisoikeussopimuksen 5 artiklassa määritellään ne tapaukset, joissa henkilöltä voidaan riistää hänen vapautensa:

- "1. Jokaisella on oikeus vapauteen ja henkilökohtaiseen turvallisuuteen. Keneltäkään ei saa riistää hänen vapauttaan, paitsi seuraavissa tapauksissa ja lain määräämässä järjestyksessä:*
- a. henkilö vangitaan lain nojalla sen jälkeen, kun hänet on tuomittu toimivaltaisessa tuomioistuimessa;*
 - b. henkilö pidätetään tai vangitaan lain nojalla, koska hän ei ole noudattanut tuomioistuimen laillista määräystä, tai jonkin lakimääräisen velvoitteen täyttämisen turvaamiseksi;*
 - c. henkilö pidätetään tai hänen vapautensa riistetään lain nojalla hänen saattamisekseen toimivaltaisen oikeusviranomaisen tutkittavaksi, milloin on perusteltua syytä epäillä hänen syyllistyneen rikokseen tai jos katsotaan välttämättömäksi estää häntä tekemästä rikosta tai pakenemasta teon jälkeen;*
 - d. alaikäiseltä riistetään vapaus lain nojalla hänen kasvatuksensa valvomiseksi tai hänet pidätetään lain nojalla hänen saattamisekseen toimivaltaisen oikeusviranomaisen tutkittavaksi;*

- e. henkilöltä riistetään vapaus lain nojalla tartuntataudin leviämisen estämiseksi tai hänen heikon mielenterveytensä, alkoholisminsa, huumeidenkäyttönsä tai irtolaisuutensa vuoksi;*
 - f. henkilö pidätetään tai häneltä riistetään vapaus lain nojalla, jotta estettäisiin hänen laitton maahantulonsa, tai jos on ryhdytty toimiin hänen karkottamiseksi tai luovuttamiseksi.*
- 2. Vapaudenriiston kohteeksi joutuneelle on viipymättä ilmoitettava hänen ymmärtämällään kielellä vapaudenriiston perusteet ja häneen mahdollisesti kohdistetut syytteet.*
 - 3. Tämän artiklan 1 kappaleen c kohdan määräysten nojalla pidätetty tai vapaudenriiston kohteeksi joutunut on viipymättä tuotava tuomarin tai lain nojalla tuomiovaltaa käyttävän muun viranomaisen tutkittavaksi, ja hänellä on oikeus oikeudenkäyntiin kohtuullisen ajan kuluessa tai oikeus tulla vapautetuksi oikeusjutun ollessa vireillä. Vapaaksi laskemisen ehdoksi voidaan asettaa takeet siitä, että asianomainen saapuu oikeudenkäyntiin.*
 - 4. Jokaisella, jolta on riistetty hänen vapautensa pidättämällä tai muuten, on oikeus vaatia tuomioistuimessa, että hänen vapaudenriistonsa laillisuus tutkitaan viipymättä ja että hänet vapautetaan, mikäli toimenpide ei ole laillinen.*
 - 5. Jokaisella, joka on pidätetty tai jonka vapaus on muuten riistetty tämän artiklan määräysten vastaisesti, on täytäntöönpanokelpoinen oikeus vahingonkorvaukseen."*

Peruskirjan 6 artiklassa ei ole tarkoitus sallia mitään muita tapauksia, joissa vapaus voidaan riistää kuin ne, jotka sallitaan Euroopan ihmisoikeussopimuksessa ja joita sovelletaan asiakirjassa CHARTE 4235/00 CONVENT 27 esitetyn H 2 artiklan 2 kohdan nojalla, joka koskee taattuihin oikeuksiin liittyviä rajoituksia. (Poistettu 7 sanaa.) Näitä oikeuksia on kunnioitettava, kun unioni tekee yhdenmukaistamista koskevia puitepäätöksiä rikosasioissa Euroopan unionista tehdyn sopimuksen VI osaston mukaisesti.

Ehdotus tarkistukseksi 6 artiklaan: Oikeus vapauteen ja turvallisuuteen

Esittäjä: Ingo Friedrich

Ehdotettu teksti:

6 artikla. Oikeus vapauteen (poistetaan 2 sanaa)

Jokaisella on oikeus vapauteen (poistetaan 3 sanaa). Keneltäkään ei saa riistää hänen vapauttaan, paitsi erityistapauksissa ja laissa säädetyllä tavalla.

Perustelut:

Jos käsitettä ”turvallisuus” tarkastellaan erikseen eli itsenäisenä oikeutena, pitäisi sen kirjaamisella perusoikeuskirjaan avata uusi sisältöluokka, joka olisi valtiota, erityisesti turvallisuusviranomaisia ja siten myös poliisia, varsin laajalti oikeudellisesti sitova. Jäsenvaltioiden perustuslaeissa ei liene tällaista, (sisäistä) turvallisuutta eksplisiittisesti takaavaa normia. Euroopan unionin Amsterdamin sopimuksessa tosin viitataan tavoitteeseen luoda ”vapauteen, oikeuteen ja turvallisuuteen perustuva alue” (SEU 2 artikla). Tämä poliittinen tavoite voidaan mahdollisesti tulkita unionin alueella asuvien henkilöiden turvallisuuden takaamiseksi. Ei ole kuitenkaan syytä luoda erillistä oikeusasemaa, joka on sisällöllisesti erittäin epämääräinen.

Ehdotus tarkistukseksi 6 artiklaan: Oikeus vapauteen ja turvallisuuteen

Esittäjä: Jürgen, Thüringenin osavaltion liittovaltio- ja eurooppaministeri

Ehdotettu teksti:

"6 artikla. Oikeus vapauteen.

Jokaisella on oikeus vapauteen. Keneltäkään ei saa riistää hänen vapauttaan, paitsi laissa säädetyissä tapauksissa ja laissa säädetyssä järjestyksessä."

Perustelut:

Ehdotetun 6 artiklan ensimmäisessä virkkeessä oleva ”turvallisuuden” käsite vaikuttaa osavaltioiden näkökulmasta edelleenkin mahdottomalta hyväksyä. Tämä käsite, joka on kaiketi lainattu ranskalaisen oikeusperinteen alueelta, saattaa aiheuttaa saksalaiseen oikeuskäsitykseen sovellettuna ongelmia. Olisi olemassa sellaisen väärinkäsityksen vaara, että kansalaisella voisi olla oikeudellisia vaatimuksia sisäisen turvallisuuden toimenpiteisiin nähden. Perusteluissa ei käsitettä tarkastella lähemmin. Kaiken tämän perusteella käsitteen poistaminen lienee suositeltavaa.

Ehdotus tarkistukseksi 6 artiklaan

Esittäjä: Frits Korthals Altes, Alankomaiden hallituksen edustaja

Ehdotettu teksti:

1. Jokaisella on oikeus vapauteen ja henkilökohtaiseen turvallisuuteen.
2. Keneltäkään ei saa riistää hänen vapauttaan, paitsi Euroopan ihmisoikeussopimuksen 5 artiklan ensimmäisessä kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa.
3. Vapaudenriiston kohteeksi joutuneelle on viipymättä ilmoitettava hänen ymmärtämällään kielellä vapaudenriiston perusteet ja häneen mahdollisesti kohdistetut syytteet.
4. Euroopan ihmisoikeussopimuksen 5 artiklan ensimmäisen kohdan ensimmäisen virkkeen ja c alakohdan nojalla pidätetty tai vapaudenriiston kohteeksi joutunut on viipymättä tuotava tuomarin tai lain nojalla tuomiovaltaa käyttävän muun viranomaisen tutkittavaksi, ja hänellä on oikeus oikeudenkäyntiin kohtuullisen ajan kuluessa tai oikeus tulla vapautetuksi oikeusjutun ollessa vireillä. Vapaaksi laskemisen ehdoksi voidaan asettaa takeet siitä, että asianomainen saapuu oikeudenkäyntiin.
5. Jokaisella, jolta on riistetty hänen vapautensa pidättämällä tai muuten, on oikeus vaatia tuomioistuimessa, että hänen vapaudenriistonsa laillisuus tutkitaan viipymättä ja että hänet vapautetaan, mikäli toimenpide ei ole laillinen.
6. Jokaisella, joka on pidätetty tai jonka vapaus on muuten riistetty tämän artiklan määräysten vastaisesti, on täytäntöönpanokelpoinen oikeus vahingonkorvaukseen.

Vaihtoehtoinen teksti:

1. Jokaisella on oikeus vapauteen ja henkilökohtaiseen turvallisuuteen.
2. Keneltäkään ei saa riistää hänen vapauttaan, paitsi Euroopan ihmisoikeussopimuksen 5 artiklan ensimmäisessä kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa ja ottaen huomioon Euroopan ihmisoikeussopimuksen 5 artiklan 2 - 5 kohdissa turvatut oikeudet.

Perustelut:

Kuten ihmisoikeussopimuksessa on kunkin oikeuden osalta syytä mainita edellytykset, joilla kyseistä oikeutta voidaan rajoittaa. Yleiseen rajoituslausekkeeseen sisältyy vaara, että rajoitusmahdollisuuksista tulee liian väljät. Sen tähden ehdotetussa tekstissä viitataan Euroopan ihmisoikeussopimuksen 5 artiklan ensimmäisessä kohdassa mainittuihin perusteluihin.

Artiklan 3 - 6 kohtaan on sisällytetty Euroopan ihmisoikeussopimuksen 5 artiklan 2 - 5 kohdassa turvatut oikeudet. Tässä kohden ei riitä viittaus Euroopan ihmisoikeussopimukseen, koska kysymys ei ole mahdollisesta oikeuksien rajoittamisesta, vaan oikeuksien sisällöstä. Mikäli se ei ole toivottavaa, ottaen huomioon pyrkimys säilyttää peruskirjan ytimekkyys, voi riittää viittaus oikeuksiin, joita vapaudenriiston kohteeksi joutuneella on, kuten Euroopan ihmisoikeussopimuksen 5 artiklan 2 - 5 kohdassa on esitetty. Ks. tältä osin tarkistuksen vaihtoehtoinen teksti.

Ehdotus tarkistukseksi 6 artiklaan

Esittäjät: E. M. H. Hirsch Ballin

M. Patijn (myös G. J. W. van Ovenin puolesta)

Ehdotettu teksti:

Euroopan ihmisoikeussopimuksen 5 artiklan 1 kohdan teksti on toistettava kirjaimellisesti.

Perustelut:

Euroopan ihmisoikeussopimuksessa perusoikeus vapauteen ja turvallisuuteen määritellään rajoittavasti. 6 artiklan teksti asiakirjassa CONVENT 28 on muotoiltu avoimeksi.

Ehdotus tarkistukseksi 6 artiklaan:

Esittäjä: Lord Goldsmith QC

Ehdotus:

Muutetaan siten, että teksti muodostaa seuraavasti kaksi osaa:

A-osassa oikeuksien julistus:

Muutetaan kuulumaan seuraavasti: "Jokaisella on oikeus vapauteen ja henkilökohtaiseen turvallisuuteen, joita ei saa häneltä riistää, paitsi rajoitettuihin erityistapauksiin ja laissa säädettyssä järjestyksessä.

B-osassa oikeuksien määritelmä:

"Peruskirjan 6 artiklassa tarkoitettu oikeus on oikeus, joka on turvattu Euroopan ihmisoikeussopimuksen 5 artiklassa."

Perustelut:

Olen tyytyväinen puheenjohtajiston ehdotuksen sisältöön, mutta ehdottaisin edellä esitettyä pientä muutosta, joka mielestäni on selkeäluoisempi ja ilmaisee rajoitukset paremmin. Edellä 5 artiklasta esittämäni kommentit pätevät tässäkin. Puheenjohtajisto vakuuttaa kommentaarissaan, että kyseisiä oikeuksia ilman muuta sovelletaan, kun unioni tekee harmonisointia koskevia puitepäätöksiä rikosasioissa SEU:n VI osaston mukaisesti. Kyseistä vakuutusta olisi huolellisesti tarkasteltava toimivaltaa ja tuomiovaltaa koskevien nykyisten säännösten yhteydessä.

Ehdotus tarkistukseksi 6 artiklaan:

Esittäjä: Daniel Tarschys

Ehdotus:

Poistetaan artiklaehdotuksen toinen virke. Toistetaan Euroopan ihmisoikeussopimuksen 5 artikla kokonaisuudessaan peruskirjan B-osassa.

Perustelut:

Artiklaehdotus pohjautuu Euroopan ihmisoikeussopimuksen 5 artiklaan. Siinä säännellään tyhjentävällä tavalla kaikkia tapauksia, joissa henkilön vapauden riisto on Euroopan ihmisoikeussopimuksen mukaista. Jos vain viitataan (joihinkin) "tapauksiin" ilmaisematta niitä tarkasti, se merkitsisi ihmisoikeuksien suojan tason taantumista Euroopassa. Lisäksi se, että tärkeitä lisäoikeuksia, jotka on esitetty Euroopan ihmisoikeussopimuksen 5 artiklan 2–5 kohdassa, on jätetty artiklaehdotuksesta pois, merkitsee, että suunniteltu suojan taso ei ole yhtä kattava kuin mitä Euroopan ihmisoikeussopimus jo tarjoaa.

Ehdotus tarkistukseksi 6 artiklaan:

Esittäjä: Jordi Solé Tura

Ehdotettu teksti:

"Jokaisella on oikeus vapauteen ja henkilökohtaiseen turvallisuuteen. Keneltäkään ei saa riistää hänen vapauttaan, paitsi laissa säädettyissä tapauksissa ja laissa säädetyssä järjestyksessä."

(tämä tarkistus ei koske suomenkielistä toisintoa)

Perustelut:

Juridisesti täsmällisempi sanamuoto.

Ehdotus tarkistukseksi 6 artiklaan:

Esittäjä: Piero Melograni

Ehdotettu teksti^{*}:

Oikeus vapauteen

Jokaisella yksilöllä on oikeus vapauteen (...). Keneltäkään ei saa riistää hänen vapauttaan, paitsi laissa säädettyissä tapauksissa ja laissa säädettyssä järjestyksessä.

Perustelut:

Ehdotetaan ***turvallisuutta*** koskevan viittauksen poistamista sekä artiklan otsakkeesta että tekstistä, koska viittauksesta voisi aiheutua epäselvyyttä. Sanamuodosta voi saada sen käsityksen, että ilmaus "oikeus turvallisuuteen" takaisi kansalaisille turvan esimerkiksi rikollisuudesta johtuvia vaaroja vastaan. Yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännössä on ilmaus "oikeus turvallisuuteen" jatkuvasti tulkittu *habeas corpus*en ajatuksen mukaisesti turvaksi pidätykseen liittyvää mielivaltaa vastaan. Tämä käsite sisältyy ilmaisuun "oikeus vapauteen".

*

Osat, joita muutosehdotus koskee, on lihavoitu.

Ehdotus tarkistukseksi 6 artiklaan

Esittäjä: Pervenche BERÈS

Ehdotettu teksti:

Jokaisella on oikeus vapauteen ja henkilökohtaiseen turvallisuuteen. Keneltäkään ei saa riistää hänen vapauttaan, paitsi laillisissa tapauksissa ja laillisessa järjestyksessä.

Perustelut:

Eurooppa-oikeudessa ei ole käsitettä 'laki'.

Ehdotus tarkistukseksi 6 artiklaan:

Esittäjä: Alvaro Rodríguez Bereijo, Espanjan pääministerin henkilökohtainen edustaja

Ehdotettu teksti:

Jokaisella on oikeus vapauteen ja henkilökohtaiseen turvallisuuteen. Keneltäkään ei saa riistää hänen vapauttaan, **paitsi laissa säädetyissä tapauksissa ja laissa säädetyssä järjestyksessä.**

(tämä tarkistus ei koske suomenkielistä toisintoa)

Perustelut:

Ehdotettu tarkistus on kielellisesti onnistuneempi ja juridisesti täsmällisempi. "Casos específicos" ovat yksinkertaisesti laissa määriteltyjä tapauksia ja "vías legales" ovat tapoja tai menettelyjä, jotka myös määritellään laissa. Näin on sitä paitsi myös ranskankielisessä versiossa, joten kyseessä lienee espanjan käännösongelma.

Ehdotus tarkistukseksi 6 artiklaan

Esittäjä: Einem/Holoubek

Ehdotettu teksti:

"Jokaisella *ihmisellä* (*Mensch*) on oikeus vapauteen ja henkilökohtaiseen turvallisuuteen. Keneltäkään ei saa riistää hänen vapauttaan, paitsi laissa säädetyissä tapauksissa ja laissa säädetyssä järjestyksessä."

Perustelut:

Vain luonnollisilta henkilöiltä voidaan riistää vapaus. Käsitteellisen selvyys vuoksi ehdotetaan siksi, että puhuttaisiin ”ihmisestä”.

Ehdotus tarkistukseksi 6 artiklaan:

Esittäjät: RODOTA', PACIOTTI, MANZELLA

Ehdotettu teksti :

Lisätään "turvallisuuteen" sanan edelle "ja perheen"

Perustelut:

Tällä täsmennyksellä turvallisuuden käsite laajennetaan yksinomaan henkilökohtaisesta turvallisuudesta myös perheen turvallisuuteen.

Ehdotus tarkistukseksi 6 artiklaan

Esittäjä: Jean-Maurice DEHOUSSE, Euroopan parlamentin jäsen, valmistelukunnan varajäsen

Ehdotettu teksti:

Korvataan ehdotus 6 artiklaksi seuraavasti:

1. Keneltäkään ei saa riistää hänen vapauttaan, paitsi laissa säädetyissä tapauksissa ja laissa säädetyssä järjestyksessä.
2. Valtiovallalla on velvollisuus järjestää yhteiskunta siten, että ihmisten ja omaisuuden turvallisuus taataan sellaisella tavalla, että yhteiskunnassa vallitsee turvallisuuden tunne.

Perustelut:

1 kohdan osalta: Yleinen oikeus vapauteen tunnustetaan 1 artiklan 2 kohdassa. 6 artiklan toista virkettä ei ole muutettu.

2 kohdan osalta: Yhteiskunnan kontrolloimaton kehitys maailmaksi, jota väkivalta leimaa koulusta alkaen, edellyttää aivan erilaista ja täsmällisempää sanamuotoa kuin Euroopan ihmisoikeussopimuksen sanamuoto.

7 artiklaa koskevat ehdotukset

Ehdotus tarkistukseksi 7 artiklaan:

Esittäjä: Lord Goldsmith QC

Ehdotus:

Lykätään artiklan käsittelyä. (Katso kuitenkin ehdotus perusteluissa.)

Perustelut:

Artikla aiheuttaa ongelmia, joita ei voida ratkaista, ennen kuin kaikki muut peruskirjan oikeudet on viimeistelty. Määräys koskee etupäässä oikeussuojan tarjoamista. Oikeussuojan tarjoaminen liittyy pikemminkin horisontaalisiin artikloihin ja asiakirjan oikeudelliseen asemaan.

Artiklaehdotus on joka tapauksessa epätyytyttävä, kun siinä laajennetaan Euroopan ihmisoikeussopimuksen 13 artikla kaikkiin oikeuksiin ja kun viittaus "kansalliseen viranomaiseen" on poistettu.

Kantani onkin, että artiklan käsittely olisi lykättävä tuonnemmaksi. Tällöin saattaisi olla mahdollista sopia seuraavankaltaisesta versiosta:

A-osassa oikeuksien julistus:

"Jokaisella, jonka tämän peruskirjan mukaisia oikeuksia ja vapauksia on loukattu, on oltava käytettävissään tehokas oikeussuojakeino asiaankuuluvassa viranomaisessa."

B-osassa oikeuksien määritelmä:

"Peruskirjan 7 artiklan mukaiset oikeudet on määritelty a) unionin toimielinten toimien osalta EY:n perustamissopimuksen 230 (kumoamiskanne), 232 (laiminlyönti) ja 234 artiklassa (ennakkoratkaisu); sekä b) kansallisilla säännöksillä jäsenvaltioiden osalta, kun ne soveltavat yhteisön lainsäädäntöä."

Ehdotus tarkistukseksi 7 artiklaan:

Esittäjä: ANDREW DUFF, Euroopan parlamentin jäsen

Ehdotettu teksti:

[Tarkistus ei koske suomenkielistä toisintoa.]

Ehdotettu teksti:

[Tarkistus ei koske suomenkielistä toisintoa.]

Ehdotus tarkistukseksi 7 artiklaan

Esittäjä: Pervenche BÈRES

Ehdotettu teksti:

Jokaisella, jonka oikeuksia tai vapauksia on loukattu, on oltava käytettävissään tehokas oikeussuojakeino tuomioistuimessa.

Perustelut:

Muotoilu on 4 artiklan uuden sanamuodon mukainen.

Ehdotus tarkistukseksi 7 artiklaan - Oikeus tehokkaaseen oikeussuojakeinoon

Esittäjä: Georges BERTHU, Euroopan parlamentin jäsen

Ehdotettu teksti:

Jokaisella, jonka oikeuksia ja vapauksia **Euroopan unioni on toiminnallaan** loukannut , on oltava käytettävissään tehokas oikeussuojakeino **riippumattomassa ja puolueettomassa** tuomioistuimessa.

Perustelut:

On tärkeä tuoda esiin se, että perusoikeuskirja ei koske kuin Euroopan unionin toimielinten suoraa tai epäsuoraa toimintaa.

Lisäksi 8 artikla voidaan poistaa, kun lisätään ilmaisu "riippumattomassa ja puolueettomassa tuomioistuimessa" (ks. 8 artiklaa).

Ehdotus tarkistukseksi 7 artiklaan

Esittäjät: E. M. H. Hirsch Ballin

M. Patijn (myös G. J. W. van Ovenin puolesta)

Ehdotettu teksti:

Lisätään ennen ilmaisua "oikeuksia ja vapauksia on loukattu" ilmaus "tässä peruskirjassa mainittuja".

Perustelut:

Ehdotettu teksti vastaa Euroopan ihmisoikeussopimuksen tasapainoista sanamuotoa.

Ehdotus tarkistukseksi 7 artiklaan:**Esittäjä:** Daniel Tarschys**Ehdotus:**

Muutetaan artikla kuulumaan seuraavasti: "Jokaisella, jonka *tämän peruskirjan mukaisia* oikeuksia ja vapauksia on loukattu, on oltava käytettävissään tehokas oikeussuojakeino *toimivaltaisessa viranomaisessa*."

Perustelut:

Artiklaehdotuksessa on kaksi tärkeää ongelmaa.

Ensinnäkään ei ole ollenkaan selvää, mitä tarkoitetaan käsitteellä "oikeudet ja vapaudet". Euroopan ihmisoikeussopimuksen 13 artikla on rajattu koskemaan Euroopan ihmisoikeussopimuksessa esitettyjä oikeuksia ja vapauksia. Onko tarkoitus, että kansallisen lainsäädännön mukaiset oikeudet ja vapaudet sisältyvät tähän, vai koskeeko asiakirjassa Convent 28 esitetty muotoilu vain ehdotettuun peruskirjaan sisältyviä oikeuksia? Jälkimmäisen olettamuksen perusteella ehdotan tähän kohtaan selventävää lisäystä. Jos jokin kansallisen lainsäädännön mukainen oikeus on tarkoitus sisällyttää artiklaehdotukseen, niin että myös muut kuin "kansalaisoikeudet" otettaisiin mukaan, siten kuin Euroopan ihmisoikeustuomioistuin on kyseistä käsitettä tulkinnut Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan nojalla, olisi joitakin osia jäsenvaltioiden oikeudenkäyntilainsäädännöstä luultavasti muutettava, jotta artiklan vaatimukset voitaisiin täyttää. (Vrt. viittaus perusteluissa, jotka koskevat "tämän periaatteen" soveltamista myös jäsenvaltioihin niiden soveltaessa yhteisön lainsäädäntöä.)

Toinen ongelma liittyy "tuomioistuimeen" tehtyyn viittaukseen "kansallisen viranomaisen" sijasta, mitä termiä on käytetty Euroopan ihmisoikeussopimuksen 13 artiklassa. Perustelut eivät tältä osin vakuuta, koska kansalliset elimet osallistuvat yhteisön lainsäädännön soveltamiseen.

Ehdotus tarkistukseksi 7 artiklaan

Esittäjä: Heinrich NEISSER

Ehdotettu teksti:

7 artikla. Oikeus tehokkaaseen oikeussuojakeinoon

*Jokaisella, jonka **tässä perusoikeuskirjassa tunnustettuja** oikeuksia ja vapauksia on loukattu, on oltava käytettävissään tehokas oikeussuojakeino tuomioistuimessa.*

Perustelut:

Artiklan on vastattava Euroopan ihmisoikeussopimuksen 13 artiklaa. Viimeksi mainittu sisältää oikeudenkäyntiä koskevat takuut, jotka koskevat vain Euroopan ihmisoikeussopimuksessa taattuja oikeuksia, ja on siksi toissijainen. Ehdotuksen 7 artikla olisi näin ollen myöskin muotoiltava toissijaiseksi. Tämänhetkiseen sanamuotoon (asiak. CONVENT 28) sitä vastoin sisältyisi kanteen nostamista tuomioistuimessa koskeva yleinen oikeus, joka jo sisältyy ehdotuksen 8 artiklaan. Ehdotetussa sanamuodossa korostuisi erityisesti perusoikeuskirjassa tunnustettujen oikeuksien sitova luonne.

Ehdotus tarkistukseksi 7 artiklaan

Esittäjä: Alvaro Rodríguez Bereijo, Espanjan pääministerin henkilökohtainen avustaja

Ehdotettu teksti:

Jokaisella, jonka tässä peruskirjassa tunnustettuja oikeuksia ja vapauksia on loukattu, on oltava käytettävissään tehokas oikeussuojakeino.

Perustelut:

1. Tämän oikeuden soveltamisala on tarkennettava peruskirjan sisällön mukaisesti ja mainittava nimenomaisesti, että suojeltavilla oikeuksilla ja vapauksilla tarkoitetaan peruskirjassa tunnustettuja oikeuksia ja vapauksia.
2. Espanjan sana "recurso" (valitus) samaistetaan siihen, että hallinto- tai oikeusviranomainen käsittelee uudelleen alemman asteen viranomaisen aikaisemmin ratkaiseman asian. Näin ollen ehdotetaan teknisesti täsmällisemmän ilmaisun "acceso a la tutela judicial efectiva" käyttöä *(muutos koskee espanjankielistä toisintoa)*.

Tehokas oikeussuojakeino on perusoikeus, joka kuuluu niin sanottuihin etuuksia koskeviin oikeuksiin ja jonka käyttämiseksi lainsäätäjän on säädettävä muodosta ja edellytyksistä (oikeuslaitoksen ja oikeudenkäytön järjestäminen) ja joka koskee kaikkia henkilöitä.

Ehdotus tarkistukseksi 7 artiklaan:

Esittäjä: Erling Olsen

Ehdotettu teksti:

Kuten aikaisemmin ilmoitin kirjallisesti 17. maaliskuuta 2000, tämä määräys on poistettava tai sitä on käsiteltävä erikseen horisontaalisena lausekkeena.

Joka tapauksessa ennen ilmaisua "oikeuksia ja vapauksia" on lisättävä ilmaisu "tässä perusoikeuskirjassa tarkoitettuja". Lisäksi ilmaisu "tuomioistuimessa" on poistettava.

Perustelut:

Määräys on merkityksetön, jollei selvästi täsmennetä sitä, mitä oikeuksia ja vapauksia se koskee.

Ehdotus tarkistukseksi 7 artiklaan

Esittäjä: R. van Dam (Euroopan parlamentin jäsen)

Ehdotettu teksti:

Jokaisella, jonka oikeuksia ja vapauksia on loukattu, on oltava käytettävissään tehokas oikeussuojakeino toimivaltaisen oikeudellisen viranomaisen edessä.

Perustelut:

Teksti on näin lähempänä Euroopan ihmisoikeussopimuksen 13 artiklaa ja samalla otetaan huomioon unionin erityispiirteet

Ehdotus tarkistukseksi 7 artiklaan:

Esittäjät: RODOTA', PACIOTTI, MANZELLA

Ehdotettu teksti *:

Jokaisella, jonka oikeuksia ja vapauksia on loukattu, on oltava käytettävissään tehokas oikeussuojakeino tuomioistuimessa ***tai muussa vastaavassa elimessä.***

Perustelut:

Horisontaalisten lausekkeiden mukaisesti perusoikeuskirjaa sovelletaan paitsi Euroopan unionin elimiin myös jäsenvaltioihin silloin kun ne soveltavat yhteisön oikeutta. On siten tarkoituksenmukaista selventää, että kansallisella tasolla tehokas oikeussuojakeino voi olla käytettävissä myös "muussa vastaavassa elimessä", tai elimessä, joka ei teknisesti ole osa oikeuslaitosta, mutta jonka on varmistettava asemansa ja sisäisen menettelynsä mukaisesti oikeudellista käsittelyä vastaavat takeet (puolueettomuus, kummankin osapuolen kantojen huomioon ottaminen).

* Kohta, johon on ehdotettu muutoksia, on lihavoitu.

Ehdotus tarkistukseksi 7 artiklaan:

Esittäjä: Michael O'Kennedy TD, Irlannin valtionpäämiehen/hallituksen edustaja

Ehdotettu teksti:

7 artikla

Jokaisella, jonka oikeuksia ja vapauksia on loukattu, on oltava käytettävissään tehokas oikeussuojakeino **toimivaltaisessa viranomaisessa**.

Perustelut:

Muutetaan "tuomioistuin" "toimivaltaiseksi viranomaiseksi", koska tuomioistuimen lisäksi on olemassa muitakin oikeussuojakeinoja, kuten oikeusasiamies. Tämä vastaisi myös Euroopan ihmisoikeussopimuksen kielenkäyttöä.

**Ehdotus tarkistukseksi 7 artiklaan: Oikeus tehokkaaseen oikeusturvaan (Rechtsschutz)
(poistetaan 1 sana)**

Esittäjä: Ingo Friedrich

Ehdotettu teksti:

Jokaisella, jonka oikeuksia ja vapauksia on loukattu, on (poistetaan 5 sanaa) oikeus tehokkaaseen oikeusturvaan (Rechtsschutz) tuomioistuimessa.

Perustelut:

Sanaa ”oikeusturva” (Rechtsschutz) on pidettävä ”oikeussuojakeinoa” (Beschwerde) parempana, koska ”oikeussuojakeinolla” on erityinen, varsin rajoitettu merkitys. Lisäksi ilmaus ”tehokas oikeussuojakeino” voi aiheuttaa sen väärinkäsityksen, että oikeuskeinon on myös jollakin tavoin johdettava tulokseen.

Käsite ”tuomioistuin” (Gericht) on ymmärrettävä Euroopan yhteisöjen tuomioistuimelta EY:n perustamissopimuksen 234 artiklan 2 kohdan nojalla pyydetyn ratkaisun merkityksessä, ja sen vuoksi esimerkiksi turvapaikkaoikeuden alaan kuuluvia oikeuskeinopäätöksiä voi tehdä myös riippumaton ja puolueeton oikaisuviranomainen (vrt. 20. kesäkuuta 1995 turvapaikkamenettelyjen vähimmäistakuista annetun neuvoston päätöslauselman III kohdan 8 alakohta, EYVL C 274, s. 13, 19. syyskuuta 1996).

Ehdotus tarkistukseksi 7 artiklaan: Oikeus tehokkaaseen oikeussuojakeinoon

Esittäjä: Jürgen Gnauck, Thüringenin osavaltion liittovaltio- ja eurooppaministeri

Ehdotettu teksti:

”7 artikla. Oikeus tehokkaaseen oikeusturvaan (Rechtsschutz).

Jokaisella, jonka oikeuksia ja vapauksia on loukattu, on oikeus tehokkaaseen oikeusturvaan (Rechtsschutz) tuomioistuimessa.”

Perustelut:

Asiakirjassa CONVENT 13 ehdotettu sanamuoto vaikuttaa paremmalta kuin asiakirjan CONVENT 28 sanamuoto, koska käsitteellä ”oikeussuojakeino” (Beschwerde) on saksalaisen oikeuskäsitteen mukaan erityinen, varsin rajoitettu merkitys.

Ehdotus tarkistukseksi 7 artiklaan

Esittäjä: Gabriel Cisneros Laborda

Ehdotettu teksti:

Toda persona cuyos derechos y libertades hayan sido violados tiene derecho al **acceso** efectivo a un tribunal.

(Suomenkielinen toisinto ei muutu.)

Perustelut:

Alkuperäisen sanan *recurso* (valitus) säilyttäminen aiheuttaisi sekaannuksen toisen oikeusasteen kanssa.

AMD 139

Ehdotus tarkistukseksi 7 artiklaan (otsikko)

Esittäjä: Frits Korthals Altes, Alankomaiden hallituksen edustaja

Ehdotettu teksti:

7 artikla Oikeus tehokkaaseen oikeussuojakeinoon tuomioistuimessa.

Perustelut:

Otsikko vastaa näin paremmin itse artiklan tekstiä.

Ehdotus tarkistukseksi 7 artiklaan:

Esittäjät: José BARROS MOURA ja Maria Eduarda AZEVEDO

Ehdotettu teksti:

Jokaisella, jonka oikeuksia ja vapauksia on loukattu, on oltava käytettävissään tehokas oikeussuojakeino **toimivaltaisessa kansallisessa tai yhteisön** tuomioistuimessa.

Ehdotus tarkistukseksi 7 artiklaan

Esittäjä: Jean-Maurice DEHOUSSE, Euroopan parlamentin jäsen, valmistelukunnan varajäsen

Ehdotettu teksti:

Korvataan ehdotus 7 artiklan tekstiksi seuraavasti:

Euroopan unioni takaa jokaiselle, jonka oikeuksia ja vapauksia on loukattu, oikeuden tehokkaaseen ja nopeaan oikeussuojakeinoon riippumattomassa tuomioistuimessa.

Perustelut:

Euroopan unionilla ei ole valtaa muuttaa sosiaalista käyttäytymistä, mutta sillä on oikeus ja velvollisuus järjestää suoja- ja valitusmenettely.

On normaalia ja tarpeellista, että käsittelyaikojen lyhyys turvataan, ettei kanneoikeus menetä merkitystään.

Lopuksi tällaisella alalla kyseeseen ei voi tulla oikeussuojakeino missä tahansa tuomioistuimessa.

Koko 8 artiklaa koskevat ehdotukset

Ehdotus tarkistukseksi 8 artiklaan:

Esittäjä: Daniel Tarschys

Ehdotettu teksti:

Tämän artiklan tekstiä on tarkasteltava kokonaisuudessaan uudelleen.

Perustelut:

1 kohta:

Minua askarruttaa moni kohta tässä tekstissä, jonka on sanottu noudattavan Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklaa. Aivan niin ei ole. Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklassa tehdään ensinnäkin ero yksityisoikeudellisten ja rikosoikeudellisten asioiden välillä, ja Strasbourgin tuomioistuimen oikeuskäytäntö ulottuu laajalle määritelmien osalta, erityisesti ajatellen käsitettä "oikeudet ja velvollisuudet".

2 kohta

Ehdotetussa artiklassa ei mainita "oikeudenmukaisen ja julkisen oikeudenkäynnin" kohdetta. Voiko kuka tahansa pyytää tuomioistuinta suorittamaan oikeudenkäynnin mistä tahansa asiasta? Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan 1 kohtaa sovelletaan ainoastaan tapauksiin, joissa "pätetään [henkilön] oikeuksista ja velvollisuuksista tai [henkilöä] vastaan nostetusta rikossyytteenä".

Tämän artiklaehdotuksen muotoilu saa epäilemään 7 artiklaa koskevan ehdotuksen tarpeellisuutta. Näiden kahden artiklan suhdetta on edelleen selkeytettävä.

Kyseenalaistan myös toisen kohdan, jossa maksuton oikeusapu taataan kaikissa tapauksissa, myös yksityisoikeudellisissa asioissa. Monen muun jäsenvaltion tapaan Ruotsi ei anna oikeusapua automaattisesti kaikissa asioissa. Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan sanamuodon mukaan oikeusapu taataan vain rikosoikeudellisissa asioissa. Lisäksi artiklassa ja perusteluissa ei ilmoiteta sitä, kuka vastaa mahdollisen konkreettisen sitoumuksen kustannuksista. EU:n toimielimetkö? Vai jäsenvaltiot? Onko mitään arvioita tämän artiklan rahoitusvaikutuksista?

Ehdotus tarkistukseksi 8 artiklaan - Oikeus puolueettomaan tuomioistuimeen

Esittäjä: Georges BERTHU, Euroopan parlamentin jäsen

Ehdotettu teksti:

Poistetaan artikla 8

Perustelut:

2 kohta vastaa ennemmin 1 kohdassa vahvistetun yleisperiaatteen soveltamistoimenpidettä (jokaisella on oikeus oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin). Kyseessä on siis alemman tason lainsäädännöllinen teksti eikä perusoikeuskirja.

1 kohta voitaisiin siirtää 8 artiklaan (ks. kyseisen artiklan tarkistus) perusoikeuskirjan lyhentämiseksi siten, että tiivistetään määräyksiä, jotka joka tapauksessa jo sisältyvät lukuisiin kansainvälisiin teksteihin ja joita kukaan ei kiistä.

Ehdotus tarkistukseksi 8 artiklaan:

Esittäjä: Win Griffiths, kansanedustaja

Ehdotettu teksti:

1. Kaikki ihmiset ovat yhdenvertaisia lain edessä ja jokaisella on oikeus kohtuullisen ajan kuluessa oikeudenmukaiseen ja julkiseen oikeudenkäyntiin laillisesti perustetussa riippumattomassa ja puolueettomassa tuomioistuimessa.
2. Maksutonta oikeusapua annetaan jäsenvaltioiden säättämissä olosuhteissa.

Perustelut:

1. Yhdenvertaisuutta lain edessä koskeva periaate on mielestäni parempi sisällyttää tähän kuin 1 artiklaan, jossa se on liitetty ihmisarvoon. Se on parempi liittää oikeudenmukaista oikeudenkäyntiä koskevaan oikeuteen.
2. Tiedossani ei ole oikeusperustaa, joka tekisi oikeusavusta perusoikeuden, joten jos se ylipäänsä on mainittava, se pitäisi mainita jäsenvaltioiden lainsäädännön yhteydessä.

Ehdotus tarkistukseksi 8 artiklaan

Esittäjät: E. M. H. Hirsch Ballin

M. Patijn (myös G. J. W. van Ovenin puolesta)

Ehdotettu teksti:

Otsikko on muutettava muotoon "Oikeus tehokkaaseen oikeussuojaan".

Artiklan 1 kohtaan on lisättävä "Päätös on annettava julkisesti".

Perustelut:

Ehdotuksen sanamuodot vastaavat paremmin Euroopan ihmisoikeussopimusta.

Ehdotus tarkistukseksi 8 artiklan 1 kohtaan: Oikeus oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin

Esittäjä: Michael O’Kennedy, TD, Irlannin valtionpäämiehen/hallituksen edustaja

Ehdotettu teksti:

8 artikla

1. Jokaisella on oikeus kohtuullisen ajan kuluessa oikeudenmukaiseen ja julkiseen oikeudenkäyntiin laillisesti perustetussa riippumattomassa ja puolueettomassa tuomioistuimessa **silloin, kun päätetään hänen poliittisista oikeuksistaan ja kansalaisvelvollisuuksistaan tai häntä vastaan nostetusta rikossyytteestä.**

Perustelut:

Peruskirjan 8 artiklan 1 kohdassa on yksilöitävä, mihin alaan oikeutta sovelletaan. Sen vuoksi ehdotetaan, että tekstiin palautetaan Euroopan ihmisoikeussopimuksen sisältämä lause.

Ehdotus tarkistukseksi 8 artiklaan:

Esittäjä: Erling Olsen

Ehdotettu teksti:

1 kohtaan on lisättävä se, mitä asioita määräys koskee.

Muutetaan 1 kohdan sanamuoto seuraavasti: "Jokaisella on oikeus kohtuullisen ajan kuluessa oikeudenmukaiseen ja julkiseen oikeudenkäyntiin laillisesti perustetussa riippumattomassa ja puolueettomassa tuomioistuimessa silloin, kun päätetään hänen oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan tai häntä vastaan nostetusta rikossyytteestä".

2 kohtaan on lisättävä se, että maksutonta oikeusapua annetaan kansallisesta lainsäädännöstä tai yhteisöjen tuomioistuimen ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksestä johtuvien edellytysten mukaisesti.

Perustelut:

Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan 1 kohdan mukaisesti määräys koskee ainoastaan rikossyytteitä ja oikeuksia ja velvollisuuksia. 2 kohdan lisäyksen osalta kansallisessa lainsäädännössä ja yhteisöjen tuomioistuimen sekä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksessä on täsmällisemmät edellytykset oikeudesta maksuttomaan oikeudenkäyntiin. Määräyksen tämän hetkisestä sanamuodosta puuttuu muun muassa, että oikeuden käymiseen on oltava riittävä peruste.

Ehdotus tarkistukseksi 8 artiklaan**Esittäjä:** Heinrich NEISSER**Ehdotettu teksti (artiklaan ja selitykseen):***8 artikla. Oikeus **oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin***

1. *Jokaisella on oikeus kohtuullisen ajan kuluessa oikeudenmukaiseen ja julkiseen oikeudenkäyntiin laillisesti perustetussa riippumattomassa ja puolueettomassa tuomioistuimessa.*
2. ***Jokaisella on oikeus käyttää oikeusavustajaa neuvonantajana ja edustajanaan oikeusasioissa.** Maksutonta oikeusapua annetaan niille, joilla ei ole riittäviä varoja, jos tällainen apu on välttämätön oikeussuojan tehokkuuden varmistamiseksi.*

Perustelut:*Tämä artikla perustuu [...]**Yhteisön oikeudessa [...]*

Käsite ”tuomioistuin” ymmärretään tässä laajassa merkityksessä, jonka Euroopan ihmisoikeustuomioistuin on esittänyt Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklaa koskevassa oikeuskäytännössään: oikeudellinen, riippumaton ja puolueeton päätöksentekuelin, joka ratkaisee oikeustapauksia lainmukaisella ja vastaavat takuut sisältävällä oikeudenkäynnillä lain mukaan.

Pelkkä tuomioistuin-nimitys ei sitä vastoin ole ratkaiseva.

Käsite ”oikeusavustaja” tarkoittaa, että tuomioistuimissa ja tuomioistuinten ulkopuolella tapahtuvasta edustamisesta säädetään edelleen kansallisessa oikeusjärjestyksessä ammatinharjoittamista koskevan lainsäädännön puitteissa.

Rajoituksia ei ole otettu [...]

Perustelut:

Oikeudesta oikeusavustajaan on erityisiä määräyksiä joissakin eurooppalaisissa perustuslaeissa (Alankomaat, Portugali, Italia, Espanja), ja sen vuoksi se olisi otettava ehdotuksessa huomioon.

Käsitteen ”tuomioistuin” määrittely lienee välttämätön, jotta voitaisiin ottaa huomioon jäsenvaltioiden monenlaiset oikeudelliset päätöksentekaelimet.

Ehdotus tarkistukseksi 8 artiklaan:**Esittäjä:** EINEM / HOLOUBEK**Ehdotettu teksti:** "8 artikla. Oikeus oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin

1. Jokaisella on oikeus kohtuullisen ajan kuluessa oikeudenmukaiseen ja julkiseen oikeudenkäyntiin *laillisesti perustetussa riippumattomassa ja puolueettomassa tuomioistuimessa silloin, kun päätetään hänen oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan tai häntä vastaan nostetusta rikossyytteestä.*
2. **Jokaisella on oikeus käyttää oikeusavustajaa.** Maksutonta oikeusapua annetaan niille, joilla ei ole riittäviä varoja, jos tällainen apu on välttämätön oikeussuojan tehokkuuden varmistamiseksi.

Perustelut: Otsakkeessa olisi mainittava yleiskäsite "oikeudenmukainen oikeudenkäynti". Oikeus puolueettomaan tuomioistuimeen, vaikkakin tärkeä, on vain osa siitä.

Toisin kuin puheenjohtajiston ehdottamassa tekstiluonnoksessa, nyt ehdotetussa 1 kohdan sanamuodossa noudatetaan Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan 1 kohdassa olevaa määräystä, jonka mukaan henkilöllä on mainittu perusoikeus "silloin, kun päätetään hänen oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan tai häntä vastaan nostetusta rikossyytteestä." Oikeus nostaa kaikissa riita-asioissa kanne tuomioistuimessa, mihin puheenjohtajiston ehdottaman tekstin perusteluissa viitataan, sisältyy jo 7 artiklaan. Erityisten oikeudenkäyntiä koskevien takuiden, kuten julkisen oikeudenkäynnin periaatteen osalta, olisi Euroopan ihmisoikeusyleissopimuksen 6 artiklan mukaan viitattava siviilioikeudellisiin oikeuksiin ja velvollisuuksiin sekä rikossyytteisiin.

Tässä ehdotetulla tekstillä vältetään se, että "yleistä rajoituslauseketta" käytettäessä on mahdollisesti määrättävä monista menettelyä koskevista poikkeuksista (esim. veromenettelyt). Samalla teksti tulee ymmärrettävämmäksi, niin että kansalaiset tietävät heti, mitkä ovat heidän oikeutensa. On vältettävä vaikutelmaa, että luvataan laajoja ja pitkälle meneviä oikeuksia, jotka sitten yhdellä ainoalla määräyksellä lähes mitätöidään.

Ehdotuksen 2 kohdan ensimmäiseen virkkeeseen sisältyy uutena lisäyksenä jokaisen oikeus käyttää oikeusavustajaa. Tämä oikeus on oikeudellisten säännösten monimutkaisuuden takia oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin välttämätön edellytys. Sitä on pidettävä myös loogisena edellytyksenä tämän 2 kohdan toisessa lauseessa mainitulle oikeudelle oikeudenkäyntikuluja koskevaan apuun. Toinen lause vastaa sananmukaisesti puheenjohtajiston ehdottamaa tekstiä.

Ehdotus tarkistukseksi 8 artiklaan

Esittäjä: Alvaro Rodríguez BEREJO, Espanjan pääministerin henkilökohtainen avustaja

Ehdotettu teksti:

Oikeus puolueettomaan tuomariin

Korvataan sana "prudencial" sanalla "razonable" (*suomenkielinen toisinto ei muutu*), sana "tribunal" sanalla "autoridad judicial" (*suomenkielinen toisinto ei muutu*) ja sana "establecido" sanalla "predeterminado" (*suomenkielinen toisinto ei muutu*). Lisätään viimeiseen virkkeeseen lause "ellei avunanto ole ilmeisen oikeutuksetonta tai perusteetonta".

Perustelut:

Sana "razonable" on osuvampi ja lisäksi sitä käytetään Euroopan ihmisoikeussopimuksessa. Espanjan kielessä ilmaus "autoridad judicial" on täsmällisempi, koska se sisältää sekä yhden tuomarin muodostamat tuomioistuimet että kollegiaaliset oikeuselimet, joista jälkimmäisiä kutsutaan Espanjassa nimellä "tribunales". Ilmaisun "preterminado por la Ley" on osuvampi kuin "establecido por la Ley".

Maksuttoman oikeusavun osalta Euroopan ihmisoikeustuomioistuin on Euroopan ihmisoikeussopimuksen mukaisesti hylännyt pyynnön, jos sitä ei voida selvästi perustella.

Ehdotus tarkistukseksi 8 artiklaan: Oikeus puolueettomaan tuomioistuimeen

Esittäjä: Jürgen Gnauck, Thüringenin osavaltion liittovaltio- ja eurooppaministeri

Ehdotettu teksti:

"8 artikla. Oikeus puolueettomaan tuomioistuimeen

1. Jokaisella on oikeus kohtuullisen ajan kuluessa oikeudenmukaiseen ja julkiseen oikeudenkäyntiin laillisesti perustetussa riippumattomassa ja puolueettomassa tuomioistuimessa.
2. Jokaisella on oikeus käyttää oikeusavustajaa. Maksutonta oikeusapua annetaan niille, joilla ei ole riittäviä varoja, jos tällainen apu on välttämätön oikeussuojan tehokkuuden varmistamiseksi silloin kun edellytykset ratkaisuun ovat riittävät.
3. Erikoistuomioistuimia ei hyväksytä."

Perustelut:

Lisäämällä 2 kohtaan sanat "silloin kun edellytykset ratkaisuun ovat riittävät" halutaan estää, että myös ilmeisen tuloksettomiin tai riidanalaisiin kanteisiin haetaan oikeusapua.

Ehdotettu 3 kohdan tarkoituksena on estää erikoistuomioistuimet, jotka ovat ristiriidassa kansalaisten oikeusturvan kanssa.

Ehdotus tarkistukseksi 8 artiklaan:

Ehdotuksen tekijä: Lordi GOLDSMITH, QC

Ehdotettu teksti:

Seuraava kaksiosainen teksti:

A osa: Oikeuksien julistus

"1. Jokaisella henkilöllä on oikeus kohtuullisen ajan kuluessa oikeudenmukaiseen ja julkiseen oikeudenkäyntiin, joka koskee mitä tahansa häntä vastaan nostettua rikossyytettä tai jossa päätetään hänen oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan. Oikeudenkäynti käydään laillisesti perustetussa riippumattomassa ja puolueettomassa tuomioistuimessa.

2. Rikossyytteen ollessa kyseessä syytettyä on pidettävä syyttömänä, kunnes hänen syyllisyytensä on laillisesti näytetty toteen, ja hänelle taataan tietyt oikeudet puolustautua."

B osa: Oikeuksien määritelmä

"8 artiklassa tarkoitetut oikeudet ovat Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklassa taattuja oikeuksia."

Perustelut:

Tarkistuksessani oikeus määritellään Euroopan ihmisoikeussopimuksen asiaan kuuluvien määräysten mukaisesti. Asiakirjassa CONVENT 28 oleva ehdotus ei noudata tarkasti Euroopan ihmisoikeussopimuksen osapuolten hyväksymiä velvoitteita. En hyväksy 8 artiklaan lisättyjä yleisiä velvoitteita (esimerkiksi oikeudenkäyntiä kaikkien riita-asioiden selvittämiseksi riippumatta siitä, onko kyseessä yksityisoikeudellinen oikeus tai velvollisuus vai rikossyyte, ja oikeusapua). Näin ollen niitä ei pidä sisällyttää perusoikeuskirjaan. Olen myös eri mieltä siitä (edellä 5 artiklan yhteydessä esitetyistä syistä), että tällaisten oikeuksien rajoittamista on mahdollista tai hyväksyttävää käsitellä yleisessä horisontaalisessa artiklassa.

Joka tapauksessa vastaavia oikeuksia koskeviin Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan yksityiskohtaisiin määräyksiin sisältyy useita myönteisiä oikeuksia, joita ei ole koottu kumpaankaan lyhytmuotoiseen tekstiin, ei puheenjohtajavaltion esittämään eikä omaani. B osassa oleva määritelmä on tarpeen huomion kiinnittämiseksi näihin oikeuksiin sekä kaikkiin rajoituksiin. Tämä koskee useita muitakin Euroopan ihmisoikeussopimukseen perustuvia artikloja.

Ehdotus tarkistukseksi 8 artiklaan - Oikeus puolueettomaan tuomioistuimeen

Esittäjä: Jean-Luc DEHAENE, Belgian hallituksen edustaja

Ehdotettu teksti:

1. Jokaisella on oikeus kohtuullisen ajan kuluessa oikeudenmukaiseen ja julkiseen oikeudenkäyntiin laillisesti perustetussa riippumattomassa ja puolueettomassa tuomioistuimessa.
2. Oikeussuojan tehokkuuden varmistamiseksi annetaan maksutonta oikeusapua niille, joilla ei ole riittäviä varoja.

Perustelut:

Tekstiehdotuksessa halutaan säilyttää maksuttoman oikeussuojan periaate sitä tarvitseville. Täsmennys, jonka mukaan avun on oltava "välttämätön" oikeussuojan tehokkuuden varmistamiseksi, on jätetty pois oikeussuojan laajentamiseksi. Kyseisen lisäehdon pois jättäminen on Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännön mukainen (ks. tätä artiklaa koskevat perustelut asiakirjassa CONVENT 13).

8 artiklan 1 kohtaa koskevat ehdotukset

Ehdotus tarkistukseksi 8 artiklaan (1 kohta)

Esittäjä: Frits KORTHALS ALTES, Alankomaiden hallituksen edustaja

Ehdotettu teksti:

1. Jokaisella on oikeus kohtuullisen ajan kuluessa oikeudenmukaiseen ja julkiseen oikeudenkäyntiin laillisesti perustetussa riippumattomassa ja puolueettomassa tuomioistuimessa.
Asia voidaan käsitellä kokonaan tai osittain suljetuin ovin Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan 1 kohdassa mainituin edellytyksin, mutta päätös on annettava julkisesti.

Perustelut:

Ehdotettu teksti vastaa paremmin Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan 1 kohtaa, koska siinä sanotaan nimenomaisesti, että päätös on annettava julkisesti. Sen lisäksi siinä on viittaus syihin, joiden perusteella tuomari voi julistaa oikeudenkäynnin pidettäväksi kokonaan tai osittain suljetuin ovin. Lyhyiden vuoksi tässä viitataan Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan 1 kohtaan.

Ehdotus tarkistukseksi 8 artiklaan

Esittäjät: RODOTA', PACIOTTI, MANZELLA

Ehdotettu teksti:

Korvataan 1 kohdassa ilmaisu "perustetussa" ilmaisulla "ennakolta perustetussa".

Perustelut:

Ehdotetulla sanamuodolla pyritään täsmentämään oikeutta saada asiansa käsiteltäväksi puolueettomassa tuomioistuimessa. Korostettaessa sitä, että on kyseessä ennakolta perustettu tuomioistuin, pyritään erityisesti siihen, ettei voida soveltaa ad hoc -lakia.

Ehdotus tarkistukseksi 8 artiklaan

Esittäjä: R. VAN DAM (Euroopan parlamentin jäsen)

Ehdotettu teksti:

Lisätään uusi kohta 1 ja 2 kohdan väliin:

2. Päätös on annettava julkisesti. Tälle oikeudelle voidaan asettaa vain sellaisia rajoituksia, jotka ovat mahdollisia Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

Perustelut:

Tällä tavoin teksti vastaa paremmin Euroopan ihmisoikeussopimusta.

8 artiklan 2 kohtaa koskevat ehdotukset

Ehdotus tarkistukseksi 8 artiklaan: Oikeus puolueettomaan tuomioistuimeen

Esittäjä: Ingo FRIEDRICH

Ehdotettu teksti:

Poistetaan 2 kohta.

Perustelut:

Määräys vaikuttaa sitovasti ainoastaan oikeuteen nostaa kanne Euroopan yhteisöjen tuomioistuimessa, koska unionilla ei ole toimivaltaa säätää kansallisesta oikeudenkäyntikuluihin annettavasta avusta. Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen osalta oikeusapu on jo otettu riittävästi huomioon Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksessä. Sitä paitsi 2 kohdan määräys sisältyy jo 1 kohtaan: Se on osa oikeudenmukaista oikeudenkäyntiä koskevaa oikeutta.

Määräys on myös talousarviomielessä huomattavan ongelmallinen.

Ehdotus tarkistukseksi 8 artiklan 2 kohtaan

Esittäjä: Piero MELOGRANI

Ehdotettu teksti*:

Maksutonta oikeusapua annetaan niille, joilla ei ole riittäviä varoja, jos tällainen apu on ***tarpeellista*** oikeussuojan tehokkuuden varmistamiseksi.

Perustelut:

Ehdotetaan sanan "*välttämätöntä*" korvaamista sanalla "*tarpeellista*", koska ensiksi mainittu näyttää liikaa rajoittavan maksutonta oikeusapua koskevan oikeuden sisältöä.

* Kohta, johon on ehdotettu muutoksia, on lihavoitu.

Ehdotus tarkistukseksi 8 artiklaan

Esittäjät: José BARROS MOURA, Maria Eduarda AZEVEDO

Ehdotettu teksti:

Korvataan portugalinkielisessä versiossa ilmaisu "jurisdicional" ilmaisulla "judiciária". Muuten kohta säilyy entisellään.

(Tarkistus ei koske suomenkielistä toisintoa.)

Ehdotus tarkistukseksi 8 artiklaan

Esittäjät: RODOTA', PACIOTTI, MANZELLA

Ehdotettu teksti:

Korvataan 2 kohdassa ilmaisu "Maksutonta oikeusapua annetaan...jos tällainen apu on välttämätön" ilmaisulla "Maksutonta oikeusapua annetaan...tarvittaessa".

Perustelut:

Ehdotetulla sanamuodolla pyritään täsmentämään oikeutta saada asiansa käsiteltäväksi puolueettomassa tuomioistuimessa. Korostettaessa sitä, että on kyseessä ennakolta perustettu tuomioistuin, pyritään erityisesti siihen, ettei voida soveltaa ad hoc -lakia.

Ehdotus tarkistukseksi 8 artiklaan

Esittäjä: Tri Sylvia-Yvonne KAUFMANN

Ehdotettu teksti:

1. Maksutonta oikeusapua annetaan niille, joilla ei ole riittäviä varoja, jos tällainen apu on välttämätön oikeussuojan ja *heidän puolustuksensa* tehokkuuden varmistamiseksi.
2. Edellä mainittu koskee myös todistajia ja väkivaltarikosten uhreja.

Perustelut:

1. Oikeusavun on oltava maksutonta, sen takaamiseksi, että kaikki ovat tasa-arvoisia lain edessä.
2. 2 kohdan osalta olisi toivottavaa, että - erityisesti rikosoikeudenkäynneissä - syytettyjen oikeuksien lisäksi painotettaisiin myös riittävästi todistajien ja yleensä väkivaltarikosten uhrien oikeuksia, ja että myös heille taattaisiin oikeudenkäynnin yhteydessä maksuton tehokas oikeussuoja. Tätä ehdotetaan uudessa 3 kohdassa.

Ehdotus tarkistukseksi 8 artiklaan: Oikeus puolueettomaan tuomioistuimeen

Esittäjät: Jürgen MEYER / Pervenche BERES / Jo LEINEN / Hans-Peter MARTIN /
Ieke VAN DEN BURG

Ehdotettu teksti:

8 artikla. Oikeus puolueettomaan tuomioistuimeen ja oikeusavustajaan

1. Jokaisella on oikeus kohtuullisen ajan kuluessa oikeudenmukaiseen ja julkiseen oikeudenkäyntiin laillisesti perustetussa riippumattomassa ja puolueettomassa tuomioistuimessa. Jokaisella on oikeus käyttää oikeusasioissa oikeusavustajaa neuvonantajana ja edustajanaan.
2. Maksutonta oikeusapua annetaan niille, joilla ei ole riittäviä varoja, jos tällainen apu on välttämätön oikeussuojan tehokkuuden varmistamiseksi.

Perustelut:

1 kohdan ensimmäisen virkkeen sanamuoto on sama kuin puheenjohtajiston ehdotuksessa.

Toisessa lauseessa täydennetään oikeutta oikeusavustajaan. Vaikka Saksan perustuslaissa ei nimenomaisesti mainita tätä oikeutta, liittotasavallan perustuslakituomioistuin on johtanut oikeusvaltion periaatteesta kyseisen oikeuden (BVerfGE 63, 266, 284). Alankomaiden

perustuslaissa (18 artikla), Italian perustuslaissa (24 artikla), Portugalin perustuslaissa (20 artiklan 2 kohta, 269 artiklan 3 kohta) ja Espanjan perustuslaissa (17 artiklan 3 kohta, 24 artiklan 2 kohta) on nimenomaisesti määrätty oikeudesta oikeusavustajaan.

2 kohdan sanamuoto on sama kuin puheenjohtajiston ehdotuksessa.

Koko 9 artiklaa koskevat ehdotukset

Ehdotus tarkistukseksi 9 artiklaan:

Esittäjä: Euroopan parlamentin jäsen ANDREW DUFF

Ehdotettu teksti:

9 artikla. Syyttömyysolettama ja oikeudet (poistetaan ilmaisu "puolustuksen")

Jokaista syytettyä on pidettävä syyttömänä, kunnes hänen syyllisyytensä on laillisesti näytetty toteen, ja hänellä on oltava oikeus puolustautua.

(Poistetaan 2 kohta)

Perustelut:

Tämä artikla on otettu Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan 2 ja 3 kohdasta, jossa määrätään seuraavaa:

"2. Jokaista rikoksesta syytettyä on pidettävä syyttömänä, kunnes hänen syyllisyytensä on laillisesti näytetty toteen.

3. Jokaisella rikoksesta syytetyllä on seuraavat vähimmäisoikeudet:

- a) oikeus saada viipymättä yksityiskohtainen tieto häneen kohdistettujen syytteiden sisällöstä ja perusteista hänen ymmärtämällään kielellä;*
- b) oikeus saada riittävästi aikaa ja edellytykset valmistella puolustustaan;*
- c) oikeus puolustautua henkilökohtaisesti tai itse valitsemansa oikeudenkäyntiavustajan välityksellä, ja jos hän ei pysty itse maksamaan saamastaan oikeusavusta, hänen on saatava se korvauksetta oikeudenmukaisuuden niin vaatiessa;*
- d) oikeus kuulustella tai kuulustuttaa todistajia, jotka kutsutaan todistamaan häntä vastaa, ja saada hänen puolestaan esiintyvät todistajat kutsutuiksi ja kuulustelluiksi samoissa olosuhteissa kuin häntä vastaan todistamaan kutsutut todistajat;*

- e) oikeus saada maksutta tulkin apua, jos hän ei ymmärrä tai puhu tuomioistuimessa käytettyä kieltä.

Tämän artiklan sisällyttämistä ehdotukseen kokonaisuudessaan ei pidetty tarpeellisena, koska ehdotus päätettiin tehdä lyhennettynä, mutta EU:sta tehdyn sopimuksen 6 artiklan mukaisesti näitä määräyksiä, joilla selkeytetään perusoikeuskirjan artiklassa esitetyjä periaatteita, sovelletaan yhteisön lainsäädännössä.

Ehdotus tarkistukseksi 9 artiklaan: Syyttömyysolettama ja puolustuksen oikeudet

Esittäjä: Irlannin valtion ja hallituksen edustaja Michael O'KENNEDY

Ehdotettu teksti:

9 artikla

Jokaista **rikoksesta** syytettyä on pidettävä syyttömänä, kunnes hänen syyllisyytensä on laillisesti näytetty toteen.

Puolustuksen oikeuksien kunnioittaminen on jokaiselle **rikoksesta** syytetylle taattu oikeus.

Perustelut:

Ilmaisun "rikoksesta" sisällyttämistä tekstiin ehdotetaan sen vuoksi, että se on Euroopan ihmisoikeussopimuksen mukainen ja tekee selväksi, että artikla koskee ainoastaan rikoksia. Alkuperäisen sanamuodon jättäminen ennalleen johtaisi arvaamattomiin seurauksiin.

Ehdotus tarkistukseksi 9 artiklaan: Syyttömyysolettama ja puolustuksen oikeudet

Esittäjä: Charlotte CEDERSCHIÖLD

Ehdotettu teksti:

1. Jokaista **syytettyä** on pidettävä syyttömänä, kunnes hänen syyllisyytensä on laillisesti näytetty toteen.
2. Puolustuksen oikeuksien kunnioittaminen on jokaiselle **syytetylle** taattu oikeus.

Perustelut:

Ruotsinkielisessä käännöksessä on sana "ett brott", joka ei vastaa ranskan- ja englanninkielisiä toisintoja. Ruotsinkielistä toisintoa on muutettava siten että se on yhdenmukainen ranskan- ja englanninkielisten toisintojen kanssa, ja jätettävä sana "ett brott" pois artiklasta. (muutos ei koske suomenkielistä toisintoa)

Ehdotus tarkistukseksi 9 artiklaan:

Esittäjä: Lordi GOLDSMITH, QC

Ehdotettu teksti:

Koska 8 artikla kattaa tämän asian, artikla poistetaan.

Perustelut:

Omassa ehdotuksessani 8 artiklan tekstiksi käsitellään 9 artiklan asioita. Tämän hetkisessä muodossaan ja ilman B osassa annettavaa selvää määritelmää siitä, että nämä oikeudet ovat Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklassa tarkoitettuja oikeuksia, 9 artikla olisi joka tapauksessa liian epätasällinen ja aiheuttaisi sekaannusta ja ristiriitaisuutta.

9 artiklan 1 kohtaa koskevat ehdotukset

Ehdotus tarkistukseksi 9 artiklan 1 kohtaan

Esittäjä: Piero MELOGRANI

Ehdotettu teksti*:

Jokaista ***rikoksesta*** syytettyä on pidettävä syyttömänä, kunnes hän syyllisyytensä on laillisesti näytetty toteen.

Perustelut:

Täsmennys, jonka mukaan henkilön on oltava "*rikoksesta*" (tai rangaistavasta teosta) syytettynä, on otettu Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan 2 kohdasta. Sen tarkoituksena on selventää, että syyttömänä pitämisen periaatetta ei sovelleta hallinnollisiin tutkintamenettelyihin liittyviin "syytöksiin".

* Kohta, johon on ehdotettu muutoksia, on lihavoitu.

Ehdotus tarkistukseksi 9 artiklaan:

Esittäjä: Win GRIFFITHS, Euroopan parlamentin jäsen

Ehdotettu teksti:

Jokaista syytettyä on pidettävä syyttömänä, kunnes hänen syyllisyytensä on laillisesti näytetty toteen, ja puolustuksen oikeuksien kunnioittaminen on hänen taattu oikeutensa.

Poistetaan 2 kohta.

Perustelut:

Täsmällinen ilmaus ilman, että merkitys muuttuu.

9 artiklan 2 ja 3 kohtaa koskevat ehdotukset

Ehdotus tarkistukseksi 9 artiklaan

Esittäjä: Kathalijne BUITENWEG

Ehdotettu teksti:

Muutetaan 2 kohta muotoon:

2. Jokaisella rikoksesta syytetyllä on seuraavat vähimmäisoikeudet:

- a) oikeus saada viipymättä yksityiskohtainen tieto häneen kohdistettujen syytteiden sisällöstä ja perusteista hänen ymmärtämällään kielellä;
- b) oikeus saada riittävästi aikaa ja edellytykset valmistella puolustustaan;
- c) oikeus puolustautua henkilökohtaisesti tai itse valitsemansa oikeudenkäyntiavustajan välityksellä, ja jos hän ei pysty itse maksamaan saamastaan oikeusavusta, hänen on saatava se korvauksetta oikeudenmukaisuuden niin vaatiessa;
- d) oikeus kuulustella tai kuulustuttaa todistajia, jotka kutsutaan todistamaan häntä vastaan, ja saada hänen puolestaan esiintyvät todistajat kutsutuiksi ja kuulustelluiksi samoissa olosuhteissa kuin häntä vastaan todistamaan kutsutut todistajat;
- e) oikeus saada maksutta tulkin apua, jos hän ei ymmärrä tai puhu tuomioistuimessa käytettyä kieltä."

Perustelut:

Muutoksella korvataan 2 kohdan teksti sanatarkasti Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan 3 kohdalla. Luettelo "puolustuksen oikeuksista" on perusoikeuskirjassa paikallaan.

Ehdotus tarkistukseksi 9 artiklaan

Esittäjä: R. VAN DAM (Euroopan parlamentin jäsen)

Ehdotettu teksti:

9 artiklan 2 kohta: Puolustuksen oikeuksien kunnioittaminen on jokaiselle syytetylle taattu oikeus Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan 2 ja 3 kohdan mukaisesti.

Perustelut:

Tällä tavoin teksti vastaa paremmin Euroopan ihmisoikeussopimusta.

Ehdotus tarkistukseksi 9 artiklan 2 kohtaan

Esittäjä: Sylvia-Yvonne KAUFMANN

Ehdotettu teksti:

Jeder angeklagten Person wird die Achtung der Verteidigungsrechte gewährleistet. (Puolustuksen oikeuksien kunnioittaminen on jokaiselle syytetylle taattu oikeus.)

Perustelut

Sanamuoto "Jeder angeklagten Person" on sukupuolineutraalina ilmaisuna suositeltavampi kuin yksiselitteisesti maskuliinisukuinen ilmaisu "jedem Angeklagten".

(Tarkistus koskee saksankielistä tekstiä.)

Ehdotus tarkistukseksi 9 artiklan (syyttömyysolettama ja puolustuksen oikeudet) 2 kohtaan

Esittäjä: Daniel TARSCHYS

Ehdotetaan, että teksti "Puolustuksen oikeuksien kunnioittaminen on jokaiselle syytetylle taattu oikeus." muutetaan seuraavasti: "Jokaisen syytetyn oikeus puolustukseen turvataan."

Perustelut:

Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan 3 kohdassa määrätään keskeisistä vähimmäisnormeista ihmisoikeuksien suojelemiseksi rikosprosessioikeuden alalla. Tämän takia ei tunnu riittävältä, että kyseiset oikeudet tuodaan esiin vain viittaamalla Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 6 artiklaan. Joka tapauksessa ei ole varmuutta siitä, missä tilanteissa tätä artiklaa oletetaan sovellettavan: missä määrin yhteisön oikeus sallii yhteisön toimielinten nostaa syyte tai ajaa syytettä yksittäisiä kansalaisia vastaan?

Pelkkä "puolustuksen oikeuksien kunnioittamisen" turvaaminen vaikuttaa hyvin hataralta.

Ehdotus tarkistukseksi 9 artiklan 2 kohtaan:

Esittäjä: Alankomaiden hallituksen edustaja Frits KORTHALS ALTES

Ehdotettu teksti:

2. Jokaisella rikoksesta syytetyllä on seuraavat vähimmäisoikeudet:
- a) oikeus saada viipymättä yksityiskohtainen tieto häneen kohdistettujen syytteiden sisällöstä ja perusteista hänen ymmärtämällään kielellä;
 - b) oikeus saada riittävästi aikaa ja edellytykset valmistella puolustustaan;
 - c) oikeus puolustautua henkilökohtaisesti tai itse valitsemansa oikeudenkäyntiavustajan välityksellä, ja jos hän ei pysty itse maksamaan saamastaan oikeusavusta, hänen on saatava se korvauksetta oikeudenmukaisuuden niin vaatiessa;
 - d) oikeus kuulustella tai kuulustuttaa todistajia, jotka kutsutaan todistamaan häntä vastaan, ja saada hänen puolestaan esiintyvät todistajat kutsutuiksi ja kuulustelluiksi samoissa olosuhteissa kuin häntä vastaan todistamaan kutsutut todistajat;
 - e) oikeus saada maksutta tulkin apua, jos hän ei ymmärrä tai puhu tuomioistuimessa käytettyä kieltä.

Vaihtoehto:

2. Jokaiselle rikoksesta syytetyllä on oikeus siihen, että hänen Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan 3 kohdan mukaisia puolustautumista koskevia oikeuksiaan kunnioitetaan.

Perustelut:

Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan 3 kohta on otettu mukaan sanasta sanaan. Ainoana muutoksena on se, että ilmauksen "*vervolging*" [syytetty] asemesta käytetään hollanniksi selvyiden vuoksi ilmausta "*strafvervolging*" [rikoksesta syytetty]. Tässä kohdassa ei pelkkä viittaus Euroopan ihmisoikeussopimukseen riitä, koska asianomainen määräys ei koske oikeuksien rajoittamista vaan kyseisten oikeuksien varsinaista sisältöä. Jos tätä versiota ei peruskirjan tiiviysvaatimuksen takia hyväksytä, riittää vaihtoehto, jossa puolustuksen asiaankuuluvat oikeudet esitetään selkeästi viittaamalla Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan 3 kohtaan.

Ehdotus tarkistukseksi 9 artiklan 3 kohtaan

Esittäjä: Pervenche BÈRES

Ehdotettu teksti:

Lisätään:

9 artiklan 3 kohta Jokaisella, jolta on evätty oikeussuoja, on oikeus vahingonkorvaukseen.

Perustelut:

Koko 10 artiklaa koskevat ehdotukset

Ehdotus tarkistukseksi 10 artiklaan - Ei rangaistusta ilman lakia

Esittäjä: Georges BERTHU, Euroopan parlamentin jäsen

Ehdotettu teksti:

Poistetaan 10 artikla

Perustelut:

1 kohdan ensimmäinen virkkeessä esitetään erinomainen periaate (ei rangaistusta ilman lakia), joka kuitenkin - kuten itse virkkeessä sanotaankin - johtuu kansallisesta lainsäädännöstä tai kansainvälisestä oikeudesta eikä Eurooppaoikeudesta.

Artiklan loppuosassa (ensimmäisen virkkeen jälkeen) esitetään yksinkertaisia peruseriaatteen soveltamissääntöjä. Loppuosa olisi joka tapauksessa pitänyt poistaa tekstin yksinkertaistamiseksi, vaikka ensimmäinen virke olisikin säilytetty.

Ehdotus tarkistukseksi 10 artiklaan

Esittäjä: Peter Michael MOMBAUR, Euroopan parlamentin jäsen

Ehdotettu teksti:

Ehdotus otsakkeeksi:

"Ei rangaistusta ilman yleisiä oikeusnormeja"

Perustelut:

Katso 1 artiklan 2 kohdan perustelut.

[p.m. SN 2888/00: Käsite "laki" kuuluu jäsenvaltioiden oikeusjärjestyksen piiriin.

Peruskirjaehdotuksen muut vastaavat ilmaisut olisi myös tarkistettava.]

Ehdotus tarkistukseksi 10 artiklaan**Esittäjä:** Pervenche BÈRES**Ehdotettu teksti:**Otsikko: Laillisuusperiaate

Ketään ei ole pidettävä syypäänä rikokseen sellaisen teon tai laiminlyönnin perusteella, joka ei ollut tekohetkellä kansallisen lainsäädännön tai kansainvälisen oikeuden mukaan rikos. Rikoksen tekohetkellä sovellettavissa ollutta rangaistusta ankarampaa rangaistusta ei saa määrätä. Jos rikoksenteon jälkeen rangaistus poistetaan tai sitä lievennetään uudella lailla, sovelletaan välittömästi viimeksi mainittua rangaistusta.

Perustelut:

On tärkeä määrätä tapauksesta, jossa rikosta ei enää ole, kuten oli esimerkiksi raskauden keskeyttämisen kohdalla ja tulevaisuudessa ehkä joidenkin huumausaineiden käytön rangaistavuudesta luopumisen kohdalla.

Ehdotus tarkistukseksi 10 artiklaan: Ei rangaistusta ilman lakia

Esittäjä: Charlotte CEDERSCHIÖLD

Ehdotettu teksti:

1. Ketään ei ole pidettävä syypäänä rikokseen sellaisen teon tai laiminlyönnin perusteella, joka ei ollut tekohetkellä kansallisen lainsäädännön tai kansainvälisen oikeuden mukaan **rikos**. Rikoksen tekohetkellä sovellettavissa ollutta rangaistusta ankarampaa rangaistusta ei saa määrätä. Jos rikoksenteon jälkeen lailla säädetään sovellettavaksi lievempi rangaistus, on sovellettava kyseistä lievempää rangaistusta.
2. Mikään tässä artiklassa ei estä ryhtymästä oikeudenkäyntiin henkilöä vastaan ja tuomitsemasta häntä rangaistukseen teosta tai laiminlyönnistä, joka kansainvälisen oikeuden yleisten periaatteiden mukaisesti oli tekohetkellä rikollinen teko.

Perustelut:

Ruotsinkielisessä käännöksessä on sana "ett brott", joka ei vastaa ranskan- ja englanninkielisiä toisintoja. Englannin kielen sanan "offence" merkitys on laajempi kuin ruotsin kielen sanan "brott" – sana "brott" olisi englannin kielellä "criminal offence". Ruotsinkielistä toisintoa on muutettava siten, että se on yhdenmukainen ranskan- ja englanninkielisten toisintojen kanssa, ja jätettävä näin ollen sana "ett brott" pois artiklasta. Käännökseksi ehdotetaan sanaa "lagöverträdelse", joka vastaa paremmin sanoja "offence" ja "infraction". (muutos ei koske suomenkielistä toisintoa)

Ehdotus tarkistukseksi 10 artiklaan**Esittäjä:** Heinrich NEISSER**Ehdotettu teksti:***10 artikla. Ei rangaistusta ilman lakia*

1. *Ketään ei ole pidettävä syypäänä rikokseen sellaisen teon tai laiminlyönnin perusteella, joka ei ollut tekohetkellä kansallisen lainsäädännön tai kansainvälisen oikeuden mukaan rikos. Rikoksen tekohetkellä sovellettavissa ollutta rangaistusta ankarampaa rangaistusta ei saa määrätä. Jos rikoksenteon jälkeen lailla säädetään sovellettavaksi lievempi rangaistus, **sitä on rangaistusta määrättäessä pidettävä lähtökohtana** [~~on sovellettava kyseistä lievempää rangaistusta~~].*
2. *Mikään tässä artiklassa ei estä ryhtymästä oikeudenkäyntiin henkilöä vastaan ja tuomitsemasta häntä rangaistukseen teosta tai laiminlyönnistä, joka kansainvälisen oikeuden yleisten periaatteiden mukaisesti oli tekohetkellä rikollinen teko.*

Perustelut:

1 kohdan viimeinen lause on alkuperäisessä sanamuodossaan harhaanjohtava, koska sananmukaisesti ymmärrettynä siinä määrätään, että kyseistä rangaistusta on sovellettava kaikissa tapauksissa.

2 kohdassa olisi saksankielisessä tekstissä merkityksessä 'kansainvälinen oikeus' käytettävä käsitteen "internationales Recht" sijasta käsitettä "Völkerrecht".

Ehdotus tarkistukseksi 10 artiklaan

Esittäjä: Lord GOLDSMITH, QC

Ehdotettu teksti:

Korvataan seuraavalla kaksiosaisella tekstillä:

A osa "Oikeuksien julistus":

Poistetaan 1 kohdan viimeinen virke ja koko 2 kohta seuraavasti:

"Ketään ei ole pidettävä syypäänä rikokseen sellaisen teon tai laiminlyönnin perusteella, joka ei ollut tekohetkellä kansallisen lainsäädännön tai kansainvälisen oikeuden mukaan rikos. Rikoksen tekohetkellä sovellettavissa ollutta rangaistusta ankarampaa rangaistusta ei saa määrätä."

B osa "Oikeuksien määrittely":

"Peruskirjan 10 artiklassa tarkoitettu oikeus on oikeus, joka turvataan Euroopan ihmisoikeussopimuksen 7 artiklassa."

Perustelut:

Periaatteessa en vastusta puheenjohtajavaltion ehdottamaa tekstiä, vaikka olen aikaisemmin ehdottanut seuraavaa, ehkä lyhyempää ja ymmärrettävämpää tekstiä: "Ketään ei saa rangaista muuten kuin lain nojalla." Artiklan B-osaa koskeva ehdotukseni takaa sen, että 10 artikla ymmärretään Euroopan ihmisoikeussopimuksen 7 artiklan mukaisesti. En ole ottanut mukaan mainintaa lievemmän rangaistuksen taannehtivasta soveltamisesta. Vahvistan Yhdistyneen kuningaskunnan tunnustavan tämän periaatteen, mutta odotan vahvistusta sille, että myös muut jäsenvaltiot tunnustavat sen.

Ehdotus tarkistukseksi 10 artiklaan: Ei rangaistusta ilman lakia

Esittäjä: Jean-Luc DEHAENE, Belgian hallituksen edustaja

Ehdotettu teksti:

1. Ketään ei ole pidettävä syypäänä rikokseen sellaisen teon tai laiminlyönnin perusteella, joka ei ollut tekohetkellä kansallisen lainsäädännön tai kansainvälisen oikeuden mukaan rikos. Rikoksen tekohetkellä sovellettavissa ollutta rangaistusta ankarampaa rangaistusta ei saa määrätä.
2. Mikään tässä artiklassa ei estä ryhtymästä oikeudenkäyntiin henkilöä vastaan ja tuomitsemasta häntä rangaistukseen teosta tai laiminlyönnistä, joka yleisten oikeusperiaatteiden mukaan oli tekohetkellä rikollinen teko.

Perustelut:

Ehdotetussa tekstissä korvataan ilmaisu "kansainvälisen oikeuden yleisten periaatteiden" (asiak. 4284/00 CONVENT 28) ilmaisulla "(kansainvälisen oikeuden) yleisten oikeusperiaatteiden". Jälkimmäinen käsite on edellistä laajempi ja se myös liittyy oikeudellisesti kansainvälisen oikeuden termistöön. "(Kansainvälisen oikeuden) yleiset oikeusperiaatteet edustavat eri kansallisten oikeusjärjestelmien perussääntöjä (FRIEDMANN, W., "The Uses of 'General Principles' in the Development of International Law" - *American Journal of International Law*, 1963, s. 279-299; DEGAN, V.D., "General Principles of Law - A Source of General International Law" - *Finnish Yearbook of International Law*, 1992, s. 1-102; ELIAS, O. ja LIM, C., "General Principles of Law", 'Soft' Law and the Identification of International Law", - *Netherlands Yearbook of International Law*, 1997, s. 3-50). Oikeustieteessä "(kansainvälisen oikeuden) yleiset oikeusperiaatteet" jaetaan kolmeen ryhmään (MOSLER, H., "General Principles of Law", in *Encyclopedia of Public International Law*, BERNHARD, R. (toim.), Amsterdam, Elsevier, 1995, Vol. II, 511-527): 1) kansallisissa oikeusjärjestelmissä tunnustetut, kansainvälisen oikeuden kannalta merkitykselliset yleiset oikeusperiaatteet, 2) kansainvälisissä suhteissa muodostuneet yleiset oikeusperiaatteet ja 3) kaikenlaisissa, sekä kansallisissa että kansainvälisissä, oikeusjärjestelmissä sovellettavat yleiset oikeusperiaatteet.

10 artiklan 1 kohtaa koskevat ehdotukset

Ehdotus tarkistukseksi 10 artiklaan

Esittäjä: Andrew DUFF, Euroopan parlamentin jäsen

Ehdotettu teksti:**10 artikla. Ei rangaistusta ilman lakia**

Ketään ei ole pidettävä syypäänä rikokseen (poistetaan 5 sanaa), joka ei ollut tekohetkellä (poistetaan 4 sanaa) oikeuden mukaan rikos. Rikoksen tekohetkellä sovellettavissa ollutta rangaistusta ankarampaa rangaistusta ei saa määrätä. Jos (englannin kielessä poistetaan 1 sana) rikoksenteon jälkeen lailla säädetään sovellettavaksi lievempi rangaistus, on sovellettava kyseistä lievempää rangaistusta.

(Poistetaan 2 kohta)

Perustelut:

Tämän artiklan on tarkoitus heijastaa Euroopan ihmisoikeussopimuksen 7 artiklaa ja se noudattaa klassista periaatetta, jonka mukaan lainsäädäntöä ja rikosoikeudellisia seuraamuksia ei sovelleta taannehtivasti. Siihen on lisätty lievemmän rangaistuksen taannehtivan soveltamisen periaate, joka on käytössä monissa jäsenvaltioissa ja joka sisältyy kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen 15 artiklaan. Euroopan ihmisoikeussopimuksen 7 artiklan sanamuoto on seuraava:

- "1. Ketään ei ole pidettävä syypäänä rikokseen sellaisen teon tai laiminlyönnin perusteella, joka ei ollut tekohetkellä kansallisen lainsäädännön tai kansainvälisen oikeuden mukaan rikos. Rikoksen tekohetkellä sovellettavissa ollutta rangaistusta ankarampaa rangaistusta ei saa määrätä.*
- 2. Mikään tässä artiklassa ei estä ryhtymästä oikeudenkäyntiin henkilöä vastaan ja tuomitsemasta häntä rangaistukseen teosta tai laiminlyönnistä, joka sivistyskansojen hyväksymien yleisten oikeusperiaatteiden mukaisesti oli tekohetkellä rikollinen teko."*

Artiklan 2 kohdassa ilmaus "sivistyskansojen hyväksymien yleisten oikeusperiaatteiden" on korvattu nykyaikaisemmalla ilmaisulla "kansainvälisen oikeuden yleisten periaatteiden", mikä ei muuta erityisesti rikoksia ihmiskuntaa vastaan koskevan kohdan merkitystä.

Ehdotus tarkistukseksi 10 artiklaan

Esittäjä: RODOTA', PACIOTTI ja MANZELLA

Ehdotettu teksti:

Korvataan 1 kohdan sanat: "kansallisen lainsäädännön tai kansainvälisen oikeuden mukaan" sanoilla: "voimassa olevan oikeuden mukaan".

Perustelut:

1 kohtaa koskevan muutoksen tarkoituksena on välttää päällekkäisyys 2 kohdan kanssa.

Ehdotus tarkistukseksi 10 artiklaan:

Esittäjä: François LONCLE

Ehdotettu teksti:

10 artikla

Korvataan 1 kohdassa sana "leichtere" sanalla "mildere".

Perustelut:

Sanamuoto muutetaan rikoslaissa käytetyn terminologian mukaiseksi. (Muutos ei koske suomenkielistä toisintoa.)

10 artiklan 2 kohtaa koskevat ehdotukset

Ehdotus tarkistukseksi 10 artiklan 2 kohtaan:

Esittäjä: : Alvaro Rodríguez BEREIJO, Espanjan pääministerin henkilökohtainen edustaja

Ehdotettu teksti: Otsikko: "Rikosoikeudellinen laillisuusperiaate"

2 kohta: Ehdotetaan poistettavaksi

Perustelut:

2 kohdassa mainitaan määrittelemätön rikoslaji eli teko tai laiminlyönti, joka sen tekohetkellä on kansainvälisen oikeuden yleisten periaatteiden mukaisesti rangaistava, mikä ei ole rikosoikeudellisen laillisuusperiaatteen mukaista. Ei voida sallia epäselviä, epätasällisiä ja avoimia viittauksia "kansainvälisen oikeuden yleisperiaatteisiin" henkilöiden tekojen luokitteluksi rangaistavaksi. Rikosasioissa, joita koskee lakivarauma, viittaaminen yleisiin ja määrittämättömiin periaatteisiin luo huomattavaa oikeudellista epävarmuutta.

Kohta tai ainakin ilmaus "yleiset periaatteet" on poistettava.

Ehdotus tarkistukseksi 10 artiklan 2 kohtaan:

Esittäjä: Sylvia-Yvonne KAUFMANN

Ehdotettu teksti:

2. Mikään tässä artiklassa ei estä ryhtymästä oikeudenkäyntiin henkilöä vastaan ja tuomitsemasta häntä rangaistukseen *ihmiskuntaa vastaan tehtyjen rikosten yhteydessä* teosta tai laiminlyönnistä, joka kansainvälisen oikeuden yleisten periaatteiden mukaisesti oli tekohetkellä rikollinen teko.

Perustelut:

Ilmauksen "ihmiskuntaa vastaan tehty rikos" sisällyttäminen tekstiin selkeyttää entisestään 10 artiklan 2 kohdan tarkoitusta.

Ehdotus tarkistukseksi 10 artiklaan:

Esittäjä: RODOTA', PACIOTTI ja MANZELLA

Ehdotettu teksti:

Korvataan 2 kohdan sanat: "kansainvälisen oikeuden" sanoilla: "kansainvälisen oikeusjärjestyksen".

Perustelut:

2 kohtaa koskevassa muutoksessa käytetään ilmaisua "kansainvälinen oikeusjärjestys", jotta otettaisiin huomioon kansainvälisessä yhteisössä tapahtuneen kehityksen mukaiset periaatteet.

10 a artiklaa koskevat ehdotukset

Ehdotus tarkistukseksi 10 artiklaan:

Esittäjä: RODOTA', PACIOTTI ja MANZELLA

Ehdotettu teksti:

Lisätään 10 artiklan jälkeen seuraavaa:

"10 a artikla. Oikeus oikeudenmukaiseen ja ihmisyyden periaatteita vastaavaan tuomioon

1. Jokaisen rangaistuksen tai jokaisen seuraamuksen on oltava oikeasuhtainen rikoksen vakavuuteen nähden, eikä se saa ylittää sitä, mikä on asetetun tavoitteen kannalta asianmukaista ja välttämätöntä.
2. Rangaistuksiin ei voi sisältyä ihmisyyden periaatteiden vastaista kohtelua, ja rangaistuksilla on pyrittävä tuomitun sopeuttamiseen yhteiskuntaan."

Perustelut:

1 kohdassa mainittu periaate on vahvistettu useasti yhteisön tuomioistuimen oikeuskäytännössä (ks. Atalanta-tuomio, 21.6.1979).

2 kohdassa määrätään sivistysperiaatteesta, joka sisältyy joihinkin eurooppalaisiin perustuslakeihin tai oikeusjärjestyksiin.

11 artiklaa koskevat ehdotukset

Ehdotus tarkistukseksi 11 artiklaan - Kielto syyttää ja rangaista kahdesti

Esittäjä: Georges BERTHU, Euroopan parlamentin jäsen

Ehdotettu teksti: Poistetaan 11 artikla

Perustelut:

Artikla koskee nimenomaan rikosoikeutta, joka kuuluu jäsenvaltioiden toimivallan piiriin. Jos artikla haluttaisiin säilyttää, se pitäisi liittää täsmällisesti Euroopan unionin toimivallan piiriin. Sitä ei tässä ole tehty.

On huomattava, että edellisiin artikloihin voidaan kohdistaa sama arvostelu, mutta niissä ei mainita nimenomaisesti rikoslakia.

Ehdotus tarkistukseksi 11 artiklaan:

Esittäjä: Erling OLSEN

Ehdotettu teksti:

Euroopan ihmisoikeussopimuksen seitsemännen lisäpöytäkirjan 4 artiklan 2 kohdan määräys jutun ottamisesta uudelleen tutkittavaksi on sisällytettävä 11 artiklaan tai sen pitää käydä selvästi ilmi B osasta.

Perustelut:

Ehdotus tarkistukseksi 11 artiklaan

Esittäjä: Andrew DUFF, Euroopan parlamentin jäsen

Ehdotettu teksti:**11 artikla. Kielto syyttää ja rangaista kahdesti**

Ketään ei saa tutkia uudelleen tai rangaista oikeudenkäynnissä rikoksesta, josta hänet on jo (poistettu 1 sana) lain mukaisesti vapautettu tai tuomittu syylliseksi.

Perustelut:

Euroopan ihmisoikeussopimuksen seitsemännen lisäpöytäkirjan 4 artikla kuuluu seuraavasti:

- "1. Ketään ei saa saman valtion tuomiovallan nojalla tutkia uudelleen tai rangaista oikeudenkäynnissä rikoksesta, josta hänet on jo lopullisesti vapautettu tai tuomittu syylliseksi kyseisen valtion lakien ja oikeudenkäyntimenettelyn mukaisesti.*
- 2. Edellisen kappaleen määräykset eivät estä ottamasta juttua uudelleen tutkittavaksi asianomaisen valtion lakien ja oikeudenkäyntimenettelyn mukaisesti, jos on näyttöä asianomaisen valtion lakien ja oikeudenkäyntimenettelyn mukaisesti, jos on näyttöä uusista tai vasta esiin tulleista tosiseikoista tai jos aiemmassa prosessissa on tapahtunut sellainen perustavaa laatua oleva virhe, joka voisi vaikuttaa lopputulokseen.*
- 3. Tästä artiklasta ei saa poiketa yleissopimuksen 15 artiklan perusteella."*

Seitsemännen lisäpöytäkirjan 4 artiklan 2 kohtaa sovelletaan ihmisoikeussopimusta koskevan horisontaalisen lausekkeen nojalla. Non bis in idem -periaatetta sovelletaan yhteisön oikeudessa (katso laajasta oikeuskäytännöstä tuomio 5.5.1966 asiassa Gutmann vastaan komissio, asiat 18/65 ja 35/65, Kok. 1966, s. 150 ja äskettäin ratkaistun asian osalta ensimmäisen oikeusasteen

tuomioistuimen tuomio 20.4.1999, yhdistetyt asiat T-305/94 ja muut, Limburgse Vinyl Maatschappij NV vastaan komissio, ei vielä julkaistu).

Ehdotus tarkistukseksi 11 artiklaan

Esittäjä: R. VAN DAM (Euroopan parlamentin jäsen)

Ehdotettu teksti:

Ketään ei saa tutkia uudelleen tai rangaista oikeudenkäynnissä rikoksesta, josta hänet on jo lopullisesti vapautettu tai tuomittu syylliseksi lain mukaisesti, Euroopan ihmisoikeussopimuksen seitsemännen lisäpöytäkirjan 4 artiklan mukaisesti.

Perustelut:

Tällä tavoin teksti vastaa paremmin Euroopan ihmisoikeussopimuksen sanamuotoa, ja lisäksi jätetään avoimeksi mahdollisuus ottaa juttu uudelleen tutkittavaksi (uusien tosiseikkojen tai olosuhteiden perusteella).

Ehdotus tarkistukseksi 11 artiklaan:

Esittäjä: Frits KORTHALS ALTES

Ehdotettu teksti:

Ketään ei saa tutkia uudelleen tai rangaista oikeudenkäynnissä rikoksesta, josta hänet on jo lopullisesti vapautettu tai tuomittu syylliseksi lain mukaisesti, *ottaen kuitenkin huomioon Euroopan ihmisoikeussopimuksen seitsemännen lisäpöytäkirjan 4 artiklan ehdot.*

Perustelut:

Viittaus Euroopan ihmisoikeussopimuksen seitsemännen lisäpöytäkirjan 4 artiklaan on aiheellista, koska määräys on muuten liian epämääräinen.

Ehdotus tarkistukseksi 11 artiklaan: Kielto syyttää ja rangaista kahdesti

Esittäjä: Daniel TARSCHYS

Ehdotus:

Tekstiehdotusta on täydennettävä sisällyttämällä siihen nykyisen Euroopan ihmisoikeussopimuksen seitsemännen lisäpöytäkirjan 4 artiklan 2 kohdan sisältö.

Perustelut:

Ehdotus vastaa suurin piirtein Euroopan ihmisoikeussopimuksen seitsemännen lisäpöytäkirjan 4 artiklan 1 kohtaa mutta ei sisällä 2 kohtaa. Selitys, jonka mukaan jälkimmäistä sovelletaan horisontaalisen lausekkeen nojalla, ei ole riittävä. Kohta on esitettävä uudelleen ainakin mahdollisessa B-osassa.

Jos perusoikeuskirjasta myöhemmin tulee oikeudellisesti sitova asiakirja, se voidaan hyväksyä vain, jos siihen sisällytetään Euroopan ihmisoikeussopimuksen seitsemännen lisäpöytäkirjan 4 artiklan 2 kohta.

Ehdotus tarkistukseksi 11 artiklaan

Esittäjä: Guy BRAIBANT, Ranskan tasavallan presidentin ja pääministerin edustaja

Ehdotettu teksti:

Täydennetään artiklaa korvaamalla sana "*lain*" sanoilla "*kyseisen valtion lakien ja oikeudenkäyntimenettelyn*".

Perustelut:

Sanamuoto on Euroopan ihmisoikeussopimuksen seitsemännen lisäpöytäkirjan 4 artiklan mukainen. Lisäys on välttämätön sen turvaamiseksi, että tuomioistuin ei voi tulkita tätä määräystä kielloksi yhdistää hallinnollinen ja rangaistusseuraamus samasta teosta.

Ehdotus tarkistuksiksi 11 artiklaan: Kielto syyttää tai tuomita kahdesti samasta rikoksesta

Esittäjä: JORDI SOLÉ TURA

Ehdotettu teksti:

Ketään ei saa tutkia uudelleen tai tuomita oikeudenkäynnissä rikoksesta, josta hänet on jo lopullisesti vapautettu tai tuomittu sylliseksi lain mukaisesti.

Perustelut:

Käsite "tuomita" ("condenado") soveltuu paremmin oikeuskäyttöön kuin käsite "rangaista" ("castigado"), joka on yleisempi ja jota usein käytetään muussa kuin oikeudellisessa merkityksessä. Artiklan otsikkoa selvennettiin, koska jokaista voidaan syyttää tai jokainen voidaan tuomita kahdesti tai useammin, jos kyse on eri rikoksista.

Ehdotus tarkistukseksi 11 artiklaan:**Esittäjä:** Piero MELOGANI**Ehdotettu teksti***:

Ketään ei saa tutkia uudelleen eikä tuomita *saman oikeusjärjestyksen puitteissa* rikoksesta, josta hänet on jo lopullisesti vapautettu tai josta hänelle on annettu lopullinen *rikosoikeudellinen* tuomio *kyseisen oikeusjärjestyksen* lain mukaisesti.

Perustelut:

Euroopan ihmisoikeussopimuksen seitsemännen lisäpöytäkirjan 4 artiklassa, johon tämä säännös perustuu, määrätään *non bis in idem* -periaatteesta ainoastaan saman valtion tuomiovallan osalta. Tällä hetkellä kansainvälisen oikeuden mukaan valtio voi tuomita samasta teosta henkilön, joka on jo asetettu syytteeseen ja tuomittu toisessa valtiossa (esim. kansainväliseen laittomaan huumausainekauppaan tai rahanväärennykseen liittyvissä tapauksissa). Ehdotamme näin ollen sen täsmentämistä, että toista oikeudenkäyntiä koskevaa kieltoa sovelletaan ainoastaan saman "*oikeusjärjestyksen*" puitteissa. Pidämme ilmaisua "*oikeusjärjestys*" parempana kuin Euroopan ihmisoikeussopimuksen seitsemännen lisäpöytäkirjan 4 artiklassa olevaa sanaa "*valtio*", koska sen avulla on mahdollista ulottaa säännös koskemaan unionin elimiä siinä mahdollisessa (joskin melko etäisessä) tapauksessa, että unioni tulevaisuudessa saa suoran toimivallan rikosoikeuden alalla. On lisäksi aiheellista täsmentää, että toisen oikeudenkäynnin estävän lopullisen tuomion on oltava "*rikosoikeudellinen*" tuomio.

* Osat, joita muutosehdotus koskee, on lihavoitu.

Ehdotus tarkistukseksi 11 artiklaan

Esittäjät: E.M.H. Hirsch BALLIN ja M. PATIJN (myös G.J.W. VAN OVENin puolesta)

Ehdotettu teksti:

Lisätään ilmaisujen "josta hänet" ja "on jo lopullisesti" väliin ilmaisu "Euroopan unionin tai sen jäsenvaltion lainkäyttövallan alueella".

Perustelut:

Ehdotettu tarkennus, joka esiintyy myös Euroopan ihmisoikeussopimuksessa, ei saa jäädä pois.

Ehdotus tarkistukseksi 11 artiklaan

Esittäjä: Pervenche BÈRES

Ehdotettu teksti:

Otsikko: Kielto syyttää ja tuomita kahdesti

Perustelut:

Ilmaisu "tuomitseminen" on täsmällisempi.

Ehdotus tarkistukseksi 11 artiklaan:

Esittäjä: Alvaro Rodríguez BEREJO, Espanjan pääministerin henkilökohtainen edustaja

Ehdotettu teksti:

Kielto syyttää tai **tuomita** oikeudenkäynnissä kaksi kertaa **samasta teosta**.

Ketään ei saa syyttää tai tuomita oikeudenkäynnissä teoista, joista hänet on lopullisesti vapautettu tai tuomittu oikeudenkäynnissä syylliseksi.

tai vaihtoehtoisesti:

Ketään ei saa syyttää tai rangaista oikeudenkäynnissä rikoksesta, josta hänet on lopullisesti vapautettu tai tuomittu syylliseksi lain mukaisesti.

Perustelut:

Tämän 7 artiklan soveltamisalan rikosoikeudellista luonnetta on vahvistettava, sillä näin säilyttäisiin mahdollisuus määrätä sekä rikosoikeudellinen että kurinpidollinen rangaistus samoista teoista. Espanja ei ole ratifioinut Euroopan ihmisoikeussopimuksen seitsemättä lisäpöytäkirjaa. Itse asiassa tästä periaatteesta aiheutuva ongelma on periaatteen ulottaminen koskemaan kurinpitoseuraamuksia, koska se kieltää rikosoikeudellisen ja hallinnollisen rangaistuksen samoista teoista niin kutsutuissa "erityisissä alaisuhteissa", jotka koskevat esimerkiksi virkamiehiä tai erityisen kiinteästi hallintoon liittyviä henkilöitä (esimerkiksi rikosoikeuden tuomari voi määrätä viranomaisen palveluksessa olevalle toimihenkilölle vankeusrangaistuksen taposta, ja hallintoviranomainen voi myöhemmin erottaa hänet kurinpidollista menettelyä soveltaen). Toisaalta tässä tapauksessa pidetään parempana alkuperäisen tekstin sanamuotoa, jossa rajataan selvemmin "ne bis in idem" -periaatteen soveltaminen rikosoikeudelliseen kaksoisrangaistukseen samoista **teoista** - pikemminkin kuin rikoksista - vaikka vaihtoehtoisesti ehdotetaankin sanamuotoa, jossa on otettu huomioon edellä todetut asiat.

Myös muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden kannat ovat Espanjan tapaan varauksellisia.

On lievennettävä perusteluissa uudelleen toistettua väitettä siinä mielessä, että "non bis in idem" -periaatetta sovelletaan yhteisön oikeudessa (ks. esimerkkejä laajasta oikeuskäytännöstä, tuomio, 5.5.1966, Guttman vastaan Euroopan komissio, asiat 18/65 ja 35/65. Kok. 1966, s. 150 ja tuoreen asian osalta Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen tuomio, 20.4.1999, yhdistetyt asiat T-305/94 ja muut, Limburgse Vinyl Maatschappij NV vastaan Euroopan komissio, ei vielä julkaistu). Niistä, tai ainakin ensin mainitusta tuomiosta, johon olemme voineet tutustua, ilmenee ei-rikosoikeudellisen kurinpidollisen kaksoisseuraamuksen kieltäminen samoista teoista. (Kyseisessä tapauksessa komissio määräsi seuraamuksen yhteisön virkamiehelle); kyseessä on eri asia kuin tässä käsitelty. Espanjankielisessä toisinnossa pidetään ilmausta "sentencia firme" ("lopullisesti") teknisesti sopivampana kuin ilmausta "sentencia definitiva".

Ehdotus tarkistukseksi 11 artiklaan:

Esittäjä: Lord GOLDSMITH QC

Ehdotettu teksti:

Korvataan seuraavalla kaksiosaisella tekstillä:

A-osaan ”Oikeuksien julistus”

”Ketään ei saa tutkia tai rangaista oikeudenkäynnissä kahdesti samasta rikoksesta.”

B-osaan ”Oikeuksien määrittely”

”11 artiklassa tarkoitettu oikeus on Euroopan ihmisoikeussopimuksen seitsemännen lisäpöytäkirjan 4 artiklassa taattu oikeus. Se ei estä ottamasta juttua uudelleen tutkittavaksi lain mukaisesti, jos on näyttöä uusista tai vasta esiin tulleista tosiseikoista tai jos aiemmassa prosessissa on tapahtunut sellainen perustavaa laatua oleva virhe, joka voisi vaikuttaa lopputulokseen.”

Perustelut:

Puheenjohtajiston ehdotus poikkeaa Euroopan ihmisoikeussopimuksen vastaavasta oikeudesta, sillä sitä ei rajoiteta uuteen tutkintaan ja oikeudenkäyntiin samassa valtiossa ja se voisi estää jutun ottamisen uudelleen tutkittavaksi olosuhteissa, joissa Euroopan ihmisoikeussopimuksen seitsemäs lisäpöytäkirja sallisi sen. Mielestäni Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytäntö ja jäsenvaltioille yhteiset valtiosääntöperinteet eivät oikeuta puheenjohtajiston esittämää sanamuotoa. Minun esittämälläni versiolla varmistetaan, että 11 artikla ymmärretään Euroopan ihmisoikeussopimuksen seitsemännen lisäpöytäkirjan 4 artiklan ja oikeuskäytännön mukaisesti. Sen B-osassa tehdään myös selväksi, että asiaan liittyy hyvin merkittäviä varauksia.

Ehdotus tarkistukseksi 11 artiklaan:

Esittäjä: Gabriel CISNEROS LABORDA

Ehdotettu teksti:

Ketään ei saa tutkia uudelleen tai **tuomita** rikoksesta, josta hänet on jo lopullisesti vapautettu tai tuomittu syylliseksi lain mukaisesti.

Perustelut:

Ilmaus "*rangaista oikeudenkäynnissä*" on juridisen selvyiden vuoksi korvattava sanalla "*tuomita*".

Ehdotus tarkistukseksi 11 artiklaan:

Esittäjä: RODOTA', PACIOTTI ja MANZELLA

Ehdotettu teksti:

Lisätään sanan "tuomittu" jälkeen sana "rikosoikeudellisesti".

Perustelut:

"Non bis in idem" -periaate koskee yksinomaan rikostuomioita (kurinpidollinen tai hallinnollinen seuraamus ei ole esteenä samaa tekoa koskevalle rikosoikeudelliselle menettelylle.)

Ehdotus tarkistukseksi 11 artiklaan: Kielto syyttää ja rangaista kahdesti

Esittäjä: Jean-Luc DEHAENE, Belgian hallituksen edustaja

Ehdotettu teksti:

Ketään ei saa Euroopan unionin jäsenvaltiossa tutkia uudelleen tai rangaista oikeudenkäynnissä rikoksesta, josta hänet on Euroopan unionin jäsenvaltiossa jo lopullisesti vapautettu tai tuomittu syylliseksi [lain mukaisesti].

Perustelut:

Nykyinen versio (CONVENT 28) edellyttää, että on tunnustettava maailman jokaisen muun valtion tuomiovalta. Euroopan ihmisoikeussopimuksen seitsemännen lisäpöytäkirjan 4 artiklassa rajataan tunnustaminen pikemminkin tuomiovaltaan jossakin valtiossa. Tässä ehdotettu teksti sijoittuu tälle välille, ja siinä laajennetaan rikosasioissa annettujen tuomioiden tunnustaminen Euroopan unionin jäsenvaltioihin. Tämän yhden oikeusalueen sisällä noudatetaan sitten ne bis in idem -periaatetta.

Ehdotus tarkistukseksi 11 artiklaan:

Esittäjä: Paul-Henri MEYERS Luxemburgin hallituksen edustaja

Ehdotettu teksti:

Ketään ei saa jonkin valtion tuomioistuimen toimesta tutkia uudelleen tai rangaista oikeudenkäynnissä rikoksesta, josta hänet on jo lopullisesti vapautettu tai jätetty tuomitsematta kyseisen valtion tai jonkin muun valtion lain mukaisesti.

Perustelut:

Ehdottoman muotoilunsa vuoksi teksti ei ole yhdenmukainen Roomassa 17. heinäkuuta 1998 tehdyn Kansainvälisen rikostuomioistuimen perussäännön kanssa. Perussäännön 20 artiklassa määrätään nimenomaisesti non bis in idem -periaatteen noudattamisesta. Samassa artiklassa määrätään kuitenkin tästä periaatteesta tehtävästä poikkeuksesta siinä tapauksessa, että jossain toisessa tuomioistuimessa suoritetun käsittelyn tarkoituksena on ollut vapauttaa henkilö rikosoikeudellisesta vastuusta.

Ehdotus tarkistukseksi 11 artiklaan:

Esittäjä: Simone BEISSEL

Ehdotettu teksti:

"tuomittu syylliseksi lain mukaisesti",

- ellei kansainvälinen rikostuomioistuimen toimivaltaa ja peruskirjaa koskevissa määräyksissä toisin määrätä

Perustelut:

tekstien vastakkainasettelun välttämiseksi

12 artiklaa koskevat ehdotukset

Ehdotus tarkistukseksi 12 artiklaan:**Esittäjä:** Daniel TARSCHYS**Ehdotus:**

Yhdistetään tämä teksti nykyisen ehdotuksen 13 artiklaan (1 kohta) ja varmistetaan, että sanamuoto vastaa Euroopan ihmisoikeussopimuksen 8 artiklaa.

Perustelut:

Ehdotuksen 12 artiklan sanotaan perustuvan Euroopan ihmisoikeussopimuksen 8 artiklaan. Mainitussa artiklassa viitataan kuitenkin yksityis- ja perhe-elämän kunnioittamiseen. Näitä kahta käsitettä on vaikeaa erottaa toisistaan. Yksi artikla, joka kattaa molemmat, olisi parempi.

Ehdotukseen on lisätty sanat ”kunnia ja maine”. Ei ole aivan selvää, miten nämä termit pitäisi tulkita. On esitetty huolta siitä, että tämä lisäys voisi johtaa sananvapauden rajoittamiseen.

Euroopan ihmisoikeussopimuksen 8 artiklan 2 kohtaa ei ole sisällytetty ehdotettuun 12 artiklaan. Sen sijaan ehdotetussa erillisessä horisontaalisessa artiklassa käsitellään rajoituksia yleisesti. Kyseisessä artiklassa puhutaan oikeutetuista eduista; tämä termi esiintyy Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännössä. Toisin kuin 8 artiklassa (sekä 9, 10 ja 11 artiklassa), siinä ei yksilöidä, mitä nuo edut ovat. Oikeuksia koskevat poikkeukset olisi määriteltävä mahdollisimman täsmällisesti. Sen vuoksi olisi parempi, että tässä artiklassa olisi Euroopan ihmisoikeussopimuksen tavoin erityinen poikkeuksia käsittelevä kohta.

Ehdotus tarkistukseksi 12 artiklaan:

Esittäjä: Andrew DUFF, Euroopan parlamentin jäsen

Ehdotettu teksti:

12 artikla. Yksityiselämän kunnioittaminen

Jokaisella on oikeus yksityiselämänsä (muutos ei koske suomenkielistä toisintoa), (poistetaan 3 sanaa) kotinsa sekä (poistetaan 2 sanaa) viestiensä (poistetaan 1 sana) kunnioitukseen.

Perustelut:

Tämä artikla perustuu Euroopan ihmisoikeussopimuksen 8 artiklaan, joka kuuluu seuraavasti:

- "1. Jokaisella on oikeus nauttia yksityis- ja perhe-elämäänsä, kotiinsa ja kirjeenvaihtoonsa kohdistuvaa kunnioitusta.*
- 2. Viranomaiset eivät saa puuttua tämän oikeuden käyttämiseen, paitsi silloin kun laki sen sallii ja se on demokraattisessa yhteiskunnassa välttämätöntä kansallisen ja yleisen turvallisuuden tai maan taloudellisen hyvinvoinnin vuoksi, tai epäjärjestyksen ja rikollisuuden estämiseksi, terveyden tai moraalin suojaamiseksi, tai muiden henkilöiden oikeuksien ja vapauksien turvaamiseksi."*

Ehdotus tarkistukseksi 12 artiklaan

Esittäjä: R. VAN DAM (Euroopan parlamentin jäsen)

Ehdotettu teksti:

Lisätään: Tälle oikeudelle voidaan asettaa vain sellaisia rajoituksia, jotka ovat mahdollisia Euroopan ihmisoikeussopimuksen 8 artiklan mukaisesti.

Perustelut:

Tällä tavoin teksti vastaa paremmin Euroopan ihmisoikeussopimuksen sanamuotoa.

Ehdotus tarkistukseksi 12 artiklaan:

Esittäjä: Win GRIFFITHS, parlamentin jäsen

Ehdotettu teksti:

Jokaisella on oikeus yksityiselämänsä, kotinsa ja kirjeenvaihtonsa kunnioitukseen.

Perustelut:

Tämä sanamuoto on lähempänä Euroopan ihmisoikeussopimuksen 8 artiklaa. Jos kunnian ja maineen sisällyttämistä pidetään ensiarvoisen tärkeänä, ne olisi parempi mainita johdanto-osassa. Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen päätöksissä on tietääkseni jo määritetty kaiken nykyaikaisen viestinnän kuten sähköpostiviestien kuuluvan kirjeenvaihtoon.

Ehdotus tarkistukseksi 12 artiklaan

Esittäjät: E. M. H. HIRSCH BALLIN ja M. PATIJN (myös G. J. W. VAN OVENin puolesta)

Ehdotettu teksti:

Poistetaan lauseenosa "kunniansa ja maineensa", ja korvataan ilmaisu "salaisuuden" ilmaisulla "luottamuksellisuuden".

Perustelut:

Oikeus kunnian ja maineen kunnioittamiseen ei tarvitse perusoikeussuojaa. Suoja on jo riittävän taattu käytettävissä olevin yksityis- ja rikosoikeudellisin välinein.

Ilmaus "kirjeenvaihdon ja viestien luottamuksellisuus" nivoutuu paremmin yleiseen kielenkäyttöön kuin "kirjeenvaihdon salaisuus" tai "viestien salaisuus".

Ehdotus tarkistukseksi 12 artiklaan

Esittäjät: Kathalijne BUITENWEG ja Johannes VOGGENHUBER

Ehdotettu teksti:

Jokaisella on oikeus yksityiselämänsä, (poistetaan 5 sanaa) kotinsa sekä kirjeenvaihtonsa ja viestiensä salaisuuden kunnioittamiseen.

Perustelut:

Kunnian ja maineen suojaan liittyvän oikeuden lisääminen menee pitemmälle kuin Euroopan ihmisoikeussopimuksen 15 artiklan 2 kohta ja uhkaa heikentää sananvapautta ja lehdistövapautta.

Ehdotus tarkistukseksi 12 artiklaan: Yksityisyyden kunnioittaminen

Esittäjä: Tri Ingo FRIEDRICH

Ehdotettu teksti:

12 artikla: Yksityisyyden kunnioittaminen

1. Jokaisella on oikeus yksityisyytensä, henkilönsä, (kolme sanaa poistettu), asuin- ja liiketilojensa sekä viestintänsä, erityisesti kirjeenvaihtonsa ja viestiensä salaisuuden kunnioitukseen.
2. (uusi) Jokaisella on oikeus päättää itse henkilötietojensa ilmaisemisesta ja käytöstä.

Perustelut:

Otsikon ja 1 kohdan osalta:

Tekstiin kaavailtu käsite "yksityiselämä" on ihmisten tämänhetkisiin uhkiin nähden liian kapea. Käsite "yksityisyys" sopii tilanteeseen paremmin.

Kodin lisäksi myös liiketilat ovat suojan tarpeessa.

Käsitteen "viestintä" lisäämisessä otetaan huomioon uusien medioiden kehittyminen, kuten esim. Internetin kautta kulkeva viestintä.

2 kohdan osalta:

2 kohta on otettu poistettavasta, tietosuojaa koskevasta 19 artiklasta. Se kuuluu sisällön ja systematiikan mukaan tähän kohtaan.

Ehdotus tarkistukseksi 12 artiklaan:

Esittäjä: Heinrich NEISSER

Ehdotettu teksti:

12 artikla: Yksityiselämän kunnioittaminen

*Jokaisella on oikeus yksityiselämänsä, kunniansa ja maineensa, kotinsa sekä **viestintänsä**
~~[kirjeenvaihtonsa ja viestiensä salaisuuden]~~ kunnioitukseen.*

Perustelut

Tämä artikla perustuu [...]

Yleissopimuksen tekstiin verrattuna [...]

Tätä perusoikeutta on yksittäistapauksissa harkittava muiden perusoikeuksien kanssa, erityisesti oikeuden sananvapauteen ja lehdistön vapauden kanssa.

Perustelut:

Saksankielisessä toisinnossa olisi englannin kielen käsite "communication" parempi kääntää oleellisesti kattavammalla käsitteellä "Kommunikation".

Euroopan ihmisoikeussopimuksen 8 artiklasta, johon tämä artikla perustuu, puuttuvat käsitteet "kunnia" ja "maine". Kyseisten käsitteiden lisääminen 12 artiklaa koskevaan ehdotukseen voisi antaa käsityksen, että jos syntyy perusoikeuksien ristiriita sananvapautta koskevan oikeuden suhteen, tasapaino siirtyy sananvapauden tappioksi. Yksityiselämän kunnioituksen ja sananvapauden välisen tasapainon on säilyttävä ennallaan.

Ehdotus tarkistukseksi 12 artiklaan

Esittäjä: Alvaro Rodríguez BEREJO, Espanjan pääministerin edustaja

Ehdotettu teksti:

Jokaisella on oikeus nauttia yksityiselämäänsä, kunniaansa ja maineeseensa kohdistuvaa kunnioitusta; lisäksi taataan oikeus kotirauhaan ja viestinnän salaisuuteen käytettävästä välineestä riippumatta. Näiden oikeuksien käyttöä voidaan yleiseen järjestykseen liittyvistä syistä rajoittaa lailla; tässä tapauksessa vaaditaan oikeuden ennakkolupa.

Perustelut:

Vaihtoehtoiseen sanamuotoon sisältyy maininta tämän oikeuden käytön rajoituksista. Toistan tässä ristiriidan, joka on ilmaistu aikaisemmissa, oikeuksien ja niiden rajoitusten määrittelyn muotoa koskevissa tarkistuksissa. Kuten aiemmin on mainittu, on lisättävä vakuutus siitä, että oikeuksien rajoitukset ovat oikeuksien sisällön ja määrittelyn olennainen osa. Joissakin tapauksissa, kuten sananvapauden yhteydessä, rajoitus määritellään täsmällisesti muiden, esimerkiksi kunniaa ja yksityisyyttä koskevien oikeuksien turvaamiseksi. On hylättävä ajatus, että rajoitusten ilmaiseminen tällaisten myös yksityishenkilöiden suhteisiin sovellettavien oikeuksien yhteydessä vähentäisi oikeuden painoarvoa, kun sen vaikutus on juuri vastakkainen, eli se takaa oikeuden. Rajoitukset kohdistuvat pikemminkin muihin kansalaisiin kuin valtioihin. Tässä tapauksessa on mainittava tällaisten oikeuksien rajoitusten olemassaolo (vrt. Euroopan ihmisoikeussopimuksen 8 artikla), jopa vaadittava niiden lakisääteisyyttä ja takaamista edellyttäen samalla, että rajoittaminen tehdään oikeustoimenpiteen avulla.

Ehdotus tarkistukseksi 12 artiklaan: Yksityiselämän kunnioittaminen

Esittäjä: Jürgen GNAUCK, Thüringin osavaltion liittovaltio- ja eurooppaministeri

Ehdotettu teksti:

"12 artikla: Yksityisyyden kunnioittaminen

Jokaisella on oikeus yksityisyytensä, henkilönsä, kunniansa ja maineensa, kotinsa ja viestintänsä, erityisesti kirjeenvaihtonsa ja viestiensä salaisuuden, kunnioittamiseen."

Perustelut:

Tekstiin kaavailtu käsite "yksityiselämä" on ihmisten tähänhetkisiin uhkiin nähden liian kapea. Tästä syystä ehdotetaan käsitettä "yksityisyys".

Lisäämällä alunperin asiakirjassa CONVENT 13 jo ehdotettu ajanmukainen käsite "viestintä", turvattaisiin, että koko Internetiin liittyvä ongelmatiikka tulee katetuksi.

Ehdotus tarkistukseksi 12 artiklaan:

Esittäjä: Sylvia-Yvonne KAUFMANN

Ehdotettu teksti:

Jokaisella on oikeus yksityiselämänsä, (*kolme sanaa poistettu*), kotinsa sekä kirjeenvaihtonsa ja viestiensä salaisuuden kunnioittamiseen.

Perustelut:

Nimenomainen viittaus henkilön "kunnian ja maineen suojaan" aiheuttaa vaaran, että itse oikeutta sananvapauteen rajoitetaan huomattavasti, ja tämä koskee erityisesti julkisuuden henkilöiden ja valtiollisten instituutioiden arvostelua. Tämän lisäksi viitataan 1 artiklaan, jossa ihmisarvoa nimenomaisesti suojellaan.

Ehdotus tarkistukseksi 12 artiklaan:

Esittäjä: EINEM/HOLOUBEK

Ehdotettu teksti:

"Jokaisella on oikeus yksityiselämänsä, kunniansa ja maineensa, kotinsa sekä *viestiensä luottamuksellisuuden (kirjeenvaihto- ja viestien salaisuus) kunnioittamiseen.*

Perustelut:

Vahvistaaksemme vielä puheenjohtajan ehdotuksen perusteluissa jo esitettyä ajatusta viestintävälineiden kehityksen huomioon ottamisesta, ehdotamme, että perusoikeuksissa vahvistetaan oikeus viestien luottamuksellisuuden kunnioittamiseen.

Tekninen kehitys huomioon ottaen olisi siten alun pitäen selkeytettävä, että artiklassa suojellaan luottamuksellisia viestejä kaikkialla tällaisten viestien lähettäjän tai vastaanottajan luottamuksellisuuden osalta, riippumatta valitusta viestintävälineestä. Suoja koskee niitä viestejä, jotka lähettäjä on lähettänyt, ei suurelle yleisölle, vaan määrätylle henkilölle tai rajoitetulle, määrätylle määrälle henkilöitä, kolmannet henkilöt poislukien.

Ehdotus tarkistukseksi 12 artiklaan:

Esittäjä: RODOTA', PACIOTTI ja MANZELLA

Ehdotettu teksti:

Korvataan artiklan teksti seuraavasti:

"Jokaisella on oikeus yksityiselämänsä, kunniansa ja maineensa, kotinsa sekä viestiensä vapauden ja salaisuuden kunnioittamiseen."

Perustelut:

Uuden sanamuodon tarkoituksena on selventää säännöksen soveltamisalaa.

Ehdotus tarkistukseksi 12 artiklaan

Esittäjä: Frits KORTHALS ALTES, Alankomaiden hallituksen edustaja

Ehdotettu teksti:

1. Jokaisella on oikeus yksityiselämänsä, myös henkilötietojensa, kotinsa sekä kirjeenvaihtonsa ja muiden viestiensä luottamuksellisuuden, kunnioittamiseen.
2. Edellisessä kohdassa mainittua oikeutta voidaan rajoittaa ainoastaan Euroopan ihmisoikeussopimukseen 8 artiklan 2 kohdassa mainituin edellytyksin.

Perustelut:

Olisi suotavaa poistaa 19 artikla ja lisätä henkilötietojen suojelua koskeva oikeus yleiseen yksityisyyttä koskevaan artiklaan. Ehdotettu 19 artikla, jossa jokaiselle henkilölle annetaan oikeus päättää itse henkilötietojensa ilmaisemisesta ja käytöstä, on liian laaja ottaen huomioon jäsenvaltioiden voimassa oleva (viime aikoina annettu) tietosuojalainsäädäntö. Lähtökohtana on, että henkilötietoja voidaan käsitellä edellyttäen, että käsittely tapahtuu laillisessa tarkoituksessa ja asianmukaisella tavalla, asianomaisia kohtaan osoitetaan riittävää avoimuutta ja heille annetaan tarvittaessa mahdollisuus vastustaa tietojensa käsittelyä. Sama lähtökohta on keskeinen myös EY:n tietosuojadirektiivissä (direktiivi 95/46/EY), joka on jäsenvaltioiden tietosuojalainsäädännön perusta. EU:n perusoikeuskirjassa riittää se, että tunnustetaan kaikkien oikeus henkilötietojensa suojaan. Lisäksi on tärkeää, että Euroopan ihmisoikeussopimuksen 8 artiklan 2 kohdan rajoituslauseke koskee myös henkilötietoja.

Olisi hyvä käyttää ilmaisua "viestien luottamuksellisuus". Se vastaa yleistä kielenkäyttöä paremmin kuin "viestien salaisuus". Kunniaa taas ei tarvitse suojata erikseen, sillä se kuuluu jo yksityisyyteen. Lisäksi voisi kunnian nimenomainen suoja aiheuttaa ristiriitoja sananvapauden kanssa.

Ehdotus tarkistukseksi 12 artiklaan

Esittäjä: Lord GOLDSMITH QC

Ehdotettu teksti:

Korvataan seuraavalla kaksiosaisella tekstillä:

Osa A, "Oikeuksien julistus"

"Jokaisella on oikeus yksityiselämänsä, perhe-elämänsä, kotinsa ja kirjeenvaihtonsa kunnioitukseen. Näihin oikeuksiin saa puuttua ainoastaan rajoitetuissa, erikseen määritellyissä olosuhteissa."

Osa B, "Oikeuksien määritelmä"

"12 artiklassa oleva oikeus on Euroopan ihmisoikeussopimuksen 8 artiklassa taattu oikeus."

Perustelut:

Puheenjohtajiston ehdotuksessa viitataan "kunniaan", "maineeseen" ja "viesteihin", joita ei ole mainittu asiaankuuluvan Euroopan ihmisoikeussopimuksen oikeuden yhteydessä; ja lisäksi siinä esitetään perhe-elämä erikseen (13 artikla). En usko, että lisäviittaukset ovat yhteisiä jäsenvaltioiden valtiosääntöperinteille tai että yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytäntö tukisi niitä, ja olen lisäksi huolissani siitä, että niillä luotaisiin uusia oikeuksia, joiden merkitys ja soveltaminen olisivat epävarmoja EU:n toimielimille ja jäsenvaltioille niiden toimiessa toimielinten puolesta. Minun versiossani otetaan uudelleen käyttöön Euroopan ihmisoikeussopimuksen vastaavan oikeuden merkitys. Uskon, että Euroopan ihmisoikeustuomioistuin on kehittänyt ja kehittää edelleen "viestien" osalta "kirjeenvaihdon" merkitystä yleisen oikeuskäytäntönsä pohjalta - kuten se teki esimerkiksi asiassa "Malone", ellei sitten Euroopan neuvoston edustaja ole tästä eri mieltä.

Ehdotus tarkistukseksi 12 artiklaan

Esittäjät: Kathalijne BUITENWEG ja Johannes VOGGENHUBER

Ehdotettu teksti:

Lisätään uusi kohta

"2. Jokaisella on oikeus suojata viestiensä luottamuksellisuus salauksen avulla."

Perustelut:

Euroopan unioni ja jäsenvaltioiden viranomaiset eivät ole kyenneet ja/tai olleet valmiita suojaamaan asukkaiden viestintää laittomalta telekuuntelulta. Avainsana: Echelon. Siksi kansalaisille ja yrityksille on annettava oikeus suojata (digitaalisten) viestiensä luottamuksellisuus salaustekniikoiden avulla (salakirjoitus). Salauksen käytön nostaminen digitaalseksi perusoikeudeksi on viime vuosien kehityksen looginen päätepiste, sillä jäsenvaltioiden viranomaiset ovat löyhentäneet ja poistaneet salakirjoituksen käytölle asetettuja rajoituksia.

Vertaa Euroopan komission kantaan: "Yleisön saatavissa on oltava sellaisia teknisiä työkaluja, jotka mahdollistavat tehokkaan tietojen ja viestinnän salassapysymisen ja suojaamisen luvaton tunkeutumista vastaan. Viestien salausta on useimmiten ainoa toimiva ja kustannustehokas tapa turvata tietojen ja tietoliikenteen luottamuksellisuus." (Lähde: Euroopan komissio digitaalisia allekirjoituksia ja viestien salausta koskeva eurooppalainen malli, KOM(97)503, lokakuu 1997).

Vertaa myös Euroopan parlamentin 16.9.1998 antamaan päätöslauselmaan transatlanttisista suhteista ja Echelon-järjestelmästä: "Katsoo, että Internetin ja yleisesti maailmanlaajuisen televiestinnän kasvava merkitys sekä erityisesti Echelon-järjestelmä niihin liittyvine väärinkäytön vaaroineen edellyttävät turvatoimenpiteitä taloudellisia tietoja varten ja toimivaa salaustajärjestelmää".

Ehdotus tarkistukseksi 12 artiklaan

Esittäjä: Jean-Maurice DEHOUSSE, Euroopan parlamentin jäsen, valmistelukunnan varajäsen

Ehdotettu teksti:

Korvataan ehdotettu 12 artiklan teksti seuraavasti:

1. Jokaisella on oikeus siihen, että hänen yksityiselämää, kunniaa ja mainettaan kunnioitetaan.
2. Kotirauha on loukkaamaton.
3. Kirjesalaisuutta on kunnioitettava ja muiden viestintämuotojen suoja on turvattava lailla.
4. Tähän artiklaan ei voi puuttua kuin lailla ja yleisestä järjestyksestä johtuvista syistä.

Perustelut:

On erehdys sisällyttää niin erilaisia ja jopa toisilleen vastakkaisia tilanteita tekstiehdotukseen. Kirjeen salaisuus on yhä sääntö nykyisessä yhteiskunnassa, mutta kansalaiset luulevat erheellisesti, että televiestinnän salaisuus on turvattu.

Näin ollen on tärkeää tehdä ero pääperiaatteen (1 kohta) ja kotia koskevan erityistilanteen (2 kohta) sekä viestinnän salaisuuden (3 ja 4 kohta) välillä.

Perusoikeuskirjan on taattava se, että periaatteisiin voidaan puuttua vain lain voimalla, mikä tuo väistämättä mukanaan kielteisen julkisuuden. Lisäksi tätä koskevia lakeja ei voida säätää kuin yleisestä järjestyksestä johtuvista syistä, toisin kuin määräyksiin perustuvat alentavat tilanteet, jotka useimmiten anonymi hallinto luo toimiessaan taloudelliseen tilanteeseen vedoten, kuten sosiaaliavustusten saajat Belgiassa (ja muualla) tietävät.

Koko 13 artiklaa koskevat ehdotukset

Ehdotus tarkistukseksi 13 artiklaan:

Esittäjä: Peter ALTMEIER, Saksan liittopäivien jäsen

Ehdotettu teksti:

Poistetaan 1 kohta.

2 kohdasta tulee 1 kohta.

3 kohdasta tulee 2 kohta, jonka sanamuoto on seuraava:

"Taataan avioliiton ja perheen kunnioittaminen ja suoja."

Perustelut:

Nykyisen 13 artiklan rakenne ei ole yleiskatsauksellinen ja siinä on toistoa. 3 artiklan sanamuotoa koskeva ehdotus (uusi 2 kohta) tekee tähänastisen 1 kohdan tarpeettomaksi. Lisäksi näyttää asianmukaiselta perheen ohella ottaa myös kunkin jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti solmitut avioliitot 13 artiklan suojaa koskeviin määräyksiin.

Ehdotus tarkistukseksi 13 artiklaan:

Esittäjät: José BARROS MOURA, Maria Eduarda AZEVEDO

Ehdotettu teksti:

1. ...
2. Jokaisella on oikeus mennä avioliittoon tämän oikeuden käyttöä säätelevien kansallisten lakien mukaisesti.
3. Jokaisella on oikeus perustaa perhe tämän oikeuden käyttöä säätelevien kansallisten lakien mukaisesti.
4. Nykyinen 3 kohta.

Ehdotus tarkistukseksi 13 artiklaan - Perhe-elämä

Esittäjä: Georges BERTHU, Euroopan parlamentin jäsen

Ehdotettu teksti:

1. **Perhe, joka kasvattaa lapset, on yhteiskunnan perusyksikkö. Sillä on oikeus valtiovallan ja yhteiskunnan suojaan.**
2. Jokaisella on oikeus perhe-elämänsä kunnioittamiseen.
3. **Miehellä ja naisella** on oikeus mennä avioliittoon ja perustaa perhe tämän oikeuden käyttöä säätelevien kansallisten lakien mukaisesti.

Perustelut:

On tarpeen muistuttaa, että perhe perustuu liittoon miehen ja naisen välillä, jotka kasvattavat lapsia. Tämä sanamuoto on saanut vaikutteita ihmisoikeuksien yleismaailmallisesta julistuksesta (16 artiklan 3 kohta), jonka mukaan perhe on yhteiskunnan luonnollinen ja perustava ydinosa ja sillä on oikeus yhteiskunnan ja valtion suojaan. Julistuksessa ei suljeta pois muunlaisten mahdollisten, mutta lapsettomien liittojen olemassaoloa. Ne eivät kuitenkaan voi tällä perusteella vaatia samaa suojaa valtiolta kuin ns. varsinainen perhe.

Tarkistusehdotuksessa lisätään pääasiassa uusi 1 kohta, jossa määritellään perhe ja turvataan sille valtiovallan ja yhteiskunnan suoja (perustekstin 3 kohta on näin ollen tarpeeton).

Ehdotus tarkistukseksi 13 artiklaan

Esittäjä: Andrew DUFF, Euroopan parlamentin jäsen

Ehdotettu teksti:

13 artikla. Perhe-elämä

(Poistetaan 1 kohta.)

1 (ent. 2). Jokaisella on oikeus mennä avioliittoon, solmia kumppanuussuhde ja perustaa perhe (poistetaan lopusta 7 sanaa).

2 (ent. 3). Perheen oikeudellinen, taloudellinen ja yhteiskunnallinen suoja taataan.

Perustelut:

Artiklan 1 kohta perustuu Euroopan ihmisoikeussopimuksen (poistetaan: 8 artiklaan) 12 artiklan 2 kohtaan (poistetaan välistä 9 sanaa), joka kuuluu seuraavasti:

"Avioliittoiässä olevilla miehillä ja naisilla on oikeus mennä avioliittoon ja perustaa perhe tämän oikeuden käyttöä säätelevien kansallisten lakien mukaisesti."

Viittaus kumppanuussuhteisiin tarkoittaa nykyistä käytäntöä perustaa kotitalouksia, jotka eivät sisälly varsinaiseen avioliiton määritelmään, ja se on johdonmukainen Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 13 artiklan kanssa.

(Poistetaan ensimmäinen virke.) Artiklan 2 (poistetaan: 3) kohta velvoittaa unionin ottamaan huomioon perheen suojaa koskevat vaatimukset toteuttaessaan toimenpiteitä toimivaltuuksiensa puitteissa. (Poistetaan viimeinen virke.)

Ehdotus tarkistukseksi 13 artiklaan

Esittäjät: Prof. Dr. Jürgen MEYER, Jo LEINEN, Hans-Peter MARTIN

Ehdotettu teksti:

13 artikla. Avioliitto ja perhe

1. Jokaisella on oikeus solmia avioliitto ja perustaa perhe kansallisten lakien mukaisesti ja tulevien aviopuolisoiden vapaan ja täyden suostumuksen perusteella.
2. Avioliitoilla, jotka on tarkoitettu jatkuviksi, on oikeus suojaan syrjintää vastaan.
3. Avioliitto ja perhe nauttivat erityissuojaa. Perheen oikeudellinen, taloudellinen ja yhteiskunnallinen suoja taataan. Yksinhuoltajilla, monilapsisilla perheillä samoin kuin perheillä, joihin kuuluu vammaisia perheenjäseniä, on oikeus julkisen vallan tarjoamaan erityiseen huolenpitoon.

Perustelut:

Tarkistusehdotuksessa toistetaan hieman muutettuna 28. maaliskuuta toimittamani tarkistusehdotus (CONTRIB 60) ja täsmennetään alkuperäistä keskusteluasiakirjaani (toimitettu 6. tammikuuta, CONTRIB 2).

Avioliiton ja perhe-elämän suoja on perustavanlaatuinen perus- ja ihmisoikeus, joka on otettava huomioon perusoikeuskirjassa.

Tarkistuksen 1 kohdassa taataan ensinnäkin oikeus solmia vapaasti avioliitto ja perustaa perhe. Molemmat oikeudet merkitsevät oikeutta torjua viranomaisten puuttuminen.

Tämä oikeus sisältyy Euroopan ihmisoikeussopimuksen 8 ja 12 artiklaan, ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen 16 artiklaan, kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen 23 artiklan 2 ja 3 kohtaan, Saksan perustuslain 6 pykälän 1 momenttiin samoin kuin useiden jäsenvaltioiden perustuslakeihin.

Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen mukaan oikeus solmia avioliitto ja perheen suoja "kuuluu" jo nyt "yhteisöoikeudessa tunnustettuihin perusoikeuksiin".¹ Myös Euroopan ihmisoikeustuomioistuin on toistuvasti vahvistanut tämän periaatteen.²

Rajoitus "kansallisten lakien mukaisesti" noudattelee Euroopan ihmisoikeussopimuksen 12 artiklassa olevaa vastaavaa määräystä. Tällä vältetään se, että valmistelukunta joutuu määrittelemään avioliittokäsitteen Euroopan laajuisesti.

Määräyksessä "tulevien aviopuolisoiden vapaan ja täyden suostumuksen perusteella" toistetaan kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen 23 artiklan 3 kohdassa oleva vastaava ilmaisu. Määräys sisältyy myös ihmisoikeuksien yleismaailmalliseen julistukseen (16 artiklan 2 kohta), mikä ilmentää sen yleismaailmallista hyväksyntää ja arvostusta.

Tarkistuksen 2 kohdassa otetaan huomioon yhteiskunnassa tapahtunut yhteiskunnallinen muutos, joka on huomioitava ajanmukaisessa perusoikeuskirjassa. Saksassa avioliittojen ulkopuolisessa suhteessa elävien määrä on vuosina 1978–1998 enemmän kuin kuusinkertaistunut. Vastaava kehitys on havaittavissa kaikissa Euroopan maissa. Tästä syystä myös konservatiivipuolueet ottavat tämän yhteiskunnallisen tosiasian yhä enenevästi huomioon.³

¹ Vrt. Wetter, Irmgard: Die Grundrechtscharta des Europäischen Gerichtshofes. Frankfurt a.M. ym., 1998, s. 168 alk. sekä viittaus Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen tuomioihin alaviitteissä 660 alk.

² Frowein, Jochen Abr./ Peukert, Wolfgang: Europäische Menschenrechtskonvention. Strasbourg ym., 1996, s. 421 alk.

³ Esim. saksalaisen CDU-puolueen puoluekokouksessa (Kleiner Parteitag), vrt. Frankfurter Allgemeine Zeitung, 11.12.1999 "Kleiner Parteitag berät über Spenden und Familienpolitik".

Myös uusissa perustuslaeissa, esimerkiksi Brandenburgin perustuslaissa, on tunnustettu jatkuvien avoliittojen suojan tarve (26 pykälän 2 momentti).

Sen lisäksi yhä useammat unionin jäsenvaltiot ottavat huomioon myös homoseksuaalien oikeudet sallimalla heille mahdollisuuden rekisteröityä parisuhteeseen tavoitteena estää pysyvä oikeudellinen syrjintä. Tekemättä 2 kohdassa ratkaisua jonkin mallin hyväksi on syrjinnän kieltäminen kuitenkin vähimmäisvaatimus.

Tarkistuksen 3 kohdan toisessa virkkeessä toistetaan puheenjohtajiston ehdottama sanamuoto. 3 kohdan kolmannessa virkkeessä myönnetään tietyille perheiden alaryhmille unionin erityissuoja. Monilapsisten perheiden suoja sisältyy Kreikan (21 pykälän 2 momentti), Italian (31 pykälä) ja Puolan (71 pykälän 1 momentti) perustuslakeihin. Brandenburgin perustuslaissa (26 pykälän 1 momentti) on lisäksi yksinhuoltajia ja perheitä, joihin kuuluu vammaisia perheenjäseniä, koskeva suojasäännös.

Samoin suojaa Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan Euroopan ihmisoikeussopimuksen 8 artikla yksinhuoltajia, jotka kuuluvat perheen yleisen suojan piiriin.¹

Valmistelukunnan nykyisen ehdotuksen 23 artikla on tosin nimenomaan lasten suojaa koskeva artikla. Yhtä kaikki näyttää jo tässä vaiheessa tarkoituksenmukaiselta myöntää erityissuoja yhteiskunnan yksikölle, jossa useimmat lapset elävät.

¹ Frowein, Jochen Abr. / Peukert, Wolfgang: Europäische Menschenrechtskonvention. Strasbourg ym., 1996, s. 424.

Ehdotus tarkistukseksi 13 artiklaan

Esittäjä: Pervenche BERÈS

Ehdotettu teksti:

1. Jokaisella on oikeus siihen, että hänen parisuhdettaan ja perhe-elämäänsä kunnioitetaan.
2. Jokaisella on oikeus mennä avioliittoon ja perustaa perhe (7 sanaa poistettu).
3. Perheen oikeudellinen, taloudellinen ja yhteiskunnallinen suoja taataan.

Perustelut:

On syytä ottaa huomioon muunlaisissa suhteissa kuin avioliitossa elävät.

Viittaus kansallisiin lakeihin 2 kohdassa on poistettava, jotta kolmansien maiden kansalaiset eivät noudattaisi unionin jäsenvaltioiden periaatteiden vastaisia käytäntöjä (moniavioisuus...).

Ehdotus tarkistukseksi 13 artiklaan: Perhe-elämä

Esittäjä: Ingo FRIEDRICH

Ehdotettu teksti:

1. Jokaisella on oikeus avioliittonsa ja perhe-elämänsä kunnioittamiseen ja suojaan.
2. Miehillä ja naisilla on oikeus solmia avioliitto ja perustaa perhe tämän oikeuden käyttöä säätelevien kansallisten lakien mukaisesti.
3. poistetaan

Perustelut:

1 kohdan osalta:

Perheen suoja sisältyy jo tarkistettuun 1 kohtaan, joten 3 kohta voidaan poistaa.

2 kohdan osalta:

Muotoilu on suurelta osin Euroopan ihmisoikeussopimuksen mukainen.

Ehdotus tarkistukseksi 13 artiklaan: Perhe-elämä

Esittäjä: Jürgen GNAUCK, Thüringenin osavaltion liittovaltio- ja eurooppaministeri

Ehdotettu teksti:

"13 artikla. Perhe-elämä

1. Jokaisella on oikeus perhe-elämänsä kunnioittamiseen.
2. Jokaisella on oikeus solmia avioliitto tai perustaa perhe tämän oikeuden käyttöä säätelevien kansallisten lakien mukaisesti.

Perustelut:

Korvaamalla 2 kohdassa sana "ja" sanalla "tai" selvennetään sitä, että perheen perustaminen on mahdollista ja sallittua ilman avioliiton solmimista.

Lisäksi Saksan osavaltiot ovat ainakin tällä hetkellä 3 kohdan poistamisen kannalla, koska se takaisi nykymuodossaan laajat etuudet.

Ehdotus tarkistukseksi 13 artiklaan: Perhe-elämä

Esittäjä: Sylvia-Yvonne KAUFMANN

Ehdotettu teksti:

1. Jokaisella on oikeus elämänmuotonsa kunnioittamiseen.
- 2. Jokaisella on oikeus valita elämänmuotonsa vapaasti ja perustaa sen mukaisia elinyhteisöjä.*
- 3. Kaikkia elämänmuotoja on kunnioitettava samalla tavoin, ja niillä on oikeudellinen, taloudellinen ja yhteiskunnallinen suoja.*

Perustelut:

Tämä sanamuoto sisältää jokaisen henkilön oikeuden avioliittoon ja perhe-elämään. Lisäksi siinä otetaan huomioon yhteiskunnan kehitys kohti elämänmuotojen moninaisuutta, joten yksilön oikeus valita elämäntapansa ja elinyhteisönsä taataan eri jäsenvaltioiden lainsäädännön mukaisesti.

Ehdotus tarkistukseksi 13 artiklaan: Perhe-elämä

Esittäjä: EINEM/HOLOUBEK

Ehdotettu teksti:

- "1. Jokaisella on oikeus perhe-elämänsä kunnioittamiseen.
2. Jokaisella on oikeus on oikeus solmia avioliitto ja perustaa perhe tämän oikeuden käyttöä säätelevien *jäsenvaltioiden* lakien mukaisesti. *Ketään ei saa pakottaa avioliittoon.*
3. Perheen oikeudellinen, taloudellinen ja yhteiskunnallinen suoja taataan.

Perustelut:

Käsitteiden selkeyden vuoksi ehdotetaan saksan kielessä käytettäväksi ilmaisua "ihminen" (Mensch), koska tarkoitetaan luonnollisia henkilöitä.

Viittaus "jäsenvaltioiden" lakeihin (ehdotuksen "kansallisten" lakien sijaan) selventää sitä, että toimivalta kuuluu jäsenvaltioille.

2 kohdan toisen virkkeen uuden sanamuodon tarkoituksena on selventää, että etenkin perhesiteet eivät saa olla uhkana avioliiton solmimisen vapaudelle.

Muuten tämä ehdotus noudattaa puheenjohtajiston ehdotusta.

Ehdotus tarkistukseksi 13 artiklaan

Esittäjä: Lord GOLDSMITH, QC

Ehdotettu teksti:

Korvataan seuraavasti kaksiosaisella tekstillä:

Osa A: "Oikeuksien julistus"

"Avioliittoiässä olevilla miehillä ja naisilla on oikeus mennä avioliittoon ja perustaa perhe tämän oikeuden käyttöä säätelevän kansallisen lain mukaisesti."

Osa B: "Oikeuksien määrittely"

"Peruskirjan 13 artiklassa tarkoitettu oikeus on Euroopan ihmisoikeussopimuksen 12 artiklassa turvattu oikeus."

Perustelut

Puheenjohtajiston muotoilu asiaankuuluvasta Euroopan ihmisoikeussopimuksen oikeudesta (13 artiklan 2 kohdassa) ei ole identtinen Euroopan ihmisoikeussopimuksen osapuolten hyväksymän muotoilun kanssa, eikä se ole oikeuskäytännön mukaista. Peruskirjan 13 artiklan 3 kohdan lisäyksellä ei ole tyydyttävää oikeusperustaa eikä se ole asianmukainen. Peruskirjan 13 artiklan 1 kohta on tarpeeton, jos ehdotustani sen palauttamisesta 12 artiklaan noudatetaan (ks. edellä). Peruskirjan 13 artiklasta esittämässä versiossa varmistetaan, että 13 artiklan hyväksyttävissä oleva sisältö ymmärretään asiaa koskevan Euroopan ihmisoikeussopimuksen määräyksen ja oikeuskäytännön tarkoittamassa merkityksessä.

Ehdotus tarkistukseksi 13 artiklaan (ensimmäinen kohta)

Esittäjä: Frits KORTHALS ALTES, Alankomaiden hallituksen edustaja

Ehdotettu teksti:

1. Jokaisella on oikeus perhe-elämänsä kunnioittamiseen (hollanninkielisessä toisinnossa korvataan sana "gezinsleven" sanalla "familieleven")

Perustelut:

Sana "familieleven" vastaa englanninkielistä käsitettä "family life". Tarkoitus ei ole rajoittaa säännöstä kapeaan käsitteeseen "gezinsleven", vaan yhdenmukaistaa se Euroopan ihmisoikeussopimuksen 8 artiklassa tarkoitetun laajan "family life" - käsitteen kanssa siten kuin Strasbourgin ihmisoikeustuomioistuin on sen esittänyt. Kysymys ei siis ole rajoitetusta perhekeskeisestä käsitteestä perinteisessä merkityksessä.

Ehdotus tarkistukseksi 13 artiklaan (kolmas kohta)

Ehdotettu teksti:

Kolmas kohta voidaan jättää pois.

Perustelut:

Kolmas kohta sisältää epämääräisen määräyksen, joka on tarpeeton, kun otetaan huomioon ensimmäisessä kohdassa taattu turva.

Ehdotus tarkistukseksi 13 artiklaan, Perhe-elämä:

Esittäjä: Daniel TARSCHYS

Ehdotettu tarkistus:

Yhdistetään 1 kohta 12 artiklaan.

Perustelut:

1 kohta on tarpeeton, koska tämä oikeus on johdettavissa muista artikloista (esim. 3 ja 12 artikla).

3 kohdassa esitetään yleinen poliittinen tavoite, joten se olisi parempi sijoittaa johdanto-osaan.

Ehdotus tarkistukseksi 13 artiklaan

Esittäjä: Jean-Maurice DEHOUSSE, Euroopan parlamentin jäsen, valmistelukunnan varajäsen

Ehdotettu teksti:

Korvataan ehdotus 13 artiklan tekstiksi seuraavasti:

1. Avioliittoiässä olevilla miehillä ja naisilla on oikeus mennä avioliittoon laissa vahvistetuin edellytyksin ja perustaa perhe.
2. Perheen oikeus oikeudelliseen, taloudelliseen, sosiaaliseen ja verotukselliseen suojeluun on turvattu perheen kokoonpanosta riippumatta.
3. Kaksi samaa tai eri sukupuolta olevaa henkilöä voivat laissa vahvistetuin edellytyksin solmia pitkäaikaisen liiton. Laissa määritellään myös suoja, joka liitolle annetaan.
4. Jokaisella on oikeus nauttia perhe-elämänsä kunnioitusta.

Perustelut:

Tässä artiklassa tarkoitetut asiat ovat muuttuneet siinä määrin viimeisen puolen vuosisadan aikana, että perusoikeuskirjan tekstin sanamuodossa on syytä poiketa Euroopan ihmisoikeussopimuksen tekstistä kehityksen huomioon ottamiseksi.

Näin ollen yksinhuoltajan perheen on saatava sama suoja kuin perinteisen perheen, jossa on kaksi huoltajaa.

Samoin on tärkeää ottaa huomioon muutokset suhtautumisessa homoseksuaalisuuteen.

Viime aikoina on useissa Euroopan osissa luotu homopareihin sovellettavia yhteiskunnallisia instituutioita, jotka ovat osoittautuneet hyödyllisiksi pareille, joiden homoseksuaalisuus on myös yhteistä arkipäivää eikä pelkkää rakkautta.

Lisäksi kokemus on osoittanut, että on hyödyllistä sisällyttää verotuksellinen ulottuvuus perheen suojeluun.

13 artiklan 2 kohtaa koskevat ehdotukset

Ehdotus tarkistukseksi 13 artiklaan: Perhe-elämä

Esittäjä: Johannes VOGGENHUBER, Kathalijne BUITENWEG

Ehdotettu teksti:

1. Jokaisella on oikeus perhe-elämänsä kunnioittamiseen.
- 2. Jokaisella on oikeus solmia avioliitto, liittyä elinyhteisöön ja perustaa perhe tämän oikeuden käyttöä säätelevien lakien mukaisesti ja asianosaisten yhteisestä vapaasta tahdosta.**

Perustelut:

Ehdotus tarkistukseksi 13 artiklaan

Esittäjä: R. VAN DAM (Euroopan parlamentin jäsen)

Ehdotettu teksti:

2. kohta: poistetaan

Perustelut:

Artiklan 2 kohta ei liity mitenkään unionin toimivaltaan.

Artiklan 3 kohta täsmentää perheen aseman. Tällaisena perheen asema esitetään myös ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen 16 artiklassa, Euroopan sosiaalisen peruskirjan 16 artiklassa sekä taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen 10 artiklassa.

Ehdotus tarkistukseksi 13 artiklaan, Perhe-elämä:

Esittäjä: Jordi SOLÉ TURA

Ehdotettu teksti:

"2. Jokaisella on oikeus perustaa perhe tämän oikeuden käyttöä säätelevien kansallisten lakien ja yhteisön säädösten mukaisesti."

Perustelut:

Poistetaan ilmaus "**mennä avioliittoon**", koska perhe voidaan lakien mukaisesti perustaa avioliiton kautta tai ilman sitä. Lisätään "**yhteisön säädökset**", jotta voidaan jättää avoimeksi Euroopan unionin tulevat oikeudelliset puitteet.

Ehdotus tarkistukseksi 13 artiklan 2 kohtaan:

Esittäjä: Alvaro Rodríguez BEREJO, Espanjan pääministerin henkilökohtainen edustaja

Ehdotettu teksti:

13 artiklan 2 kohta: Miehellä ja naisella on oikeus solmia avioliitto, jossa he ovat oikeudellisesti täysin tasa-arvoisia, ja perustaa perhe tämän oikeuden käyttöä säätelevien kansallisten lakien mukaisesti.

Perustelu:

Muotoilu Euroopan ihmisoikeussopimuksen 8 artiklan mukaisesti.

Ehdotus tarkistukseksi 13 artiklan 2 kohtaan. Perhe-elämä

Esittäjä: Hubert HAENEL

Ehdotettu teksti:

2. *Miehillä ja naisilla* on oikeus mennä avioliittoon ja perustaa perhe tämän oikeuden käyttöä säätelevien kansallisten lakien mukaisesti.

Perustelut:

Valmistelukunnassa käydyt keskustelut ovat osoittaneet, että perhe-elämää koskevalla artiklalla pitäisi taata perusoikeutena miehen ja naisen oikeus mennä avioliittoon ja perustaa perhe. Tämän mahdollisuuden takaa myös Euroopan ihmisoikeussopimuksen 12 artikla; tarkistuksessa ehdotetaan siten edellä mainitun sopimuksen määräyksen sanamuodon noudattamista.

Ehdotus tarkistukseksi 13 artiklan 3 kohtaan: Perhe-elämä

Ehdotettu teksti:

3. *Avioliiton* ja perheen oikeudellinen, taloudellinen ja yhteiskunnallinen suoja taataan.

Perustelut:

Lainsäädännön avulla ei tule säädellä erilaisia yhdessä elämisen muotoja, koska tämä kuuluu kunkin oman valinnan ja yksilönvapauden alaan. Sitä vastoin on normaalia, että avioliitolla on sama oikeudellinen, taloudellinen ja yhteiskunnallinen suoja kuin perheellä.

Ehdotus tarkistukseksi 13 artiklan 2 kohtaan

Esittäjä: Gabriel CISNEROS LABORDA

Ehdotettu teksti:

- 2. Miehellä ja naisella on** oikeus mennä avioliittoon ja perustaa perhe tämän oikeuden käyttöä säätelevien kansallisten lakien mukaisesti.

Perustelut:

Selvennetään, että ainoastaan eri sukupuolta olevat henkilöt voivat mennä avioliittoon. Ehdotetun tekstin avulla Euroopan ihmisoikeussopimuksen 12 artikla saatetaan sopusointuun nykyolojen kanssa.

13 artiklan 3 kohtaa koskevat ehdotukset

Ehdotus tarkistukseksi 13 artiklaan:

Esittäjät: Gunnar JANSSON, Tuija BRAX ja Paavo NIKULA

Ehdotettu teksti:

13 artiklan 3 kappale *[Perheen oikeudellinen, taloudellinen ja yhteiskunnallinen suoja taataan.]*
ehdotetaan poistettavaksi tarpeettomana.

Ehdotus tarkistukseksi 13 artiklan 2 ja 3 kohtaan:

Esittäjä: Gabriel CISNEROS LABORDA

Ehdotettu teksti:

3. **Avioliiton ja** perheen oikeudellinen, taloudellinen ja yhteiskunnallinen suoja taataan.

Perustelut:

Selvennetään, että ainoastaan eri sukupuolta olevat henkilöt voivat mennä avioliittoon. Ehdotetun tekstin avulla Euroopan ihmisoikeussopimuksen 12 artikla saatetaan sopusointuun nykyolojen kanssa.

Ehdotus tarkistukseksi 13 artiklaan

Esittäjä: R. VAN DAM (Euroopan parlamentin jäsen)

Ehdotettu teksti:

3 kohta: Perhe on luonnollinen ja yhteiskunnan perusyksikkö, ja sen oikeudellinen, taloudellinen ja yhteiskunnallinen suoja taataan

Perustelut:

Artiklan 2 kohta ei liity mitenkään unionin toimivaltaan. Artiklan 3 kohta täsmentää perheen aseman. Tällaisena perheen asema esitetään myös ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen 16 artiklassa, Euroopan sosiaalisen peruskirjan 16 artiklassa sekä taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen 10 artiklassa.

Ehdotus tarkistukseksi 13 artiklaan, Perhe-elämä:

Esittäjä: Daniel TARSCHYS

Ehdotettu tarkistus:

Yhdistetään 1 kohta 12 artiklaan.

Siirretään 3 kohta johdanto-osaan.

Perustelut:

1 kohta on tarpeeton, koska tämä oikeus on johdettavissa muista artikloista (esim. 3 ja 12 artikla).

3 kohdassa esitetään yleinen poliittinen tavoite, joten se olisi parempi sijoittaa johdanto-osaan.

Ehdotus tarkistukseksi 13 artiklaan:

Esittäjä: Erling OLSEN

Ehdotettu teksti:

Poistetaan kohta 3.

Perustelut:

3 kohdassa esitetään tavoite eikä oikeus.

Ehdotus tarkistukseksi 13 artiklaan, Perhe-elämä:

Esittäjä: Win GRIFFITHS, parlamentin jäsen

Ehdotettu tarkistus:

Säilytetään 1 ja 2 kohta nykyisellään. Poistetaan 3 kohta.

Perustelut:

Tekstin perustelut antavat aiheen epäillä, onko kyseisen kohdan (13 artiklan 3 kohta) paikka tässä. Esiin nousee myös kysymys siitä, milloin Euroopan unionin olisi syytä pitää kyseisen kohdan mukaista oikeutta perusoikeutena. Asiasta on vielä keskusteltava ennen kuin voidaan päättää siitä, onko asianmukaista sisällyttää kyseinen kohta perusoikeuskirjaan.

Ehdotus tarkistukseksi 13 artiklaan

Esittäjät: E. M. H. HIRSCH BALLIN ja M. PATIJN (myös G. J. W. van Ovenin puolesta)

Ehdotettu teksti:

Asiakirjassa CONVENT 28 oleva artiklan 3 kohta on poistettava.

Perustelut:

Nykyinen sanamuoto sisältää määräyksen, joka ei kuulu peruskirjan tähän osaan.

14 artiklaa koskevat ehdotukset

Ehdotus tarkistukseksi 14 artiklaan - Ajatuksen, omantunnon ja uskonnon vapaus

Esittäjä: Georges BERTHU, Euroopan parlamentin jäsen

Ehdotettu teksti:

Jokaisella ihmisellä on oikeus ajatuksen-, omantunnon- ja uskonnonvapauteen. Tämä oikeus sisältää vapauden vaihtaa uskontoa tai uskoa ja vapauden tunnustaa uskontoaan tai uskoaan jumalanpalveluksissa, opettamalla ja uskonnollisin menoin.

Henkilön vapaudelle tunnustaa uskontoaan tai uskoaan voidaan asettaa vain sellaisia rajoituksia, jotka ovat välttämättömiä demokraattisessa yhteiskunnassa yleisen turvallisuuden vuoksi, yleisen järjestyksen, terveyden tai moraalin suojaamiseksi, tai ihmisten oikeuksien ja vapauksien turvaamiseksi.

Perustelut:

Tässä tarkistuksessa on käytetty Euroopan ihmisoikeussopimuksen 9 artiklan sanamuotoa, joka vaikuttaa paremmalta.

- 1 kohta: on tarpeen muistuttaa, että ajatuksen-, omantunnon- ja uskonnonvapaus ei ole abstrakti oikeus, vaan että sillä on käytännön seuraamuksia ja näkyviä ilmenemismuotoja (jumalanpalvelus, opetus, uskonnolliset menot...).
- 2 kohta: sama peruste kuin perusoikeuskirjan 2 artiklassa (1 a kohta). Horisontaalinen loppulauseke, jossa esitetään mahdolliset yleiset rajoitukset, ei riitä useimmissa tapauksissa. Aina kun siltä vaikuttaa, jokaiseen asianomaiseen artiklaan on lisättävä täsmennyksiä.

Ehdotus tarkistukseksi 14 artiklaan:

Esittäjä: Andrew DUFF, Euroopan parlamentin jäsen

Ehdotettu teksti:

1 (uusi). Jokaisella on oikeus ajatuksen, omantunnon ja uskonnon vapauteen.

2 (uusi). Kukaan ei ole velvollinen ilmaisemaan ajatuksiaan, uskonnollista vakaumustaan tai uskoaan.

Perustelut:

Tämä sanamuoto (poistettu 1 sana) perustuu Euroopan ihmisoikeussopimuksen 9 artiklaan, joka kuuluu seuraavasti:

- "1. Jokaisella on oikeus ajatuksen-, omantunnon- ja uskonnonvapauteen. Tämä oikeus sisältää vapauden vaihtaa uskontoa tai uskoa ja vapauden tunnustaa uskontoaan tai uskoaan joko yksin tai yhdessä muiden kanssa julkisesti tai yksityisesti jumalanpalveluksissa, opettamalla, hartaudenharjoituksissa ja uskonnollisin menoin.*
- 2. Henkilön vapaudelle tunnustaa uskontoaan tai uskoaan voidaan asettaa vain sellaisia rajoituksia, joista on säädetty laissa ja jotka ovat välttämättömiä demokraattisessa yhteiskunnassa yleisen turvallisuuden vuoksi, yleisen järjestyksen, terveyden tai moraalin suojaamiseksi, tai muiden henkilöiden oikeuksien ja vapauksien turvaamiseksi."*

Peruskirjaan ei ole otettu mukaan 2 kohdassa mainittuja rajoituksia, mutta tämä ei estä niiden vaikutusta unionin oikeuden puitteissa ihmisoikeussopimusta koskevan horisontaalisen lausekkeen nojalla. Euroopan yhteisöjen tuomioistuin on vahvistanut uskonnonvapauden Prais-tapauksessa (tuomio 27.10.1976 asiassa 130/75, Kok. s. 1589). Koska peruskirjan laadinnassa on päätetty noudattaa lyhyttä esitystapaa, uskonnonvapaudesta johtuvia oikeuksia ei ole erikseen esitetty, mutta

tämä ei tarkoita sitä, etteikö kyseisillä määräyksillä olisi vaikutusta, sisältyväthän ne yleisperiaatteeseen.

Artikla 2 kohta on sopusoinnussa muun muassa Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 13 artiklassa vahvistetun syrjimättömyysperiaatteen kanssa.

Ehdotus tarkistukseksi 14 artiklaan

Esittäjä: R. VAN DAM (Euroopan parlamentin jäsen)

Ehdotettu teksti:

Lisätään kaksi uutta kohtaa:

2. Tämä oikeus sisältää vapauden vaihtaa uskontoa ja vapauden tunnustaa uskontoaan tai uskoaan joko yksin tai yhdessä muiden kanssa julkisesti tai yksityisesti jumalanpalveluksissa, opettamalla, hartaudenharjoituksissa ja uskonnollisin menoin.
3. Tälle oikeudelle voidaan asettaa vain sellaisia rajoituksia, jotka ovat mahdollisia Euroopan ihmisoikeussopimuksen 9 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

Perustelut:

Lisäykset ovat välttämättömiä, jos oikeudelle halutaan antaa konkreettista merkitystä. Teksti vastaa näin myös paremmin Euroopan ihmisoikeussopimuksen sanamuotoa.

Ehdotus tarkistukseksi 14 artiklaan

Esittäjät: E. M. H. HIRSCH BALLIN ja M. PATIJN (myös G. J. W. van Ovenin puolesta)

Ehdotettu teksti:

Asiakirjassa CONVENT 28 oleva teksti on poistettava ja korvattava Euroopan ihmisoikeussopimuksen 9 artiklan 1 kohdan tekstillä kokonaisuudessaan.

Perustelut:

Euroopan ihmisoikeussopimuksen 9 artiklan 1 kohta sisältää kattavan uskonnonvapautta koskevan osuuden.

Ehdotus tarkistukseksi 14 artiklaan:

Esittäjät: Johannes VOGGENHUBER, Kathalijne BUITENWEG

Ehdotettu teksti:

1. Jokaisella on oikeus ajatuksen, omantunnon ja uskonnon vapauteen. Ketään ei saa pakottaa osallistumaan uskonnolliseen tai elämäkatsomukselliseen toimintaan tai tekemään uskonnollista valaa. Tämä oikeus käsittää vapauden harjoittaa uskontoaan tai toimia elämäkatsomuksensa mukaisesti yksin tai yhteisössä julkisesti tai yksityisesti.
2. Kenelläkään ei ole velvollisuutta ilmaista uskonnollista tai elämäkatsomuksellista vakaumustaan.
3. Jos unionin kansalainen ei voi täyttää viranomaisten asettamia velvoitteita, koska ne ovat vastoin hänen omaatuntoaan, yhteisö voi mahdollisuuksiensa mukaan tarjota hänelle muita vastaavia velvoitteita. Tämä ei koske veroja eikä maksuja.

Tekstiehdotus Meyer, Tarkistukset Voggenhuber kursiivi

Perustelut:

Ehdotus tarkistukseksi 14 artiklaan

Esittäjät: Prof. Tri Jürgen MEYER/Jo LEINEN/Hans-Peter MARTIN

Ehdotettu teksti:

14 artikla Ajatuksen, omantunnon ja uskonnon vapaus.

1. Jokaisella on oikeus ajatuksen, omantunnon ja uskonnon vapauteen. Ketään ei saa pakottaa osallistumaan uskonnolliseen tai elämäkatsomukselliseen toimintaan tai tekemään uskonnollista valaa. Uskonnonvapaus käsittää yksilön ja yhteisöjen oikeuden tunnustaa uskonsa yksityisesti ja julkisesti sekä kirkkojen ja uskonnollisten yhteisöjen oikeuden järjestäytyä ja hoitaa hallintonsa jäsenvaltioiden lainsäädännön mukaisesti.
2. Kenelläkään ei ole velvollisuutta ilmaista uskonnollista tai elämäkatsomuksellista vakaumustaan.
3. Jos unionin kansalainen ei voi täyttää jonkin viranomaisen asettamia velvoitteita, koska ne ovat vastoin hänen omaatuntoaan, yhteisö voi mahdollisuuksiensa mukaan tarjota hänelle muita vastaavia velvoitteita. Tämä ei koske veroja eikä maksuja.

Perustelut:

Tarkistuspyyntö vastaa – hieman muutettuna – 28. maaliskuuta esittämäni tarkistusehdotusta (asiak. CONTR 60) ja täsmentää alkuperäistä keskusteluehdotustani (toimitettu 6. tammikuuta, asiak. CONTRIB 2).

2 kohdan ensimmäinen virke on puheenjohtajiston ehdotuksen (asiak. CONVENT 28) ja samoin kuuluvan Euroopan ihmisoikeussopimuksen 9 artiklan 1 virkkeen mukainen .

Toisessa virkkeessä selvennetään, että mainitut oikeudet ovat vapauksia siinä mielessä, että elämänkatsomukselliseen, uskonnolliseen tai rituaaliseen toimintaan osallistumiseen ei saa pakottaa. Vastaavia määräyksiä on Belgian (20 artikla), Tanskan (68 pykälä). Suomen (9 pykälä), Luxemburgin (20 artikla), Ruotsin (2 luvun 2 pykälä) ja Saksan (4 artiklan 1 kohta) perustuslaeissa. Myös Euroopan ihmisoikeustuomioistuin on 9 artiklan 1 kohdan ensimmäistä virkettä tulkitessaan tunnustanut ”negatiivisen uskonnonvapauden¹ ja puhunut ”ateistien, agnostikkojen, epäilijöiden ja sitoutumattomien suojelusta”².

1 kohdan kolmannessa virkkeessä oleva määräys vastaa hallitustenvälisen konferenssin Amsterdamin huippukokouksen aikana antamaa julistusta n:o 11.

2 kohta myötäilee Portugalin (41 artiklan 3 kohta), Ruotsin (2 luvun 2 pykälä), Espanjan (16 artiklan 2 kohta), Slovakian (41 artiklan 2 kohta), Puolan (53 artiklan 7 kohta) ja Brandenburgin osavaltion (13 artiklan 2 kohta) perustuslakeja. Myös Weimarin Reichsverfassungin 136 artikla, joka on osa Saksan perustuslakia sen 140 artiklan mukaisesti, sisältää oikeuden olla ilmaisematta uskonnollista vakaumustaan. Tällainen oikeus voidaan myös johtaa perustuslain 5 artiklan 1 kohdasta.³

3 kohta konkretisoi omantunnon vapauden. Koska unionin toimivaltaan sisältyy tulevaisuudessa yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan johdosta yhteinen puolustuspolitiikka (SEU:n 17 artiklan 1 kohta), joka käsittää myös taistelujoukkojen käytön (SEU:n 17 artiklan 2 kohta), on

¹ Perustelujen osalta katso: Frowein, Jochen Abr./Peukert, Wolfgang: Euroopan ihmisoikeussopimus. Straßburg ym., 1996, s. 371.

² Ks. ed., s. 368.

³ Maunz/Dürig/Herzog ym.: Grundgesetz Kommentar. München, 1991, Band 1 (Lieferung 1 – 29) 5 art. Rdnr 40.

perusoikeuskirjaan sisällytettävä perusoikeudellinen omantunnonvapauden kunnioittaminen.

Oikeus kieltäytyä asepalvelusta mahdollisena mutta ei pakollisena omantunnonvapauden ilmaisuna on tunnustettu Saksan (4 artiklan 3 kohta) ja Portugalin (41 artiklan 6 kohta) perustuslaeissa. Vaikka Euroopan ihmisoikeussopimuksessa ei nimenomaisesti myönnetä oikeutta kieltäytyä asepalveluksesta (vrt. 4 artiklan 3 b kohta), kirjoittavat Frowein ja Peukert Euroopan ihmisoikeussopimusta koskevassa selvityksessään uskon- ja omantunnon vapaudesta seuraavasti: „Mutta on olemassa oikeus siihen, että valtio velvollisuuksia vahvistaessaan ottaa huomioon uskonnon.“¹ Ehdotettu sanamuoto konkretisoisi näin ollen kyseisen oikeuden.

3 kohdassa olevilla rajoittavilla ilmaisuilla „mahdollisuuksiensa mukaisesti“ ja „tämä ei koske veroja eikä maksuja“ vältetään se, että omantunnonvapauteen vedottaisiin mielivaltaisesti ja epäasiallisesti. Euroopan ihmisoikeustuomioistuin on myös johdonmukaisesti torjunut tällaiset yritykset.²

¹ Ks. ed., s. 378.

² Ks. ed., s. 376 ja seur.

Ehdotus tarkistukseksi 14 artiklaan: ajatuksen, omantunnon ja uskonnon vapaus

Esittäjä: Tri Ingo FRIEDRICH

Ehdotettu teksti:

14 artikla Ajatuksen, omantunnon ja uskonnon vapaus.

Jokaisella on oikeus ajatuksen, omantunnon ja uskonnon vapauteen. Uskonnonvapaus käsittää yksilön ja yhteisöjen oikeuden tunnustaa uskonsa yksityisesti ja julkisesti sekä kirkkojen ja uskonnollisten yhteisöjen oikeuden järjestäytyä ja hoitaa hallintonsa jäsenvaltioiden lainsäädännön mukaisesti

Perustelut:

Kaikkiin uskontoihin kuuluu olennaisesti monien ihmisten yhteinen usko. Vastaavasti kaikki uskonnot saavat elinvoimansa uskonnon yhteisestä harjoittamisesta. Tätä ei tuotu esille aikaisemmassa tekstissä . Sen sijaan ajatuksen ja omantunnon vapaus ovat yksilöä koskevia asioita.

Euroopan unionin toiminta ei koske ainoastaan yksilöä tämän käyttäessä perusoikeuttaan uskonnon vapauteen, vaan myös uskonnon alaan kuuluvia yhteisöjä, erityisesti kirkkoja ja laillisia uskonnollisia yhteisöjä. Ihmisoikeustoimikunta on myöntänyt kirkkoille ja uskonnollisille yhteisöille periaatteellisen oikeuden vedota Euroopan ihmisoikeussopimuksen 9 artiklaan. Toisessa virkkeessä oleva viittaus kansalliseen lainsäädäntöön ottaa huomioon toissijaisuusperiaatteen sekä valtion ja kirkon välisten suhteiden monimuotoisuuden jäsenvaltioissa. Se on sitä paitsi johdettavissa Amsterdamin sopimuksessa olevasta kirkkojen ja elämäkatsomuksellisten yhteisöjen asemaa koskevasta julistuksesta.

Jos kirkkojen oikeudet otetaan uudelleen mukaan oikeushenkilöitä koskevaan horisontaaliseen lainsäädäntöön, saatetaan toista virkettä vielä osittain tarkistaa

Ehdotus tarkistukseksi 14 artiklaan:

Esittäjä: Heinrich NEISSER

Ehdotettu teksti:

14 artikla. Ajatuksen, omantunnon ja uskonnon vapaus

*Jokaisella on oikeus ajatuksen, omantunnon ja uskonnon vapauteen. **Tämä oikeus sisältää oikeuden vaihtaa uskontoa tai uskoa ja vapauden tunnustaa uskontoaan tai uskoaan joko yksin tai yhdessä muiden kanssa julkisesti tai yksityisesti jumalanpalveluksissa, opettamalla, hartaudenharjoituksissa ja uskonnollisin menoin.***

mahdollisesti

14 artikla. Ajatuksen, omantunnon ja uskonnon vapaus

*Jokaisella on oikeus ajatuksen ja omantunnon vapauteen sekä uskonnon vapauteen **yksin tai yhdessä muiden kanssa.***

Perustelut:

Euroopan ihmisoikeussopimuksen 9 artikla, johon tämä artikla perustuu, sisältää uskonnon vapauden alalla yksilöllisen oikeuden lisäksi myös kollektiivisen oikeuden. Myös kirkot ja uskonnolliset yhteisöt voivat siten Euroopan ihmisoikeussopimuksen perusteella vedota uskonnon vapauteen. Sitä vastoin ehdotuksen 14 artiklan perusteluissa esitetty Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen tuomio asiassa Prais koskee vain yksilön uskonnon vapautta, joten kollektiivista oikeutta uskonnon vapauteen ei voida johtaa siitä. Jotta myös kollektiivinen vaatimus voidaan taata,

näyttää näin ollen olevan välttämätöntä palata Euroopan ihmisoikeussopimuksen 9 artiklan 1 kohdan sanamuotoon.

Toisella ehdotetulla muotoilulla on pyritty esittämään kyseinen periaate lyhyesti.

Ehdotus tarkistukseksi 14 artiklaan

Esittäjä: Alvar Rodríguez BEREJO, Espanjan pääministerin henkilökohtainen edustaja

Ehdotettu teksti:

Lisätään 2 ja 3 kohta seuraavasti:

2. Näiden oikeuksien käytölle voidaan asettaa vain sellaisia rajoituksia, joista on säädetty laissa ja jotka ovat välttämättömiä ja tarkoituksenmukaisia yleisen järjestyksen, terveyden ja moraalin suojelemiseksi tai tässä peruskirjassa tunnustettujen oikeuksien ja vapauksien turvaamiseksi.

3. Kukaan ei ole velvollinen ilmaisemaan aatteellista tai uskonnollista vakaumustaan tai uskoaan.

Perustelut:

Artiklasta oli jätetty pois tämän oikeuden rajoitukset, jotka on otettu huomioon Euroopan ihmisoikeussopimuksen 9 artiklan 2 kohdassa ja jotka olisi sisällytettävä tähän artiklaan syistä, jotka on esitetty aiempien tarkistusten yhteydessä. Samat perustelut olisi esitettävä tässäkin.

Uuden 3 kohdan tarkoituksena on vahvistaa yleisellä kieltolausekkeella tämän oikeuden soveltamisalaa. Kyse on perusoikeudesta, joka on demokraattisessa yhteiskunnassa elävän yksilön itsemääräämisoikeuden kannalta olennainen. Tämä lisäys on erityisen tarpeellinen ottaen huomioon sen, että unioni laajentuu ja siihen otetaan mukaan uusien jäsenvaltioiden monimuotoiset sosiaaliset ja uskonnolliset rakenteet ja realiteetit.

Ehdotus tarkistukseksi 14 artiklaan, Ajatuksen, omantunnon ja uskonnon vapaus:

Esittäjä: Jürgen GNAUCK, Thüringenin osavaltion liittovaltio- ja eurooppaministeri

Ehdotettu teksti:

"14 artikla. Ajatuksen, omantunnon ja uskonnon vapaus

- 1. Jokaisella on oikeus ajatuksen, omantunnon ja uskonnon vapauteen.**
- 2. Ketään ei saa vastoin omaatuntoaan pakottaa aseelliseen sotapalvelukseen."**

Perustelut:

Tuntuu asianmukaiselta vahvistaa myös peruskirjassa 2 kohtaan ehdotettu oikeus sotapalveluksesta kieltäytymiseen. Lisäksi on syytä tässä viitata siihen, että 1 kohdassa taattu uskonnonvapaus koskee myös kollektiivista uskonnon harjoittamista. Muussa tapauksessa Euroopan ihmisoikeussopimuksen 9 artiklan perustavaa normia rajoitettaisiin tavalla, jota ei voida hyväksyä.

Ehdotus tarkistukseksi 14 artiklaan:

Esittäjä: Tri Sylvia-Yvonne KAUFMANN

Ehdotettu teksti:

14 artikla. Ajatuksen, omantunnon ja uskonnon vapaus

- 1. Jokaisella on oikeus ajatuksen, omantunnon ja uskonnon vapauteen.**
- 2. Jokaisella on oikeus sotapalveluksesta kieltäytymiseen.**

Perustelut:

Ottaen huomioon horisontaalisen H.1 artiklan (Peruskirjan soveltamisala) 14 artiklan 2 kohdan soveltamisalaan kuuluvat Helsingin huippukokouksessa sovittujen EU:n tulevien kriisinhallintajoukkojen sotilaalliset tehtävät. Se ei siten vaikuta jäsenvaltioiden kansalliseen oikeuteen. Perusoikeus kieltäytyä sotapalveluksesta on yksilön omantunnon vapauden erottamaton osatekijä, sillä se merkitsee vapautta valtion asettamasta pakosta tappaa.

Ehdotus tarkistukseksi 14 artiklaan:

Esittäjä: EINEM ja HOLOUBEK

Ehdotettu teksti:

"Jokaisella on oikeus ajatuksen, omantunnon ja uskonnon vapauteen. Tämä oikeus sisältää oikeuden vaihtaa uskontoa tai uskoa ja vapauden tunnustaa uskontoaan tai uskoaan joko yksin tai yhdessä muiden kanssa julkisesti tai yksityisesti jumalanpalveluksissa, opettamalla, hartaudentarjoituksissa ja uskonnollisin menoin."

Perustelut:

Ensimmäinen virke vastaa puheenjohtajiston ehdottamaa tekstiä. Toinen virke sisältää sellaisenaan Euroopan ihmisoikeussopimuksen tähän liittyvän 9 artiklan 1 kohdan toisen virkkeen.

Ottamalla ehdotukseen Euroopan ihmisoikeussopimuksen 9 artiklan 1 kohta kokonaisuudessaan vältetään keskustelujen syntyminen peruskirjan ja Euroopan ihmisoikeussopimuksen mahdollisista eroista, mitä tulee julkisen uskonnonharjoittamisen oikeuteen. Toiseksi taattujen oikeuksien tarkempi kuvaus auttaisi kansalaisia välittömästi näkemään, mitä oikeuksia 14 artiklasta voidaan johtaa. Tätä kautta peruskirjan ymmärrettävyys paranisi, kun kansalaisen ei tarvitsisi ensin tarkistaa asiaa Euroopan ihmisoikeussopimuksen 9 artiklan 1 kohdasta.

Ehdotus tarkistukseksi 14 artiklaan. Ajatuksen, omantunnon ja uskonnon vapaus

Esittäjä: António VITORINO, komission edustaja valmistelukunnassa

Ehdotettu teksti:

Lisätään uusi toinen virke:

"Tämä oikeus sisältää vapauden vaihtaa uskontoa tai uskoa ja vapauden tunnustaa uskontoaan tai uskoaan joko yksin tai yhdessä muiden kanssa julkisesti tai yksityisesti jumalanpalveluksissa, opettamalla, hartaudenharjoituksissa ja uskonnollisin menoin."

Perustelut:

Tämä lisäys, joka on Euroopan ihmisoikeussopimuksen 9 artiklan mukainen, on erityisen tärkeä sikäli kuin sillä vakiinnutetaan vapaus tunnustaa uskontoa tai uskoa sekä uskonnonvapauden kollektiivinen ulottuvuus. Nämä kaksi uskonnonvapauden puolta ovat hyvin tärkeitä nykyisessä yhä monikulttuurisemmassa yhteiskunnassa. Lisäyksen oikeuttaa myös halu varmistua siitä, että lähestymistapa 14 ja 15 artiklaan (sananvapaus) on yhtenäinen. Viimeksi mainittuun artiklaehdotukseen on otettu Euroopan ihmisoikeussopimuksen vastaavan artiklan toinen virke, jossa ilmaistaan selvästi oikeuden sisältö ("Tämä oikeus sisältää..."). Jos vastaavaa virkettä ei liitetä uskonnonvapauteen, voi syntyä vaikutelma uskonnonvapauden vähentämisestä.

Ehdotus tarkistukseksi 14 artiklaan:

Esittäjä: Gabriel CISNEROS LABORDA

Ehdotettu teksti:

Jokaisella on oikeus ajatuksen, omantunnon ja uskonnon vapauteen. **Tähän oikeuteen kuuluu yksilön tai uskonnollisten yhteisöjen oikeus tunnustaa uskontoaan julkisesti tai yksityisesti.**

Perustelut:

Oikeutta uskontoon on täydennettävä vapaudella tunnustaa uskontoaan jumalanpalveluksissa.

Ehdotus tarkistukseksi 14 artiklaan:

Esittäjä: Lordi GOLDSMITH QC

Ehdotettu teksti:

Muutetaan teksti kaksiosaiseksi seuraavasti:

A osa "Oikeuksien tunnustaminen"

Lisätään: "Tälle oikeudelle voidaan asettaa rajoituksia vain rajallisissa erityistapauksissa."

B osa "Oikeuksien määrittäminen"

"14 artiklassa tarkoitettu oikeus on Euroopan ihmisoikeussopimuksen 9 artiklassa taattu oikeus".

Perustelut:

Euroopan ihmisoikeussopimuksessa kyseiselle oikeudelle nimenomaisesti asetetut rajoitukset ovat hyvin tärkeitä. En usko, että niitä voidaan käsitellä tyydyttävästi yleisessä horisontaalisessa artiklassa. Rajoitukset ovat osa kyseistä oikeutta. Ehdottamani tarkistus myös varmistaa sen, että 14 artikla ymmärretään Euroopan ihmisoikeussopimuksen 9 artiklan ja siihen liittyvän oikeuskäytännön mukaisessa merkityksessä.

14 **artikla.** Ajatuksen, omantunnon ja uskonnon vapaus.

Esittäjä: Daniel TARSCHYS

Ehdotus:

Mukautetaan nykyinen ehdotus Euroopan ihmisoikeussopimuksen 9 artiklan mukaiseksi.

Perustelut:

Ehdotetun 14 artiklan katsotaan olevan Euroopan ihmisoikeussopimuksen 9 artiklan mukainen, mutta siinä ei määritellä, mitä oikeuteen kuuluu eikä siinä myöskään ole rajoituksia koskevaa lauseketta. On vaikea ymmärtää, miksi 14 artiklassa ei todeta oikeuden sisältöä, kun taas ehdotetussa 15 artiklassa niin tehdään sananvapauden osalta. Rajoitusten suhteen viitataan 12 artiklasta tekemiini huomautuksiin. Euroopan ihmisoikeussopimuksen 9 artiklan koko teksti olisi otettava perusoikeuskirjan B osaan.

Ehdotus tarkistukseksi 14 artiklaan:

Esittäjä: RODOTA', PACIOTTI ja MANZELLA

Ehdotettu teksti:

Lisätään seuraava kohta:

"2. Taataan oikeus tunnustaa uskontoaan yksin tai yhdessä muiden kanssa."

Perustelut:

Ehdotetulla kohdalla taataan 1 kohdassa tarkoitetun uskonnon vapauden harjoittamisen erityispiirre: se voi tapahtua yksin tai yhdessä muiden kanssa.

Ehdotus tarkistukseksi 14 artiklaan

Esittäjä: Peter Michael MOMBAUR, Euroopan parlamentin jäsen

Ehdotettu teksti:

Lisätään uusi toinen virke seuraavasti:

Tämä oikeus sisältää vapauden tunnustaa uskontoaan tai uskoaan joko yksin tai yhdessä muiden kanssa julkisesti tai yksityisesti jumalanpalveluksissa, opettamalla, hartausharjoituksissa ja uskonnollisin menoin.

Perustelu:

Täydennys on Euroopan ihmisoikeussopimuksen 9 artiklan mukainen. Se perustuu pääosin Euroopan kulttuuriin, eikä se ilmene horisontaalisista säännöksistä.

Ehdotus tarkistukseksi 14 artiklaan

Esittäjä: Jean-Maurice DEHOUSSE, Euroopan parlamentin jäsen, valmistelukunnan varajäsen

Ehdotettu teksti:

Täydennetään ehdotettua tekstiä seuraavasti:

... Jokaisella on oikeus ajatuksen-, omantunnon- ja uskonnonvapauteen, mikäli ajatukset, omatunto ja uskonto noudattavat suvaitsevaisuuden periaatetta ja demokratian periaatetta.

Perustelu:

Viittaus rajoituksia koskevaan yleislausekkeeseen ei riitä näin arkaluontoisella ja räjähdysalttiilla alalla.

14 a artiklaa koskevat ehdotukset

Ehdotus tarkistukseksi 14 artiklaan:

Esittäjät: RODOTA', PACIOTTI ja MANZELLA

Ehdotettu teksti:

Lisätään 14 artiklan jälkeen seuraava teksti:

"14 a artikla. Tutkimuksen vapaus.

1. Tutkimusta voi harjoittaa vapaasti.
2. Jokaisella on oikeus saada hyötyä tutkimusten tuloksista."

Perustelut:

Artiklalla poistetaan puheenjohtajiston ehdottamassa tekstissä oleva aukko, koska siinä vahvistetaan tutkimuksen vapaus perusoikeudeksi.

15 artiklaa koskevat ehdotukset

Ehdotus tarkistukseksi 15 artiklaan - Sananvapaus

Esittäjä: Georges BERTHU, Euroopan parlamentin jäsen

Ehdotettu teksti:

Jokaisella on oikeus ilmaista vapaasti **mielipiteensä** ja vapaus vastaanottaa ja levittää tietoja (...).

Näitä vapauksien käyttöön liittyy moraalisia velvollisuuksia ja vastuuta, joista voidaan säätää laissa Euroopan ihmisoikeussopimuksen mukaisesti.

Perustelut:

Perusartiklan sanamuotoa on lyhennetty. Siihen on lisätty maininta Euroopan ihmisoikeussopimuksessa jo olevista rajoituksista, sillä nykyinen sanamuoto voisi virheellisesti antaa käsityksen ehdottomuudesta.

Ehdotus tarkistukseksi 15 artiklaan:

Esittäjä: ANDREW DUFF, Euroopan parlamentin jäsen

Ehdotettu teksti :

15 artikla. Sananvapaus

- 1. (uusi) Jokaisella on oikeus sananvapauteen sekä oikeus vastaanottaa ja levittää tietoja tai ajatuksia (poistetaan 14 sanaa).**
- 2. (uusi) Kulttuurisen, kansallisen ja alueellisen monimuotoisuuden ilmauksia sekä mielipiteiden moninaisuutta kunnioitetaan.**

Perustelut:

Tässä artiklassa otetaan huomioon Euroopan ihmisoikeussopimuksen 10 artiklan seuraavat periaatteet:

- "1. Jokaisella on sananvapaus. Tämä oikeus sisältää vapauden pitää mielipiteitä sekä vastaanottaa ja levittää tietoja ja ajatuksia alueellisista rajoista riippumatta ja viranomaisten siihen puuttumatta. Tämä artikla ei estä valtioita tekemästä radio-, televisio- ja elokuvayhtiöitä luvanvaraisiksi.*
- 2. Koska näiden vapauksien käyttöön liittyy velvollisuuksia ja vastuuta, se voidaan asettaa sellaisten muodollisuuksien, ehtojen, rajoitusten ja rangaistusten alaiseksi, joista on säädetty laissa ja jotka ovat välttämättömiä demokraattisessa yhteiskunnassa kansallisen turvallisuuden, alueellisen koskemattomuuden tai yleisen turvallisuuden vuoksi, epäjärjestyksen tai rikollisuuden estämiseksi, terveyden tai moraalin suojaamiseksi, muiden henkilöiden maineen tai oikeuksien turvaamiseksi, luottamuksellisten tietojen paljastumisen estämiseksi, tai tuomioistuinten arvovallan ja puolueettomuuden varmistamiseksi."*

Artiklan 2 kohtaa ei ole otettu mukaan peruskirjaehdotukseen, mutta sitä sovelletaan unionin oikeudessa ihmisoikeussopimusta koskevan horisontaalisen lausekkeen nojalla. Yhteisöjen tuomioistuin on useaan otteeseen vahvistanut sananvapauden periaatteen, erityisesti ERT-tuomiossa (tuomio 18.6.1991 asiassa C-260/89, Kok. s. I-5485).

Artiklan 2 kohdan tarkoituksena on ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 151 artikla ja Amsterdamin sopimuksen pöytäkirja julkisen palvelun yleisradiotoiminnasta jäsenvaltioissa.

Ehdotus tarkistukseksi 15 artiklaan: Sananvapaus

Esittäjä: Jordi SOLÉ TURA

Ehdotettu teksti:

"Toda persona tiene derecho a la libertad de expresión. Este derecho comprende la libertad de opinión y la libertad de recibir o de comunicar informaciones o ideas sin injerencia de autoridades públicas ni consideración de fronteras."

(Suomenkielinen toisinto ei muutu.)

Perustelut:

Artiklan sisältö ei muutu, mutta sen lauserakenne on parempi.

Ehdotus tarkistukseksi 15 artiklaan:

Esittäjä: Win GRIFFITHS, parlamentin jäsen

Ehdotettu teksti :

Jokaisella on oikeus sananvapauteen. Tämä oikeus sisältää vapauden pitää mielipiteitä sekä vastaanottaa ja levittää tietoja ja ajatuksia alueellisista rajoista riippumatta ja viranomaisten siihen puuttumatta. Tämä artikla ei estä valtioita tekemästä radio-, televisio- ja elokuvayhtiöitä luvanvaraisiksi.

Perustelut:

On parempi ottaa mukaan Euroopan ihmisoikeussopimuksen 10 artiklan koko 1 kohta, jotta lupa-asiasta ei synny epävarmuutta.

Ehdotus tarkistukseksi 15 artiklaan:

Esittäjä: Johannes VOGGENHUBER, Kathalijne BUITENWEG

Ehdotettu teksti:

1. Jokaisella on oikeus sananvapauteen. Tämä oikeus sisältää vapauden mielipiteeseen sekä vapauden vastaanottaa ja levittää tietoja tai ajatuksia viranomaisten puuttumatta siihen sekä alueellisista rajoista riippumatta.
2. Lehdistönvapaus ja tietojenvälittämisen vapaus on turvattu. Unionin toimielimillä on velvollisuus antaa tietoja lehdistölle.
3. *Kaikkia mielipiteitä on suojeltava.*
4. Taide, tiede, tutkimus ja opetus ovat vapaita.

Perusteksti Meyerin, kursivoitu lisäys Voggenhuberin.

Perustelut:

Ehdotus tarkistukseksi 15 artiklaan:

Esittäjä: Prof., tri Jürgen MEYER, Jo LEINEN, Hans-Peter MARTIN ja Ieke VAN DEN BURG

Ehdotettu teksti:

15 artikla. Sananvapaus

1. Jokaisella on oikeus sananvapauteen. Tämä oikeus sisältää vapauden mielipiteeseen sekä vapauden vastaanottaa ja levittää tietoja tai ajatuksia viranomaisten puuttumatta siihen sekä alueellisista rajoista riippumatta.
2. **Lehdistön ja yleisradiotoiminnan vapaus sekä vapaus tietojen välittämiseen ovat turvattuja. Unionin toimielimillä on velvollisuus antaa tietoja lehdistölle ja yleisradiolle.**
3. **Taide, tiede, tutkimus ja opetus ovat vapaita.**
4. **Tämä artikla ei vaikuta jäsenvaltioiden toimivaltaan varmistaa julkisen palvelun yleisradiotoiminta.**

Perustelut:

Tarkistusehdotuksessa toistetaan vähän muutetussa muodossa 28. maaliskuuta esitetty muutosehdotus (Contrib 60), ja siinä täsmennetään alkuperäistä keskusteluehdotustani (esitetty 6. tammikuuta, Contrib 2).

Artiklan 1 kohta on puheenjohtajiston esityksestä.

Artiklan 2 kohdalla perustetaan uusi oikeus, jota ei ole tähän asti otettu huomioon. Lehdistön ja yleisradion vapaus ovat kuitenkin kiistämättä ensisijaisia oikeuksia demokraattisessa ja oikeusvaltion periaatteisiin perustuvassa yhteisössä. Ne ovat demokratian elinehto. Tästä syystä ne on esitetty lähes kaikkien jäsenvaltioiden perustuslaeissa.

Toisessa virkkeessä määrätty tiedonantovelvollisuus on Saksan liittotasavallassa turvattu erillislajeilla osavaltiotasolla. Vaikkakaan (Saksan) perustuslain (GG) 5 artiklan 1 kohdan toisesta virkkeestä ei voida suoraan johtaa valtion tiedottamisvelvollisuutta lehdistölle, tulevat Maunz, Dürig ja Herzog GG-selvityksessään kuitenkin siihen tulokseen, että hallituksen tai viranomaisorganisaation, jota todistettavasti voidaan syyttää lehdistövihamielisyydestä, on myös perustuslaillisista näkökohdista katsottuna sallittava esitettäväksi kysymys, onko kyseisen tahon menettelyssä lopulta kyse täysin hyväksyttävästä pidättyväisyydestä lehdistöä kohtaan vai onko sittenkin kyseessä yleinen demokraattisten periaatteiden vastainen julkisuudenvastaisuus.¹ Tämän periaatteen huomioon ottaminen korostuu unionin tasolla aivan erityisesti, koska Euroopan tasolla voidaan puhua vasta "orastavasta julkisuudesta".

Ehdotetulla 3 kohdalla lisätään puheenjohtajiston ehdotukseen uusi oikeus, joka oli aiemmassa puheenjohtajiston ehdotuksessa (Convent 13) ja jota tuolloin täydensin sanalla "opetus". Koska 3 kohdassa esitetty oikeus sisältyy melkein kaikkien jäsenvaltioiden ja hakijamaiden perustuslakeihin, on vaikea käsittää, miksi kohta on poistettu nykyisestä puheenjohtajiston ehdotuksesta (Convent 28). Kyseinen oikeus sisältyy Saksan GG:n 5 artiklan 3 kohdan ensimmäiseen virkkeeseen, Suomen perustuslain 16 pykälän 3 momenttiin, Kreikan perustuslain 16 artiklan 1 kohtaan, Italian perustuslain 33 artiklan ensimmäiseen virkkeeseen, Portugalin perustuslain 42 artiklan 1 kohtaan, Espanjan perustuslain 20 artiklan 1 kohtaan, Slovenian perustuslain 59 artiklaan, Puolan perustuslain 73 artiklaan ja Unkarin perustuslain 70 g artiklan 1 kohtaan. Lisäksi se sisältyy Brandenburgin (31 art. 1 kohta), Mecklenburg-Vorpommernin (7 art. 1 kohta) ja Sachsenin (21 art.) osavaltioiden perustuslakeihin. Tutkimuksen ja opetuksen vapaus on kiistaton ihmisoikeus, joka esitetään mm. taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen 15 artiklassa.

¹ Maunz, Dürig, Herzog ym., *Grundgesetz Kommentar*. München, 1991, nide 1 (Painos 1 - 29), 5 art., rivinro 138.

Ehdotetussa 4 kohdassa taataan julkisen palvelun yleisradiotoiminnan olemassaolo. Kohta vastaa Amsterdamin sopimukseen liitettyä 23. pöytäkirjaa, ja periaate on lisäksi esitetty joidenkin jäsenvaltioiden perustuslaeissa (Portugali, 38 art. 5 kohta) ja joissakin itäsaksalaisten osavaltioiden perustuslaeissa (19 art. 4 kohta, 20 art. 2 kohta).

Koko 15 artiklaan liittyy monissa perustuslaeissa ja ihmisoikeussopimuksissa rajoittava lauseke. Kun otetaan huomioon keskustelujen eteneminen valmistelukunnassa, ei tässä esitetä tällaisia rajoituksia, sillä ensin on saatava selväksi oikeudet, ennen kuin mietitään niiden rajoituksia. Jo nyt voidaan kuitenkin todeta, että yleinen rajoituslauseke, joka pohjautuisi kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen 20 artiklan 2 kohtaan¹, olisi paikallaan.

¹ "Kaikki kansallisen, rotu- tai uskonnollisen vihan puoltaminen, joka merkitsee yllytystä syrjintään, vihollisuuksiin tai väkivaltaan, on kiellettävä lailla."

Ehdotus tarkistukseksi 15 artiklaan:

Esittäjä: Pervenche BERÈS

Ehdotettu teksti:

Jokaisella on oikeus sananvapauteen. Tämä oikeus sisältää vapauden mielipiteeseen sekä vapauden vastaanottaa ja levittää tietoja tai ajatuksia viranomaisten puuttumatta siihen sekä alueellisista rajoista riippumatta.

Tällä vapaudella ei sallita rasistista tai muukalaisvihaa lietsovaa propagandaa. Siinä ei kielletä julkista valtaa ottamasta käyttöön radiota, televisiota ja elokuva-alaa koskevia lupamenettelyjä sekä tiedon moninaisuuden varmistavia järjestelyjä.

Perustelut:

Moninaisuuden varmistaminen on sananvapauden olemassa olon edellytys.

Ehdotus tarkistukseksi 15 artiklaan, Sananvapaus:

Esittäjä: Tri Ingo FRIEDRICH

Ehdotettu teksti:

15 artikla. Sanan ja tiedotuksen vapaus

1. Jokaisella on oikeus sananvapauteen. Tämä oikeus sisältää vapauden mielipiteeseen sekä vapauden vastaanottaa ja levittää tietoja tai ajatuksia viranomaisten puuttumatta siihen sekä alueellisista rajoista riippumatta.
2. Lehdistön, yleisradiotoiminnan, elokuvan sekä muun yleisölle suunnatun viestinnän vapaus on turvattu.
3. Taide, tiede, tutkimus ja opetus ovat vapaita.

Perustelut:

Otsikosta:

Tiedotuksen vapaus on mainittava jo artiklan otsikossa.

2 kohdasta:

Artiklan 1 kohdassa muotoillun oikeuden voidaan tulkita pitävän sisällään myös lehdistön, yleisradiotoiminnan ja elokuvan vapauden.

Kuitenkin selvyyden vuoksi olisi tiedotusvälineiden vapaus nimenomaisesti mainittava, sillä edellytyksellä, että EU:lle ei luoda uutta toimivaltaa, vaan tunnustetaan jäsenvaltioiden toimivalta ja säilytetään yksityisen ja julkisen yleisradiotoiminnan kaksoisjärjestelmä. Mainitsemalla tiedotusvälineiden vapaus nimenomaisesti voitaisiin ei ainoastaan osoittaa, että Saksan menneisyydestä on opittu, vaan tällä oikeudella voitaisiin puhutella myös hakijamaita, jotka ovat myös pitkään kärsineet tiedotusvälineiden puuttuvasta vapaudesta.

3 kohdasta:

Ehdotukseen olisi sisällytettävä nimenomainen taidetta, tiedettä, tutkimusta ja opetusta koskeva suojamääräys.

Ehdotus tarkistukseksi 15 artiklaan, Sananvapaus:**Esittäjä:** Heinrich NEISSER**Ehdotettu teksti:***15 artikla. Sananvapaus*

*Jokaisella on oikeus sananvapauteen. Tämä oikeus sisältää vapauden mielipiteeseen sekä vapauden vastaanottaa ja levittää tietoja tai ajatuksia viranomaisten puuttumatta siihen sekä alueellisista rajoista riippumatta. **Tämä artikla ei estä jäsenvaltioita tekemästä radio-, televisio- ja elokuvayhtiöitä luvanvaraisiksi.***

Perustelut:

Lisätty virke vastaa Euroopan ihmisoikeussopimuksen 10 artiklan 1 kohdan kolmatta virkettä. Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan kyseinen virke turvaa sopimusvaltioiden mahdollisuuden pyrkiä lupamenettelyjen puitteissa erityisiin yleisradiopoliittisiin tavoitteisiin, joita ei ole mainittu Euroopan ihmisoikeussopimuksen 10 artiklan 2 kohdan puuttumisperusteissa. Näitä ovat esimerkiksi ohjelmien moniarvoisuus, objektiivisuus, laatu ja tasapuolisuus. Tästä artiklaehdotuksesta keskusteltaessa kannatettiin kuitenkin sellaista mielipidettä, että kyseisellä virkkeellä ei enää ole itsenäistä merkitystä, erityisesti ns. "televisiodirektiivin" vuoksi, joka takaa lähetysten rajatylittävän vapauden. Tätä vastaan on kuitenkin huomautettava, että kyseinen direktiivi koskee vain mainontaa, sponsorointia, nuorison suojelua ja perustavia ohjelmavaatimuksia (kuten väkivallan kieltö) ja että näin ollen on aloja, joita ei yhteisön taholta ole harmonisoitu. Jäsenvaltioiden mahdollisuutta asettaa erityisiä yleisradiopoliittisia tavoitteita ei tulisi tässä vähentää. Missään tapauksessa valtion lupamenettelyillä ei saa kuitenkaan asettaa tämän vapauden ydintä kyseenalaiseksi.

Ehdotus tarkistukseksi 15 artiklaan:

Esittäjä: Guy BRAIBANT, Ranskan tasavallan presidentin ja pääministerin edustaja

Ehdotettu teksti:

Lisätään artiklan loppuun seuraava virke: *"sen käytössä noudatetaan rahoituksen avoimuuden ja poliittisen monipuoluejärjestelmän periaatteita".*

Perustelut:

Tämä lisäys on sopusoinnussa niiden ehdotusten kanssa, joita useat valmistelukunnan jäsenet ovat esittäneet. Sen avulla on mahdollista täsmentää ja saattaa ajan tasalle sananvapautta koskevan oikeuden soveltamisala.

AMD 285

Ehdotus tarkistukseksi 15 artiklaan:

Esittäjät: José BARROS MOURA ja Maria Eduarda AZEVEDO

Ehdotettu tarkistus:

Korvataan portugalinkielisessä toisinnossa sana *ideais* sanalla *ideias*.

Ehdotus tarkistukseksi 15 artiklaan

Esittäjä: R. VAN DAM (Euroopan parlamentin jäsen)

Ehdotettu teksti:

Lisätään uusi kohta:

2. Tälle oikeudelle voidaan asettaa enintään sellaisia rajoituksia, jotka ovat mahdollisia Euroopan ihmisoikeussopimuksen 10 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

Perustelut:

Teksti vastaa näin paremmin Euroopan ihmisoikeussopimusta.

Ehdotus tarkistukseksi 15 artiklaan:

Esittäjä: Piero MELOGRANI

Ehdotettu teksti*:

1. Jokaisella on oikeus sananvapauteen. Tämä oikeus sisältää vapauden mielipiteeseen sekä vapauden **etsiä**, vastaanottaa ja levittää tietoja tai ajatuksia viranomaisten puuttumatta siihen sekä alueellisista rajoista riippumatta.
2. **Taidetta, tiedettä ja tutkimusta voi harjoittaa vapaasti.**

Perustelut:

Ehdotuksessa täsmennetään, että sananvapauteen kuuluu vapaus etsiä tietoja. Lisäksi katsotaan tarpeelliseksi lisätä toinen kohta, jossa vahvistetaan taiteen, tieteen ja tutkimuksen harjoittamisvapaus, joka on lisäksi mainittu asiakirjassa CONVENT 13 olevassa 15 artiklassa.

*Kohdat, joihin on ehdotettu muutoksia, on lihavoitu.

Ehdotus tarkistukseksi 15 artiklaan

Esittäjä: Alvar Rodríguez BEREJO, Espanjan pääministerin henkilökohtainen edustaja

Ehdotettu teksti:

Lisätään seuraava 2 kohta:

2. Näitä oikeuksia on käytettävä kunnioittaen tässä peruskirjassa tunnustettuja oikeuksia, tähän liittyvillä laeilla säädettyjä oikeuksia sekä noudattaen yleistä turvallisuutta ja erityisesti yksilön kunniaa, yksityisyyttä sekä nuorten ja lasten suojelua koskevia määräyksiä.

Perustelut:

Tässä tapauksessa on ehkä selvemmin kuin missään muualla mainittava nimenomaisesti näiden oikeuksien rajoitukset tästä kysymyksestä jo edellä esitettyjen tarkistusten mukaisesti.

Ehdotus tarkistukseksi 15 artiklaan, Sananvapaus:

Esittäjä: Jürgen GNAUCK, Thüringenin osavaltion liittovaltio- ja eurooppaministeri

Ehdotettu teksti:

"15 artikla. Sananvapaus

1. Jokaisella on oikeus sananvapauteen. Tämä oikeus sisältää vapauden mielipiteeseen sekä vapauden vastaanottaa ja levittää tietoja tai ajatuksia viranomaisten puuttumatta siihen sekä alueellisista rajoista riippumatta. Lehdistön ja yleisradiotoiminnan vapaus on turvattu.
2. *Taide, tiede, tutkimus ja opetus ovat vapaita."*

Perustelut:

Oikeus sananvapauteen käsittää joissakin jäsenvaltioissa myös lehdistön ja yleisradiotoiminnan vapauden. Jotta olisi selvää, että kyseiset perusoikeudet on turvattu Euroopan laajuisesti, olisi peruskirjaan lisättävä vastaava teksti. Lehdistö ja yleisradio palvelevat tiedotusta välittämällä tietoja kattavasti ja totuudenmukaisesti sekä levittämällä mielipiteitä. Ne tarjoavat koulutusta ja viihdettä ja ovat vapaan mielipiteenmuodostuksen väline ja osatekijä. Ne ottavat asianmukaisella tavalla huomioon Euroopan kulttuurisen monimuotoisuuden ja edistävät Euroopan yhdentymistä.

Tämä ei vaikuta jäsenvaltioiden oikeuteen turvata yhteiskunnan ylläpitämän yleisradiotoiminnan olemassaolo ja kehittyminen.

Lopuksi Saksan osavaltiot katsovat olevan välttämätöntä, että peruskirjaan otetaan nimenomainen määräys taiteen, tieteiden, tutkimuksen ja opetuksen suojasta. Tämä vastaa myös pitkälti aiemmin esitetystä asiakirjassa CONVENT 13 olevaa 15 artiklaa.

Ehdotus tarkistukseksi 15 artiklaan:

Esittäjät: RODOTA', PACIOTTI, MANZELLA

Ehdotettu teksti:

Korvataan artiklan teksti seuraavasti:

- "1. Jokaisella on oikeus sananvapauteen.*
- 2. Tämä oikeus sisältää mielipiteen vapauden sekä vapauden etsiä, vastaanottaa ja levittää tietoja tai ajatuksia viranomaisten puuttumatta siihen, alueellisista rajoista ja tiedotusvälineiden keskittymisestä johtuvasta ohjailusta riippumatta.*
- 3. On taattava joukkotiedotusvälineiden kulttuurinen ja poliittinen moniarvoisuus."*

Perustelut:

Nyky aikaisten joukkotiedotusvälineiden laajalle leviävä mahti edellyttää artiklan uudelleen muotoilua siten, että kansalaiset saavat tehokkaat takeet manipulointia ja ohjailua vastaan.

15 **artikla:** Sananvapaus

Esittäjä: Daniel TARSCHYS

Ehdotus:

Mukautetaan nykyinen ehdotus Euroopan ihmisoikeussopimuksen 10 artiklan mukaiseksi.

Perustelut:

Ehdotuksessa pyritään toistamaan Euroopan ihmisoikeussopimuksen 10 artiklan periaatteet. Itse asiassa 11 artiklan 1 kohdasta on jätetty pois sopimuksen 10 artiklan 1 kohdan viimeinen virke "Tämä artikla ei estä valtioita tekemästä radio-, televisio- ja elokuvayhtiöitä luvanvaraisiksi."

15 artiklaa koskevasta ehdotuksesta voi saada sellaisen kuvan, ettei mitään rajoituksia sallita. On tärkeää mainita Euroopan ihmisoikeussopimuksessa määrättyt rajoitukset tässä eikä horisontaalisessa artiklassa (ks. 12 artiklaa koskevat huomautukset).

Ehdotus tarkistukseksi 15 artiklaan:

Esittäjä: Dr Peter Michael MOMBAUR, Euroopan parlamentin jäsen

Ehdotettu teksti:

Ehdotus uudeksi otsikoksi:

Sanan- ja tiedonvapaus

1. Korvataan toisessa virkkeessä sanat "viranomaisten puuttumatta siihen" sanoilla "ilman sensuuria".
2. Täydennetään artiklaa kahdella virkkeellä seuraavasti:

Jokaisella on oikeus saada rajoittamatta tietoa julkisista lähteistä. Tiedonvälityksen vapaus on turvattu.

Perustelut:

Oikeus saada vapaasti tietoa on sananvapauden looginen vastine ja kansalaisten vaaleissa tekemien päätösten perusta.

Tiedon saamisen vapaus edellyttää luonnollisesti, että myös tiedonvälitystä suojellaan perussoikeutena, ei ainoastaan lehdistössä, radiossa ja elokuvissa, vaan kaikissa muissakin nykyisissä tai tulevaisuudessa mahdollisissa teknisissä viestimissä. Näin ollen on viitattava yleisesti käsitteeseen "tiedonvälitys".

Ehdotus tarkistukseksi 15 artiklaan:

Esittäjä: Frits KORTHALS ALTES

Ehdotettu teksti:

Lisätään seuraava uusi 2 kohta:

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettua oikeutta voidaan rajoittaa vain Euroopan ihmisoikeussopimuksen 10 artiklan 2 kohdassa vahvistettujen ehtojen mukaisesti.

Perustelut:

Ehdotetun rajoituksia koskevan järjestelmän suhteen tässä artiklassa olisi oltava erillinen kohta, jossa viitataan Euroopan ihmisoikeussopimuksen 10 artiklan 2 kohtaan.

Ehdotus tarkistukseksi 15 artiklaan:

Esittäjä: Lordi GOLDSMITH QC

Ehdotettu teksti:

Muutetaan teksti kaksiosaiseksi seuraavasti:

A osa "Oikeuksien tunnustaminen"

Lisätään nykyiseen tekstiin: "Tähän oikeuteen voidaan liittää muodollisuuksia, rajoituksia, ehtoja tai seuraamuksia vain rajoitetuissa erityistapauksissa."

B osa "Oikeuksien määrittäminen"

"15 artiklassa tarkoitettu oikeus on Euroopan ihmisoikeussopimuksen 10 artiklassa taattu oikeus".

Perustelut:

Ehdottamani tarkistus varmistaisi sen, että 15 artikla ymmärretään Euroopan ihmisoikeussopimuksen kyseisen oikeuden ja siihen liittyvän oikeuskäytännön mukaisessa merkityksessä. Ehdotan myös viittausta A osan rajoituksiin suurelta osin samoista syistä, jotka esitin 14 artiklan kohdalla. Molemmissa tapauksissa on mielestäni tärkeätä ottaa huomioon se, että oikeutta koskevilla rajoituksilla on erilainen sanamuoto Euroopan ihmisoikeussopimuksessa. Tätä ei voida saavuttaa puheenjohtajiston ehdottamalla yhdellä horisontaalisella artiklalla.

Ehdotus tarkistukseksi 15 artiklaan:

Esittäjä: Jean-Maurice DEHOUSSE, Euroopan parlamentin jäsen, valmistelukunnan varajäsen

Ehdotettu teksti:

1. Nykyistä tekstiä täydennetään lisäämällä sanojen "viranomaisten puuttumatta siihen" jälkeen seuraavat sanat:

...muussa tarkoituksessa kuin demokratian, perusoikeuksien ja nuorison suojelemisen varmistamiseksi.

2. Edellä tarkistettu teksti muutetaan 1 kohdaksi ja lisätään seuraavat kohdat:

- 2 kohta: Sananvapauteen sisältyy oikeus ilmaista itseään omalla kielellään.
- 3 kohta: Jos yhteiskunnalliset tehokkuusvaatimukset edellyttävät yhden tai useamman kielen valitsemista hallintokieleksi, tästä valinnasta on säädettävä lailla.
- 4 kohta: Sellaiset alueelliset kielet, joilla ei ole hallintokielen ominaisuutta, ovat myös osa kulttuurin peruspiirteitä ja Euroopan kulttuuriperinnön rikkautta.
- 5 kohta: Näin ollen kaikkia alueellisia kieliä, siinä merkityksessä kuin alueelliset kielet määritellään alueellisia kieliä tai vähemmistökieliä koskevassa eurooppalaisessa peruskirjassa, on kunnioitettava, suojeltava ja tuettava. Tämän periaatteen soveltamisen yksityiskohtaisista säännöistä säädetään lailla siten, että tehokkuusvaatimukset eivät loukkaa perusoikeuksia ja -vapauksia.

3. Lisätään seuraava 15 a artikla

Lehdistö, radio ja televisio osallistuvat sananvapauteen. Tässä vapaudessa on kuitenkin otettava huomioon nuorison suojelun välttämättömyys sekä väkivallan ihannoinnin ja kaikenlaisen ihmisarvoa loukkaavan mielipiteen ilmauksen yleinen kielto. Muita rajoituksia voidaan tehdä vain lailla säätämällä.

Perustelut:

1 kohdan osalta: Viittaus yleiseen rajoituslausekkeeseen ei riitä alalla, joka on näin arkaluonteinen ja räjähdysaltis.

2 kohdan osalta: Nykyisessä unionissa on tässä suhteessa riittävän vakavia ongelmia, mutta on yleisesti tunnettua, että suurimmassa osassa ehdokasvaltioita on olemassa vielä vakavampia ongelmia ja niitä ilmenee enemmän. Näin ollen peruskirjassa ei voida jättää huomiotta tätä ongelmaa siihen liittyvän periaatteen eikä sen soveltamisen osalta.

3 kohdan osalta: Lehdistön olennainen asema demokraattisessa yhteiskunnassa ja television kasvava yhteiskunnallinen vaikutus edellyttävät samanaikaisesti perusvapauden tunnustamista ja sitä koskevien rajoitusten täsmentämistä.

16 artiklaa koskevat ehdotukset

Ehdotus tarkistukseksi 16 artiklaan

Esittäjä: R. VAN DAM (Euroopan parlamentin jäsen)

Ehdotettu teksti:

Poistetaan 16 artikla.

Perustelut:

Artikla ei liity unionin toimielinten tai elinten toimivaltuuksiin.

Lisäksi koulujen perustaminen ja rahoittaminen liittyy läheisesti kansalliseen identiteettiin.

16 artikla. Oikeus koulutukseen

Esittäjä: Daniel TARSCHYS

Ehdotus:

Poistetaan koko artikla tai mukautetaan se Euroopan ihmisoikeussopimuksen ensimmäisen pöytäkirjan 2 artiklaan.

Perustelut:

Koska vain jäsenvaltiot voivat varmistaa oikeuden koulutukseen, kannattaisin ensisijaisesti tämän artiklaehdotuksen poistamista.

Jos teksti kuitenkin hyväksytään tarkistetussa muodossa, minulla on seuraavat ehdotukset:

Ehdotuksen 1 kohdassa ensimmäisen ja toisen virkkeen välinen yhteys on heikko. Ammatillinen koulutus ja jatko- ja täydennyskoulutus eivät ole pakollisia.

Ehdotuksen 2 kohta: Ruotsin lainsäädännössä ei rajoiteta oppilaitosten perustamista, mutta jos koulu hakee rahoitustukea tai oikeutta myöntää tutkintoja tai todistuksia, sovelletaan tiettyjä ehtoja. Samanlaisia sääntöjä sovelletaan luultavasti muissakin jäsenvaltioissa. Tämä ehdotus voidaan tulkita väärin siten, että se merkitsisi muutosta tässä suhteessa.

Lopuksi 3 kohdan osalta ehdottaisin, että tekstiä lähennettäisiin Euroopan ihmisoikeussopimuksen ensimmäisen lisäpöytäkirjan 2 artiklaan, jonka useimmat EU:n jäsenvaltiot ovat ratifioineet varaumista/lausumista huolimatta. Pitäisi myös kiinnittää huomiota nuorten oikeuteen vaikuttaa omaan koulutukseensa.

Ehdotus tarkistukseksi 16 artiklaan – Oikeus koulutukseen:

Esittäjä: Georges BERTHU, Euroopan parlamentin jäsen

Ehdotettu teksti:

Poistetaan tämä artikla.

Perustelut:

Tämä määräys loukkaa nykyistä toimivallan jakoa unionin ja jäsenvaltioiden välillä. Itse asiassa EY:n perustamissopimuksen 149 artiklan mukaan "Yhteisö ... pitäen täysin arvossa jäsenvaltioiden vastuuta opetuksen sisällöstä ja koulutusjärjestelmän järjestämisestä".

Ehdotus tarkistukseksi 16 artiklaan:

Esittäjä: Andrew DUFF, Euroopan parlamentin jäsen

Ehdotettu teksti:

16 artikla. Oikeus koulutukseen ja ammatilliseen koulutukseen

- 1. Jokaisella on oikeus koulutukseen ja oikeus päästä ammatilliseen koulutukseen sekä jatko- ja täydennyskoulutukseen. Tähän oikeuteen kuuluu mahdollisuus saada maksutta oppivelvollisuuteen perustuvaa opetusta.**
- 2. Oppilaitosten itsenäisyyttä (poistettu yksi sana) on kunnioitettava (poistettu kaksi sanaa).**
- 3. Vanhempien oikeutta varmistaa lapselleen heidän omien uskonnollisten ja aatteellisten vakaumustensa mukainen (kaksi sanaa poistettu) opetus on kunnioitettava.**

Perustelut:

Tämä artikla on saanut vaikutteita sekä jäsenvaltioille yhteisistä valtiosääntöperinteistä että Euroopan ihmisoikeussopimuksen ensimmäisen lisäpöytäkirjan 2 artiklasta, joka kuuluu seuraavasti:

"Keneltäkään ei saa kieltää oikeutta koulutukseen. Hoitaessaan kasvatuksen ja opetuksen alalla omaksumiaan tehtäviä valtion tulee kunnioittaa vanhempien oikeutta varmistaa lapsilleen heidän omien uskonnollisten ja aatteellisten vakaumustensa mukainen kasvatus ja opetus."

On katsottu tarpeelliseksi lisätä periaate oppivelvollisuuteen perustuvan opetuksen maksuttomuudesta. Nykyinen sanamuoto tarkoittaa ainoastaan, että oppivelvollisuuteen perustuvan

opetuksen osalta jokaisella lapsella on mahdollisuus päästä oppilaitokseen, jossa opetus on maksutonta. Se ei tarkoita sitä, että kaikkien kyseistä opetusta antavien oppilaitosten, muun muassa yksityisten oppilaitosten, olisi oltava maksuttomia. (16 sanaa poistettu).

Euroopan unionin toimivaltuudet koulutuspolitiikan osalta on vahvistettu Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 149 artiklassa ja ammatillisen koulutuksen osalta 150 artiklassa. Unionin on kunnioitettava oppivelvollisuuteen perustuvan opetuksen maksuttomuuden käytäntöä (7 sanaa poistettu).

Akateemisen vapauden periaatetta ei ole otettu mukaan perusoikeuskirjaan, mutta se on korkeakouluorganisaation perusperiaate ja turvaa monimuotoisuuden tällä alalla. Peruskirja ei loukkaa mitenkään tätä periaatetta.

Ehdotus tarkistukseksi 16 artiklaan, Oikeus koulutukseen:

Esittäjä: Tri Ingo FRIEDRICH

Ehdotettu teksti:

1. Keneltäkään ei saa kieltää oikeutta koulutukseen. (Tekstiä lyhennetään.) Tähän oikeuteen kuuluu mahdollisuus saada maksutta oppivelvollisuuteen perustuvaa opetusta.
2. (uusi) Valtion tarjoamiin koulutusmahdollisuuksiin on turvattava yhdenvertainen pääsy.
3. Vanhempien oikeutta varmistaa lapselleen heidän omien uskonnollisten ja aatteellisten vakaumustensa mukainen kasvatus ja opetus on kunnioitettava.

Perustelut:

1 kohdasta:

Muotoilu vastaa Euroopan ihmisoikeussopimuksen lisäpöytäkirjan 2 artiklan ensimmäistä virkettä. Unionilla ei ole toimivaltaa eikä talousarvion määrärahoja, jotta se voisi turvata subjektiivisen oikeuden koulutukseen tai oikeuden päästä ammatilliseen tai jatkokoulutukseen. Tällaisten valtioille asetettavien tavoitteiden kirjaaminen peruskirjaan ei ole tässä paikallaan, ja sitä paitsi ne kuuluisivat loogisesti ajatellen sosiaalisten oikeuksien piiriin.

2 kohdasta:

Peruskirjan 15 artiklan 3 kohta (opetuksen vapaus) kattaa nyttemmin aiemman 2 kohdan.

Uudelleenmuotoiltu 2 kohta selkiyttää sen, että kaikille voidaan turvata yhtäläiset mahdollisuudet päästä valtion tarjoamaan koulutukseen, mutta ei sen sijaan laajempaa subjektiivista oikeutta.

Ehdotus tarkistukseksi 16 artiklaan:

Esittäjä: Pervenche BERÈS

Ehdotettu teksti:

Otsikko: Oikeus koulutukseen

1. Jokaisella on oikeus koulutukseen ja oikeus päästä ammatilliseen koulutukseen sekä jatko- ja täydennyskoulutukseen. Tähän oikeuteen kuuluu mahdollisuus saada maksutta oppivelvollisuuteen perustuvaa opetusta.
2. Oppilaitosten perustaminen on vapaata.
3. Vanhempien oikeutta varmistaa lapselleen heidän omien uskonnollisten ja aatteellisten vakaumustensa mukainen kasvatus ja opetus on kunnioitettava edellyttäen, että nämä vakaumukset eivät ole haitallisia lapsen kehitykselle ja sosiaalistumiselle.
4. Julkisissa oppilaitoksissa tapahtuvan opetuksen on oltava uskonnollisista vakaumuksista vapaata.

Perustelut:

Ranskankielisessä tekstissä sana "l'éducation" on korvattava sanalla "l'instruction", jotta vahvistetaan oikeus/velvoite, joka edellyttää valtiolta positiivista toimintaa. (Tämä otsikkoon ja artiklan 1 kohtaan ehdotettu tarkistus ei koske suomenkielistä toisintoa).

Ehdotus tarkistukseksi 16 artiklaan:

Esittäjä: Win GRIFFITHS, parlamentin jäsen

Ehdotettu teksti :

Keneltäkään ei saa kieltää oikeutta koulutukseen. Hoitaessaan kasvatuksen ja opetuksen alalla omaksumiaan tehtäviä valtion tulee kunnioittaa vanhempien oikeutta varmistaa lapselleen heidän omien uskonnollisten ja aatteellisten vakaumustensa mukainen kasvatus ja opetus.

Perustelut:

Kannatan Euroopan ihmisoikeussopimuksen lisäpöytäkirjan 2 artiklan mukaista lyhyttä sanamuotoa.

Ehdotus tarkistukseksi 16 artiklaan, Oikeus koulutukseen:

Esittäjä: Jürgen GNAUCK, Thüringenin osavaltion liittovaltio- ja eurooppaministeri

Ehdotettu teksti:

"16 artikla. Oikeus koulutukseen

1. Jokaisella on oikeus päästä olemassa oleviin oppilaitoksiin. Tähän oikeuteen kuuluu mahdollisuus saada maksutta oppivelvollisuuteen kuuluvaa opetusta.
2. Vanhempien oikeutta varmistaa lapselleen heidän omien uskonnollisten ja aatteellisten vakaumustensa mukainen kasvatus ja opetus on kunnioitettava."

Perustelut:

Uudelleenmuotoiltu 16 artiklan 1 kohta selkiyttää sitä, että jäsenvaltioiden on turvattava yhtäläinen ja oikeudenmukainen pääsy koulutuslaitoksiin vain olemassa olevan kapasiteetin puitteissa. Velvoite hankkia uutta, tätä pitemmälle menevää kapasiteettia on joka tapauksessa pois suljettu.

Artiklan 2 kohtaa vastaan on olemassa niin huomattavia epäilyksiä, että se on poistettava. Nykymuodossaan määräys ottaisi oppilaitosten perustamisen pois valtioiden määräysvallasta. Tämä ei voi päteä esimerkiksi yksityisten korkeakoulujen perustamiseen, sillä ne edellyttävä jatkossakin valtion lupaa, jotta voidaan taata tarjotun opetuksen ja myönnettävien akateemisten oppiarvojen vähimmäistaso.

Näin aiemmasta 3 kohdasta tulee 2 kohta. Painotetaan sitä, että vanhempien oikeuksien väärinkäyttö on estettävä.

Ehdotus tarkistukseksi 16 artiklaan: Oikeus koulutukseen

Esittäjä: Jean-Luc DEHAENE, Belgian hallituksen edustaja

Ehdotettu teksti:

1. Jokaisella on oikeus koulutukseen ja oikeus päästä ammatilliseen koulutukseen sekä jatko- ja täydennyskoulutukseen. Tähän oikeuteen kuuluu mahdollisuus saada maksutta oppivelvollisuuteen perustuvaa opetusta.
2. Vanhempien oikeutta varmistaa lapselleen heidän omien uskonnollisten ja aatteellisten vakaumustensa mukainen kasvatus ja opetus on kunnioitettava.

Perustelut:

Jotta peruskirjan teksti pidettäisiin mahdollisimman tarkasti Euroopan ihmisoikeussopimuksen ensimmäisen lisäpöytäkirjan 2 artiklan tekstin mukaisena, olisi poistettava asiakirjan 4284/00 CONVENT 28 2 kohta [*"2. Oppilaitosten perustaminen on vapaata."*]

Ehdotus tarkistukseksi 16 artiklaan:

Esittäjä: François LONCLE

Ehdotettu teksti:

16 artikla:

Tämän artiklan 1 kohdan sanamuoto olisi seuraava:

Jokaisella on oikeus koulutukseen. Tähän oikeuteen kuuluu mahdollisuus saada maksutta oppivelvollisuuteen perustuvaa opetusta.

Perustelut:

Ammatillista koulutusta koskeva viittaus sopii paremmin taloudellisten ja sosiaalisten oikeuksien yhteyteen.

II Ehdotettu teksti:

Poistetaan tämän artiklan 2 kohta.

Perustelut:

Selvyyden vuoksi olisi parempi, että tässä artiklassa keskityttäisiin lasten koulutusta koskevaan oikeuteen ilman, että oppilaitosten perustamista koskevat kysymykset vaikuttavat tähän oikeuteen. Sitä paitsi oppilaitosten perustaminen ei ole ehdoton vapaus.

Ehdotus tarkistukseksi 16 artiklaan:

Esittäjä: Frits KORTHALS ALTES, Alankomaiden hallituksen edustaja

Ehdotettu teksti:

1. Jokaisella lapsella on kansallisessa lainsäädännössä säädettyjen ikärajojen mukaisesti oikeus oppivelvollisuuteen perustuvaan maksuttomaan perusopetukseen.
2. Oppilaitoksen saa vapaasti valita.
3. Vanhempien tai laillisten holhoojien oikeutta varmistaa lapselleen heidän omien uskonnollisten ja aatteellisten vakaumustensa mukainen opetus on kunnioitettava.

Perustelut:

Ehdotettu muotoilu vastaa paremmin eri jäsenvaltioiden koulutusjärjestelmiä. Oppivelvollisuusiän jälkeen ei kenellä tahansa enää ole oikeutta opetukseen ottaen huomioon laittomasti maassa oleskelevia henkilöitä koskevat mahdolliset rajoitukset. Edellä olevan 2 kohdan osalta huomautetaan, että kyseiseen valinnan vapauteen ei sisälly oikeutta tulla hyväksytyksi oppilaitokseen.

Ehdotus tarkistukseksi 16 artiklaan

Esittäjä: Lordi GOLDSMITH QC

Ehdotettu teksti:

Korvataan seuraava kaksiosainen teksti:

A osa "Oikeuksien tunnustaminen"

"Keneltäkään ei saa kieltää oikeutta koulutukseen."

B osa "Oikeuksien määrittäminen"

"16 artiklassa tarkoitettu oikeus taataan Euroopan ihmisoikeussopimuksen ensimmäisen lisäpöytäkirjan 2 artiklassa ottaen huomioon siihen tehdyt varaumat".

Perustelut:

Puheenjohtajiston ehdotuksessa on säädöksiä, joita ei löydy Euroopan ihmisoikeussopimuksen kyseisen oikeuden yhteydestä. Mielestäni nämä lisäykset ovat tarpeettomia, ja saamieni tietojen mukaan niillä voisi olla hyvin merkittäviä taloudellisia ja muita vaikutuksia EU:n toimielimille ja jäsenvaltioille.

Yhdistynyt kuningaskunta pitää voimassa Euroopan ihmisoikeussopimuksen mukaista oikeutta koskevan varaumansa: "Yhdistynyt kuningaskunta hyväksyy Euroopan ihmisoikeussopimuksen 2 artiklan toisessa virkkeessä vahvistetun periaatteen vain siltä osin kuin se sopii yhteen tehokkaan opetuksen ja koulutuksen tarjoamisen ja kohtuuttomien julkisten menojen välttämisen kanssa." Muilla jäsenvaltioilla on samanlaisia varaumia.

Ehdotuksessani varmistetaan se, että 16 artikla ymmärretään Euroopan ihmisoikeussopimuksen ensimmäisen pöytäkirjan 2 artiklan, siihen liittyvän oikeuskäytännön ja kansallisten varaumien mukaisessa merkityksessä. Varaumissa ilmenevät toissijaisuuden ja kansallisen monimuotoisuuden periaatteet, jotka vaikuttavat hyvin asiaankuuluvilta tällä alalla. Ehdotuksessani varmistetaan myös, että vanhempien oikeudet otetaan huomioon.

Yhteisön toimivalta ammatillisen koulutuksen alalla on rajoitettu jäsenvaltioiden toiminnan tukemiseen ja täydentämiseen (EY:n perustamissopimuksen 140 ja 150 artikla).

Ehdotus tarkistukseksi 16 artiklaan:

Esittäjä: Heinrich NEISSER

Ehdotettu teksti (koskee vain perusteluja):

16 artikla. Oikeus koulutukseen

1. Jokaisella on oikeus koulutukseen ... [säilyy muuttumattomana]

Perustelut:

Tämä artikla on saanut vaikutteita [...]

On katsottu tarpeelliseksi [...]

Maksuttomuus koskee ainoastaan osallistumista opetukseen, sen sijaan muita suoritteita (koulukirjat, majoitus jne.) voidaan tarjota maksullisina. Lisäksi tämä artikla ei periaatteessa tarkoita oikeutta kouluavustuksen tai stipendin saamiseen. Akateemisen vapauden periaatetta [...]

Perustelut:

Lisäämällä nämä kaksi virkettä 16 artiklan perusteluihin voidaan selventää, että kaikkien perusopetukseen liittyvien suoritteiden ei tarvitse olla maksuttomia, vaan että ainoastaan itse opetusta tarjotaan maksutta.

Ehdotus tarkistukseksi 16 artiklaan

Esittäjä: Ben FAYOT

Ehdotettu teksti:

1. Jokaisella on oikeus koulutukseen sekä ammattilliseen peruskoulutukseen ja jatko- ja täydennyskoulutukseen. Tähän oikeuteen kuuluu mahdollisuus saada maksutta oppivelvollisuuteen perustuvaa opetusta.
2. (Poistetaan.)
3. Vanhempien oikeutta varmistaa lapselleen omien aatteellisten vakaumustensa ja maan lakien mukainen kasvatus on kunnioitettava.

Perustelut:

1 kohdasta: Ensimmäinen tarkistus koskee tekstin sanamuotoa (poistetaan sana “päästä” ja lisätään ammatilliseen koulutukseen etuliite “perus-“).

2 kohdasta: Luxemburgin perustuslaissa ei säädetä opetuksen vapaudesta. Ehdotettu teksti on siis perustuslakiperinteidemme vastainen eikä hyväksyttävissä.

3 kohdasta: Olisi hyvä täsmentää, että on kyse lasten kasvatuksesta yleensä eikä opetuksesta, joten poistetaan sanat “ja opetusta”.

Tätä oikeutta on kunnioitettava, mutta on tärkeää huomata kansallisten lakien merkitys lasten oikeuksien suojelemiseksi.

Ehdotus tarkistukseksi 16 artiklaan:

Esittäjä: Jean-Maurice DEHOUSSE, Euroopan parlamentin jäsen, valmistelukunnan varajäsen

Ehdotettu teksti:

Korvataan teksti seuraavasti:

1. Jokaisella on oikeus päästä yhdenvertaisesti ja maksutta oppivelvollisuuskouluun, minkä vuoksi yhteiskunnan on varmistettava, että on olemassa riittävä määrä kouluja.
2. Vanhempien ja lasten oikeutta vapaasti valita koulut on kunnioitettava.
3. Tämän vuoksi oppilaitosten perustaminen on vapaata.
4. Vanhempien oikeutta varmistaa lapselleen heidän omien uskonnollisten ja aatteellisten vakaumustensa mukainen kasvatus ja opetus sovelletaan suvaitsevuuden periaatetta ja demokratian periaatetta noudattaen, mihin kuuluu myös se, että viranomaiset määrittelevät sellaisiin hyväksytyihin tutkintotodistuksiin johtavat ohjelmat, joilla voidaan päästä vastaavuuteen koko unionissa.
5. Yhtäältä unionin olemassaolo ja tehtävä sekä toisaalta jokaisen lapsen etu ovat yhteneväiset siten, että tarvitaan järjestelmällistä ja asteittain etenevää kolmen kielen opetusta, joka on aloitettava mahdollisimman varhain.

Perustelut:

1 osasta: Vaikka asia jäisi pelkäksi aikomukseksi, vapaa pääsy opetukseen ja etenkin maksuttomuuden vaatimus edellyttävät, että joku vastaa tästä aiheutuvista kustannuksista.

2 kohdasta: Aikana, jolloin ilmenee voimakasta painostusta sen puolesta, että palattaisiin tyttöjen ja poikien erilliseen opetukseen tai että jokaiselle ajatussuuntaukselle taattaisiin sen uskon kunnioittaminen jopa siinä määrin, että asetetaan kyseenalaiseksi lasten oikeus terveyteen, on välttämätöntä erottaa oppilaitoksen valinnan vapaus tarpeellisesta perusopetusohjelmien noudattamisesta.

4 kohdasta: Tutkintotodistusten vastaavuudelle asetetut vaatimukset lisäävät tarvetta taata tutkintotodistusten laatu.

5 kohdan osalta: Siinä missä kielten erilaisuutta on pidettävä yhtenä eurooppalaisen

kulttuuriperinnön keskeisenä osana, mukaan luettuna alueelliset kielet, tämä Euroopan monikulttuurinen todellisuus edellyttää myös lähentämistoimia.

"Jos tunnemme toisemme, ymmärrämme toisiamme; siitä riippuu maailmanrauha," Benjamin FRANKLIN kirjoitti hieman yli kaksisataa vuotta sitten.

Ajatus on edelleen hyvin ajankohtainen ja sen soveltamiseen tarjoaa tämän päivän Eurooppa erityisen otollisen maaperän.

Ehdotus tarkistukseksi 16 artiklaan

Esittäjä: Simone BEISSEL

Ehdotettu teksti:

Oppilaitoksen perustamiseksi on saatava sen jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen lupa, jonka alueelle oppilaitos perustetaan.

Perustelut:

Näin estetään sellaisten oppilaitosten perustaminen, joita johtavat tai hallinnoivat nuorten moraaliselle ja henkiselle tasapainolle vaaralliset lahkot tai muut vastaavat yhdistykset.

16 artiklan 1 ja 1 a kohtaa koskevat ehdotukset

Ehdotus tarkistukseksi 16 artiklan 1 ja 2 kohtaan

Esittäjä: Alvaro Rodríguez BEREJO, Espanjan pääministerin henkilökohtainen edustaja

Ehdotettu teksti:

1. Kaikilla on oikeus koulutukseen. Tähän oikeuteen kuuluu mahdollisuus saada maksutta oppivelvollisuuteen perustuvaa opetusta.

Perustelut:

Tämä määräys on muotoiltava myönteisesti kuten ranskankielinen versio (huomautus koskee espanjankielistä toisintoa). Lisäksi viittaus "ammatilliseen koulutukseen sekä jatko- ja täydennyskoulutukseen" on poistettava, koska siinä on kyse sosiaalisesta oikeudesta, joka ei ole sama asia kuin oikeus koulutukseen. Koulutusta koskevaan oikeuteen ja mahdollisuuteen saada oppivelvollisuuteen perustuvaa opetusta sisältyy sitä paitsi oikeus sääntömääräiseen ammatilliseen koulutukseen eli koulutukseen, joka on koulutusjärjestelmän osa ja vaihtoehto ylioppilastutkinnolle. Katsomme tarpeelliseksi vahvistaa, että on noudatettava demokratian periaatteita ja kunkin jäsenvaltion lakeja käytettäessä oikeutta perustaa oppilaitoksia.

Ehdotus tarkistukseksi 16 artiklaan:

Esittäjä: Guy BRAIBANT, Ranskan tasavallan presidentin ja pääministerin edustaja

Ehdotettu teksti:

Lisätään 1 kohdan loppuun: "*joiden puolueettomuus taataan.*"

Perustelut:

On olennaisen tärkeää, että oppilaitosten perustamisen vapauden vastapainoksi vahvistetaan, että oppivelvollisuuteen perustuvan opetuksen on oltava puolueetonta.

AMD 314

Ks. tarkistus 315 s. 397.

Ehdotus tarkistukseksi 16 artiklan 1 kohtaan

Esittäjä: Ieke VAN DEN BURG

Ehdotettu teksti:

Koskee vain hollanninkielistä toisintoa.

Perustelut:

[Kääntäjän huomautus: Ehdotuksen tekijä katsoo, että ranskankielinen ilmaisu "formation professionnelle et continue" voidaan paremmin ilmaista hollanniksi korvaamalla nykyisen tekstin loppuosa ilmaisulla "beroepsonderwijs gedurende het hele beroepsleven" ("ammatilliseen koulutukseen koko työelämän ajan").]

Ehdotus tarkistukseksi 16 artiklaan:

Esittäjät: RODOTA', MANZELLA, PACIOTTI

Ehdotettu teksti:

Lisätään 1 kohdan jälkeen seuraava kohta:

"1 a kohta: Koulutuksella ei ainoastaan pyritä levittämään tietämystä vaan myös edistämään kulttuurien välistä ymmärtämystä."

Perustelut:

Tarkistuksen ensimmäinen osa perustuu eri kulttuurien välisen rinnakkaiselon ja vastavuoroisen ymmärtämyksen olennaiseen vaatimukseen unionissa.

Toisessa osassa pyritään ottamaan huomioon alaikäisten oikeudet.

16 artiklan 2 kohtaa koskevat ehdotukset

Ehdotus tarkistukseksi 16 artiklan 1 ja 2 kohtaan

Esittäjä: Alvaro Rodríguez BEREJO, Espanjan pääministerin henkilökohtainen edustaja

Ehdotettu teksti:

2. Oppilaitosten perustaminen on vapaata. Niitä perustettaessa on noudatettava demokratian periaatteita ja kansallista oikeutta.

Perustelut:

Tämä määräys on muotoiltava myönteisesti kuten ranskankielinen versio (*huomautus koskee espanjankielistä toisintoa*). Lisäksi viittaus "ammatilliseen koulutukseen sekä jatko- ja täydennyskoulutukseen" on poistettava, koska siinä on kyse sosiaalisesta oikeudesta, joka ei ole sama asia kuin oikeus koulutukseen. Koulutusta koskevaan oikeuteen ja mahdollisuuteen saada oppivelvollisuuteen perustuvaa opetusta sisältyy sitä paitsi oikeus sääntömääräiseen ammatilliseen koulutukseen eli koulutukseen, joka on koulutusjärjestelmän osa ja vaihtoehto ylioppilastutkinnolle. Katsomme tarpeelliseksi vahvistaa, että on noudatettava demokratian periaatteita ja kunkin jäsenvaltion lakeja käytettäessä oikeutta perustaa oppilaitoksia.

Ehdotus tarkistukseksi 16 artiklaan:

Esittäjä: Guy BRAIBANT, Ranskan tasavallan presidentin ja pääministerin edustaja

Ehdotettu teksti:

Lisätään 2 kohdan loppuun: "asianmukaisen lainsäädännön puitteissa".

Perustelut:

On olennaisen tärkeää, että oppilaitosten perustamisen vapauden vastapainoksi vahvistetaan, että oppivelvollisuuteen perustuvan opetuksen on oltava puolueetonta.

Artiklan 2 kohdassa olisi toissijaisuusperiaatteen nojalla oltava viittaus asianmukaiseen lainsäädäntöön.

Ehdotus tarkistukseksi 16 artiklaan:

Esittäjä: Erling Olsen

Ehdotettu teksti: Poistetaan 2 kohta.

Perustelut:

2 kohta ei ole riittävän täsmällinen ollakseen oikeus. Lisäksi 2 kohta voi aiheuttaa väärinkäsityksen 3 kohdan soveltamisalan osalta.

Ehdotus tarkistukseksi 16 artiklaan

Esittäjät: E. M. H. HIRSCH BALLIN ja M. PATIJN (myös G. J. W. Van OVENIN puolesta)

Ehdotettu teksti:

Korvataan 2 kohta seuraavasti: Vapaus perustaa oppilaitoksia on turvattu.

Perustelut:

Ilmaus "vapaata" on liian epämääräinen. Ehdotettu sanamuoto tekee selväksi, että kyse on viranomaisten velvollisuudesta.

Ehdotus tarkistukseksi 16 artiklan 2 kohtaan

Esittäjä: Gabriel CISNEROS LABORDA

Ehdotettu teksti:

Tunnustetaan oikeus oppilaitosten perustamiseen ja akateemiseen vapauteen.

Perustelut:

Akateeminen vapaus on olennainen osa koulutuksen vapautta.

16 artiklan 3 kohtaa koskevat ehdotukset

Ehdotus tarkistukseksi 16 artiklaan:

Esittäjät: RODOTA', MANZELLA, PACIOTTI

Ehdotettu teksti:

Korvataan 3 kohta seuraavasti:

"3. Vanhemmilla on oikeus kasvattaa ja ohjata lapsiaan omien vakaumustensa mukaisesti ja alaikäisten persoonallisuutta kunnioittaen."

Perustelut:

Tarkistuksen ensimmäinen osa perustuu eri kulttuurien välisen rinnakkaiselon ja vastavuoroisen ymmärtämyksen olennaiseen vaatimukseen unionissa.

Toisessa osassa pyritään ottamaan huomioon alaikäisten oikeudet.

Ehdotus tarkistukseksi 16 artiklaan:

Esittäjät: Gunnar Jansson, Tuija Brax ja Paavo Nikula

Ehdotettu teksti:

16 artikla. Oikeus koulutukseen

3. Vanhempien oikeutta varmistaa lapselleen heidän omien uskonnollisten ja aatteellisten vakaumustensa mukainen kasvatusta on kunnioitettava. *Lapsen näkemykset on otettava huomioon lapsen iän ja kehitystason mukaisesti*

Perustelut:

Vanhempien oikeus päättää lastensa kasvatuksesta ja koulutuksesta ei ole absoluuttinen, vaan siihen sisältyy vanhempien velvollisuus ottaa lapsen oma näkemys huomioon häntä koskevassa päätöksenteossa lapsen henkistä kehitystasoa vastaavasti. Ehdotetussa muodossaan 16 artikla vastaa paremmin perusoikeuskirjan lapsen oikeuksia koskevaa 23 artiklaa, samoin kuin lapsen oikeuksien yleissopimuksen 12 ja 14 artiklaa.

17 artiklaa koskevat ehdotukset

Ehdotus tarkistukseksi 17 artiklaan

Esittäjä: Georges BERTHU, Euroopan parlamentin jäsen

Ehdotettu teksti:

Jokaisella on oikeus rauhanomaiseen kokoontumisvapauteen ja yhdistymisvapauteen (poistetaan loppuosa).

Perustelut:

Poliittisten puolueiden nimenomainen mainitseminen peruskirjassa, jota on tarkoitus soveltaa Euroopan unionin toimielimiin, voitaisiin tulkita eurooppalaisten poliittisten puolueiden tunnustamiseksi. Tämä merkitsisi perussopimusten muuttamista, joka ei kuulu Kölnin Eurooppa-neuvoston antamaan toimeksiantoon.

Ehdotus tarkistukseksi 17 artiklaan

Esittäjä: Andrew DUFF, Euroopan parlamentin jäsen

Ehdotettu teksti:

17 artikla. Kokoontumis- ja yhdistymisvapaus

Jokaisella on oikeus rauhanomaiseen kokoontumis- (poistetaan 1 sana) ja yhdistymisvapauteen, mukaan lukien oikeus perustaa (poistetaan 2 sanaa) ammattiyhdistyksiä, ammattiala- tai vapaaehtoisjärjestöjä (poistetaan 1 sana) ja poliittisia puolueita sekä liittyä niihin.

Perustelut

Tämä artikla perustuu Euroopan ihmisoikeussopimuksen 11 artiklaan:

- "1. Jokaisella on oikeus rauhanomaiseen kokoontumis- ja yhdistymisvapauteen, mikä käsittää myös oikeuden perustaa ammattiyhdistyksiä ja liittyä niihin etujensa turvaamiseksi.*
- 2. Näiden oikeuksien käyttämiselle ei saa asettaa muita kuin sellaisia rajoituksia, joista on säädetty laissa ja jotka ovat välttämättömiä demokraattisessa yhteiskunnassa kansallisen tai yleisen turvallisuuden vuoksi, epäjärjestyksen tai rikollisuuden estämiseksi, terveyden tai moraalin suojaamiseksi, tai muiden henkilöiden oikeuksien ja vapauksien turvaamiseksi. Tämä artikla ei estä laillisten rajoitusten asettamista asevoimiin, poliisiin tai valtionhallintoon kuuluviin nähden heidän käyttäessään näitä oikeuksia."*

Kysymys rajoituksista ratkaistaan Euroopan ihmisoikeussopimusta koskevan horisontaalisen lausekkeen avulla.

Euroopan yhteisön perustamissopimuksen VIII osastossa siinä muodossa kuin se on muutettuna Amsterdamin sopimuksella tunnustetaan johdon ja työvoiman virallinen asema sosiaalipolitiikan harjoittamisessa, mukaan lukien työntekijöiden ja työnantajien edustaminen ja heidän etujensa kollektiivinen turvaaminen. Talous- ja sosiaalikomitea on lisäksi perustamisestaan vuodesta 1958 lähtien muodostettu talous- ja yhteiskuntaelämän eri alojen edustajista (257 artikla).

Ehdotus tarkistukseksi 17 artiklaan: KOKOONTUMIS- JA YHDISTYMISSVAPAAUS.

Esittäjä: JORDI SOLÉ TURA

Ehdotettu teksti:

Jokaisella on oikeus rauhanomaiseen kokoontumisvapauteen ja oikeus kansalaisten yhdistymiseen, poliittiseen yhdistymiseen ja ammatilliseen järjestäytymiseen.

Perustelut:

Tämä artikla on päällekkäinen 24 artiklan kanssa ja aiheuttaa sekaannusta. 24 artiklassa esimerkiksi sanotaan: ”Jokaisella kansalaisella on oikeus perustaa muiden kanssa unionin tason poliittisia puolueita...” Sitä vastoin 17 artiklassa tämä oikeus annetaan ”jokaiselle” (toda persona), minkä voidaan ymmärtää tarkoittavan ”jokaista millä tahansa alueella”, siis myös unionin ulkopuolella, ja myös muita kansalaisia ja maita kuin niitä, joista unioni koostuu. Ei myöskään ole järkevää, että yksi ja sama käsite eli poliittisten puolueiden perustaminen otetaan esille perusoikeuskirjan kahdessa artiklassa.

Ehdotus tarkistukseksi 17 artiklaan

Esittäjä: parlamentinjäsen Win Griffiths

Ehdotettu teksti:

Jokaisella on oikeus rauhanomaiseen kokoontumisvapauteen ja yhdistymisvapauteen, mukaan lukien oikeus perustaa muiden kanssa ammattiyhdistyksiä sekä liittyä niihin.

Perustelut:

Euroopan ihmisoikeussopimuksen 11 artiklan tekstiin ei ole tarpeellista lisätä poliittisia puolueita, koska poliittiset puolueet ovat yhdistymisvapautta koskevan oikeuden klassinen ilmaus ja 24 artiklassa käsitellään Euroopan unionissa järjestäytyneitä poliittisia puolueita.

Ehdotus tarkistukseksi 17 artiklaan:

Esittäjä: Pervenche BERÈS

Ehdotettu teksti:

Jokaisella on oikeus rauhanomaiseen kokoontumisvapauteen, kulttuuri-ilmaisun vapauteen ja yhdistymisvapauteen, mukaan lukien oikeus perustaa muiden kanssa ammattiyhdistyksiä tai poliittisia puolueita sekä liittyä niihin.

Perustelut:

Ehdotus tarkistukseksi 17 artiklaan: Kokoontumis- ja yhdistymisvapaus

Esittäjä: Ingo Friedrich

Ehdotettu teksti:

Jokaisella on oikeus rauhanomaiseen kokoontumisvapauteen ja yhdistymisvapauteen, mukaan lukien oikeus perustaa muiden kanssa ammattiyhdistyksiä (kolme sanaa poistettu) ja yhteenliittymiä sekä liittyä niihin.

Perustelut:

Poliittisia puolueita varten oma artikla – ks. 24 artikla

Työnantajat ja työntekijät on mainittu myös 34 artiklassa.

Ehdotus tarkistukseksi 17 artiklaan:

Esittäjä: Heinrich NEISSER

Ehdotettu teksti:

17 artikla. Kokoontumis- ja yhdistymisvapaus

Jokaisella on oikeus rauhanomaiseen kokoontumisvapauteen ja yhdistymisvapauteen, mukaan lukien oikeus perustaa muiden kanssa ammattiyhdistyksiä ~~{tai poliittisia puolueita}~~ sekä liittyä niihin.

Perustelut:

Oikeus perustaa poliittisia puolueita ja liittyä niihin on jo ehdotuksen 24 artiklassa, joka ei ollut käytettävissä, kun tätä artiklaa käsiteltiin. Viittausta poliittisiin puolueisiin ei näin ollen tarvita 17 artiklassa.

Ehdotus tarkistukseksi 17 ja 24 artiklaan

Esittäjä: Ben Fayot

Ehdotettu teksti:

Jokaisella on oikeus rauhanomaiseen kokoontumisvapauteen ja yhdistymisvapauteen, mukaan lukien oikeus perustaa muiden kanssa ammattiyhdistyksiä tai poliittisia puolueita sekä liittyä niihin sekä kansallisella että Euroopan unionin tasolla. Tällaisten poliittisten puolueiden on kunnioitettava tällä perusoikeuskirjalla taattuja oikeuksia ja vapauksia.

Perustelut:

On tarpeetonta erottaa kansallinen taso (17 artikla) Euroopan tasosta (24 artikla).

Käsittääkseni on myös liioiteltua erottaa Euroopan unionin tasolla toisistaan unionin kansalaiset (joilla olisi oikeus perustaa puolueita) ja unionissa pelkästään asuvat henkilöt (jotka voisivat liittyä niihin). Joka tapauksessa Euroopan parlamentin nykyiset poliittiset ryhmät eivät tunnusta yksilökohtaista jäsenyyttä vaan ainoastaan puolueiden. Ne ovat puolueiden puolueita.

Ehdotus tarkistukseksi 17 artiklaan

Esittäjä: R. van Dam (Euroopan parlamentin jäsen)

Ehdotettu teksti:

Lisätään uusi kohta:

2. Tälle oikeudelle voidaan asettaa enintään sellaisia rajoituksia, jotka ovat mahdollisia Euroopan ihmisoikeussopimuksen 11 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

Perustelut:

Teksti vastaa näin paremmin Euroopan ihmisoikeussopimuksen sanamuotoa.

Ehdotus tarkistukseksi 17 artiklaan: Kokoontumis- ja yhdistymisvapaus

Esittäjä: Charlotte Cederschiöld

Ehdotettu teksti:

Jokaisella on oikeus rauhanomaiseen kokoontumisvapauteen ja yhdistymisvapauteen, mukaan lukien oikeus **perustaa muiden kanssa** ammattiyhdistyksiä tai poliittisia puolueita, **liittyä niihin tai jäädä niiden ulkopuolelle.**

Perustelut:

Vaikka "vapaus" tarkoittaa vapautta luopua, on tämä negatiivinen vapaus väärinkäsitysten välttämiseksi nimenomaisesti kirjoitettava sanamuotoon.

Ehdotus tarkistukseksi 17 artiklaan:

Esittäjä: Alvaro Rodríguez Bereijo, Espanjan pääministerin henkilökohtainen edustaja

Ehdotettu teksti:

1. Jokaisella on oikeus rauhanomaiseen kokoontumiseen ja oikeus osallistua mielenosoituksiin ottaen kuitenkin huomioon yleisen järjestyksen ylläpitämiseksi sovellettavat rajoitukset.
2. Jokaisella on oikeus perustaa muiden kanssa yhdistyksiä tai ammattiyhdistyksiä ja liittyä niihin, paitsi jos nämä pyrkivät laittomiin tavoitteisiin tai käyttävät laittomia keinoja. Tätä oikeutta voidaan rajoittaa asevoimien jäsenten tai valtionhallinnon virkamiesten osalta.

Perustelut:

Oikeutta perustaa poliittisia puolueita Espanjassa ei voida Espanjan lainsäädännön mukaan laajentaa koskemaan henkilöitä, joilla ei ole Espanjan kansalaisuutta, koska näiltä puuttuu äänioikeus ja vaalikelpoisuus. Tämä määräys on ristiriidassa saman tekstin 24 artiklan kanssa, jolla tämä oikeus rajoitetaan unionin tasolla unionin jäsenvaltioiden "kansalaisiin".

Jos tätä oikeutta koskevat rajoitukset jätetään pois, on perusoikeuskirjaan otettava tästä erillinen määräys Euroopan ihmisoikeussopimuksen 11 artiklan mukaisesti.

Ehdotus tarkistukseksi 17 artiklaan: Yksityiselämän kunnioittaminen

Esittäjä: Jürgen Gnauck, Thüringenin osavaltion liittovaltio- ja eurooppaministeri

Ehdotettu teksti:

"17 artikla: Kokoontumis- ja yhdistymisvapaus

Jokaisella on oikeus rauhanomaiseen kokoontumisvapauteen ja yhdistymisvapauteen, mukaan lukien oikeus perustaa muiden kanssa ammattiyhdistyksiä sekä liittyä niihin. Yhdistysten on kunnioitettava tällä peruskirjalla turvattuja oikeuksia ja vapauksia."

Perustelut:

Nykyinen sanamuoto voi johtaa väärinkäsityksiin, koska sen mukaan on vapaus kokoontua rauhanomaisesti, mutta yhdistymisen osalta mainitaan ainoastaan vapaus eikä rauhanomaisuutta. Ei varmaankaan tarkoiteta sitä, että yhdistyminen voi olla "ei-rauhanomaista".

Lisäksi olisi kaikki poliittisia puolueita koskevat määräykset keskitettävä 24 artiklaan. On muutoin jätettävä koskemattomaksi puolueiden oikeus päättää itse uusien jäsenten ottamisesta. Ottamista koskeva oikeus torjutaan.

Lopuksi näyttää järkevältä ottaa myös tähän väärinkäyttöä koskeva lauseke.

Äärimmäisyysyhdistyksistä voi seurata samoja vaaroja kuin äärimmäisyyspuolueista.

Ehdotus tarkistukseksi 17 artiklaan

Esittäjä: lordi Goldsmith, kuningattaren neuvonantaja

Ehdotettu teksti:

Muutetaan teksti kaksiosaiseksi seuraavasti:

A osa. Oikeuksien julistus

Poistetaan "tai poliittisia puolueita" ja lisätään "etujensa suojelemiseksi. Näitä oikeuksia saa rajoittaa vain joissakin rajoitetuissa, määritellyissä tapauksissa."

B osa. Oikeuksien määrittely

"Peruskirjan 17 artiklan oikeus on Euroopan ihmisoikeussopimuksen 11 artiklassa turvattu oikeus."

Perustelut:

Oikeus perustaa poliittisia puolueita ja vapaus liittyä niihin sisältyy vastaavaan Euroopan ihmisoikeussopimuksen oikeuteen. Jos 17 artiklassa viitataan siihen, kielteisenä vaikutuksena saattaa olla se, että epäillään Euroopan ihmisoikeussopimuksessa turvatun oikeuden niitä ominaisuuksia, joita artiklassa ei täsmennetä. Olen huolestunut myös siitä, että asiakirjan CONVENT 28 sanamuodon voi tulkita niin, että valtion olisi turvattava jokaiselle oikeus liittyä mihin tahansa poliittiseen puolueeseen. Mielestäni tämä voisi haitata poliittisten puolueiden mahdollisuutta asettaa liittymiselle edellytyksiä. Ehdottamassani versioissani varmistetaan, että 17 artikla ymmärretään Euroopan ihmisoikeussopimuksen ja oikeuskäytännön mukaisesti. Yleisen näkökantani mukaisesti katson, että rajoitukset on mainittava erikseen itse oikeutta koskevassa julistuksessa.

Ehdotus tarkistukseksi 17 artiklaan:

Esittäjä: Gabriel Cisneros Laborda

Ehdotettu teksti:

Jokaisella on oikeus rauhanomaiseen kokoontumisvapauteen ja yhdistymisvapauteen.

Perustelut:

Ehdotus virkkeen loppuosan (viittaus poliittisiin puolueisiin) poistamisesta johtuu siitä, että asiaa käsitellään myös 24 artiklassa.

Ehdotus tarkistukseksi 17 artiklaan

Esittäjät: RODOTA', PACIOTTI

Ehdotettu teksti:

Korvataan artiklan teksti seuraavasti:

"Kaikilla on oikeus kokoontua rauhanomaisesti, yhdistyä keskenään, perustaa puolueita ja ammattiyhdistyksiä sekä liittyä tai olla liittymättä niihin."

Perustelut:

Artiklan täsmällisempi ja tehokkaampi sanamuoto vahvistaa perusoikeuden, joka ehdotuksen tekijöiden mielestä tekee 24 artiklasta tarpeettoman.

Ehdotus tarkistukseksi 17 artiklaan

Esittäjä: Ieke VAN DEN BURG

Ehdotettu teksti:

Jokaisella on oikeus rauhanomaiseen kokoontumisvapauteen ja yhdistymisvapauteen, mukaan lukien oikeus perustaa muiden kanssa ammattiyhdistyksiä, poliittisia puolueita tai valtioista riippumattomia järjestöjä sekä liittyä niihin. Euroopan unioni kannustaa vuoropuheluun työmarkkinaosapuolten ja valtioista riippumattomien järjestöjen kanssa.

Perustelut:

Hollanninkieliseen tekstiin ehdotetaan lisättävän sanat ”met anderen” (muiden kanssa) sanan ”vereniging” (yhdistyminen) jälkeen, kuten muissakin kieliversioissa. (Muutos ei koske suomenkielistä tekstiä.)

Valtioista riippumattomat järjestöt on lisätty, sillä niillä on yhä enemmän vaikutusvaltaa Euroopan unionin politiikkojen laadinnassa.

Sosiaalinen vuoropuhelu työmarkkinaosapuolten kanssa ja kansalaisvuoropuhelu valtioista riippumattomien järjestöjen kanssa ovat tärkeä väline EU:n politiikassa, ja siksi ne olisi mainittava perusoikeuskirjassa.

Ehdotus tarkistukseksi 17 artiklaan

Esittäjä: Frits Korthals Altes, Alankomaiden hallituksen edustaja

Ehdotettu teksti:

Jokaisella on oikeus kokoontumisvapauteen ja yhdistymisvapauteen, mukaan lukien oikeus perustaa muiden kanssa ammattiyhdistyksiä tai poliittisia puolueita sekä liittyä niihin. *Tätä oikeutta voidaan rajoittaa ainoastaan Euroopan ihmisoikeussopimuksen 11 artiklan 2 kohdassa mainituin edellytyksin.*

Perustelut:

Samoin kuin Euroopan ihmisoikeussopimuksessa tässäkin on aiheellista mainita jokaisen oikeuden kohdalla myös ne perusteet, joiden nojalla oikeutta voidaan rajoittaa. Artiklaan on siksi lisätty viittaus Euroopan ihmisoikeussopimuksen 11 artiklan 2 kohdassa lueteltuihin rajoituksiin. Katso myös 3 artiklaan ehdotetun tarkistuksen perustelut.

Ehdotus tarkistukseksi 17 artiklaan:

Esittäjät: José BARROS MOURA ja Maria Eduarda AZEVEDO

Ehdotettu teksti:

1. (Sama kuin ehdotuksessa oleva teksti.)
2. **Jokaisella unionin kansalaisella, joka asuu jäsenvaltiossa, jonka kansalainen hän ei ole, on edellisessä kohdassa mainitut oikeudet samoin edellytyksin kuin kyseisen valtion omilla kansalaisilla.**

Ehdotus tarkistukseksi 17 artiklaan

Esittäjä: Jean-Maurice Dehousse, Euroopan parlamentin jäsen, valmistelukunnan varajäsen

Ehdotettu teksti:

Lisätään tekstin toiselle riville sana ”demokraattisia” sanojen ”tai” ja ”poliittisia” väliin.

Perustelut:

Perusoikeuskirjassa ei voida kannustaa perustamaan epädemokraattisia yhteisöjä.

18 artiklaa koskevat ehdotukset

Ehdotus tarkistukseksi 18 artiklaan: Oikeus tutustua asiakirjoihin

Esittäjä: Ingo Friedrich

Ehdotettu teksti:

Poistetaan

Perustelut:

Oikeus tutustua asiakirjoihin ei ole perinteinen perusoikeus.

Oikeutta tutustua asiakirjoihin säännellään riittävässä määrin Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 255 artiklan 1 kohdassa.

Ehdotus tarkistukseksi 18 artiklaan

Esittäjä: Andrew DUFF, Euroopan parlamentin jäsen

Ehdotettu teksti:

18 artikla. Oikeus tutustua asiakirjoihin

Jokaisella (poistetaan 7 sanaa) on oikeus tutustua Euroopan unionin toimielinten sekä toimielinten perustamien ja Euroopan unionista tehdyllä sopimuksella perustettujen apuelinten tai virastojen (poistetaan 4 sanaa) asiakirjoihin.

Perustelut:

Artikla perustuu EY:n perustamissopimuksen 255 artiklaan, mutta siinä ei toisteta sitä virhettä, että vain komissio, neuvosto ja parlamentti mainitaan. Mainitsemalla perustamissopimus artiklaan on tarkoitus sisällyttää kaikki elimet, jotka on perustettu toisen tai kolmannen pilarin mukaisesti. Muut perustamissopimuksen 255 artiklassa kuvatut edellytykset ja rajoitukset ovat edelleen voimassa, ja muiden toimielinten, virastojen ja elinten osalta noudatetaan niiden mahdollisia asiaa koskevia käytäntösääntöjä.

Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 1 artiklassa siinä muodossa kuin se on muutettuna Amsterdamin sopimuksella todetaan, että "... päätökset tehdään mahdollisimman avoimesti..."

Ehdotus tarkistukseksi 18 artiklaan:

Esittäjä: Erling Olsen

Ehdotettu teksti:

Lisätään uusi kohta seuraavasti: "Tätä oikeutta käytetään EY:n perustamissopimuksessa määrättyjen ehtojen ja rajoitusten mukaisesti".

Perustelut:

Ehdotus tarkistukseksi 18 artiklaan

Esittäjät: E. M. H. Hirsch Ballin

M. Patijn /myös G. J. W. van Ovenin puolesta)

Ehdotettu teksti:

Poistetaan nykyinen teksti ja korvataan se seuraavasti: Jokaisella on oikeus tutustua unionin toimielinten ja muiden elinten asiakirjoihin ja tietoihin kaikilla aloilla, joilla unioni on toimivaltainen. Tätä oikeutta voidaan rajoittaa niiden rajoitusten mukaisesti, jotka ovat voimassa yhteisön oikeuden ja unionin oikeuden nojalla.

Perustelut:

Oikeutta tutustua asiakirjoihin ei ole syytä rajoittaa unionin kansalaiseen tai unionissa asuvaan henkilöön eikä tiettyihin unionin toimielimiin. Sen lisäksi ehdotuksessa viitataan niihin mahdollisiin rajoituksiin, jotka ovat voimassa yhteisön oikeuden (EY:n perustamissopimuksen 255 artikla) ja unionin oikeuden nojalla. Nämä rajoitukset on vahvistettava yhteisön oikeudessa ja unionin oikeudessa.

Ehdotus tarkistukseksi 18 artiklaan

Esittäjät: Kathalijne Buitenweg & Johannes Voggenhuber

Ehdotettu teksti:

Jokaisella on oikeus tutustua tietoihin, joita Euroopan unionin toimielimillä ja elimillä on.

Perustelut:

Perusoikeuksien henkilöllistä soveltamisalaa ei pidä tarpeettomasti rajoittaa. Niin ei ole myöskään tehty 27 artiklassa (suhteet hallintoon). Unionin ulkopuolisilla henkilöillä voi myös olla etua oikeudesta tutustua Euroopan unionissa oleviin tietoihin.

'Tiedot' on parempi ilmaus kuin 'asiakirjat', koska ne käsittävät myös atk-tiedostot.

SEU:n 1 artiklan sisällön mukaan päätökset tehdään mahdollisimman avoimesti ja mahdollisimman lähellä kansalaisia eikä siinä rajoituta Euroopan parlamenttiin, neuvostoon ja komissioon. Jotta varmistetaan, että tämä periaate kiinnostaa myös EU:n muita toimielimiä ja elimiä, on toivottavaa, että käsillä olevassa peruskirjassa pyritäisiin kunnianhimoisesti laajentamaan oikeus tutustua tietoihin kaikkiin EU:n toimielimiin ja elimiin. Useimmat näistä toimielimistä ja elimistä ovat jo omaksuneet tietoihinsa tutustumista koskevat säännöt Euroopan oikeusasiamiehen toiminnan ansiosta.

Ehdotettu tarkistus parantaa artiklan luettavuutta.

(Tarkistus edellyttää tietenkin myös asiakirjassa CHARTE 4316/00 CONVENT 34 olevan 48 artiklan muuttamista. Tämän artiklan määräys pitäisi muuttaa luonteeltaan edistäväksi nykyisen rajoittavuuden sijaan

Ehdotus tarkistukseksi 18 artiklaan:

Esittäjä: Alvaro Rodríguez Bereijo, Espanjan pääministerin henkilökohtainen edustaja

Ehdotettu teksti:

Lisätään tekstin loppuun seuraava virke: ”Tätä oikeutta käytetään Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 255 artiklassa määrättyjen edellytysten mukaisesti.”

Perustelut:

Horisontaalisessa lausekkeessa olevista viittauksista huolimatta on tarpeen viitata selkeästi yhteisön perustamissopimuksen tätä oikeutta sääntelevään artiklaan, kuten aiemmissa ehdotuksissa tehtiin (ks. CONVENT 8, 14 artikla).

Ehdotus tarkistukseksi 18 artiklaan

Esittäjä: Antonio Vitorino, komission edustaja valmistelukunnassa

Ehdotettu teksti:

Muutetaan virke seuraavaan muotoon: ”...oikeus tutustua Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission hallussa oleviin asiakirjoihin.”

Perustelut:

Tämä täsmennys noudattaa asetusehdotusta, jonka komissio toimitti neuvostolle 28. tammikuuta 2000 EY:n perustamissopimuksen 255 artiklan nojalla.

Ehdotus tarkistukseksi 18 artiklaan

Esittäjä: lordi Goldsmith, kuningattaren neuvonantaja

Ehdotettu teksti:

Muutetaan kaksiosaiseksi seuraavasti:

A osa. Oikeuksien julistus

Säilytetään ehdotettu teksti

B osa. Oikeuksien määrittely

"Peruskirjan 18 artiklaan sisältyvä oikeus on se, joka turvataan Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 255 artiklassa, ja sitä on käytettävä niiden edellytysten mukaisesti ja siihen on sovellettava niitä rajoituksia, jotka asetetaan kyseisessä perustamissopimuksen määräyksessä, ja jotka ovat sen mukaisia"

Perustelut:

Olen tyytyväinen puheenjohtajavaltion tekstiin oikeuden julistuksen osalta. Ehdottamassani B osassa varmistetaan, että 18 artikla ymmärretään asiaa koskevan perustamissopimuksen määräyksen mukaisesti. Perustamissopimuksen 255 artiklassa kuvattuja edellytyksiä ja rajoituksia ei voida kattaa riittävästi horisontaalisella lausekkeella, kuten puheenjohtajavaltio ehdottaa.

Ehdotus tarkistukseksi 18 artiklaan:

Esittäjät: RODOTA', PACIOTTI, MANZELLA

Ehdotettu teksti:

Korvataan artiklan teksti seuraavasti:

"Jokaisella on oikeus tutustua Euroopan yhteisön toimielinten asiakirjoihin."

Perustelut:

Oikeus tutustua asiakirjoihin on vahvistettu laajalti Amsterdamin sopimusta edeltäneessä lainsäädännössä ja oikeuskäytännössä sekä siihen oikeutettujen henkilöiden että kyseisten toimielinten kannalta.

Ehdotus tarkistukseksi 18 artiklaan:

Esittäjä: Peter Altmeier, Saksan liittopäivien jäsen

Ehdotettu teksti:

"Jokaisella unionin kansalaisella on oikeus tutustua Euroopan unionin toimielinten ja muiden elinten hallussa oleviin asiakirjoihin."

Perustelut:

Oikeutta tietoihin tutustumiseen ei pidä vaatia ainoastaan Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission osalta. Pikemminkin kaikkien Euroopan unionin toimielinten kaikkien yksikköjen samoin kuin kaikkien muiden EU-elinten, kuten esim. Euroopan ympäristökeskuksen, alueiden komitean jne. olla velvollisia turvaamaan tietojen saanti.

Oikeuden kohteen määrittämiseksi olisi perustettava laaja tietokäsité, jota tietotekniikan kehitys huomioon ottaen ei riittävän laajasti voida kuvata käsitteellä "asiakirja". Pikemminkin olisi oikeuden kohteessa otettava huomioon kirjallisessa muodossa olevien tietojen ohella myös kuvan, äänen tai atk-muodossa jne., eli kaikissa ajateltavissa muodoissa tallennetut tiedot, jotta tällä tavoin estettäisiin siirtyminen sellaisiin tallennusvälineisiin, joita ei ole katettu, ja otettaisiin huomioon myös tulevaisuudessa tapahtuva teknologinen kehitys.

Oikeutettujen piiriin olisi rajoitettava siihen, missä tietojen tarvetta ei pystytä perustelemaan unionin kansalaisuuden tai kansanvallan pohjalta. Jos katsottaisiin, että oikeus unionin kansalaisten lisäksi ulotettaisiin jokamiehen oikeutena myös kaikkiin henkilöihin, jotka eivät ole unionin kansalaisia, mutta joiden asuinpaikka on unionissa, sekä oikeushenkilöihin, joiden kotipaikka on Euroopan unionin jossakin jäsenvaltiossa, olisi tämä ratkaisu ristiriidassa kansanvallan periaatteeseen perustuvan tietojensaantioikeuden kanssa. Sen mukaisesti oikeus ei koske niitä henkilöitä, jotka eivät ole unionin kansalaisia. Sama koskee oikeushenkilöitä, elleivät ne toimi unionin kansalaisten demokraattisesti osallistuvina tai valvottuina ryhminä kuten esim. kansalaisaloitteet.

Ehdotus tarkistukseksi 18 artiklaan

Esittäjä: Frits Korthals Altes, Alankomaiden hallituksen edustaja

Ehdotettu teksti:

Jokaisella on oikeus tutustua unionin toimielinten ja muiden elinten asiakirjoihin ja tietoihin kaikilla unionin toimivaltaan kuuluvilla aloilla. Tätä oikeutta voidaan rajoittaa yhteisön oikeuden nojalla sovellettavien asiaa koskevien rajoitusten mukaisesti.

Perustelut:

Oikeutta tutustua unionin asiakirjoihin ei ole syytä rajoittaa unionin kansalaisten ja unionissa asuvien henkilöiden osalta tai tiettyjen unionin toimielinten osalta. Ehdotuksessa mainitaan lisäksi mahdollisuus asettaa yhteisön lainsäädännön mukaisesti sovellettavia rajoituksia (ks. myös EY:n perustamissopimuksen 255 artikla). Tällaisista rajoituksista on määrättävä yhteisön lainsäädännössä.

Ehdotus tarkistukseksi 18 artiklaan:

Esittäjät: José BARROS MOURA ja Maria Eduarda AZEVEDO

Ehdotettu teksti:

Jokaisella unionin kansalaisella tai jokaisella unionissa asuvalla henkilöllä on oikeus tutustua Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission asiakirjoihin **sekä yhteisön oikeuden soveltamista koskeviin jäsenvaltioiden asiakirjoihin.**

Ehdotus tarkistukseksi 18 artiklaan

Esittäjä: Jean-Maurice Dehousse, Euroopan parlamentin jäsen, valmistelukunnan varajäsen

Ehdotettu teksti:

- Sisällytetään 18 artikla (oikeus tutustua asiakirjoihin) 27 artiklaan (suhteet hallintoon).
- Tästä seuraava tarkistus: tehdään 18 artiklasta 27 a artikla.

Perustelut:

Perusoikeuskirja muuttuu näin helppolukuisemmaksi, ja kaksi kansalaisten ja Euroopan unionin elinten välisiä suhteita käsittelevää artiklaa ryhmitetään saman otsikon alle.

Ehdotus tarkistukseksi 18 artiklaan

Esittäjä: Simone Beissel

Ehdotettu teksti:

”... oikeus tutustua Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission virallisiin asiakirjoihin.”

Perustelut:

Tässä on vaara, että viestinnän salaisuutta ja sisäisten asiakirjojen luottamuksellisuutta loukataan, ja se vahingoittaisi vakavasti asioiden asianmukaista hoitoa Euroopan unionissa.

19 artiklaa koskevat ehdotukset

Ehdotus tarkistukseksi 19 artiklaan: Tietosuoja

Esittäjä: Daniel Tarschys

Ehdotus:

Muotoillaan tämä artikla kokonaan uudelleen.

Perustelut:

Henkilötietojen suojelu on hyvin arka ala, jolla yksilön oikeuksien on oltava tasapainossa suhteessa sananvapauteen, avoimuuden tarpeeseen julkisten asioiden hoidossa sekä tarpeeseen suojella kansanterveyttä ja yleistä järjestystä. Euroopan neuvoston yleissopimukseen ja kansalliseen lainsäädäntöön sisältyvät henkilötietojen suojelua koskevat tarkkaan punnitut näkökannat eivät tule riittävästi esiin artiklaluonnoksessa.

Otsikko on myös liian laaja; sen olisi oltava "Henkilötietojen suojelu".

Ehdotus tarkistukseksi 19 artiklaan: Tietosuoja

Esittäjä: Ingo Friedrich

Ehdotettu teksti:

Poistetaan

Perustelut:

Tämän artiklan teksti olisi sisältö- ja systematiikkasyistä liitettävä 12 artiklan 2 kohtaan.

Ehdotus tarkistukseksi 19 artiklaan

Esittäjä: Andrew DUFF, Euroopan parlamentin jäsen

Ehdotettu teksti:

19 artikla. Tietosuoja

Jokaisella on oikeus päättää (poistetaan 1 sana) henkilötietojensa ilmaisemisesta ja käytöstä.

Perustelut:

Perustamissopimuksen 286 artiklan nojalla toimielimiin ja elimiin sovelletaan tietosuojaa koskevia yhteisön direktiivejä. Nämä direktiivit perustuvat henkilötietojen suojelua koskevaan Euroopan neuvoston yleissopimukseen. Lienee parempi esittää yleinen sääntö kuin yksityiskohtainen luettelo periaatteista, joita jouduttaisiin tarkistamaan tekniikan kehittyessä. Tietosuoja on joka tapauksessa osa yksityiselämän kunnioittamista.

Ehdotus tarkistukseksi 19 artiklaan:

Esittäjä: Erling Olsen

Ehdotettu teksti:

Määräykseen lisätään ilmaus "EY:n perustamissopimuksen 286 artiklan nojalla annetuissa yhteisön säädöksissä vahvistettujen edellytysten mukaisesti".

Perustelut:

Ehdotus tarkistukseksi 19 artiklaan: tietosuoja

Esittäjä: JORDI SOLÉ TURA

Ehdotettu teksti:

Jokaisella henkilöllä on oikeus henkilötietojensa suojaan ja oikeus päättää itse niiden ilmaisemisesta ja käytöstä.

Perustelut:

Virkkeen alkuosassa tuodaan uudelleen esiin tämän artiklan alkuperäinen merkitys, ja se liitetään nykyiseen tekstiin poistaen espanjankielisestä toisinnosta sana 'sobre' ja korvaamalla virkkeen loppuosassa toiston välttämiseksi sana 'henkilötietojensa' sanalla 'niiden'.

Ehdotus tarkistukseksi 19 artiklaan

Esittäjät: E.M.H. Hirsch Ballin, M. Patijn (myös G.J.W. van Ovenin puolesta)

Ehdotettu teksti:

Nykyiseen tekstiin lisätään seuraava: "Tämä ei kuitenkaan rajoita poliisi- ja oikeusviranomaisten toimivaltaa kerätä ja käyttää tietoja laissa säädetyissä tapauksissa."

Perustelut:

Jokaisen henkilön oikeus päättää itse omien henkilötietojensa ilmaisemisesta ja käytöstä ei ole mikään absoluuttinen oikeus.

Ehdotus tarkistukseksi 19 artiklaan

Esittäjä: Win Griffiths, parlamentin jäsen

Ehdotettu teksti:

Jokaisella henkilöllä on oikeus päättää itse henkilötietojensa ilmaisemisesta ja käytöstä lukuun ottamatta lainsäädännössä määriteltyjä tilanteita, joissa lainsäädäntöä todetaan rikotun.

Perustelut:

Alkuperäinen teksti sellaisenaan näyttäisi antavan tuomituille rikollisille oikeuden päättää, vaatiiko yleinen etu heidän henkilötietojensa julkistamista.

Ehdotus tarkistukseksi 19 artiklaan:

Esittäjä: Piero Melograni, joka kannattaa professori Rodotà'n esittämää ehdotusta uudeksi 19 artiklaksi.

Ehdotettu teksti:

(Rodotà ehdottaa seuraavaa tekstiä:

1. Jokaisella on oikeus henkilötietojensa yksityisyyden kunnioittamiseen osana omaa identiteettiään.
2. Henkilötietoja saa kerätä vain laillista käyttötarkoitusta varten ja suhteellisuusperiaatetta noudattaen.
3. Jokaisella on oikeus päättää vapaasti omien henkilötietojensa keräämisestä, käytöstä ja levittämisestä, saada tietää niiden käyttötarkoitus ja -tavat ja saada tutustua kerättyihin tietoihin sekä oikeus tietojen riippumattomaan tarkistukseen.
4. Kenenkään tietoja ei saa tarkistaa sellaisin keinoin, jotka vahingoittaisivat henkilön ihmisarvoa, vapautta tai oikeuksia.)

Ehdotus tarkistukseksi 19 artiklaan

Esittäjät: Kathalijne Buitenweg & Johannes Voggenhuber

Ehdotettu teksti:

Jokaisella henkilöllä on oikeus päättää itse henkilötietojensa keräämisestä, ilmaisemisesta ja käytöstä.

Perustelut:

Kattavuuden vuoksi.

Ehdotus tarkistukseksi 19 artiklaan:

Esittäjä: Johannes Voggenhumber, Kathalijne Buitenweg

Ehdotettu teksti:

1. Jokaisella henkilöllä on oikeus päättää itse henkilötietojensa ilmaisemisesta ja käytöstä.
2. Jokaisella henkilöllä on oikeus saada tietää, mitä tietoja hänestä on kerätty, sekä vaatia tarvittaessa niiden korjaamista.

Perustelut:

Ehdotus tarkistukseksi 19 artiklaan

Esittäjä: Pervenche Berès

Ehdotettu teksti:

Jokaisella henkilöllä on oikeus sallia itse häntä koskevien tietojen ilmaiseminen ja käyttö.

Perustelut:

Ehdotus tarkistukseksi 19 artiklaan: Tietosuoja

Esittäjä: Charlotte CEDERSCHIÖLD

Ehdotettu teksti:

Jokaisella on oikeus päättää itse henkilötietojensa ilmaisemisesta ja käytöstä, **mukaan lukien omistusoikeuden suojaamat tiedot ja liikesalaisuudet.**

Perustelut:

Tietojen haltijan olisi voitava päättää niiden käytön rajoittamisesta tai niiden ilmaisemisesta kolmansille osapuolille.

Ehdotus tarkistukseksi 19 artiklaan

Esittäjä: Neinrich NEISSER

Ehdotettu teksti:

19 artikla. Tietosuoja

*Jokaisella henkilöllä on oikeus päättää itse henkilötietojensa ilmaisemisesta ja käytöstä, **mikäli** niiden suojaaminen on hänen etunsa mukaista.*

Perustelut:

Tietosuojaa koskeva perusoikeus vaikuttaa nykyisessä sanamuodossaan liian ehdottomalta. Myös sellaiset tilanteet ovat mahdollisia, joissa asianomaisella ei saisi olla täyttä päätäntävaltaa. Tämä seikka ilmaistaan virkkeen jälkimmäisessä lauseessa, joka on noin 20 vuotta kuulunut Itävallan perustuslain säännöstöön (Itävallan tietosuojalain 1 artiklan 1 kohdassa sanotaan: "Jokaisella on oikeus itseään koskevien henkilötietojen salassapitoon, mikäli hän katsoo niiden suojaamisen olevan hänen etunsa mukaista erityisesti perhe- ja yksityiselämänsä suojaamiseksi.")

Ehdotus tarkistukseksi 19 artiklaan

Esittäjä: Alvaro Rodríguez Bereijo, Espanjan pääministerin edustaja

Ehdotettu teksti:

Jokaisella luonnollisella henkilöllä on oikeus henkilötietojensa suojaan.

Perustelut:

1. Tämä oikeus on osa yksityisyyden suojaa koskevaa oikeutta ja kuuluu luonnollisille henkilöille.
2. Ei voida hyväksyä, että henkilötietojen ilmaiseminen ja käyttö edellyttäisivät kaikissa tapauksissa asianomaisen suostumusta. Vaikka näin on yleensä, niin silloin, kun viranomaiset ovat saaneet tällaisia tietoja tehtäviensä hoitamiseksi, ei ole asianmukaista, että asianomaisen henkilön suostumus on edellytyksenä viranomaisten hallussa olevien tietojen käytölle. Ajatelkaamme esimerkiksi verotuksen, poliisiasioden tai rikosoikeuden aloilla käytettäviä tietokantoja. Eri asia on tietojen yksityisluonteisuuden ja luottamuksellisuuden kunnioittaminen.
3. Siksi ehdotan palaamista tekstin aikaisempaan sanamuotoon (CONVENT 8, 15 artikla).

Ehdotus tarkistukseksi 19 artiklaan: Tietosuoja

Esittäjä: Jürgen, Thüringenin osavaltion liittovaltio- ja eurooppaministeri

Ehdotettu teksti:

"19 artikla

Jokaisella henkilöllä on oikeus päättää itse henkilötietojensa keruusta, ilmaisemisesta ja käytöstä."

Perustelut:

Saksan osavaltioiden (Länder) näkemyksen mukaisesti kansalaisille on taattava laaja tietosuoja jo tietojen keruuvaiheessa. Tämän vuoksi ehdotamme, että tekstiin lisättäisiin sana "keruusta".

Tämän lisäksi ilmaus "personenbezogen" on mielestämme terminologisista syistä suositeltava. (*Ei merkitystä suomen kielen kannalta.*)

Ehdotus tarkistukseksi 19 artiklaan

Esittäjä: Antonio Vitorino, komission edustaja valmistelukunnassa

Ehdotettu teksti:

Muutetaan artikla seuraavaan muotoon: ”Jokaisella henkilöllä on oikeus päättää itse häntä koskevien henkilötietojen keräämisestä, käytöstä ja ilmaisemisesta.”

Perustelut:

On hyödyllistä täsmentää, että määräystä sovelletaan jo siitä lähtien, kun ulkopuoliset keräävät henkilötietoja. On hyödyllistä täsmentää myös, että määräystä sovelletaan kyseistä henkilöä itseään koskeviin tietoihin.

Ehdotus tarkistukseksi 19 artiklaan:

Esittäjä: RODOTA', MANZELLA, PACIOTTI

Ehdotettu teksti:

Korvataan artiklan teksti seuraavasti:

- "1. Jokaisella on oikeus henkilötietojensa yksityisyyden kunnioittamiseen osana omaa identiteettiään.
2. Henkilötietoja saa kerätä vain laillista käyttötarkoitusta varten ja suhteellisuusperiaatetta noudattaen.
3. Jokaisella on oikeus päättää vapaasti omien henkilötietojensa keräämisestä, käytöstä ja levittämisestä, saada tietää niiden käyttötarkoitus ja -tavat ja saada tutustua kerättyihin tietoihin sekä oikeus tietojen riippumattomaan tarkistukseen.
4. Kenenkään tietoja ei saa tarkistaa sellaisin keinoin, jotka vahingoittaisivat henkilön ihmisarvoa, vapautta tai oikeuksia."

Perustelut:

Ehdotettu teksti, joka on yhteisön direktiiveissä (erityisesti 95/46) vahvistettujen kriteerien mukainen, selkiyttää henkilötietojen yksityisyyttä koskevan perusoikeuden varmistamiseksi tarvittavan henkilötietojen suojan laajuutta.

Ehdotus tarkistukseksi 19 artiklaan

Esittäjä: Jean-Luc Dehaene, Belgian hallituksen edustaja

Ehdotettu teksti:

"Tässä perusoikeuskirjassa määrättyjen oikeuksien ja vapauksien kunnioittaminen ja erityisesti oikeus yksityiselämään taataan kaikkien tunnistettua tai tunnistettavaa luonnollista henkilöä koskevien tietojen käsittelyssä mitä tahansa käsittelytapaa käyttäen. Tietojen käsittelyn on oltava asianmukaista ja sen on tapahduttava tiettyä tarkoitusta varten ja perustuttava asianomaisen henkilön suostumukseen tai muuhun laissa säädettyyn lailliseen perustaan".

Perustelut:

Asiakirjan 4137/00 CONVENT 8 perusteluissa ehdotettu vaihtoehtoinen teksti on parempi. Asiakirjan 4284/00 CONVENT 28 teksti on muotoilultaan liian yleisluontoinen, eikä siinä oteta huomioon poikkeuksia. Vaihtoehtoisessa tekstissä määritetään, mistä perusoikeus koostuu, ja näin ollen siinä annetaan tehokkaampi henkilötietojen suoja.

Ehdotus tarkistukseksi 19 artiklaan

Esittäjä: Frits Korthals Altes, Alankomaiden edustaja

Ehdotettu teksti:

Poistetaan 19 artikla tarpeettomana.

Perustelut:

Katso 12 artiklan muutos, jonka vuoksi tietosuojasta määrätään yksityiselämän suojan osa-alueena.

Ehdotus tarkistukseksi 19 artiklaan:

Esittäjät: José BARROS MOURA ja Maria Eduarda AZEVEDO

Ehdotettu teksti:

Jokaisella henkilöllä, **oikeushenkilöt mukaan lukien**, on oikeus...

Ehdotus tarkistukseksi 19 artiklaan

Esittäjä: lordi Goldsmith, kuningattaren neuvonantaja

Ehdotettu teksti:

Korvataan seuraava kaksiosainen teksti:

A osa. Oikeuksien julistus:

"Jokaisella luonnollisella henkilöllä on oikeus suojella henkilötietojaan."

B osa. Oikeuksien määrittely:

"Peruskirjan 19 artiklassa tarkoitettu oikeus on Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 286 artiklan ja tietosuojaa koskevien yhteisön direktiivien mukainen oikeus, ja siihen sovelletaan niissä asetettuja edellytyksiä ja rajoituksia."

Perustelut:

Näkemykseni mukaan puheenjohtajiston ehdottamaa "yleissääntöä" ei voida perustella asiaa koskevilla perussopimuksen määräyksillä tai Euroopan ihmisoikeussopimuksella tai jäsenvaltioiden perustuslakien yhteisillä määräyksillä. Tässä versiossa varmistuu se, että 19 artikla ymmärretään asiaa koskevien Euroopan neuvoston määräysten ja yhteisön direktiivien mukaisesti. Tämä oikeus katetaan jo edellä 12 artiklassa siltä osin kuin se on "osa yksityiselämän kunnioittamista."

Ehdotus tarkistukseksi 19 artiklaan

Esittäjä: Jean-Maurice Dehousse, Euroopan parlamentin jäsen, valmistelukunnan varajäsen

Ehdotettu teksti:

Korvataan ehdotettu teksti seuraavalla tekstillä:

1. Jokaisella henkilöllä on oikeus tietää, mitä häntä koskevia tietoja on kaikissa erilaisissa tiedostoissa, joiden olemassaolosta hän tietää.
2. Jokaisella henkilöllä on oikeus saada korjatuiksi häntä koskevissa tiedoissa olevat virheet.
3. Henkilötietoja ei voida julkaista ilman asianomaisen henkilön lupaa.

Perustelut:

Kunnioitan syvästi tämän artiklan laatijoita, mutta artikla on mielestäni täysin merkityksetön aikakautena, jolloin kaikki tietävät, että henkilötietoja sisältävät tiedostot (esimerkiksi ostoksia, matkoja, liikkuvuutta, lukemista ym. koskevia tottumuksia koskevat tiedostot) ovat kannattavan kaupan kohteina.

Lisäksi ehdotetusta artiklasta puuttuu kaksi oikeutta, joiden hyödyllisyyttä ei tietääkseni kukaan aseta kyseenalaiseksi: oikeus saada tiedostoa koskevia tietoja ja oikeus korjata siinä esiintyvät virheet.

Julkaisemista koskeva määräys on mielestäni realistisempi kuin muut, sillä julkaisutoiminta on luonteeltaan hyvin julkista, jos näin voi sanoa.

19 a artiklaa koskevat ehdotukset

Ehdotus tarkistukseksi: uuden artiklan lisääminen 19 artiklan jälkeen

Esittäjä: Peter Altmaier, Saksan liittopäivien jäsen

Ehdotettu teksti:

20 artikla. Yksityisen toiminnan ensisijaisuus

Euroopan unioni pitää yksityisen toiminnan harjoittamista ensisijaisena. Se toimii toimivaltansa puitteissa vain siinä tapauksessa, että kulloistenkin toimenpiteiden tavoitteita ei saavuteta tai ei riittävässä määrin saavuteta yksityisen toiminnan avulla.

Perustelut:

Yksityisen toiminnan ensisijaisuuden periaate on sekä yleisen toissijaisuusperiaatteen että myös ihmisarvon suojelun periaatteen ilmentymä. Tämän periaatteen noudattamisen tarkoituksena on estää yksityisen ja yksityissektorin toiminnan suhteettoman voimakasta rajoittamista eurooppalaisella sääntelyllä ja samalla estää, että jäsenvaltioiden pyrkimykset laajentaa yksityistä sektoria yksityistämistoimenpiteillä sekä purkamalla sääntelyä Euroopan laajuisesti mitätöityvät.

20 artiklaa koskevat ehdotukset

Ehdotus tarkistukseksi 20 artiklaan

Esittäjä: Georges Berthu, Euroopan parlamentin jäsen

Ehdotettu teksti:

Jokaisella on oikeus omistaa laillisesti hankkimansa omaisuus, käyttää ja hallita sitä sekä antaa se perinnöksi. Keneltäkään ei saa riistää hänen omaisuuttaan eikä siihen liittyvää peruskäyttöoikeutta paitsi julkisen edun nimissä ja laissa säädetyissä tapauksissa ja laissa säädettyjen ehtojen mukaisesti oikeudenmukaista ja ennalta maksettavaa korvausta vastaan.

Perustelut:

Omistusoikeus kuuluu yleensä kansallisen lainsäädännön piiriin. Koska useat Euroopan yhteisön toimenpiteet kuitenkin voivat vaikuttaa siihen ja jopa rajoittaa sitä, sen sisällyttäminen perusoikeuskirjaan voidaan hyväksyä.

Ehdotan perusartiklaan kolmea tarkistusta:

- perinnöksi antamisen oikeuden mainitseminen erikseen on välttämätöntä, jottei kyseistä oikeutta uhata välillisin toimenpitein henkilön kuollessa,
- muistutetaan, että käyttöoikeuden poistaminen vastaa omistusoikeuden poistamista. Tämä näkökohta on mielestäni erityisen tärkeä käsiteltäessä yhteisön toimintaa.
- Täsmennetään, että korvaus on maksettava (eikä vain luvattava) ennen pakkolunastusta.

Ehdotus tarkistukseksi 20 artiklaan:

Esittäjä: Erling Olsen

Ehdotettu teksti:

Määräys on muotoiltava Euroopan ihmisoikeussopimuksen ensimmäisen lisäpöytäkirjan 1 artiklan mukaisesti. Joka tapauksessa ilmaisu "ennalta varmistettua" on poistettava.

Perustelut:

Puheenjohtajiston ehdottama sanamuoto johtaa merkittäviin tulkintaepäselvyyksiin (esimerkiksi ilmaisun "ennalta varmistettua korvausta" osalta) ja voi aiheuttaa epävarmuutta velvollisuuden soveltamisalan osalta. Sen vuoksi pidän parempana ensimmäisen lisäpöytäkirjan sanamuotoa. Lisäksi omaisuudenriistotapauksessa otetaan huomioon kysymys oikeudenmukaisesta korvauksesta ihmisoikeustuomioistuimen arvioidessa sitä, voidaanko riiston katsoa olevan kohtuullinen toimenpide. B osassa on viitattava ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytäntöön tällä alalla.

Ehdotus tarkistukseksi 20 artiklaan – Omistusoikeus

Esittäjä: Jordi Solé Tura

Ehdotettu teksti:

Jokaisella on oikeus omistaa laillisesti hankkimansa omaisuus, käyttää ja hallita sitä. Keneltäkään ei saa riistää hänen omaisuuttaan paitsi julkisen edun nimissä ja laissa säädetyissä tapauksissa ja laissa säädettyjen ehtojen mukaisesti oikeudenmukaista korvausta vastaan.

(Tämä tarkistus koskee suomenkielistä toisintoa ainoastaan ehdotetun tekstin viimeisen virkkeen osalta.)

Perustelut:

Espanjankielisessä toisinnossa sana 'poseer' korvataan sanalla 'propiedad', jotta ei sekoitettaisi juridisia käsitteitä 'posesión' ja 'propiedad'. Viimeisessä virkkeessä poistetaan ilmaus "ennalta varmistettua", joka merkitsee edellytystä, jota kaikki EU:n jäsenvaltiot eivät pysty hyväksymään. Esimerkiksi Espanjan perustuslain 33 pykälän 3 momentissa puhutaan "korvauksesta" (indemnización) ja jätetään lainsäädännössä ratkaistavaksi se, vahvistetaanko korvaus mahdollisesti etukäteen vai jälkeen päin.

Ehdotus tarkistukseksi 20 artiklaan:**Esittäjä:** Piero Melograni**Ehdotettu teksti***:

Jokaisella *luonnollisella tai oikeushenkilöllä* on oikeus *nauttia rauhassa omaisuudestaan sekä käyttää ja hallita sitä niissä rajoissa ja sellaisin ehdoin, jotka on asetettu kansallisessa lainsäädännössä ja yhteisön oikeudessa yleisen edun nimissä*. Keneltäkään ei saa riistää hänen omaisuuttaan paitsi julkisen edun nimissä ja laissa säädetyissä tapauksissa sekä laissa *tai yhteisön oikeudessa* säädettyjen ehtojen mukaisesti ja *siten, että hänelle varmistetaan omaisuuden arvioitua markkina-arvoa vastaava* (...) korvaus.

Perustelut:

Omaisuus oikeus olisi laajennettava koskemaan myös oikeushenkilöitä eikä ainoastaan yksilöitä. Ehdotamme lisäksi, että artiklasta poistettaisiin ilmaisu "*laillisesti hankkimaansa*" (joka vaikuttaa liialliselta, koska omaisuuden käsite viittaa lailliseen tilanteeseen) ja artiklaan otettaisiin Euroopan ihmisoikeussopimuksen (ensimmäisen) lisäpöytäkirjan 1 artiklasta ilmaisu "*nauttia rauhassa omaisuudestaan*". Tästä on se etu, että voidaan kattaa kaiken tyyppiset toimet, jotka rajoittavat vapautta nauttia omaisuudesta.

Huomattakoon, että puheenjohtajan ehdottamassa sanamuodossa ei mainita mitään omistusoikeuden rajoittamisesta, joka sitä vastoin otetaan huomioon Euroopan ihmisoikeussopimuksen (ensimmäisen) lisäpöytäkirjan 1 artiklan toisessa kohdassa, jossa viitataan useisiin mahdollisiin tapauksiin, joissa julkisen vallan väliintulo ei merkitse sitä, että puututtaisiin itse omistusoikeuteen, mutta vaikuttaa omistajan valtuuksiin sellaisella tavalla, että oikeus nauttia omaisuudesta vähenee olennaisesti. Ehdotamme näin ollen, että omaisuuden käyttöä ja omaisuusjärjestelyjä koskevien valtuuksien osalta täsmennetään, että niitä voidaan rajoittaa ainoastaan lain tai yhteisön oikeuden nojalla yleisen edun nimissä.

Ilmaisu "*oikeudenmukaista (...) korvausta*" olisi korvattava ilmaisulla "*omaisuuden arvioitua markkina-arvoa vastaavan (...) korvauksen*". Sanamuodon etuna on, että joskaan siinä ei velvoiteta omaisuuden palauttamiseen (*restitutio in integrum*), sen mukaan omaisuuden menetyksestä maksettavan korvauksen on perustuttava objektiivisiin kriteereihin.

* Osat, joita muutosehdotus koskee, on lihavoitu.

Ehdotus tarkistukseksi 20 artiklaan

Esittäjä: Win Griffiths, parlamentin jäsen

Ehdotettu teksti:

Jokaisella luonnollisella tai oikeushenkilöllä on oikeus nauttia rauhassa omaisuudestaan. Keneltäkään ei saa riistää hänen omaisuuttaan paitsi julkisen edun nimissä ja laissa määrättyjen ehtojen sekä kansainvälisen oikeuden yleisten periaatteiden mukaisesti.

Perustelut:

Mielestäni on parempi noudattaa Euroopan ihmisoikeussopimuksen lisäpöytäkirjan 1 artiklan sanamuotoa.

Ehdotus tarkistukseksi 20 artiklaan

Esittäjät: E. M. H. Hirsch Ballin

M. Patijn (myös G. J. W. van Ovenin puolesta)

Ehdotettu teksti:

Nykyinen teksti on poistettava ja korvattava sanatarkasti Euroopan ihmisoikeussopimuksen tekstillä.

Perustelut:

On vältettävä tarpeetonta poikkeamista Euroopan ihmisoikeussopimuksesta.

Ehdotus tarkistukseksi 20 artiklaan

Esittäjä: Pervenche Berès

Ehdotettu teksti:

Jokaisella on oikeus omistaa laillisesti hankkimansa omaisuus, käyttää ja hallita sitä. Omaisuu­den käytöstä ei saa aiheutua haittaa yleiselle edulle. Keneltäkään ei saa riistää hänen omaisuuttaan paitsi julkisen edun nimissä ja laissa säädetyissä tapauksissa ja laissa säädettyjen ehtojen mukaisesti oikeudenmukaista ennalta varmistettua korvausta vastaan.

Perustelut:

Ehdotus tarkistukseksi 20 artiklaan. Omistusoikeus

Esittäjä: Tri Ingo Friedrich

Ehdotettu teksti:

Jokaisella on oikeus omistaa laillisesti hankkimansa omaisuus, käyttää, testamentata ja hallita sitä. Keneltäkään ei saa riistää hänen omaisuuttaan paitsi julkisen edun nimissä ja laissa säädetyissä tapauksissa ja laissa säädettyjen ehtojen mukaisesti oikeudenmukaista ennalta varmistettua korvausta vastaan.

Perustelu:

Testamenttausoikeuden sisällyttämisellä artiklan ensimmäiseen virkkeeseen otetaan huomioon se, että Euroopan ihmisoikeussopimuksen lisäpöytäkirjan 1 artiklassa taataan yksimielisen käsityksen mukaan myös testamentinsaajan tai laillisen perijän perimysoikeus kaikkien laista johtuvien seuraamusten osalta.

Ehdotus tarkistukseksi 20 artiklaan: Omistusoikeus

Esittäjä: Charlotte Cederschiöld

Ehdotettu teksti:

Jokaisella on oikeus omistaa laillisesti hankkimansa omaisuus, **johon kuuluu myös henkinen ja teollinen omaisuus**, ja käyttää ja hallita sitä. Keneltäkään ei saa riistää hänen omaisuuttaan paitsi **välttämättömän julkisen edun nimissä** ja laissa säädetyissä tapauksissa ja laissa säädettyjen ehtojen mukaisesti oikeudenmukaista ennalta varmistettua korvausta vastaan.

Ehdotus tarkistukseksi 20 artiklaan:

Esittäjä: Alvaro Rodríguez Bereijo, Espanjan pääministerin edustaja

Ehdotettu teksti:

Omistusoikeus on turvattu (tai vaihtoehtoisesti: jokaisella on oikeus nauttia rauhassa omaisuudestaan) sen yhteiskunnallisen merkityksen ja yleisen edun nimissä. Keneltäkään ei saa riistää hänen omaisuuttaan paitsi julkisen edun nimissä ja laissa säädetyissä tapauksissa ja laissa säädettyjen ehtojen mukaisesti oikeudenmukaista korvausta vastaan.

Perustelut:

Ensimmäisen virkkeen sanamuoto on espanjankielisessä versiossa teknisesti epäonnistunut, koska siinä sekoitetaan kaksi eri käsitettä 'derecho de propiedad' ja 'derecho de posesión', jotka eivät voi korvata toisiaan. Viittaus "laillisesti hankittuun" omaisuuteen aiheuttaa tulkintaongelmia niissä maissa, joissa on olemassa vanhentumissääntöjen järjestelmä. Tapausten, joissa omaisuus oletetaan hankituksi rikollisin keinoin, on sisällyttävä rikoslainsäädäntöön.

Toisaalta on tarpeen mainita – kuten Euroopan ihmisoikeussopimuksessa – omistusoikeutta koskevat rajoitukset, jotka johtuvat omistusoikeuden yhteiskunnallisesta merkityksestä, koska omistusoikeus ei enää nykyään ole roomalaisen oikeuden absoluuttinen oikeus ("ius utendi, fruendi et abutendi"), vaan se määritellään yhteiskunnallisen merkityksensä mukaan, ja sen käyttöä sääntelee yleinen tai yhteinen etu.

Päätteeksi vaatimus, jonka mukaan korvauksen määrityksen tai maksun on **edellettävä** pakkolunastetun omaisuuden haltuunottoa, ei ole yhteensopiva Espanjan perustuslain 33 pykälän kanssa. Tämänkaltaisen sanamuoto saattaisi Espanjan perustuslain ristiriitaan perusoikeuskirjan kanssa, ja tarvittaisiin perustuslakiuudistus. Lisäksi, kuten valmistelukunnan kokousten perusteella voidaan päätellä, pakkolunastuksesta johtuvan korvauksen edeltävyys ei ole jäsenvaltioille yhteinen periaate niiden valtiosääntöperinteiden mukaan.

Sanamuoto ["oikeudenmukaista ennalta varmistettua korvausta vastaan"], jota puheenjohtajisto ehdottaa ristiriidan ratkaisemiseksi, on yhtä ongelmallinen, ja vastustamme ehdottomasti tekstiä edelleen, koska siinä kuten aikaisemmassakin tekstissä esitetään, että oikeudenmukaisen korvauksen varmistaminen edeltää pakkolunastusmenettelyn aloittamista. Tämä on viime kädessä sama asia.

On huomautettava, että Euroopan ihmisoikeussopimuksessa ei mainita korvausta, joka olisi ennalta varmistettava.

Ehdotus tarkistukseksi 20 artiklaan

Esittäjä: Jürgen Gnauck, Thüringenin osavaltion liittovaltio- ja eurooppaministeri

Ehdotettu teksti:

“20 artikla. Omistusoikeus

1. Omistusoikeutta ja perintöoikeutta on kunnioitettava. Niiden sisältö ja rajat määritellään kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Omaisuudella, joka on saatu rikkomalla raskaasti verovelvollisuutta tai hankittu rikoksen avulla, tai jota on tarkoitus käyttää sellaiseen tarkoitukseen, ei ole lain suojaa.
2. Edellä mainitun omaisuuden käytössä on noudatettava yleisen edun vaatimia rajoituksia.
3. Omaisuuden pakkolunastus tai vastaava toimenpide on sallittu vain yleisen edun sitä vaatiessa korvausta vastaan ja ainoastaan laissa säädetyissä tapauksissa ja säädetyin edellytyksin. Asianomaisen henkilön edun turvaamiseksi korvauksen laadusta ja määrästä on määrättävä tässä perusoikeuskirjassa. Korvauksen on oltava kohtuullinen.”

Perustelut

Perintöoikeuden sisällyttäminen 1 kohdan ensimmäisessä lauseessa mainittuun takuuseen johtuu siitä, että Euroopan ihmisoikeussopimuksen lisäpöytäkirjan 1 artiklan katsotaan yksimielisesti suojaavan myös testamenttiin perustuvia tai lakimääräisiä perintöjä, vaikka lisäpöytäkirjan 1 artiklassa ei suoraan mainitakaan perintöoikeutta. Verbi "kunnioittaa" varmistaa verbin "taata" tavoin, että perusoikeuskirjaan sisältyy omistusoikeutta ja perintöoikeutta koskeva peruspäätös. Se perustuu kuitenkin Euroopan ihmisoikeussopimuksen lisäpöytäkirjan sanamuotoon, mikä lisää ehdotuksen hyväksyttävyyttä.

1 kohdan toisessa virkkeessä todetaan kaksi asiaa: Ensiksikin määräyksessä annetaan jäsenvaltioille oikeus määritellä sisältö ja rajat. Toiseksi todetaan, että omaisuuden ja perintöoikeuden sisällöstä ja rajoista on säädettävä laissa.

1 kohdan kolmas virke sisältää selvennyksen ja siinä annetaan Euroopan tasolla huumekaupan ja muiden järjestäytyneen rikollisuuden muotojen vastainen signaali. Lisätty teksti pohjautuu Saksan

sosiaalidemokraattisen puolueen (SPD) parlamenttiryhmän 4. helmikuuta 1994 tekemään lakiehdotukseen, joka liittyy Saksan perustuslain 14 artiklaan (BT-Drucks. 12/6784, ks. myös Jürgen Meyer / Wolfgang Hetzer ZRP 1997, 13 ja Jürgen Meyerin 10 artiklaa koskeva valmistelukunnalle toimitettu, 6. tammikuuta 2000 päivätty ehdotus CHARTE 4102/00).

2 kohta on pohjana kaikkien valmistelukunnan jäsenten esittämälle sosiaaliselle yhteenkuuluvuudelle. Koska perusoikeuskirjaan ei sisälly sosiaalivaltion periaatetta koskevia arvoarvostelmia (jotka Saksan perustuslain mukaan muodostavat vastapainon vallitsevalle omistusoikeusjärjestelmälle), on sosiaalisen yhteenkuuluvuuden korostamisella erityistä merkitystä.

3 kohdassa ei ole tehty Euroopan ihmisoikeussopimuksen lisäpöytäkirjan 1 artiklassa tehtyä eroa ilmaisujen "riistää omaisuutta" ja "valvoa oikeutta nauttia omaisuudesta" välillä, vaan siinä käytetään perustuslaissa käytettyjä termejä ja jätetään sellaisen toimenpiteen laadullinen arviointi kuten pakkolunastus (korvausta vastaan), tai sisällön ja rajojen määrittely soveltamisvaiheeseen. Euroopan ihmisoikeussopimuksen soveltamisalan piirissä ilmaisulla "riistää omaisuutta" tarkoitetaan pääasiassa virallista pakkolunastusta. Siihen (ja vain siihen) liittyy korvausvelvollisuus. Tämä ei ole aivan ongelmatonta, koska omistusoikeuden rajoittaminen, johon liittyy omaisuuden riisto, voi tapahtua myös muutoin kuin virallisen pakkolunastusmenettelyn yhteydessä. Lisäksi käsitteellä "omaisuuden riisto" (Liittovaltion perustuslakituomioistuimen määritelmän mukaan) tarkoitetaan vain omaisuuden menettämistä ankarimpana pakkolunastuksen muotona. On myös muita, sitä lievempiä omaisuuden rajoittamismuotoja, joihin liittyy omaisuuden menettäminen.

3 kohdan ensimmäisessä virkkeessä mainitaan myös muu pakkolunastuksen kaltainen omaisuuteen kajoaminen ("vastaava toimenpide"). Määräys seuraa johdonmukaisesti 2 kohtaa toistamalla ilmaisun "zum Wohl der Allgemeinheit" ("yleinen etu"), toisin kuin puheenjohtajiston ehdotus, jossa otetaan käyttöön toinen, sekaannusta aiheuttava ilmaisu ("aus Gründen des öffentlichen Interesses"). Ehdotetulla tekstillä (laissa säädetty) varmistetaan, että oikeudellisen pakkolunastuksen lisäksi myös hallinnollinen pakkolunastus on sallittua. Määräystä ei siten tarvitse täydentää ilmaisulla "tai lain mukaan".

3 kohdan toisen virkkeen on tarkoitus korvata puheenjohtajiston ehdottama teksti, jonka mukaan pakkolunastusta koskevat korvaukset olisi myönnettävä ennalta. Puheenjohtajiston ehdotus lieventää kieltämättä ehdotuksen ensimmäistä versiota, jossa vaadittiin ennalta maksettavaa korvausta. Ehdotus ei kuitenkaan edelleenkään vastaa käytännön tarpeita. Monissa jäsenvaltioissa on mahdollista hakea oikeusteitse muutosta määrättyyn korvaukseen. Ennakkopäätöstä ei tässä asiassa voi antaa eikä varsinkaan ennen pakkolunastuksen suorittamista. 3 kohdan toisessa virkkeessä korostetaan asianomistajan suojaa (negatiivisessa mielessä), koska se pakottaa kansallisen lainsäätäjän selvittämään jo omaisuuteen puututtaessa, onko omaisuuteen kajoaminen pakkolunastusta, ja millaista (julkisista varoista maksettavaa) korvausta on pidettävä oikeudenmukaisena.

Ehdotus tarkistukseksi 20 artiklaan: Omistusoikeus

Esittäjä: Lordi Goldsmith QC

Ehdotettu teksti:

Artiklan teksti korvataan seuraavalla kaksiosaisella tekstillä:

Osa A: "Oikeuksien tunnustaminen"

"Jokaisella on oikeus nauttia rauhassa omaisuudestaan. Julkinen valta voi puuttua omaisuuteen tai tapaan, jolla sitä käytetään, vain erityisissä, rajoitetuissa tapauksissa."

Osa B: "Oikeuksien määrittäminen"

"20 artiklassa tarkoitettu oikeus on Euroopan ihmisoikeussopimuksen lisäpöytäkirjan 1 artiklassa tarkoitettu oikeus".

Perustelut:

En kannata lähestymistapaa, jossa pyritään saattamaan yleissopimuksen sanamuoto ajan tasalle. Yleissopimus on elävä asiakirja ja Strasbourgin tuomioistuin pitää sen ajan tasalla. Katson, että on tarpeetonta luoda EU:n toimielimille ja niiden puolesta toimiville jäsenvaltioille uusia ja epämääräisiä velvoitteita, jotka mahdollisesti ovat ristiriidassa Euroopan ihmisoikeussopimuksen kanssa. Esittämässäni versiossa varmistetaan, että 20 artikla ymmärretään Euroopan ihmisoikeussopimuksen asiaa koskevan oikeuden ja siihen liittyvän oikeuskäytännön mukaisessa merkityksessä.

Ehdotus tarkistukseksi 20 artiklaan

Esittäjä: Gabriel Cisneros Laborda

Ehdotettu teksti:

Keneltäkään ei saa riistää hänen laillisesti hankkimansa omaisuuden omistusta paitsi julkisen edun nimissä ja laissa säädetyissä tapauksissa ja laissa säädettyjen ehtojen mukaisesti oikeudenmukaista korvausta vastaan.

Perustelut:

Tarkoituksena on välttää ehdotuksen espanjankielisessä toisinnossa käsitteiden 'propiedad' ja 'posesión' välistä epäselvyyttä.

Poistetaan vaatimus siitä, että korvaus on varmistettava etukäteen.

Ehdotus tarkistukseksi 20 artiklaan

Esittäjä: Daniel Tarschys

Ehdotettu teksti:

Poistetaan sana ”ennalta”.

Perustelut:

Useiden jäsenvaltioiden, muiden muassa Ruotsin, kansallisessa lainsäädännössä ei ole tällaista säännöstä.

Ehdotus tarkistukseksi 20 artiklaan:

Esittäjä: RODOTA', PACIOTTI JA MANZELLA

Ehdotettu teksti:

Korvataan artiklan teksti seuraavasti:

- "1. Jokaisella on oikeus omistaa laillisesti hankkimansa omaisuus.
2. Omaisuus oikeutta koskevista rajoituksista voidaan säätää lailla yhteisen edun nimissä ja yhteiskunnan toiminnan varmistamiseksi.
3. Keneltäkään ei saa riistää hänen omaisuuttaan paitsi julkisen edun nimissä ja laissa säädetyissä tapauksissa ja laissa säädettyjen ehtojen mukaisesti oikeudenmukaista ennalta varmistettua korvausta vastaan lukuun ottamatta rikoslaissa säädettyjä poikkeuksia."

Perustelut:

Tekstissä sovitetaan omistusoikeutta koskevat määräykset yhteen jäsenvaltioiden perustuslaeissa olevien määräysten kanssa.

Ehdotus tarkistukseksi 20 artiklaan

Esittäjä: Jean-Luc Dehaene, Belgian hallituksen edustaja

Ehdotettu teksti:

Jokaisella luonnollisella tai oikeushenkilöllä on oikeus nauttia rauhassa omaisuudestaan. Keneltäkään ei saa riistää hänen omaisuuttaan, paitsi yleisen edun vuoksi ja laissa säädetyissä tapauksissa ja laissa säädettyjen ehtojen mukaisesti, oikeudenmukaista ennalta maksettavaa korvausta vastaan.

Perustelut:

Ensimmäisen virkkeen teksti on sama kuin Euroopan ihmisoikeussopimuksen ensimmäisessä lisäpöytäkirjassa.

Ehdotus tarkistukseksi 20 artiklaan

Esittäjä: Paul-Henri Meyers, Luxemburgin hallituksen edustaja

Ehdotettu teksti:

Jokaisella on oikeus omistaa laillisesti hankkimansa omaisuus, käyttää ja hallita sitä. Keneltäkään ei saa riistää hänen omaisuuttaan paitsi julkisen edun nimissä ja laissa säädetyissä tapauksissa ja laissa säädettyjen ehtojen mukaisesti oikeudenmukaista ennalta myönnettävää korvausta vastaan.

Perustelut:

Ilmaisu "varmistettu" jättää avoimeksi kysymyksen pakkolunastustapauksissa annettavan korvauksen määrästä. Kun kyseinen ilmaisu korvataan ilmaisulla "ennalta myönnettävää", vaikuttaa ilmeiseltä, että henkilöllä, jonka omaisuutta pakkolunastetaan, on oltava päätös korvauksen määrästä ja korvauksen suoritusmääräajasta.

Ehdotus tarkistukseksi 20 artiklaan

Esittäjä: Ieke van den Burg

Ehdotettu teksti:

Jokaisella on oikeus omistaa laillisesti hankkimansa omaisuus, käyttää ja hallita sitä niiden rajoitusten puitteissa, joita viranomaiset yleisen edun vuoksi voivat asettaa. Jne.

Perustelut:

Euroopan ihmisoikeussopimuksen lisäpöytäkirjan 1 artiklan kolmannessa alakohdassa määrätään, että viranomaisten on yleisen edun vuoksi voitava soveltaa myös sellaisia lakeja, joilla rajoitetaan omitus oikeuden käyttöä ja hyödyntämistä. Tämä ilmoitetaan perusteluissa; tekstissä yleinen etu mainitaan vain mahdollisen pakkolunastuksen yhteydessä. Kansallisessa ja eurooppalaisessa käytännössä syntyy paljon useammin näihin omitus oikeuden hyödyntämistä ja käyttöä koskeviin rajoituksiin liittyviä juridisia ristiriitoja.

Näin ollen on tärkeää, että tämä asia mainitaan nimenomaisesti 20 artiklan tekstissä.

Ehdotus tarkistukseksi 20 artiklaan:

Esittäjä: Frits Korthals Altes, Alankomaiden hallituksen edustaja

Ehdotettu teksti:

"Jokaisella on oikeus nauttia rauhassa omaisuudestaan. Keneltäkään ei saa riistää hänen omaisuuttaan paitsi Euroopan ihmisoikeussopimuksen ensimmäisen lisäpöytäkirjan 1 artiklassa tarkoitetuissa tapauksissa. Edellä mainittu ei kuitenkaan saa millään tavoin heikentää Euroopan unionin oikeutta soveltaa yhteisön oikeuden säännöksiä, jotka ovat unionin sisällä välttämättömiä omaisuuden käytön valvomiseksi yleisen edun nimissä tai verojen tai muiden maksujen tai sakkojen maksamisen takaamiseksi."

Perustelut:

Artikla perustuu Euroopan ihmisoikeussopimuksen ensimmäisen lisäpöytäkirjan 1 artiklaan. Kyseessä on kaikille kansallisille perustuslaeille yhteinen perusperiaate. Selkeyden vuoksi on toivottavaa – Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytäntö huomioon ottaen – pysyä mahdollisimman lähellä ensimmäisen lisäpöytäkirjan 1 artiklan muotoilua.

Ehdotus tarkistukseksi 20 artiklaan:

Esittäjät: José BARROS MOURA ja Maria Eduarda AZEVEDO

Ehdotettu teksti:

Jokaisella on oikeus omistaa laillisesti hankkimansa omaisuus, käyttää ja hallita sitä **yleisen edun edellyttämien rajoitusten mukaisesti**. Keneltäkään ei saa... (loppu säilyy ennallaan).

Ehdotus tarkistukseksi 20 artiklaan

Esittäjä: Simone Beissel

Ehdotettu teksti:

Poistetaan kohta ”oikeudenmukaista ennalta varmistettua korvausta vastaan” tai ”laissa säädettyjen ehtojen mukaisesti korvausta vastaan”.

Perustelut:

Nykyisen järjestelmän ollessa voimassa oikeudenmukaisen korvauksen varmistaminen ennalta keskeyttäisi kaikki pakkolunastusmenettelyt, eikä korvaus ole koskaan oikeudenmukainen sen henkilön kannalta, jonka omaisuutta pakkolunastetaan.

20 a artiklaa koskevat ehdotukset

Ehdotus artikloja koskevaksi tarkistukseksi: Lisätään kaksi uutta artiklaa 20 artiklan jälkeen

Esittäjä: Peter Altmeyer, Saksan liittopäivien jäsen

Ehdotettu teksti:

21. artikla / Karkottamista koskeva kielto

"Jokaisella on oikeus elää rauhassa, turvallisesti ja arvokkaasti asuinpaikassaan, kotiseudullaan ja maassaan. Ketään ei saa ajaa kodistaan väkivalloin tai pakkokeinoin tai pakottaa pakenemaan. Kotiseudultaan siirtymään joutuneilla henkilöillä ja pakolaisilla on oikeus palata alkuperäiselle kotiseudulleen."

22 artikla / Vähemmistöjen oikeudet

"Vähemmistöjen ja niihin kuuluvien henkilöiden identiteettiä ja oikeuksia sekä Euroopan unionin kielellistä ja kulttuurista monimuotoisuutta on kunnioitettava ja suojeltava."

Perustelut:

1900-luvulla totalitaariset hallitukset pakottivat miljoonat ihmiset Euroopassa ja ympäri maailmaa siirtymään alkuperäisiltä kotiseuduiltaan. Jopa aivan lähimenneisyydessä, keväällä 1999 usean sadantuhannen ihmisen karkottaminen Kosovosta johti Naton sotilaalliseen väliintuloon Serbian diktaattorin Slobodan Milosevicin rikollista hallitusta vastaan. Samanaikaisesti vähemmistöjen oikeuksia poljettiin ja poljetaan jatkuvasti. Karkotukset ja vähemmistöjen oikeuksien halveksiminen ovat Euroopassa vakavimpia ja useimmin toistuvia ihmisoikeusrikkomuksia. Siksi on ehdottoman tärkeää, että ihmisoikeusperuskirjassa nimenomaisesti määrätään mainituista oikeuksista.

Koko 21 artiklaa koskevat ehdotukset

Ehdotus tarkistukseksi 21 artiklaan

Esittäjä: Lord Goldsmith, QC

Ehdotettu teksti:

Poistetaan tämä artikla kokonaan.

Perustelut:

Puheenjohtajiston teksti kuvastaa sitä, miten vaikeaa on muotoilla tätä arkaa aihetta koskevat määräykset hyväksyttävällä tavalla. Kaikki jäsenvaltiot eivät ole hyväksyneet Euroopan ihmisoikeussopimuksen neljättä lisäpöytäkirjaa. Sitä paitsi teksti koskee vain henkilöitä, jotka eivät ole Euroopan yhteisön kansalaisia, mikä on ymmärrettävää mutta ristiriidassa pakolaisyleissopimuksen kanssa. Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 63 artiklassa mainitaan vuoden 1951 yleissopimuksen nimi ja vuoden 1967 pöytäkirja, mutta se ei varmista oikeutta turvapaikkaan. Ei myöskään voida väittää, että 63 artiklalla otetaan vuoden 1951 yleissopimus osaksi yhteisön oikeutta, vaan artiklassa määrätään uudesta ensimmäiseen pilariin kuuluvasta lainsäädännöstä, joka on vuoden 1951 yleissopimuksen mukaista. Käsittääkseni hyväksyttävän tekstin laatiminen turvapaikkaoikeuksista on perusoikeuskirjalle liian vaativa tehtävä, ja asia olisi tässä vaiheessa jätettävä jäsenvaltioiden erillisen harkinnan varaan.

Ehdotus tarkistukseksi 21 artiklaan

Esittäjä: Andrew Duff, Euroopan parlamentin jäsen

Ehdotettu teksti:

21 artikla. Oikeus turvapaikkaan ja karkotus

- 1. Kolmansien maiden kansalaisilla on oikeus turvapaikkaan Euroopan unionissa pakolaisten oikeusasemaa koskevan 28 päivänä heinäkuuta 1951 tehdyn Geneven yleissopimuksen ja pakolaisten oikeusasemaa koskevan 31 päivänä tammikuuta 1967 tehdyn pöytäkirjan sääntöjen mukaisesti, jos heillä on perusteltu syy pelätä poliittista vainoa tai epäinhimillistä rangaistusta.**
- 2. (uusi) Turvapaikanhakijoilla on oikeus oikeudenmukaisiin ja tehokkaisiin määrittämenettelyihin, mukaan lukien perustellut päätökset sekä oikeus muutoksenhakuun, jolla on lykkäävä vaikutus.**
- 3. (ent. 2.) Kolmansien maiden kansalaisten joukkokarkotus on kielletty.**

Perustelut:

Oikeus turvapaikkaan on yleinen oikeus, joka on tunnustettu ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen 14 artiklassa. 1 kohdan teksti perustuu Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 63 artiklaan, jolla pakolaisyleissopimus otetaan osaksi yhteisön oikeutta.

Artiklan 2 kohta pohjautuu Euroopan unionin jäsenvaltioiden parhaisiin käytänteisiin, ja unioni on itse kehittämässä yhteistä turvapaikkapolitiikkaa Amsterdamin sopimuksen mukaisesti.

Artiklan 3 kohta pohjautuu Euroopan ihmisoikeussopimuksen neljännen lisäpöytäkirjan joukkokarkotusta koskevaan 4 artiklaan. Sen tarkoituksena on taata, että jokainen päätös tutkitaan

erikseen ja että kaikkien määrättyä luonnehdintaa vastaavien henkilöiden karkotuksesta ei voida päättää yhdellä toimenpiteellä. (Poistetaan yksi virke.) Euroopan ihmisoikeussopimuksen seitsemännen lisäpöytäkirjan 1 artiklan määräyksiä menettelyä koskevista takuista karkotustapauksissa ei ole otettu mukaan, sillä suurin osa jäsenvaltioista ei ole allekirjoittanut tai ratifioinut kyseistä pöytäkirjaa. Geneven yleissopimukseen sisältyy kuitenkin tämän alan takuita.

Ehdotus tarkistukseksi 21 artiklaan:

Esittäjä: Erling Olsen

Ehdotettu teksti:

Ilmaisu "kolmansien maiden kansalaisilla" on muutettava ilmaisuksi "jokaisella". Lisäksi on täsmennettävä, että jokaisella on oikeus hakea turvapaikkaa "Euroopan unionin jäsenvaltioissa".

Perustelut:

Pakolaisten oikeusasemaa koskevan Geneven yleissopimuksen mukaisesti jokaisella on oikeus hakea turvapaikkaa. Artiklan perusteluissa voidaan mahdollisesti viitata pöytäkirjaan 29 Euroopan unionin jäsenvaltioiden kansalaisten turvapaikasta.

Ehdotus tarkistukseksi 21 artiklaan:

Esittäjä: Piero Melograni

Ehdotettu teksti*:

Oikeus turvapaikkaan ja *joukkokarkotusten kieltäminen*

1. *Jokaisella on* oikeus turvapaikkaan Euroopan unionissa *erityisesti* pakolaisten oikeusasemaa koskevan 28 päivänä heinäkuuta 1951 tehtyyn Geneven yleissopimukseen ja pakolaisten oikeusasemaa koskevaan 31 päivänä tammikuuta 1967 tehtyyn pöytäkirjaan perustuvien *asiaa koskevien kansainvälisen oikeuden määräysten mukaisesti*.
2. Ulkomaalaisten joukkokarkotukset kielletään.

Perustelut:

Ehdotamme ennen kaikkea artiklan otsakkeen muuttamista, koska sanan "oikeus" käyttäminen ei tunnu asianmukaiselta karkotuksen yhteydessä. Perusteettoman syrjinnän välttämiseksi turvapaikkaoikeus olisi lisäksi laajennettava koskemaan kaikkia, myös valtiottomia henkilöitä, eikä ainoastaan "*kolmansien maiden kansalaisia*", kuten todetaan pakolaisten oikeusasemaa koskevan Geneven yleissopimuksen 3 artiklassa ja *Amnesty Internationalin* valmistelukunnalle toimittamissa asiakirjoissa.

On syytä vielä selventää, että vaikka Geneven yleissopimus on merkitykseltään keskeinen, se ei ole ainoa pakolaisten suojelua koskeva kansainvälinen asiakirja. Ehdotetun sanamuodon etuna on se, että se kattaa automaattisesti asiaa koskevat tulevat kansainväliset sopimukset.

* Osat, joita muutosehdotus koskee, on lihavoitu.

Ehdotus tarkistukseksi 21 artiklaan

Esittäjä: Win Griffiths, Euroopan parlamentin jäsen

Ehdotettu teksti:

1. Kolmansien maiden kansalaisilla on oikeus hakea turvapaikkaa Euroopan unionissa pakolaisten oikeusasemaa koskevan 28 päivänä heinäkuuta 1951 tehdyn Geneven yleissopimuksen ja pakolaisten oikeusasemaa koskevan 31 päivänä tammikuuta 1967 tehdyn pöytäkirjan sääntöjen mukaisesti.
2. Ulkomaalaisten joukkokarkotus on kielletty.

Perustelut:

Oikeutta turvapaikkaan ei saa automaattisesti, mutta jokaisella on oikeus hakea turvapaikkaa.

Ehdotus tarkistukseksi 21 artiklaan: Oikeus turvapaikkaan ja karkotus

Esittäjä: Johannes Voggenhuber, Kathalijne Buitenweg

Ehdotettu teksti:

1. Jokaisella, jolla on perusteltua pelkoa joutua vainotuksi, on oikeus turvapaikkaan Euroopan unionissa pakolaisten oikeusasemaa koskevan 28 päivänä heinäkuuta 1951 tehdyn Geneven yleissopimuksen ja pakolaisten oikeusasemaa koskevan 31 päivänä tammikuuta 1967 tehdyn pöytäkirjan määräysten mukaisesti. Naisten erityisperusteet turvapaikan saamiselle on otettava huomioon.
2. Ketään ei saa luovuttaa tai karkottaa toiseen valtioon, jos voidaan kohtuudella olettaa, että 1 kohdassa mainitut toimenpiteet uhkaavat heitä maasta poistamisen jälkeen.
3. Ulkomaalaisten joukkokarkotus on kielletty.
4. Jokaisella, joka hakee turvapaikka, on asian käsittelyn aikana oikeus majoitukseen, suojaan ja huolenpitoon.
5. Jokaisella, jolle on myönnetty turvapaikka, on oikeus perheen yhdistämiseen.

Perustelut:

Ehdotus tarkistukseksi 21 artiklaan

Esittäjät: Prof. Dr. Jürgen Meyer, Jo Leinen, Hans-Peter Martin ja Ieke van den Burg

Ehdotettu teksti:

21 artikla. Oikeus turvapaikkaan ja karkotus

1. Jokaisella, jota vainotaan poliittista syistä tai joka joutuu epäinhimillisen tai halventavan rangaistuksen tai kohtelun kohteeksi, on oikeus turvapaikkaan. On otettava huomioon syyt, joiden perusteella erityisesti naiset hakevat turvapaikkaa.
2. Ulkomaalaisten joukkokarkotus on kielletty.

Perustelut:

Tarkistusehdotuksessa toistetaan 29. maaliskuuta esittämäni tarkistusehdotus (asiak. CONTRIB 76) jonkin verran muutetussa muodossa ja täsmennetään alkuperäistä keskusteluehdotustani (esitetty 6.1., asiak. CONTRIB 2).

Oikeus turvapaikkaan sisältyy myös puheenjohtajiston ehdotukseen. Se on erittäin tervetullutta, sillä EY:n perustamissopimuksen 63 artiklan mukaisesti unioni tulee saamaan toimivaltaa tällä alalla.

Oikeus turvapaikkaan mainitaan mm. ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen 14 artiklassa ja useiden valtioiden perustuslaeissa: Saksan liittotasavalta (16 a pykälä), Ranska (vuoden 1946

perustuslain edelleen voimassa oleva johdanto-osa), Italia (10 pykälä), Portugali (33 pykälän 6 momentti), Espanja (13 pykälän 4 momentti), Slovakia (53 pykälä) ja Puola (56 pykälä).

Artiklan 1 kohdan toisen virkkeen mukaisesti on otettava huomioon syyt, joiden perusteella erityisesti naiset hakevat turvapaikkaa. Tämä liittyy sen tosiasian yhä laajempaan kansainväliseen tiedostamiseen, että naiset yhteiskunnallisena ryhmänä joutuvat usein erityisten vainojen kohteeksi. Mainittakoon tässä yhteydessä musliminaisiin kohdistuneet järjestelmälliset raiskaukset entisen Jugoslavian alueella sotatilanteissa ja todettakoon siihen liittyen, että YK pitää raiskausta erityisenä sotarikoksena.

Sisällyttämällä perusoikeuskirjaan tällaisen vainon muodon unioni edistäisi yhden nykyaikaisen perusoikeuden positivointia, joka jo nyt otetaan huomioon yksittäisissä yhteyksissä.¹ *Amnesty International*, *PRO ASYL* ja *Terre de Femmes* suhtautuvat erittäin myönteisesti edellä olevaan tekstiehdotukseen.

Sen sijaan aikaisemmassa tarkistusehdotuksessa (CONTRIB 76) esitetty 2 kohtaan sisällytetty suojele luovutukselta 1 kohdassa mainituissa olosuhteissa on poistettu tästä ehdotuksesta siksi, että puheenjohtajisto on ottanut tällaisen suojelun nyt huomioon 4 artiklan toisessa virkkeessä. Pidämme puheenjohtajiston ehdotusta erittäin myönteisenä. Se on sopusoinnussa monien jäsenvaltioiden perustuslakien kanssa (Espanja, Italia, Kreikka, Portugali, Ranska, Suomi) samoin kuin YK:n kidutuksen vastaisen yleissopimuksen 3 artiklan ja Geneven pakolaisyleissopimuksen 33 artiklan 1 kohdan kanssa.

Artiklan 2 kohta vastaa puheenjohtajiston tekstiehdotusta.

¹ Magdeburgin hallinto-oikeus, 20. kesäkuuta 1996, puna-vihreän liittohallituksen koalitionsopimus 20. lokakuuta 1998.

Ehdotus tarkistukseksi 21 artiklaan

Esittäjä: Pervenche Berès

Ehdotettu teksti:

Jokaisella, joka ei asu Euroopan unionin jäsenvaltiossa tai joka asuu sellaisessa jäsenvaltiossa, jonka oikeudet unionissa on peruutettu väliaikaisesti, on oikeus turvapaikkaan Euroopan unionissa kansainvälisten sääntöjen mukaisesti.

Perustelut:

Oikeus turvapaikkaan olisi aiheellista myöntää valtiottomille henkilöille.

Viittaus Geneven yleissopimukseen tekee tekstin raskaaksi ja perusoikeuskirjan riippuvaiseksi sellaisen tekstin tulkinnasta, johon unionilla ei ole valtaa.

Ehdotus tarkistukseksi 21 artiklaan – Oikeus turvapaikkaan ja karkotus

Esittäjä: Dr. Ingo Friedrich

- 1) (uusi) Poliittisista syistä vainottuja henkilöitä, jotka eivät ole unionin kansalaisia, suojellaan Genevessä 28 päivänä heinäkuuta 1951 tehdyn pakolaisten oikeusasemaa koskevan yleissopimuksen ja 31 päivänä tammikuuta 1967 tehdyn pöytäkirjan mukaisesti.
- 2) (uusi) Ketään ei saa karkottaa tai luovuttaa sellaiseen maahan, jossa häntä uhkaisi kuolemanrangaistus, kidutus tai muu epäinhimillinen kohtelu.
- 3) Ulkomaalaisten joukkokarkotus on kielletty.

Perustelut:

28 päivänä heinäkuuta 1951 tehty Geneven yleissopimus ja 31 päivänä tammikuuta 1967 tehty pöytäkirja muodostavat jo riittävän kansainvälisoikeudellisen, jäsenvaltioita velvoittavan vähimmäisnormin pakolaisten kohtelulle.

Geneven yleissopimuksessa ei kuitenkaan taata suoranaista oikeutta turvapaikkaan, vaan ainoastaan turvapaikkaa koskeva oikeus. Geneven yleissopimukseen viittaaminen perusoikeusluettelossa voisi antaa sellaisen vaikutelman, että jäsenvaltiot haluaisivat korottaa Geneven yleissopimuksen perusteella vallitsevan oikeustilanteen yksilön perusoikeudeksi. Tämä ei kuitenkaan pidä paikkaansa.

Artiklan 2 kohtaan on otettu tähänastisen 4 artiklan toinen virke.

Tähänastisesta 2 kohdasta tulee 3 kohta.

Ehdotus tarkistukseksi 21 artiklaan

Esittäjä: Heinrich Neisser

Ehdotettu teksti:

21 artikla. Oikeus turvapaikkaan ja karkotus

1. Jokaisella ~~[Kolmansien maiden kansalaisilla]~~ on oikeus turvapaikkaan Euroopan unionissa pakolaisten oikeusasemaa koskevan 28 päivänä heinäkuuta 1951 tehdyn Geneven yleissopimuksen ja pakolaisten oikeusasemaa koskevan 31 päivänä tammikuuta 1967 tehdyn pöytäkirjan sääntöjen mukaisesti.
2. Ulkomaalaisten joukkokarkotus on kielletty.

Perustelut:

Jotta perusoikeuskirjan mukainen suojelun taso ei jäisi alle Geneven yleissopimuksessa varmistetun tason, olisi turvapaikkaoikeuden kuuluttava periaatteessa jokaiselle eikä ainoastaan kolmansien maiden kansalaisille. Amsterdamin sopimuksen voimaantulon yhteydessä EY:n perustamissopimukseen liitetyn, Euroopan unionin jäsenvaltioiden kansalaisten turvapaikkaa koskevan pöytäkirjan mukainen säännöstö pysyy kuitenkin voimassa.

Ehdotus tarkistukseksi 21 artiklaan:

Esittäjät: Gunnar Jansson, Tuija Brax ja Paavo Nikula

Ehdotettu teksti:

1. Jokaisella on oikeus turvapaikkaan Euroopan unionissa pakolaisten oikeusasemaa koskevan 28 päivänä heinäkuuta 1951 tehdyn Geneven yleissopimuksen ja pakolaisten oikeusasemaa koskevan 31 päivänä tammikuuta 1967 tehdyn pöytäkirjan sääntöjen mukaisesti.

2. Ulkomaalaisten joukkokarkotus on kielletty. *Karkotuspäätöksissä on turvattava yksilön oikeus esittää syitä maastakarkotustansa vastaan tuomioistuimessa tai muussa riippumattomassa toimielimessä.*

Perustelut:

Oikeus turvapaikkaan on taattava jokaiselle Euroopan unionin alueelta turvapaikkaa hakevalle henkilölle, ei ainoastaan kolmansien maiden kansalaisille. Tämä sanamuoto vastaa pakolaisyleissopimusta, johon artiklan tekstikin viittaa.

Yksilön oikeus saattaa karkotuspäätös puolueettoman elimen tutkittavaksi vastaa kaikkien jäsenvaltioiden ratifioiman YK:n kansalais- ja poliittisten oikeuksien yleissopimuksen 13 artiklaa.

Ehdotus tarkistukseksi 21 artiklaan – Oikeus turvapaikkaan ja karkotus

Esittäjä: Jürgen Gnauck, (Thüringerin osavaltion liittovaltio- ja eurooppaministeri)

Ehdotettu teksti:

21 artikla. Oikeus turvapaikkaan ja karkotus

1. Poliittisista syistä vainottuja henkilöitä, jotka eivät ole unionin kansalaisia, suojellaan Genevessä 28 päivänä heinäkuuta 1951 tehdyn pakolaisten oikeusasemaa koskevan yleissopimuksen ja 31 päivänä tammikuuta 1967 tehdyn pöytäkirjan mukaisesti.
2. Ulkomaalaisten joukkokarkotus on kielletty.
3. Ketään ei saa karkottaa tai luovuttaa sellaiseen maahan, jossa häntä uhkaisi kuolemanrangaistus, kidutus tai muu epäinhimillinen kohtelu.

Perustelut:

Puheenjohtajiston ehdottama ilmaus "kolmansien maiden kansalaiset" ei luokittele lainkaan turvapaikanhakijoita. Se ei erota poliittisista syistä vainottuja henkilöitä niistä, jotka pyrkivät maahanmuuttajiksi muista syistä. Rajattaessa oikeus koskemaan poliittisista syistä vainottuja henkilöitä otetaan huomioon suojelun tarpeellisuus, joka on turvapaikan myöntämisen perustana.

Puheenjohtajiston ehdottama muotoilu "... on oikeus turvapaikkaan" viittaa säännön subjektiivis-julkisoikeudelliseen tulkintaan. Tällainen lähestymistapa tuntuu liian ahtaalta, koska oikeustilanne on erilainen eri jäsenvaltioissa. Perusoikeuskirjan velvoittavuus EU:n elimiin nähden huomioon ottaen on löydettävä sellainen sanamuoto, joka voi kattaa myös perustuslait, joissa määrätään ainoastaan institutionaalisista turvapaikkaoikeudellisista takeista. Muutoin, subjektiivisen oikeuden vahvistamisen tapauksessa, EU:n elimet joutuisivat ryhtymään toimiin niitä jäsenvaltioita vastaan, joiden perustuslaeissa määrätään ainoastaan institutionaalisista takeista. Saksan osavaltioiden ehdottama sanamuoto on tässä suhteessa riittävän joustava.

Perusoikeuskirjan 21 artiklaa täydennetään karkotus- ja luovutuskiellolla, joka kuuluu asiallisesti tähän yhteyteen eikä 4 artiklaan, kuten asiakirjassa CONVENT 28 esitetään.

Ehdotus tarkistukseksi 21 artiklaan

Esittäjä: Dr Sylvia-Yvonne Kaufmann

Ehdotettu teksti:

21 artikla. Oikeus turvapaikkaan ja karkotus

1. Jokaisella, jota vainotaan poliittista syistä tai joka on epäinhimillisen tai halventavan kohtelun kohteena, on oikeus turvapaikkaan. On otettava huomioon syyt, joiden perusteella erityisesti naiset hakevat turvapaikkaa.
2. Ketään ei saa luovuttaa maahan, jos voidaan perustellusti olettaa, että hän on vaarassa joutua siellä luovutuksen jälkeen 1 kohdassa mainittujen toimenpiteiden kohteeksi. Tämä koskee myös erityisesti aseistakieltäytyjiä, jotka ovat sellaisten kolmansien valtioiden kansalaisia, joissa ei ole oikeutta kieltäytyä asepalveluksesta.
3. Ulkomaalaisten joukkokarkotus on kielletty.

Perustelut:

Tarkistusehdotus noudattaa olennaisilta osin Jürgen Meyerin 24.3.2000 ehdottamaa tarkistusta. Se menee Meyerin ehdotusta pitemmälle myöntäessään aseistakieltäytyjille oikeuden suojeluun karkotukselta. Puheenjohtajiston ehdotuksen sisältämä viittaus 28. heinäkuuta 1951 tehtyyn Geneven pakolaisyleissopimukseen ja pakolaisten oikeusasemaa koskevaan 31. tammikuuta 1967 tehtyyn pöytäkirjaan kuuluu 21 artiklan perusteluihin. On varmistettava, että turvapaikkaa koskevaan perusoikeuteen liittyy taattu henkilökohtainen mahdollisuus hakea muutosta oikeusteitse ja ettei kyseinen perusoikeus jää pelkäksi valtiolliseksi oikeudeksi saada armahdus.

Ehdotus tarkistukseksi 21 artiklaan: Oikeus turvapaikkaan ja karkotus

Esittäjä: António Vitorino, komission edustaja valmistelukunnassa

Ehdotus:

Ehdotetaan, että artikla jaetaan kahdeksi erilliseksi artiklaksi, joista ensimmäinen käsittelee oikeutta turvapaikkaan ja toinen karkotuksia (21 artiklan 2 kohdan asiasisältöä ei ole muutettu):

"21 artikla: Oikeus turvapaikkaan:

"Oikeus turvapaikkaan taataan pakolaisten oikeusasemaa koskevan 28 päivänä heinäkuuta 1951 tehdyn Geneven yleissopimuksen ja pakolaisten oikeusasemaa koskevan 31 päivänä tammikuuta 1967 tehdyn pöytäkirjan sekä muiden asiaa koskevien sopimusten määräysten mukaisesti.

"21 a artikla: Karkotukset:

Joukkokarkotukset kielletään."

Perustelut:

1. Turvapaikkakysymysten ja karkotusten kieltämisen sisällyttäminen samaan artiklaan ei ole Tampereen Eurooppa-neuvoston päätelmien hengen mukaista. Päätelmissä tehtiin selkeä ero turvapaikkakysymysten ja ulkomaalaisten oleskelua maassa koskevien kysymysten välille.
2. Turvapaikkaoikeuden haltijan osalta ehdotetaan sellaisen puolueettoman sanamuodon valitsemista, joka on perussopimusten ja erityisesti Euroopan unionin jäsenvaltioiden kansalaisten turvapaikasta tehdyn pöytäkirjan mukainen.

Ehdotus tarkistukseksi 21 artiklaan:

Esittäjä: François Loncle

Ehdotettu teksti:

Tämän artiklan 1 kohdan sanamuoto olisi seuraava:

"Henkilöille, joihin sovelletaan pakolaisten oikeusasemaa koskevaa, 28 päivänä heinäkuuta 1951 tehtyä Geneven yleissopimusta ja pakolaisten oikeusasemaa koskevaa, 31 päivänä tammikuuta 1967 tehtyä pöytäkirjaa, myönnetään pakolaisasema Euroopan unionissa kyseisissä teksteissä määrätyin edellytyksin."

Perustelut:

Tällä tarkistuksella on tarkoitus korjata tekstiehdotukseen sisältyvät kaksi epäselvyyttä, joista

- ensimmäinen antaa ymmärtää, että Geneven yleissopimuksen soveltaminen rajoittuisi ainoastaan tiettyihin henkilöryhmiin, vaikka sitä sovelletaan yleisesti
- toinen johtuu siitä, että tässä tekstissä sekoitetaan toisiinsa turvapaikkaoikeus eli maahantulon salliminen, joka kuuluu jokaisen valtion toimivaltaan, ja Geneven yleissopimuksessa määritelty pakolaisasema.

Ehdotus tarkistukseksi 21 artiklaan: Oikeus turvapaikkaan ja karkotus

Esittäjä: Jean-Luc Dehaene, Belgian hallituksen edustaja

Ehdotettu teksti:

1. Jokaisella on oikeus turvapaikkaan jossakin Euroopan unionin jäsenvaltiossa pakolaisten oikeusasemaa koskevan 28 päivänä heinäkuuta 1951 tehdyn Geneven yleissopimuksen ja pakolaisten oikeusasemaa koskevan 31 päivänä tammikuuta 1967 tehdyn pöytäkirjan määräysten mukaisesti.
2. Ulkomaalaisten joukkokarkotus on kielletty.

Perustelut:

Pakolaisten oikeusasemaa koskevasta 28 päivänä heinäkuuta 1951 tehdystä Geneven yleissopimuksesta ja pakolaisten oikeusasemaa koskevasta 31 päivänä tammikuuta 1967 tehdystä pöytäkirjasta johtuvien jäsenvaltioiden velvoitteiden mukaisesti jokainen turvapaikkahakemus, niin unionin kansalaisen kuin kolmannen valtion kansalaisen tekemä hakemus, on tutkittava erikseen. Tämän vuoksi ehdotetaan turvapaikkaoikeuden henkilöllisen ulottuvuuden (ratione personae) laajentamista.

On asianmukaisempaa puhua Euroopan unionin jäsenvaltioiden lain mukaisesta turvapaikkaoikeudesta, koska ei ole olemassa varsinaista Euroopan unionin turvapaikkaoikeutta.

Ehdotus tarkistukseksi: 21 artikla a (uusi). Väestönsiirtojen kieltäminen

Esittäjä: Dr. Ingo Friedrich

Ehdotettu teksti:

21 a (uusi). Väestönsiirtojen kieltäminen

(uusi) Euroopan unionin kansalaisilla on oikeus kotiseutuunsa. Ketään ei saa siirtää väkivalloin tai pakottamalla perinnäiseltä kotiseudultaan, asuinpaikastaan ja maastaan tai pakottaa pakenemaan. Kotiseudultaan siirtymään joutuneilla henkilöillä ja pakolaisilla on oikeus palata perinnäiselle kotiseudulleen.

Perustelut:

1900-luvulla miljoonat ihmiset joutuivat siirtymään kotiseudultaan totalitaaristen hallitusjärjestelmien vuoksi Euroopassa ja koko maailmassa. Vielä aivan lähimenneisyydessä, alkuvuodesta 1999, useiden satojen tuhansien ihmisten pakottaminen pakenemaan Kosovosta johti Naton sotilaalliseen väliintuloon Serbian diktaattorin Milosevicin rikollista hallitusta vastaan.

Perusoikeuskirjaehdotuksen 21 artiklan 2 kohdassa määrätään, että ulkomaalaisten joukkokarkotus on kielletty. Kuitenkin sen lisäksi, että tällainen oikeus turvataan ulkomaalaisille ja erityisesti kolmansien valtioiden kansalaisille, on tärkeää turvata se myös Euroopan unionin kansalaisille.

AMD 418

Ehdotus tarkistukseksi: 21 b artikla (uusi). Vähemmistöryhmien suojelu

Esittäjä: Dr. Ingo Friedrich

Ehdotettu teksti:

21 b artikla (uusi). Vähemmistöryhmien suojelu

(uusi) Historiallisesti muodostuneiden ja perinnäisillä kotiseuduillaan asuvien vähemmistöryhmien ja niiden jäsenten identiteettiä ja oikeuksia sekä kielellistä ja kulttuurista monimuotoisuutta kunnioitetaan ja suojellaan Euroopan unionissa.

Perustelut:

Vähemmistöjen oikeuksia loukataan myös nykyisin yhä uudelleen. Väestönsiirrot ja vähemmistöjen oikeuksien loukkaaminen kuuluvat vakaviin ja yleisiin ihmisoikeusloukkauksiin Euroopassa.

Ehdotus tarkistukseksi 21 artiklaan:

Esittäjä: Jean-Maurice DEHOUSSE, Euroopan parlamentin jäsen, valmistelukunnan varajäsen

Ehdotettu teksti:

- Siirretään 21 artiklan 2 kohta 4 artiklan 3 kohdaksi karkotusta koskevien kysymysten kokoamiseksi yhteen
 - Muutetaan 21 artiklan otsikkoa, koska artiklassa käsitellään enää vain turvapaikkaoikeutta
 - Korvataan ehdotettu 21 artikla seuraavalla tekstillä:
1. Euroopan unioni tunnustaa, että oikeus turvapaikkaan on jokaisella kolmannen maan kansalaisella, jonka elämä on uhattuna tai joka on epäinhimillisen tai halventavan kohtelun kohteena edellyttäen, että henkilö, jota tämä oikeus koskee, sitoutuu noudattamaan ja noudattaa tosiasiallisesti suvaitsevaisuuden periaatetta, demokratian periaatetta sekä unionin ja sen jäsenvaltioiden peruslakeja.
 2. Pyynnön perusteluita arvioitaessa voidaan ottaa huomioon naisen asemaan liittyvät erityisperusteet.
 3. Ei voida suorittaa pakolaisten tai muiden ulkomaalaisten joukkokarkotuksia eikä sellaisia karkotuksia, joiden kohteena on tietty kansallisuus tai uskontoon tai aatteelliseen vakaumukseen liittyvä ryhmä.

Perustelut:

400 miljoonan asukkaan unioni ei voi taata oikeutta turvapaikkaan maapallon yli 5 miljardille unionin ulkopuolella elävälle ihmiselle vaarantamatta vakavasti väestönsä hyvinvointia.

Lisäksi turvapaikkaoikeuden ymmärtäminen ensisijaisesti henkilökohtaisena oikeutena (minkä vuoksi sitä käsitellään tässä peruskirjassa ja tässä luvussa) on ikimuistoinen perinne. Jos siitä halutaan tehdä kollektiivinen oikeus, sitä olisi käsiteltävä tälle kysymykselle varatussa luvussa.

Sitä paitsi on esitetty hyviä perusteluita sille, ettei peruskirjassa mainita oikeudellisia tausta-asiakirjoja, eikä ole aiheellista muuttaa tätä periaatetta yhden ainoan artiklan osalta.

Lopuksi on korostettava, että turvapaikkaoikeutta ei pidä ymmärtää pelkkänä läsnäolo-oikeutena vaan liittymisenä unionin perustana olevaan arvomaailmaan, jonka ilmentymä peruskirja on.

Muiden muutosten tarkoituksena on parantaa sanamuotoa eivätkä ne muuta asiasisältöä.

21 artiklan 1 kohtaa ja 1 a kohtaa koskevat ehdotukset

Ehdotus tarkistukseksi 21 artiklan – Oikeus turvapaikkaan ja karkotus – 1 kohtaan

Esittäjä: Georges BERTHU, Euroopan parlamentin jäsen

Ehdotettu teksti:

1. Kolmansien maiden kansalaisilla on oikeus turvapaikkaan Euroopan unionin **jäsenvaltioissa** pakolaisten oikeusasemaa koskevan 28 päivänä heinäkuuta 1951 tehdyn Geneven yleissopimuksen ja pakolaisten oikeusasemaa koskevan 31 päivänä tammikuuta 1967 tehdyn pöytäkirjan määräysten mukaisesti.

Perustelut:

Vaikka on olemassa yhteinen turvapaikkapolitiikka, päätös turvapaikan myöntämisestä tai myöntämättä jättämisestä vainotulle henkilölle kuuluu kuitenkin EY:n perustamissopimuksen 63 artiklan mukaisesti jäsenvaltioille. Tämän osalta 21 artiklassa ei pidä olla epäselvyyttä.

Ehdotus tarkistukseksi 21 artiklan – Oikeus turvapaikkaan ja karkotus – 1 a kohtaan

Esittäjä: Georges BERTHU, Euroopan parlamentin jäsen

Ehdotettu teksti:

Ulkomaalaiset, jotka ovat saapuneet jäsenvaltion alueelle laittomasti, rikkoneet kyseisen jäsenvaltion lakeja tai jotka vaarantavat yleisen järjestyksen ja turvallisuuden, voidaan karkottaa jäsenvaltioiden alueelta, kuitenkin niin, että heihin sovelletaan kansainvälisessä oikeudessa tunnustettuja takuita.

Perustelut:

Olisi omituista, jos artiklan, jonka otsikkona on "oikeus turvapaikkaan ja karkotus", 1 kohdassa määritellään turvapaikkaoikeus, mutta sitä seuraavassa kohdassa ei määritellä karkotustapauksia.

Ehdotus tarkistukseksi 21 artiklaan

Esittäjä: Michael O’Kennedy, TD, Irlannin valtionpäämiehen/hallituksen päämiehen henkilökohtainen edustaja

Ehdotettu teksti:

1. Kolmansien maiden kansalaisilla on oikeus hakea ja nauttia turvapaikkaa Euroopan unionissa pakolaisten oikeusasemaa koskevan 28 päivänä heinäkuuta 1951 tehdyn Geneven yleissopimuksen ja pakolaisten oikeusasemaa koskevan 31 päivänä tammikuuta 1967 tehdyn pöytäkirjan sääntöjen mukaisesti.

Perustelut:

Ehdotan sanojen ”hakea ja nauttia” lisäämistä, sillä ”oikeutta turvapaikkaan” ei tunneta kansainvälisessä oikeudessa. Sanamuoto ”hakea ja nauttia” on ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen 14 artiklan mukainen.

Ehdotus tarkistukseksi 21 artiklaan

Esittäjät: E. M. H. Hirsch Ballin

M. Patijn (myös G. J. W. van Ovenin puolesta)

Ehdotettu teksti:

Korvataan 1 kohdassa lauseenosa "Kolmansien maiden kansalaisilla" ilmauksella "Jokaisella".

Perustelut:

Myös valtiottomilla henkilöillä on oikeus turvapaikkaan.

Ehdotus tarkistukseksi 21 artiklan 1 kohtaan

Esittäjä: Alvaro Rodríguez Bereijo, Espanjan pääministerin edustaja

Ehdotettu teksti:

"Kolmansien maiden kansalaisilla on oikeus hakea turvapaikkaa Euroopan unionista".

Lisätään 21 artiklan 1 kohtaan viittaus Euroopan yhteisön perustamissopimukseen.

Perustelut:

Turvapaikan hakeminen on kansainvälisesti tunnustettu oikeus. Tähänastinen sanamuoto on epäkorrekti ja voi olla soveltamista silmällä pitäen vaarallisen väljä.

On asianmukaista viitata tämän oikeuden yhteydessä yhteisön toimivaltuuksiin, joista määrätään EY:n perustamissopimuksen 61 artiklassa ja sitä seuraavissa artikloissa sekä pöytäkirjan N:o 29 artikloissa.

Ehdotus tarkistukseksi 21 artiklan 1 kohtaan

Esittäjä: Gabriel Cisneros Laborda

Ehdotettu teksti:

Kolmansien maiden kansalaisilla on **oikeus hakea turvapaikkaa** Euroopan unionista pakolaisten oikeusasemaa koskevan 28 päivänä heinäkuuta 1951 tehdyn Geneven yleissopimuksen ja pakolaisten oikeusasemaa koskevan 31 päivänä tammikuuta 1967 tehdyn pöytäkirjan sääntöjen mukaisesti.

Perustelut:

Oikeutta turvapaikkaan ei voida pitää ehdottomana. Turvapaikkaoikeuden myöntäminen edellyttää vahvistettujen ehtojen täyttymistä.

Ehdotus tarkistukseksi 21 artiklan 1 kohtaan

Esittäjä: Peter Altmaier, Saksan liittopäivien jäsen

Ehdotettu teksti:

Poliittisesti vainotuille kolmansien maiden kansalaisille myönnetään turvapaikka Euroopan unionissa pakolaisten oikeusasemaa koskevan Genevessä 28 päivänä heinäkuuta 1951 tehdyn yleissopimuksen ja 31 päivänä tammikuuta 1967 tehdyn pöytäkirjan mukaisesti.

Perustelut:

Tällä sanamuodolla on tarkoitus estää perustelemasta perusoikeuskirjan 21 artiklan 1 kohtaan vedoten sellaisia turvapaikkaa koskevia yksilön oikeuksia, joita Euroopan unionin jäsenvaltioiden nykyinen lainsäädäntö ei tunne.

Ehdotus tarkistukseksi 21 artiklaan

Esittäjä: François Loncle

Ehdotettu teksti:

Tämän artiklan 1 kohdan sanamuoto olisi oltava seuraava:

Henkilöille, joihin sovelletaan pakolaisten oikeusasemaa koskevaa, 28 päivänä heinäkuuta 1951 tehtyä Geneven yleissopimusta ja pakolaisten oikeusasemaa koskevaa, 31 päivänä tammikuuta 1967 tehtyä pöytäkirjaa, myönnetään pakolaisasema Euroopan unionissa kyseisissä asiakirjoissa määrätyin edellytyksin.

Perustelut:

Tällä tarkistuksella on tarkoitus korjata tekstiehdotukseen sisältyvät kaksi epäselvyyttä:

- Ensiksikin teksti voidaan ymmärtää siten, että Geneven yleissopimuksen soveltaminen rajoittuisi ainoastaan tiettyihin henkilöryhmiin, vaikka sitä sovelletaan yleisesti.
- Toiseksi tekstissä sekoitetaan toisiinsa turvapaikkaoikeus eli maahantulon salliminen, joka kuuluu yksittäisten valtioiden toimivaltaan, ja Geneven yleissopimuksessa määritelty pakolaisasema.

Ehdotus tarkistukseksi 21 artiklan 1 kohtaan

Esittäjä: Frits Korthals Altes, Alankomaiden hallituksen edustaja

Ehdotettu teksti:

1. *Euroopan unionissa on oikeus hakea turvapaikkaa* pakolaisten oikeusasemasta Genevessä 28 päivänä heinäkuuta 1951 tehdyn yleissopimuksen ja pakolaisten oikeusasemasta 31 päivänä tammikuuta 1967 tehdyn pöytäkirjan määräysten mukaisesti.

Perustelut:

Ensimmäiseen kohtaan ehdotettu uusi teksti vastaa paremmin pakolaisten oikeusasemaa koskevasta yleissopimuksesta johtuvia velvoitteita.

Ehdotus tarkistukseksi 21 artiklaan:

Esittäjät: RODOTA', PACIOTTI, MANZELLA

Ehdotettu teksti:

Korvataan 1 kohdassa sanat "Kolmansien maiden kansalaisilla on oikeus turvapaikkaan" sanoilla "Jokaisella on oikeus turvapaikkaan".

Perustelut:

1 kohtaa koskevaan ehdotukseen kuuluvat valtiottomat henkilöt sekä kaikki ne, joilla ei ole kansalaisuutta. 3 kohtaan on siirretty 4 artiklassa oleva ilmaus johdonmukaisuuden vuoksi.

21 artiklan 2 kohtaa koskevat ehdotukset

Ehdotus tarkistukseksi 21 artiklan – Oikeus turvapaikkaan ja karkotus – 2 kohtaan

Esittäjä: Georges BERTHU, Euroopan parlamentin jäsen

Ehdotettu teksti:

Poistetaan 21 artiklan 2 kohta ("Ulkomaalaisten joukkokarkotus on kielletty.").

Perustelut:

Tässä ehdotettu 2 kohdan esitystapa on harhaanjohtava sillä, vaikka se pohjautuu Euroopan ihmisoikeussopimuksen neljännen lisäpöytäkirjan 4 artiklaan, kyseinen artikla liittyy oikeudellisiin puitteisiin, jotka sallivat poikkeukset muun muassa "sodan tai muun yleisen hätätilan aikana, joka uhkaa kansakunnan elämää" (ihmisoikeussopimuksen 15 artikla).

Näin ollen ei voida säilyttää sanamuotoa, jonka perusteella asiaan perehtymätön lukija voi luulla, että ulkomaalaisten joukkokarkotus on aina ja kaikissa tapauksissa kielletty. Tämä virke on poistettava tai siihen on lisättävä maininta "paitsi sodan tai muun yleisen hätätilan aikana voimassa olevien kansainvälisten sääntöjen mukaisesti".

Ehdotus tarkistukseksi 21 artiklan 2 kohtaan

Esittäjä: Alvaro Rodríguez Bereijo, Espanjan pääministerin edustaja

Ehdotettu teksti:

Poistetaan.

Perustelut:

Toinen kohta on peräisin pöytäkirjasta n:o 4, jota Espanja ei ole ratifioinut. Ongelma johtuu termin 'joukkokarkotus' merkityksestä. Mistä lähtien karkotusta pidetään kollektiivisena? Voidaanko tätä määräystä soveltaa, kun on kyse johonkin valtioon laittomasti saapuvien useiden eri henkilöiden karkottamisesta? Espanjan tapauksessa on otettava huomioon sen rajojen erityispiirteistä johtuvat kaikkien tuntemat seuraukset. Vastaavanlaiset ongelmat ovat tuttuja myös muille unionin jäsenvaltioille.

Ehdotus tarkistukseksi 21 artiklan 2 kohtaan

Esittäjä: Dr. Peter Michael Mombaur, Euroopan parlamentin jäsen

Ehdotettu teksti:

"Joukkokarkotukset on kielletty".

Perustelut:

Oikeus suojeluun koskee myös Euroopan unionin nykyisellä alueella tai mahdollisen laajentumisen jälkeen tulevalla alueella eläviä vähemmistöjä.

21 artiklan 3 kohtaa koskevat ehdotukset

Ehdotus tarkistukseksi 21 artiklaan:

Esittäjät: RODOTA', PACIOTTI, MANZELLA

Ehdotettu teksti:

Lisätään 3. kohta seuraavasti:

"3. Ketään ei saa karkottaa tai luovuttaa sellaiseen maahan, jossa häntä uhkasi kuolemanrangaistus, kidutus tai muu epäinhimillinen kohtelu."

Perustelut:

1 kohtaa koskevaan ehdotukseen kuuluvat valtiottomat henkilöt sekä kaikki ne, joilla ei ole kansalaisuutta. 3 kohtaan on siirretty 4 artiklassa oleva ilmaus johdonmukaisuuden vuoksi.

22 artiklaa koskevat ehdotukset

Ehdotus tarkistukseksi 22 artiklaan

Esittäjä: Andrew Duff, Euroopan parlamentin jäsen

Ehdotettu teksti:**22 artikla. Tasa-arvo ja syrjintäkielto**

- 1. Kaikenlainen sukupuoliin, rotuun, ihonväriin tai etniseen tahi yhteiskunnalliseen alkuperään, kieleen, uskontoon tai vakaumukseen, poliittisiin mielipiteisiin, kansalliseen, alueelliseen tai kulttuuriseen vähemmistöön kuulumiseen, varallisuuteen, syntyperään, vammaisuuteen, ikään tai sukupuoliseen suuntautumiseen perustuva syrjintä on kielletty.**
- 2. Kaikki kansalaisuuteen perustuva syrjintä on kiellettyä Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja Euroopan unionista tehdyn sopimuksen soveltamisalalla.**
- 3. Unionin tavoitteena on eriarvoisuuden poistaminen sekä miesten ja naisten välisen tasa-arvon edistäminen. Sukupuolten tasa-arvo varmistetaan erityisesti palkkausta ja muita palvelussuhteen ehtoja määrättäessä.**

Perustelut

Artiklan 1 kohta perustuu Euroopan ihmisoikeussopimukseen. Ihmisoikeussopimus rajoittaa periaatteen soveltamisen kyseisessä sopimuksessa tunnustettuihin oikeuksiin, mutta yhteisön oikeus menee pitemmälle Amsterdamin sopimuksen hyväksymisen jälkeen. Luettelossa yhdistetään perustamissopimuksen 13 artiklassa oleva luettelo ja Euroopan ihmisoikeussopimuksen 14 artiklassa oleva luettelo. Artiklan 2 kohdassa esitetty syrjintäkiellon periaate vahvistetaan EY:n perustamissopimuksen 12 artiklassa. Alueellisten ja kulttuuristen vähemmistöjen suojelu on osa Euroopan unionin kansojen moninaisuuden tunnustamista ja liittyy niiden väliseen yhteisvastuullisuuteen. Maininta myös lähentää tekstiä Euroopan neuvoston kansallisten vähemmistöjen suojelua koskevaan puiteyleissopimukseen vuodelta 1995.

Perustamissopimuksen 12 artikla: " Kaikki kansalaisuuteen perustuva syrjintä on kiellettyä tämän sopimuksen soveltamisalalla, sanotun kuitenkin rajoittamatta tämän sopimuksen erityismääräysten soveltamista.

Neuvosto voi 251 artiklassa määrättyä menettelyä noudattaen toteuttaa sääntelyn tällaisen syrjinnän kieltämiseksi."

Tämän 22 artiklan 3 kohdan avulla on tarkoitus sallia perustamissopimuksessa tarkoitettu positiivinen syrjintä.

Ehdotus tarkistukseksi 22 artiklaan

Esittäjä: Win Griffiths, MP

Ehdotettu teksti:

1. Kaikenlainen sukupuoliin, kansalaisuuteen, rotuun, ihonväriin tai etniseen tahi yhteiskunnalliseen alkuperään, kieleen, uskontoon tai vakaumukseen, poliittisiin mielipiteisiin, kansalliseen vähemmistöön kuulumiseen, varallisuuteen, syntyperään, vammaisuuteen, ikään tai sukupuoliseen suuntautumiseen perustuva syrjintä on kielletty.
2. Miehillä ja naisilla on oikeus tasa-arvoiseen kohteluun erityisesti palkkausta, palvelussuhteen ehtoja ja sosiaalisen suojelun toimenpiteitä määrättäessä.
3. Vähemmistöihin kuuluvilla on oikeus säilyttää oma kielensä ja kulttuurinsa ja kehittää sitä.

Perustelut:

22 artiklan 2 kohta voidaan poistaa, koska sen sisältö tulee katetuksi jo 1 kohdassa, jossa mainitaan ”kansalaisuus” ja ”kansalliseen vähemmistöön kuuluminen”.

Uusi 2 kohta ilmaisee nykyisen 3 kohdan sisällön kokonaisuudessaan, mutta johdonmukaisemmin kielen ja perusoikeuskirjan lähestymistavan kannalta.

Oikeusperustana on Euroopan yhteisön perustamissopimuksen konsolidoidun toisinnon 151 artikla.

Ehdotus tarkistukseksi 22 artiklaan: Tasa-arvo ja syrjintäkielto

Esittäjä: Ben Fayot

Teksti:

Yleinen periaate miesten ja naisten tasa-arvosta kaikilla aloilla

1. Unioni takaa sukupuolten tasa-arvon ehdottoman perusperiaatteen kaikilla aloilla.
2. Kaikenlainen sukupuoleen perustuva syrjintä on kielletty.
3. Toteutetaan myönteisiä toimenpiteitä tasa-arvon periaatteen soveltamiseksi tehokkaalla tavalla.

Perustelut:

Ehdotus tarkistukseksi 22 artiklaan

Esittäjä: Pervenche Berès

Ehdotettu teksti:

Kaikenlainen sukupuoliin, rotuun, ihonväriin tai etniseen tahi yhteiskunnalliseen alkuperään, kieleen, uskontoon tai vakaumukseen, poliittisiin mielipiteisiin, kansalliseen vähemmistöön kuulumiseen, varallisuuteen, syntyperään, geneettisiin ominaisuuksiin, terveydentilaan, vammaisuuteen, ikään tai sukupuoliseen suuntautumiseen perustuva mielivaltainen syrjintä on kielletty.

Perustelut:

”Mielivaltaisen” syrjinnän käsitteen käyttäminen mahdollistaa positiivisen erityiskohtelun (tai positiivinen syrjintä), jonka tarkoituksena on palauttaa yhdenvertaisuus. Geneettisiin ominaisuuksiin perustuva syrjintä on tulevaisuudessa yksi suurista syrjinnän uhkista. Perusoikeuskirjassa on varmistettava geneettisten ominaisuuksien luottamuksellisuus.

Ehdotus tarkistukseksi 22 artiklaan – Tasa-arvo ja syrjäntäkielto

Esittäjä: Dr. Ingo Friedrich

Ehdotettu teksti:

- 1) Kaikenlainen sukupuoliin, rotuun, ihonväriin tai etniseen tahi yhteiskunnalliseen alkuperään, kieleen, uskontoon tai vakaumukseen, poliittisiin mielipiteisiin, kansalliseen vähemmistöön kuulumiseen, varallisuuteen, syntyperään, vammaisuuteen, ikään tai sukupuoliseen suuntautumiseen perustuva syrjäntä on kielletty.
- 2) Kaikki kansalaisuuteen perustuva syrjäntä on kiellettyä Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja Euroopan unionista tehdyn sopimuksen soveltamisalalla.
- 3) Unionin tavoitteena on eriarvoisen kohtelun (1 sana poistetaan) poistaminen sekä naisten ja miesten välisen tasa-arvon edistäminen. Sukupuolten tasa-arvoinen kohtelu (1 sana poistetaan) varmistetaan erityisesti palkkausta ja muita palvelussuhteen ehtoja määrättäessä.

Perustelut:

Artiklan 3 kohdassa käytetyt ilmaukset "eriarvoisuus" ja "sukupuolten tasa-arvo" eivät olleet täysin onnistuneita valintoja.

Ehdotus tarkistukseksi 22 artiklaan:

Esittäjät: Gunnar Jansson, Tuija Brax ja Paavo Nikula

Ehdotettu teksti:**22 artikla. Tasa-arvo ja syrjintäkielto**

1. Kaikenlainen sukupuoliin, [,] ihonväriin tai etniseen tahi yhteiskunnalliseen alkuperään, kieleen, uskontoon tai vakaumukseen, poliittisiin mielipiteisiin taikka *etniseen, uskonnolliseen tai kielelliseen vähemmistöön* kuulumiseen, varallisuuteen, syntyperään, vammaisuuteen, ikään, sukupuoliseen suuntautumiseen *taikka muuhun henkilöön liittyvään syyhyn* perustuva syrjintä on kielletty.

2. Kaikki kansalaisuuteen perustuva syrjintä *Euroopan unionin kansalaisten välillä* on kiellettyä Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja Euroopan unionista tehdyn sopimuksen soveltamisalalla.

Perustelut:

Viittauksen rotuun voi poistaa, koska se sisältyy asiallisesti muihin syrjintäperusteisiin. Lisäksi poistaminen vastaa nykyaikaista kielenkäyttöä.

Kansallista vähemmistöä syrjinnän perusteena on syytä muuttaa kuvailevammaksi. Erilaisten vähemmistötyyppien maininta antaa kattavamman kuvan siitä, millaisia vähemmistöjä todellisuudessa on olemassa, ja mitkä tekijät useimmiten ovat syynä syrjintään. Erilaisten vähemmistöjen kuvailu korostaa myös nimenomaan vähemmistöihin kohdistuvan syrjinnän kiellon tärkeyttä. Muutosehdotus vastaa terminologisesti YK:n kansalais- ja poliittisia oikeuksia koskevan yleissopimuksen 27 artiklan määrittelyä.

Syrjintäperusteita koskeva luettelo on syytä jättää avoimeksi, jotta se voisi koskea myös ennalta määrittelemättömiä syrjintäperusteita. Tällä tavalla artikla myös vastaa paremmin Euroopan ihmisoikeussopimuksen 14 artiklaa.

Unionin kansalaisuus on mainittava 2 kappaleessa kansalaisuuteen perustuvan syrjinnän osalta, koska muuten artikla saisi tässä yhteydessä tarkoitettua laajemman merkityksen.

Ehdotus tarkistukseksi 22 artiklaan

Esittäjä: António Vitorino, komission edustaja valmistelukunnassa

Ehdotettu teksti:

1. Lisätään 1 kohtaan sanojen ”poliittisiin mielipiteisiin” jälkeen sanat ”tai muihin mielipiteisiin”, ja sanan ”syntyperään” jälkeen sanat ”geneettisiin ominaisuuksiin”.
2. Muutetaan 2 kohta seuraavaan muotoon:

”Kaikki kansalaisuuden vuoksi harjoitettu syrjintä on kiellettyä Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja Euroopan unionista tehdyn sopimuksen soveltamisalalla, sanotun kuitenkin rajoittamatta mainittujen sopimusten erityismääräysten soveltamista.”
3. 3 kohdan toinen virke (”Sukupuolten tasa-arvo varmistetaan erityisesti palkkausta...”) olisi poistettava.
4. Komission edustaja aikoo ehdottaa tarkistusta, jossa tekstiin lisätään miesten ja naisten välistä sosiaalista tasa-arvoa käsittelevä artikla (CONVENT 34).

Perustelut:

1. Ensimmäinen 1 kohtaan ehdotetuista lisäyksistä on tarpeellinen, jotta tämä Euroopan ihmisoikeussopimuksen 14 artiklassa kielletty syrjinnän laji tulee mainituksi. Toisessa lisäyksessä otetaan huomioon bioetiikan uudet haasteet, ja se perustuu Euroopan eettisen toimikunnan lausuntoon.
2. 2 kohdassa toistetaan Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 12 artiklan ensimmäistä kohtaa. Oikeudellisen epävarmuuden välttämiseksi kohta on laadittava samaan muotoon kuin perustamissopimuksen 12 artikla, tosin sillä erotuksella, että tässä syrjinnän kieltämisen periaate ulotetaan nimenomaisesti koskemaan myös Euroopan unionista tehdyn sopimuksen soveltamisalaa.
3. Nykyinen 3 kohdan teksti on oikeudellisesti virheellinen ja ristiriitainen. Sen ensimmäisessä virkkeessä kannatetaan positiivisen syrjinnän yleistä periaatetta miesten ja naisten välisen tasa-arvon edistäjänä. Toisessa virkkeessä mainitaan esimerkkinä tasa-arvo palkkauksessa, vaikka kyseinen periaate on tulkittava kirjaimellisesti niin, että positiivista syrjintää naisia

kohtaan ei voida harjoittaa. Korkeamman palkan maksaminen naisille kuin miehille samasta työstä olisi vastoin EY:n perustamissopimuksen 141 artiklan 1 kohdassa mainittua peruseriaatetta. 3 kohdan toinen virke nyt ehdotetussa muodossaan kuvastaa huonosti ensimmäisessä virkkeessä ilmaistua periaatetta, ja se on siksi poistettava.

Ehdotus tarkistukseksi 22 artiklaan

Esittäjä: Lord Goldsmith, QC

Ehdotettu teksti:

Korvataan seuraavalla kaksiosaisella tekstillä:

A osa. ”Oikeuksien julistus”

1. *Euroopan unionin jäsenvaltioiden kansalaisten välinen kansalaisuuteen perustuva syrjintä on kielletty.*
2. *[Euroopan ihmisoikeussopimuksessa tunnustetut] oikeudet ja vapaudet taataan ilman minkäänlaista sukupuoleen, rotuun, ihonväriin, kieleen, uskontoon, poliittisiin tai muihin mielipiteisiin, kansalliseen tai yhteiskunnalliseen alkuperään, kansalliseen vähemmistöön kuulumiseen, varallisuuteen, syntyperään tai muuhun asemaan perustuvaa syrjintää.*

B osa. ”Oikeuksien määrittely”

1 kohdassa kielletään kansalaisuuteen perustuva syrjintä samoin kuin Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 12 artiklassa. Kieltoa sovelletaan perustamissopimuksen soveltamisalalla, sanotun kuitenkin rajoittamatta sopimuksen erityismääräysten soveltamista.

2 kohta on Euroopan ihmisoikeussopimuksen 14 artiklassa tunnustettu oikeus.

Perustelut:

Puheenjohtajavaltion ehdotuksessa yhdistetään asiaa koskeva Euroopan ihmisoikeussopimuksen määräys (joka koskee vain kyseisen sopimuksen käsittelemiä oikeuksia) ja Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 12 ja 13 artikla. Perustamissopimuksen 13 artikla ei kuitenkaan ole oikeus. Se on perusta, jonka mukaan neuvosto voi toimia. Sellaisesta toiminnasta neuvotellaan parhaillaan, eikä neuvottelujen tulosta voida vielä määrittää niin varmasti, että perusoikeuskirjassa voitaisiin viitata siihen. Uskoakseni tämä koskee myös Euroopan neuvostossa käytäviä neuvotteluja ehdotuksesta laajentaa Euroopan ihmisoikeussopimuksen 14 artiklassa tarkoitettua oikeutta.

Euroopan ihmisoikeussopimuksen 14 artikla kuuluu seuraavasti: ”Tässä yleissopimuksessa tunnustetuista oikeuksista ja vapauksista nauttiminen taataan ilman minkäänlaista sukupuoleen, rotuun, ihonväriin, kieleen, uskontoon, poliittisiin tai muihin mielipiteisiin, kansalliseen tai yhteiskunnalliseen alkuperään, kansalliseen vähemmistöön kuulumiseen, varallisuuteen, syntyperään tai muuhun asemaan perustuvaa syrjintää.” Perusoikeuskirjassa ei pitäisi määrätä itsenäisestä oikeudesta syrjimättömyyteen, vaan kyseisen artiklan pitäisi olla riippuvainen muista määräyksistä, samoin kuin vastaava Euroopan ihmisoikeussopimuksen artikla on.

Ehdotus tarkistukseksi 22 artiklaan: Tasa-arvo ja syrjäntäkielto.

Esittäjä: Charlotte Cederschiöld

Ehdotettu teksti:

1. **Kaikenlainen syrjäntä on kielletty, esimerkiksi** sukupuolen, rodun, ihonvärin tai etnisen tahi yhteiskunnallisen alkuperän, kielen, uskonnon tahi vakaumuksen, poliittisten mielipiteiden, kansalliseen vähemmistöön kuulumisen, varallisuuden, syntyperän, vammaisuuden, iän tahi sukupuolisen suuntautumisen **perusteella**.
2. Kaikki kansalaisuuteen perustuva syrjäntä on kiellettyä Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja Euroopan unionista tehdyn sopimuksen soveltamisalalla.
3. **Poistettava.**

Perustelut:

Syrjäntäperusteita koskevat kohdat olisi esitettävä esimerkkeinä, jotta katettaisiin muunkinlainen syrjäntä, jota voidaan ajatella esiintyvän. Jos tietyt syrjäntäperusteet luetteloidaan, sallitaan nimenomaisesti kaikki, mitä ei erikseen ole mainittu.

Asiakirjassa CHARTE 4284/00 olevassa 22 artiklan 3 kohdassa määrätään, että unioni pyrkii "poistamaan eriarvoisuuden". Eriarvoisuuden poistaminen toisi myös mukanaan vaatimuksen siitä, että kaikki resurssit jaetaan sataprosenttisesti tasan unionin kansalaisten kesken. Koska koko yleissopimus on syntynyt tasa-arvon edistämiseksi eri aloilla, ei kyseistä tavoitetta ole tarpeen toistaa 22 artiklan 3 kohdassa. Peruskirjan jokaisen artiklan avulla pyritään turvaamaan tasa-arvo eri aloilla.

Sukupuolten välinen tasa-arvo varmistetaan 22 artiklan 1 kohdassa, jossa kielletään kaikenlainen, mm. sukupuoleen perustuva, syrjäntä.

Peruskirjan on sisällettävä absoluuttisia oikeuksia, eikä siihen niiden lisäksi saa sisällyttää sen tyyppisiä tavoitteita koskevia määräyksiä kuin asiakirjan CHARTE 4284/00 22 artiklan 3 kohdassa. Jos kahdessa artiklan kohdassa määrätään absoluuttisista oikeuksista, mutta saman artiklan kolmas kohta sisältää suhteellisia oikeuksia, on olemassa vaara, että heikennetään samassa artiklassa olevia absoluuttisia oikeuksia.

Ehdotus tarkistukseksi 22 artiklaan:

Esittäjät: RODOTA', PACIOTTI, MANZELLA

Ehdotettu teksti:

Poistetaan artikla.

Perustelut:

Sisältö otettu ehdotettuun 1 a artiklaan.

Ehdotus tarkistukseksi 22 artiklaan:

Esittäjä: Euroopan parlamentin jäsen Rocco Buttiglione Euroopan parlamentin valtuuskunnan puheenjohtajan valtuuttamana

Ehdotettu teksti:

22 artikla. Tasa-arvo ja syrjäntäkielto

1. Kaikenlainen sukupuoliin, rotuun, ihonväriin tai etniseen tahi yhteiskunnalliseen alkuperään, kieleen, uskontoon tai vakaumukseen, poliittisiin mielipiteisiin, kansalliseen vähemmistöön kuulumiseen, varallisuuteen, syntyperään, vammaisuuteen tai ikään tai sukupuoliin suuntautumiseen perustuva syrjäntä on kielletty.
2. Kaikki kansalaisuuteen perustuva syrjäntä on kiellettyä Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja Euroopan unionista tehdyn sopimuksen soveltamisalalla.
3. Unionin tavoitteena on eriarvoisuuden poistaminen sekä miesten ja naisten välisen tasa-arvon edistäminen. Sukupuolten tasa-arvo varmistetaan erityisesti palkkausta ja muita palvelussuhteen ehtoja määrättäessä.

Perustelut:

Eivät muutu.

Ehdotus tarkistukseksi 22 artiklaan (3 kohdan muuttaminen)

Esittäjä: Hanja Maij-Weggen

Ehdotettu teksti:

Unionin tavoitteena on eriarvoisuuden poistaminen sekä miesten ja naisten välisen tasa-arvon edistäminen.

Sukupuolten yhdenvertainen kohtelu varmistetaan erityisesti palkkauksen, sosiaaliturvan, verotuksen, ammattikoulutusmahdollisuuksien ja muiden työelämää koskevien säännösten alalla.

Perustelut:

Ensimmäinen virke: Miehet ja naiset ovat biologisesti jonkin verran erilaisia. Siksi on parempi puhua tasa-arvosta (gelijkwaardigheid) kuin yhtäläisyydestä (gelijkheid). (Muutos ei koske suomenkielistä toisintoa.)

Toinen virke: Monet tutkimukset ovat osoittaneet, että samaa palkkaa samasta työstä ei voida taata ja että se ei ole mahdollistakaan, jos miesten ja naisten välillä on eroja sosiaaliturvassa (maksuissa ja avustuksissa), verotuksessa (perheen pääasiallinen elättäjä –asetelma), ammattikoulutusmahdollisuuksissa ja muissa työelämää koskevissa säännöksissä. Nämä kaikki olisi sen vuoksi mainittava artiklassa.

Ehdotus tarkistukseksi 22 artiklaan

Esittäjä: Frits Korthals Altes, Alankomaiden hallituksen edustaja

Ehdotettu teksti:

- 1. Kaikkien lakiin perustuvien oikeuksien toteutuminen on turvattu ketään syrjimättä. Kaikenlainen syrjintä sukupuolen, rodun tai etnisen alkuperän, uskonnon tai vakaumuksen, vammaisuuden, iän tai sukupuolisen suuntautumisen tai minkä tahansa syyn perusteella on kielletty.*
- 2. Kaikki kansalaisuuteen perustuva syrjintä on Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 12 artiklan mukaisesti kielletty.*
- 3. Yhdenvertaisen kohtelun periaate ei estä, täyden ja tosiasiallisen yhdenvertaisuuden varmistamiseksi unionin alueella, toteuttamasta tai pitämästä voimassa toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on ehkäistä tai korjata haittoja, jotka aiheutuvat tiettyä sukupuolta, tiettyä rotua tai etnistä alkuperää olevien henkilöiden tai vammaisten, tietynikäisten tai tiettyä sukupuolista suuntautumista edustavien henkilöiden eriarvoisesta asemasta.*

Perustelut:

1 artiklan toisen kohdan korvaamiseksi on tämän artiklan 1 kohdan ensimmäisessä virkkeessä yhdenvertaisuuden periaatteen osalta käytetty perustana Euroopan ihmisoikeussopimuksen kahdettatoista pöytäkirjaa.

Artiklan 1 kohdan toisessa virkkeessä todetaan, että syrjintä on kielletty "minkä tahansa syyn perusteella". Siinä erikseen mainitut syrjintäkiellot on otettu perustamissopimuksen 13 artiklasta. Kansalaisuuden osalta syrjintäkielto rajoittuu 2 kohdassa EY:n perustamissopimuksen 12 artiklan mainitsemiseen.

Artiklan 3 kohdassa luodaan perusta positiivisille toimille ja siinä on käytetty perustana EY:n perustamissopimuksen 141 artiklan 5 kohtaa sekä EY:n perustamissopimuksen 13 artiklan täytäntöönpanemiseksi tarkoitettuja direktiiviehdotuksia. Perustamissopimuksen 13 artiklan perusteella ei ole syytä viitata 3 kohdassa yksinomaan sukupuoleen perustuvaan eroon. Laaditun tekstin sanamuoto, joka sisältää "miesten ja naisten välisen tasa-arvon edistämisen", ei sekään ole kovin onnistunut.

Ehdotus tarkistukseksi 22 artiklaan:

Esittäjä: Erling Olsen

Ehdotettu teksti:

1 kohta on korvattava Euroopan ihmisoikeussopimuksen 14 artiklan tekstillä, ja sitä sovelletaan Euroopan ihmisoikeussopimuksen vastaavista määräyksistä johtuvien artiklojen osalta.

2 kohta on korvattava EY:n perustamissopimuksen 12 artiklan 1 kohdan tekstillä seuraavasti:

"Kaikki kansalaisuuteen perustuva syrjintä on kiellettyä EY:n perustamissopimuksen soveltamisalalla, sanotun kuitenkin rajoittamatta tämän sopimuksen erityismääräysten soveltamista".

3 kohta on poistettava.

Perustelut:

EY:n perustamissopimuksen 13 artikla, johon puheenjohtajiston ehdottama määräys perustuu, ei ole suoraan sovellettava kieltomääräys, vaan ainoastaan valtuutusmääräys, jonka nojalla neuvosto voi toteuttaa toimenpiteitä syrjinnän torjumiseksi tiettyjen kriteerien pohjalta. 3 kohdassa esitetään tavoite eikä oikeus.

22 artiklan 1 kohtaa koskevat ehdotukset

Ehdotus tarkistukseksi 22 artiklaan: Tasa-arvo ja syrjäntäkieltoEhdotettu teksti:

Muotoillaan 1 kohta kokonaan uudelleen.

Perustelut:

1 kohta

Tämän kohdan soveltamisala on aivan liian laaja.

Asiakirja, jolla pyrittäisiin yksityiskohtaisten ja täsmällisten määräysten avulla torjumaan syrjintää niillä yhteiskunnan aloilla, joilla se on yleisintä ja vakavinta, voisi olla tehokkaampi. Tällaisista määräyksistä neuvotellaan parhaillaan EU:n piirissä neuvoston työryhmässä.

Lisäksi 22 artiklan 1 kohdassa ei lainkaan mainita positiivisia toimenpiteitä. Monilla aloilla, joilla jäsenvaltioiden hallitukset tai EU:n toimielimet osallistuvat epäoikeudenmukaisuuksien korjaamiseen tai heikossa asemassa olevien ryhmien tukemiseen niiden aseman parantamiseksi yhteiskunnassa, saattavat ne, joihin tällaiset toimet vaikuttavat kielteisesti, nostaa esiin kysymyksen syrjinnästä. Tätä arkaluontoista asiaa käsittelevän artiklan on sen vuoksi perustuttava näiden ongelmien perinpohjaiseen analyysiin.

Kolmanneksi artiklan laajasta soveltamisalasta ei välttämättä aiheutuisi ongelmia, jos olisi aihetta uskoa, että sitä sovellettaisiin vain yksilöiden ja viranomaisten välisiin suhteisiin, eli klassisessa ihmisoikeuksien merkityksessä. Tämä ei kuitenkaan ole selvää, eikä myöskään ole selvää, missä määrin jäsenvaltioita voidaan pitää vastuullisina yksilöiden, kuten vuokraisäntien, ravintolanomistajien, työnantajien ym. käyttäytymisestä. Tämä ei merkitse sitä, ettei viimeksi mainittujen syrjivästä käyttäytymisestä pitäisi määrätä seuraamuksia ja ettei sitä kenties pitäisi säätää rangaistavaksi. Valtioita ei kuitenkaan olisi pidettävä vastuullisina kolmansien osapuolten käyttäytymisestä johtuvista ihmisoikeuksien loukkauksista.

Lopuksi ehdotuksen perusteluista saa sen käsityksen, että Amsterdamin sopimuksen tultua voimaan etnistä syrjintää koskevaa yhteisön lainsäädäntöä olisi laajennettu niin, että siinä kiellettäisiin kaikenlainen etninen syrjintä kaikilla ehdotetussa artiklassa mainituilla aloilla. Päinvastoin: perustamissopimuksen 13 artiklalla ei ole suoraa vaikutusta, sillä sen nojalla jäsenvaltioilla on vain mahdollisuus tehdä yksimielisiä päätöksiä tätä alaa koskevista ehdotuksista. Itse asiassa ehdotetussa 22 artiklan 1 kohdassa mennään paljon pitemmälle kuin komission omassa, etnisen syrjinnän torjumista koskevassa direktiiviehdotuksessa, josta parhaillaan neuvotellaan neuvoston työryhmässä.

Ehdotus tarkistukseksi 22 artiklan 1 kohtaan:

Esittäjä: Gabriel Cisneros Laborda

Ehdotettu teksti:

1. Kaikki ovat yhdenvertaisia lain edessä. Kaikenlainen syrjintä on kielletty.

Perustelut:

1. Yhteiskunnan jatkuva kehittyminen estää laatimasta täydellistä luetteloa mahdollisista syrjinnän muodoista. Tekstiehdotus ottaa tämän huomioon, noudattaa yhteisön oikeusjärjestystä ja on yhdenmukainen YK:n kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan yleissopimuksen 26 artiklan kanssa.

Ehdotus tarkistukseksi 22 artiklaan (2 kohta)

Esittäjä: Sylvia-Yvonne Kaufmann

Ehdotettu teksti:

1. Kaikenlainen sukupuoliin, rotuun, ihonväriin tai etniseen tahi yhteiskunnalliseen alkuperään, kieleen, uskontoon tahi vakaumukseen, poliittisiin mielipiteisiin, *kansalaisuuteen*, kansalliseen vähemmistöön kuulumiseen, varallisuuteen, syntyperään, vammaisuuteen, ikään tahi sukupuoliseen suuntautumiseen perustuva syrjintä on kielletty.

Ehdotus tarkistukseksi 22 artiklaan

Esittäjä: Alvaro Rodríguez Bereijo, Espanjan pääministerin edustaja

Ehdotettu teksti:

Lisätään 2 kohtaan ilmaus 'unionin kansalaisten välillä' kieltoon, joka koskee kaikkea kansalaisuuteen perustuvaa syrjintää [...].

Perustelut:

Artiklan 2 kohta on sanamuodoltaan ristiriitainen, koska on selvää, että perusoikeuskirjaan sisältyy oikeuksia, joita sovelletaan unionissa oleskeleviin henkilöihin tai unionin kansalaisiin. Tiettyjen oikeuksien osalta tehdään sitten ero Euroopan kansalaisten ja kolmansien maiden kansalaisten välillä. Jotta voitaisiin välttää sellainen absurdi asiointi, että perusoikeuskirjassa kielletään syrjintä, joka toisaalla perusoikeuskirjassa vahvistetaan, ehdotetaan ilmauksen 'unionin kansalaisten välillä' sisällyttämistä määräykseen, jossa kielletään kaikki kansalaisuuteen perustuva syrjintä. Lisäksi on otettava huomioon, että EY:n perustamissopimuksen 12 artiklaa sovelletaan periaatteessa viidentoista jäsenvaltion kansalaisiin. Tapaukset, joissa sitä sovelletaan kolmansien maihin ovat harvinaisia, ja niistä määrätään erikseen.

Ehdotuksen 22 artiklan sanamuotoa pidetään epätäsmällisenä (mitä tarkoitetaan ilmauksella "palkkausta määrättäessä"?), ja ennen kaikkea artiklan katsotaan kuuluvan sosiaalisten oikeuksien yhteyteen yhteisön perustamissopimuksessa määrättyllä tavalla.

Ehdotus tarkistukseksi 22 artiklaan

Esittäjä: Georges Berthu, Euroopan parlamentin jäsen

Ehdotettu teksti:

1. Euroopan unioni pyrkii torjumaan kaikenlaista henkilöiden eriarvoista kohtelua perustamissopimuksissa vahvistettujen edellytysten ja toimivaltuuksien mukaisesti ja noudattaen julkisen edun asettamia rajoituksia.

Perustelut:

Perusoikeuskirjan 22 artiklan 1 ja 2 kohta puheenjohtajavaltion ehdottamassa muodossa menevät paljon pidemmälle kuin EY:n perustamissopimuksen nykyinen 13 artikla.

- Sisältö: perusoikeuskirjaan on lisätty perustamissopimukseen verrattuna uusia aloja, joilla syrjintä kielletään. Näistä jotkin ovat ilmeisiä (varallisuus ja syntyperä) kun taas toiset (kansalaisuus)¹ on ehdottomasti hylättävä ja jotkin vaativat ainakin kunnollista selitystä (kansalliset vähemmistöt).
- Menettelytapa: ehdotuksessa perusoikeuskirjan 22 artiklaksi kielletään ehdottomasti kaikki syrjintä, kun taas EY:n perustamissopimuksen 13 artiklassa luvataan varovaisemmin vain ”torjua” syrjintä ja vain ”yhteisölle uskotun toimivallan rajoissa” ja neuvoston yksimielisellä päätöksellä. Nämä varaukset katoaisivat kokonaan perusoikeuskirjan hyväksymisen myötä.

Siksi tässä tarkistuksessa suositellaan yleisluontoisempaa sanamuotoa, jossa viitataan perustamissopimusten nykyisiin teksteihin.

¹ EY:n perustamissopimuksen nykyisessä 12 artiklassa, jossa kielletään kansalaisuuteen perustuva syrjintä Euroopan unionissa, sallitaan kuitenkin poikkeuksia varsinkin valtionhallinnon kohdalla.

Ehdotus tarkistukseksi 22 artiklan 1 kohtaan:

Esittäjät: Piero Melograni

Ehdotettu teksti:

Kaikenlainen sukupuoliin, rotuun, ihonväriin tai etniseen tahi yhteiskunnalliseen alkuperään, kieleen, uskontoon tai vakaumukseen, poliittisiin mielipiteisiin, kansalliseen vähemmistöön kuulumiseen, varallisuuteen, syntyperään, vammaisuuteen, ikään, sukupuoliseen suuntautumiseen ***tai mihin tahansa muuhun henkilökohtaiseen tai sosiaaliseen seikkaan*** perustuva syrjintä on kielletty.

Perustelut:

Ilmauksen "*tai mihin tahansa muuhun henkilökohtaiseen tai sosiaaliseen seikkaan*" lisääminen tuo selvemmin esiin sen, että luettelo syistä, joihin perustuva syrjintä on kielletty, ei ole tyhjentävä vaan avoin.

Ehdotus tarkistukseksi 22 artiklaan

Esittäjä: Kathalijne Buitenweg

Ehdotettu teksti:

Muutetaan 1 kohtaa seuraavasti:

1. Kaikenlainen syrjintä minkä tahansa syyn perusteella kuten sukupuolen, rodun, ihonvärin tai etnisen tahi yhteiskunnallisen alkuperän, kielen, uskonnon tai vakaumuksen, poliittisten mielipiteiden, kansalliseen vähemmistöön kuulumisen, varallisuuden, syntyperän, vammaisuuden, iän, sukupuolisen suuntautumisen, siviilisäädyn tai muun aseman perusteella on kielletty.

Perustelut:

Lisäämällä ilmaukset 'minkä tahansa syyn perusteella' ja 'muun aseman' säilyy Euroopan ihmisoikeussopimuksen 14 artiklan ei-tyhjentävä luonne.

Lisäämällä ilmaus 'siviilisäädyn' otetaan huomioon yhteiskunnallinen kehitys, jossa ero avioituneiden ja naimattomien välillä on menettämässä merkitystään varsinkin EU:n oikeudessa.

Ehdotus tarkistukseksi 22 artiklaan

Esittäjä: Johannes VOGGENHUBER ja Kathalijne BUITENWEG

Ehdotettu teksti:

Muutetaan 1 kohtaa seuraavasti:

1. Kaikenlainen syrjintä minkä tahansa syyn perusteella kuten sukupuolen, rodun, ihonvärin tai etnisen tahi yhteiskunnallisen alkuperän, kielen, uskonnon tai vakaumuksen, poliittisten mielipiteiden, kansalliseen vähemmistöön kuulumisen, varallisuuden, syntyperän, vammaisuuden, iän, sukupuolisen suuntautumisen tai muun aseman perusteella on kielletty.

Perustelut:

Lisäämällä ilmaukset "minkä tahansa syyn perusteella" ja "muun aseman" säilyy Euroopan ihmisoikeussopimuksen 14 artiklan ei-tyhjentävä luonne.

Ehdotus tarkistukseksi 22 artiklaan. Tasa-arvo ja syrjintäkielto

Esittäjä: Hubert HAENEL

Ehdotettu teksti:

1. *Kaikki ihmiset ovat yhdenvertaisia lain edessä. Kaikenlainen syrjintä on kielletty.*

Perustelut:

Mainittuun 22 artiklaan ehdotetussa tekstissä luetellaan aloja, joilla syrjintä on kielletty. Tällainen luetteleminen ei kuulu tavoitteena olevaan selkeään ja täsmälliseen tekstiin. Kuten kaikkeen luettelemiseen, siihen sisältyy myös suuri unohtamisriski. Tästä syystä olisi parempi esittää yksinkertaisesti vain periaate yhdenvertaisuudesta lain edessä ja kieltää kaikenlainen syrjintä.

22 artiklan 2 kohtaa koskevat ehdotukset

Ehdotus tarkistukseksi 22 artiklan 2 kohtaan

Esittäjä: Dr. Sylvia-Yvonne KAUFMANN

Ehdotettu teksti:

2) Poistetaan 2 kohta tarpeettomana.

Perustelut:

Artiklan 2 kohta on päällekkäinen H 1 artiklassa esitetyn soveltamisalan osalta.

Ehdotus tarkistukseksi 22 artiklaan

Esittäjä: Georges BERTHU, Euroopan parlamentin jäsen

Ehdotettu teksti:

2. Unionin tavoitteena on **miesten ja naisten välisen** eriarvoisuuden poistaminen sekä tasa-arvon edistäminen sukupuolten välillä (loppuosa poistetaan).

Perustelut:

Perusoikeuskirjan 22 artiklan 1 ja 2 kohta puheenjohtajavaltion ehdottamassa muodossa menevät paljon pidemmälle kuin EY:n perustamissopimuksen nykyinen 13 artikla.

- Sisältö: perusoikeuskirjaan on lisätty perustamissopimukseen verrattuna uusia aloja, joilla syrjintä kielletään. Näistä jotkin ovat ilmeisiä (varallisuus ja syntyperä) kun taas toiset (kansalaisuus)¹ on ehdottomasti hylättävä ja jotkin vaativat ainakin kunnollista selitystä (kansalliset vähemmistöt);
- Menettelytapa: ehdotuksessa perusoikeuskirjan 22 artiklaksi kielletään ehdottomasti kaikki syrjintä, kun taas EY:n perustamissopimuksen 13 artiklassa luvataan varovaisemmin vain "torjua" syrjintä ja vain "yhteisölle uskotun toimivallan rajoissa" ja neuvoston yksimielisellä päätöksellä. Nämä varaukset katoaisivat kokonaan perusoikeuskirjan hyväksymisen myötä.

Siksi tässä tarkistuksessa suositellaan yleisluontoisempaa sanamuotoa, jossa viitataan perustamissopimusten nykyisiin teksteihin.

¹ EY:n perustamissopimuksen nykyisessä 12 artiklassa, jossa kielletään kansalaisuuteen perustuva syrjintä Euroopan unionissa, sallitaan kuitenkin poikkeuksia varsinkin valtionhallinnon kohdalla.

Blank.

22 artiklan 3 kohtaa koskevat ehdotukset

Ehdotus tarkistukseksi 22 artiklaan

Esittäjä: Alvaro Rodríguez BEREJO, Espanjan pääministerin henkilökohtainen avustaja

Ehdotettu teksti:

Poistetaan 3 kohdan viimeinen lause, joka koskee sukupuolten tasa-arvoa työelämässä.

Perustelut:

Artiklan 2 kohta on sanavalinnaltaan ristiriitainen, sillä on selvää, että peruskirja sisältää oikeudet, joita sovelletaan Euroopan unionin kansalaisiin.

Ehdotus tarkistukseksi 22 artiklaan. Tasa-arvo ja syrjäntäkielto

Ehdotettu teksti:

3 kohdan aihetta voitaisiin käsitellä perusoikeuskirjan johdannossa.

Perustelut:

3 kohta on tavoite ja sopisi paremmin johdantoon.

Ehdotus tarkistukseksi 22 artiklan 1 ja 3 kohtaan

Esittäjä: Gabriel CISNEROS LABORDA

Ehdotettu teksti:

3. (Viimeinen kohta). Se garantizará la igualdad de sexos **en ámbito retributivo y en cuanto a las demás condiciones de trabajo.** (Suomenkielinen toisinto ei muutu.)

Perustelut:

3. Tekninen parannus.

Ehdotus tarkistukseksi 22 artiklaan

Esittäjät: José BARROS MOURA ja Maria Eduarda AZEVEDO

1. ...
2. ...
3. Unionin tavoitteena on eriarvoisuuden poistaminen sekä miesten ja naisten välisen **tasa-arvon** edistäminen. Sukupuolten tasa-arvo varmistetaan erityisesti **työhön pääsyssä**, palkkausta ja muita palvelussuhteen ehtoja määrättäessä **sekä sosiaaliturvan osalta**.

Ehdotus tarkistukseksi 22 artiklaan. Tasa-arvo ja syrjäntäkielto

Esittäjä: Jordi SOLÉ TURA

Ehdotettu teksti:

3: "Unionin ensisijaisena tavoitteena on eriarvoisuuden poistaminen sekä miesten ja naisten välisen tasa-arvon edistäminen. Se garantizará la igualdad de sexos **en cuanto a la retribución y a las demás condiciones de trabajo".** (Suomenkielinen toisinto ei muutu.)

Perustelut:

Ei ole riittävää todeta, että unionin "tavoitteena on" eriarvoisuuden poistaminen, vaan tämän poistamisen on oltava "ensisijaisena tavoitteena". Viimeinen lause "en cuanto a la retribución y a las demás condiciones de trabajo" on syntaktisesti oikeampi kuin tekstin ehdotus.

Ehdotus tarkistukseksi 22 artiklaan

Esittäjät: E.M.H. HIRSCH BALLIN ja M. PATIJN (myös G. J.W. VAN OVENin puolesta)

Ehdotettu teksti:

Artiklan 3 kohdan ensimmäinen virke on poistettava.

Perustelut:

Artiklan 3 kohdan ensimmäinen virke sisältää liian laajaksi muotoillun ohjeen.

Ehdotus tarkistukseksi 22 artiklaan. Tasa-arvo ja syrjäntäkielto

Esittäjä: Jürgen GNAUCK, Thüringenin osavaltion liittovaltio- ja eurooppaministeri

Ehdotettu teksti:

"22 artikla. Tasa-arvo ja syrjäntäkielto

1. ...
2. ...
3. Naiset ja miehet ovat tasa-arvoisia. Yhteisön tavoitteena on eriarvoisuuden poistaminen sekä miesten ja naisten välisen tasa-arvon edistäminen. Sukupuolten tasa-arvo varmistetaan erityisesti palkkausta ja muita palvelussuhteen ehtoja määrättäessä."

Perustelut:

Naisten ja miesten välistä tasa-arvoa koskeva keskeinen ilmaus olisi nimenomaisesti mainittava 3 kohdan alussa näkyvällä paikalla.

Lisäksi ehdotetaan, että kaikkien perusoikeuskirjan määräysten sanamuodoissa käytettäisiin myös feminiinimuotoa, jos ei voida löytää neutraalia ilmaisua, josta sukupuoli ei käy ilmi.

Ehdotus tarkistukseksi 22 artiklaan

Esittäjä: EINEM/HOLOUBEK

Ehdotettu teksti:

Poistetaan 22 artiklan 3 kohta.

Perustelut:

Artiklan 3 kohdan sisältö olisi jaettava kahteen itsenäiseen artiklaan ja sitä olisi laajennettava (vrt. ehdotus tarkistukseksi 2 22 artiklaan).

Ehdotus tarkistukseksi 22 artiklan 3 kohtaan

Esittäjä: Dr. Peter Michael MOMBAUR, Euroopan parlamentin jäsen

Ehdotettu teksti:

Sana "**eriarvoisuus**" on korvattava sanalla "**eriarvoinen kohtelu**".

Perustelut:

Ehdotuksessa otetaan huomioon EU:n toimintamahdollisuudet. Se vastaa Saksan liittohallituksen ehdotusta (asiak. CONTRIB 154) ja Saksan osavaltioiden ehdotusta (asiak. CONTRIB 142).

Ehdotus tarkistukseksi 22 artiklaan

Esittäjä: Simone BEISSEL

Ehdotettu teksti:

- 3. a) Poistetaan sanat "eriarvoisuuden poistaminen sekä".
- 3. b) Poistetaan virke "Sukupuolten tasa-arvo... määrättäessä".

Perustelut:

3. a) Tekstin olisi oltava positiivinen.

3. b) Palkkauksesta ja palvelussuhteen ehdoista olisi määrättävä sosiaalisia oikeuksia käsittelevässä luvussa.

22 a ja b artiklaa koskevat ehdotukset

Ehdotus tarkistukseksi 2 22 artiklaan**Esittäjä:** EINEM/HOLOUBEK**Ehdotettu teksti:** Lisätään (uuden) 22 artiklan jälkeen seuraavat kaksi uutta artiklaa:**"XX artikla. *Naisten ja miesten välinen tasa-arvo***

- 1) Unionin tavoitteena on eriarvoisuuden poistaminen sekä miesten ja naisten välisen tasa-arvon edistäminen. *Heikoimmassa asemassa olevaa sukupuolta hyödyttävät toimet ovat sallittuja todellisen tasa-arvon luomiseksi.*
- 2) Sukupuolten tasa-arvo varmistetaan erityisesti palkkausta ja muita palvelussuhteen ehtoja määrättäessä.

YY artikla. *Vähemmistöjen tasa-arvoisuus*

- 1) **Kielellisiin tai etnisiin vähemmistöihin kuuluvilla henkilöillä on oikeus käyttää omaa kieltään yhdessä ja julkisesti sekä ylläpitää omaa kulttuuriaan.**
- 2) **Unionin tavoitteena on eriarvoisuuden tai tasa-arvoa heikentävien tekijöiden poistaminen."**

Perustelut:

Yksittäisten oikeuksien korostamiseksi ehdotetaan, että oikeudesta yleiseen tasa-arvoon sekä miehen ja naisen välisestä tasa-arvosta määrättäisiin kummastakin omassa artiklassaan. Asian erityisen merkityksen vuoksi ehdotetaan myös, että vähemmistöjen oikeutta tasa-arvoiseen kohteluun korostettaisiin omassa artiklassaan, jolloin se erottuisi yleisestä syrjintäkiellosta.

Ehdotettu naisen ja miehen välistä tasa-arvoa koskeva artikla vastaa puheenjohtajiston tekemän ehdotuksen tekstiä. Vain tekstinlaadinnallisista syistä ehdotetaan, että unionin edistämismääräyksen ja EY:n perustamissopimukseen perustuvasta oikeudesta samasta työstä maksettavaan samaan palkkaan määrättäisiin eri kohdissa.

Ehdotetun XX artiklan 1 kohtaan lisätyllä toisella virkkeellä on tarkoitus tehdä selväksi, että niin sanotun "positiivisen syrjinnän" toimet ovat sallittuja todellisen tasa-arvon luomiseksi.

Ehdotetussa YY artiklassa nimenomaisesti korostuu se, että kielellisillä ja etnisillä vähemmistöillä on oltava tasa-arvoisuuden kannalta merkittävä oikeus käyttää omaa kieltään ja ylläpitää omaa kulttuuriaan. Artiklan 2 kohta on tarkoitettu velvoittamaan myös unioni poistamaan vähemmistöjen eriarvoisuus tai tasa-arvoa heikentävät tekijät.

23 artiklaa koskevat ehdotukset

Ehdotus tarkistukseksi 23 artiklaan

Esittäjä: Lordi GOLDSMITH, QC

Ehdotettu teksti:

Poistetaan tämä artikla.

Perustelut:

Artiklalla ei ole selkeää perustaa Euroopan ihmisoikeussopimuksessa tai perustamissopimuksissa eikä sen ole osoitettu kuuluvan kaikille jäsenvaltioille yhteisiin valtiosääntöperinteisiin. Sen vuoksi sitä ei pitäisi sisällyttää perusoikeuskirjaan.

Ehdotetussa sanamuodossa artikla voidaan ymmärtää siten, että lapsia on kohdeltava aikuisten kanssa tasa-arvoisina, mikä selvästikään ei ole asianmukaista. Tämä kysymys on ilmaistu lapsen oikeuksia koskevassa yleissopimuksessa kieltämällä syrjintä. Ehdotetun artiklan jälkipuolisko on epäselvä. Lapsen "vaikuttaminen itseään koskeviin asioihin" voidaan tulkita tavalla, joka menee paljon mainittua yleissopimusta pitemmälle. Mielestäni myös "kehityksen" (maturity) käsite on ongelmallinen, koska lapset voivat sosiaalihuollon näkökulmasta olla joissain suhteissa "kehittyneempiä" kuin heidän ikänsä edellyttäisi.

Ehdotus tarkistukseksi 23 artiklaan. Lasten oikeudet

Esittäjä: Georges BERTHU, Euroopan parlamentin jäsen

Ehdotettu teksti:

Artikla poistetaan.

Perustelut:

Vaikka artiklan sisältö on tärkeä, se ei käsittääkseeni vastaa mitään Euroopan yhteisön toimivaltuuksia eikä ole itse perusoikeuskirjan etujen mukainen, sillä tässä piilee vaara että joudutaan luettelemaan useiden erityisryhmien oikeuksia. Jos lasten oikeudet otetaan esille, miksei samalla myös vanhusten, sairaiden jne.

Ehdotus tarkistukseksi 23 artiklaan:

Esittäjä: Andrew DUFF, Euroopan parlamentin jäsen

Ehdotettu teksti:

23 artikla. Lasten oikeudet

Lasten (poistetaan 6 sanaa) tulee saada vaikuttaa itseään koskeviin asioihin kehitystään vastaavasti.

Perustelut:

Artikla vastaa lukuisiin pyyntöihin ja pohjautuu lapsen oikeuksia koskevaan yleissopimukseen.

Ehdotus tarkistukseksi 23 artiklaan. Lasten oikeudet

Esittäjä: VITORINO, komission edustaja valmistelukunnassa

Ehdotettu teksti:

- "1. Lapsella on oikeus hänen hyvinvoinnilleen välttämättömään suojeluun ja huolenpitoon. Lapsen on saatava vapaasti ilmaista näkemyksensä kaikissa häntä koskevissa asioissa, ja hänen näkemyksensä on otettava huomioon lapsen iän ja kehitystason mukaisesti.
2. Kaikissa julkisten laitosten tai elimien tai yksityisen sosiaalihuollon toimissa, jotka koskevat lapsia, on ensisijaisesti otettava huomioon lapsen etu."

Perustelut:

Tämä tarkistuksen tarkoituksena on lisätä nykyiseen ehdotukseen lapsen oikeuksia koskevan yleissopimuksen kaksi tärkeintä perusperiaatetta, jotka ovat oikeus suojeluun ja huolenpitoon sekä lapsen edun periaate. Toisen virkkeen sanamuoto seuraa lapsen oikeuksia koskevan yleissopimuksen 12 artiklan 1 kohdan sanamuotoa.

Ehdotus tarkistukseksi 23 artiklaan

Esittäjä: Erling OLSEN

Ehdotettu teksti:

"Jokaisella lapsella on syrjimätön oikeus niihin perheen, yhteiskunnan ja valtion toteuttamiin suojelutoimenpiteisiin, joita lapsen asema alaikäisenä edellyttää. Lapsen tarpeet on aina asetettava etusijalle."

Perustelut:

Puheenjohtajavaltion tekstissä ei määrätä lasten "oikeuksista" tämän artiklan otsikon mukaisesti, vaan ilmaistaan pikemminkin poliittinen tavoite. Yksi ratkaisu voisi mahdollisesti olla se, että artiklaan otetaan keskeinen osa kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan YK:n yleissopimuksen 24 artiklan muotoilusta ja perusteluissa viitataan koko kyseiseen yleissopimukseen sekä lapsen oikeuksia koskevaan YK:n yleissopimukseen.

Ehdotus tarkistukseksi 23 artiklaan

Esittäjät: Maria Pia VALETTO ja Piero MELOGRANI

Ehdotettu teksti *:

Lapsia on kohdeltava tasa-arvoisesti yksilöinä, ja heidän tulee saada vaikuttaa itseään koskeviin asioihin kehitystään vastaavasti. *Tällaisia päätöksiä tehtäessä on lasten etuja pidettävä ensisijaisina.*

Perustelut:

Toisen virkkeen lisäämisellä on pyritty vahvistamaan se periaate, että lapsen edut ovat ensisijaisia. Periaate sisältyy myös ihmisoikeustuomioistuimen lasten huoltoa koskevaan laajaan oikeuskäytäntöön.

* Kohta, johon on ehdotettu muutosta, on lihavoitu.

Ehdotus tarkistukseksi 23 artiklaan

Esittäjä: Win GRIFFITHS, MP

Ehdotettu teksti:

Kaikilla Euroopan unionin lapsilla on oltava oikeus siihen, että heidän etujaan kunnioitetaan Euroopan unionin toimielimissä.

Perustelut:

Jäsenvaltiot ovat sitoutuneet noudattamaan YK:n yleissopimusta lapsen oikeuksista ja vaikka Euroopan unionin perustamissopimuksissa ei erityisesti viitata lapsiin, Euroopan unionin perustamissopimuksen konsolidoidun toisinnon 13 artiklassa viitataan selvästi ikään perustuvaan syrjintään.

Ehdotus tarkistukseksi 23 artiklaan. Lasten oikeudet

Esittäjä: Michael O’KENNEDY, TD, Irlannin valtion- tai hallituksen päämiehen edustaja

Ehdotettu teksti:

23 artikla

~~Lapsia on kohdeltava tasa-arvoisesti yksilöinä, ja heidän tulee saada vaikuttaa itseään koskeviin asioihin kehitystään vastaavasti.~~

Kaikissa julkisen tai yksityisen sosiaalihuollon, tuomioistuinten, hallintoviranomaisten tai lainsäädäntöelimien toimissa, jotka koskevat lapsia, on ensisijaisesti otettava huomioon lapsen etu.

Perustelut:

Ehdotettiin, että 23 artikla poistettaisiin ja korvattaisiin lapsen oikeuksia koskevan YK:n yleissopimuksen 3 artiklan 1 kohdan sanamuodolla.

Tekstin alkuperäinen sanamuoto perustuu ilmeisesti lapsen oikeuksia koskevan YK:n yleissopimuksen 12 artiklan 1 kohtaan, vaikka se ei tarkalleen vastaa mainittua määräystä, joka on lisäksi vain yksi useista yksityiskohtaisista oikeuksia koskevista määräyksistä. Yksittäisen artiklan olisi peruskirjassa oltava mieluummin yleisen periaatteen kaltainen korostamalla erityisesti lapsen etujen ensisijaista huomioon ottamista. Ehdotettu tarkistettu määräys, joka perustuu yleissopimuksen 3 artiklan 1 kohdan sanamuotoon, vastaa tätä tavoitetta.

Ehdotus tarkistukseksi 23 artiklaan

Esittäjät: E.M.H. HIRSCH BALLIN ja M. PATIJN (myös G.J.W. VAN OVENin puolesta)

Ehdotettu teksti:

Korvataan 23 artiklan teksti seuraavasti:

Unioni kunnioittaa lapsen oikeuksia lapsen oikeuksista tehdyn yleissopimuksen määräysten mukaisesti. Lapselle on erityisesti taattava perheyhteyden suoja ja hänen hyvinvoinnilleen tarpeellinen huolenpito, ja hänelle on annettava mahdollisuus muodostaa oma näkemyksensä, hänellä on oltava oikeus vapaasti ilmaista tämä näkemyksensä kaikissa häntä koskevissa asioissa ja näkemys on otettava asianmukaisesti huomioon lapsen iän ja kehitystason mukaisesti.

Perustelut:

Ehdotettu sanamuoto ilmaisee selvemmin, että lapset ovat täysiarvoisia henkilöitä. Sen lisäksi se vastaa painokkaammin lapsen oikeuksista tehtyä yleissopimusta ja erityisesti kyseisen yleissopimuksen 12 artiklaa. Samalla otetaan huomioon perusoikeuskirjaehdotuksen 13 artiklassa esitetty oikeus perhe-elämään.

Ehdotus tarkistukseksi 23 artiklaan

Esittäjä: Pervenche BERÈS

Ehdotettu teksti:

Kaikkien jokaiselle tunnustettujen oikeuksien on koskettava myös lapsia. Näiden oikeuksien käytössä ja turvaamisessa on otettava huomioon lapsen ikä ja kyvyt.

Perustelut:

Ilmaisua "tasa-arvoisesti yksilöinä" on selkeytettävä.

Ehdotus tarkistukseksi 23 artiklaan

Esittäjä: Alvaro Rodríguez BEREJO, Espanjan pääministerin henkilökohtainen avustaja

Ehdotettu teksti:

Lapsille annetaan heidän oikeutensa turvaavissa kansainvälisissä sopimuksissa määrättyä lastensuojelua.

Perustelut:

Säännöksen muoto on liian yksityiskohtainen ja siitä seuraa lukuisia tulkintaongelmia. Siinä ei kuitenkaan ilmaista lastensuojelun yleistä periaatetta.

Ehdotus tarkistukseksi 23 artiklaan. Lasten oikeudet

Esittäjä: Jürgen GNAUCK, Thüringenin osavaltion liittovaltio- ja eurooppaministeri

Ehdotettu teksti:

"23 artikla. Lasten oikeudet

1. Lapsia on kohdeltava tasa-arvoisesti yksilöinä, ja heidän tulee saada vaikuttaa itseään koskeviin asioihin kehitystään vastaavasti.
2. Jokaisella lapsella on oikeus yhteisön suojeluun ja huolenpitoon."

Perustelut:

Lapset - kuten äiditkin - ovat erityisen suojelun tarpeessa. Näin ollen Saksan osavaltiot ehdottavat, että 23 artiklaa täydennettäisiin ehdotetulla suojelua koskevalla määräyksellä.

Ehdotus tarkistukseksi 23 artiklaan

Esittäjä: EINEM/HOLOUBEK

Ehdotettu teksti:

"Kinder müssen als eigenständige *Menschen* behandelt werden und die Möglichkeit haben, auf Angelegenheiten, die sie selbst betreffen, entsprechend dem Grad ihrer persönlichen Reife Einfluß zu nehmen."

Perustelut:

Ehdotetaan, että saksankielisessä toisinnossa korvattaisiin sana "Personen" sanalla "Menschen" luonnollisista henkilöistä puhuttaessa. (Tämä tarkistus ei koske suomenkielistä toisintoa.)

Ehdotus tarkistukseksi 23 artiklaan. Lasten oikeudet

Esittäjä: Marie-Thérèse HERMANGE

Ehdotettu teksti:

- "1. Kaikissa lapsia koskevissa päätöksissä on ensisijaisesti otettava huomioon lapsen etu.
2. Lapsella, joka kykenee muodostamaan omat näkemyksensä, on oikeus vapaasti ilmaista näkemyksensä kaikista häntä koskevista asioista ja vaikuttaa häntä henkilökohtaisesti koskeviin asioihin kehitystasonsa mukaisesti."

Perustelut:

Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimus lapsen oikeuksista on yleismaailmallinen vertailukohta ja muodostaa vähimmäisvaatimukset alle 18-vuotiaiden kansalaisoikeuksien tunnustamiselle.

Tässä tarkistuksessa lainataan siksi lapsen oikeuksia koskevan yleissopimuksen 2, 3, 6 ja 12 artiklaa.

Siinä korostetaan lapsen edun ensisijaista periaatetta, jota on sovellettava kaikkeen Euroopan unionin toimintaan.

Ehdotus tarkistukseksi 23 artiklaan

Esittäjä: Gabriel CISNEROS LABORDA

Ehdotettu teksti:

Lapsia on kohdeltava täysivaltaisina yksilöinä, ja heidän on voitava vaikuttaa itseään henkilökohtaisesti koskeviin asioihin kehityksensä mukaisesti siten, että **heidän välttämättömimmät etunsa** kuitenkin **turvataan**.

Kunnioitetaan lasten oikeutta riittävään suojeluun perhepiirissä.

Perustelut:

Tämä muoto on lähempänä lasten oikeuksia koskevan yleissopimuksen sisältöä, joka on ensisijainen viiteasiakirja.

Ehdotus tarkistukseksi 23 artiklaan. Lasten oikeudet

Esittäjä: Daniel TARSCHYS

Ehdotus:

Poistetaan nykyinen teksti ja korvataan se seuraavasti:

Lapsen etu on otettava ensisijaisesti huomioon kaikissa lapsia koskevissa toimissa ja lasten oikeuksia on kunnioitettava ja ne on taattava ilman minkäänlaista syrjintää. Lapselle on annettava oikeus ilmaista näkemyksensä vapaasti kaikissa lasta koskevissa asioissa ja lapsen näkemykset on otettava riittävässä määrin huomioon.

Perustelut:

Teksti perustuu lapsen oikeuksia koskevan YK:n yleissopimuksen sanamuotoon (2, 3 ja 12 artikla).

Ehdotus tarkistukseksi 23 artiklaan. Lasten oikeudet

Esittäjät: RODOTA', PACIOTTI ja MANZELLA

Ehdotettu teksti:

Korvataan artiklan teksti seuraavasti:

- "1. Lapsia on kohdeltava tasa-arvoisesti yksilöinä, ja heidän tulee saada ilmaista kantansa itseään koskevissa asioissa kehitystään vastaavasti.**
- 2. Lapsia on suojeltava kaikelta, mikä uhkaa heidän älyllistä kehitystään ja heidän henkistä ja sukupuolista koskemattomuuttaan."**

Perustelut:

1 kohdassa korvataan ilmaisu "vaikuttaa" ilmaisulla "ilmaista kantansa", joka soveltuu paljon paremmin lasten kehitysvaiheeseen.

2 kohdassa käsitellään lapsiin kohdistuvia uhkia (myös tietotekniikan aiheuttamia), ja siinä veloitetaan julkinen valta suojelemaan lapsia niiltä.

Ehdotus tarkistukseksi 23 artiklaan

Esittäjä: Hanja MAIJ-WEGGEN

Ehdotettu teksti:

23 artikla. Lasten oikeudet

Lapsia on kohdeltava tasa-arvoisesti yksilöinä, ja heidän tulee saada vaikuttaa itseään koskeviin asioihin kehitystasonsa mukaisesti.

Euroopan unioni varmistaa, että kaikissa EU:n toimissa noudatetaan täysin lapsen oikeuksia koskevassa YK:n yleissopimuksessa ilmaistua periaatetta, jonka mukaan on ensisijaisesti otettava huomioon lapsen etu.

Perustelut:

Nimenomainen viittaus lapsen oikeuksia koskevaan yleissopimukseen on toivottavaa, sillä se on kattavin julistus lasten oikeuksista ja se on ratifioitu lähes kaikissa maissa.

Ehdotus tarkistukseksi 23 artiklaan

Esittäjä: François LONCLE

Ehdotettu teksti:

Artiklan sanamuoto olisi seuraava:

"Lapsilla, jotka kykenevät muodostamaan omat näkemyksensä, on oikeus vapaasti ilmaista nämä näkemyksensä kaikissa heitä koskevissa asioissa. Lasten näkemykset on otettava huomioon heidän ikänsä ja kehitystasonsa mukaisesti".

Perustelut:

Tämä tekstiä koskeva tarkistus pohjautuu lapsen oikeuksia koskevan yleissopimuksen 12 artiklan 1 kohdan sanamuotoon.

Ehdotus tarkistukseksi 23 artiklaan

Esittäjä: Hubert HAENEL

Ehdotettu teksti:

23 artikla. Lapsen oikeudet

1. Lasta on kohdeltava tasa-arvoisesti yksilönä, hänen tulee saada vaikuttaa itseään koskeviin asioihin kehitystään vastaavasti ja hänen etunsa on otettava ensisijaisesti huomioon.

Perustelut:

Kuten lapsen oikeuksia koskevassa yleissopimuksessakin todetaan, kaikissa lasta koskevissa päätöksissä hänen etunsa on otettava huomioon ensisijaisesti. Tämä huomio olisi hyvä mainita myös perusoikeuskirjassa.

Lisäksi perusoikeuskirjassa käsitellään "jokaisen" oikeuksia eikä "kaikkien" oikeuksia, joten tässäkin olisi sopivampaa puhua "lapsen" eikä "lasten" oikeuksista.

Ehdotus tarkistukseksi 23 artiklaan (2 kohdan lisääminen) - lasten oikeudet

Ehdotettu teksti:

Lasta ei pidä erottaa vanhemmistaan hänen tahtonsa vastaisesti, ellei erottaminen ole välttämätöntä hänen ensisijaisen etunsa vuoksi.

Perustelut:

Lapsen on mahdollisuuksien mukaan voitava kasvaa perhepiirissään.

Tämä on hyvä mainita tekstiin lisättävässä määräyksessä, joka pohjautuu lapsen oikeuksia koskevaan yleissopimukseen.

Ehdotus tarkistukseksi 23 artiklaan. Lasten oikeudet

Esittäjä: Jean-Luc DEHAENE, Belgian hallituksen edustaja

Ehdotettu teksti:

1. Jokaisella lapsella on oikeus siihen, että hänen moraalista, ruumiillista, henkistä ja sukupuolista koskemattomuuttaan kunnioitetaan.
2. Lapsia on kohdeltava tasa-arvoisesti yksilöinä, ja heidän tulee saada vaikuttaa itseään koskeviin asioihin kehitystään vastaavasti.

Perustelut:

Ehdotettu lisäys (1 kohta), jonka mukaan lapsella on oikeus siihen, että hänen moraalista, ruumiillista, henkistä ja sukupuolista koskemattomuuttaan kunnioitetaan, perustuu lapsen oikeuksia koskevaan YK:n yleissopimukseen ja Belgian perustuslakiin. Tässä määräyksessä ja 2 kohdassa (asiak. 4284/00 CONVENT 28) tuodaan esiin, kuinka tärkeänä Euroopan unionin jäsenvaltiot pitävät lasten oikeuksia.

Ehdotus tarkistukseksi 23 artiklaan. Lasten oikeudet

Esittäjä: Ieke VAN DEN BURG

Ehdotettu teksti:

Täydennys: Lapsia on suojeltava haitalliselta ja heitä riistävältä lapsityöltä.

Perustelut:

Lapsien oikeuksiin kuuluu myös suojelu haitalliselta ja heitä riistävältä lapsityöltä. Tässä yhteydessä voidaan viitata laajaan yhteisymmärrykseen, johon kansainvälisessä työjärjestössä päästiin vuonna 1999 lapsityön vastaisesta uudesta yleissopimuksesta (ILO:n yleissopimus 182).

Ehdotus tarkistukseksi 23 artiklaan

Esittäjä: Frits KORTHALS ALTES, Alankomaiden hallituksen edustaja

Ehdotettu teksti:

Unioni kunnioittaa lapsen oikeuksia lapsen oikeuksia koskevan yleissopimuksen määräysten mukaisesti. Lapselle on erityisesti varmistettava hänen hyvinvointinsa kannalta tarpeellinen suojelu ja huolenpito. Hänellä on oltava mahdollisuus muodostaa omat näkemyksensä ja oikeus ilmaista ne vapaasti kaikissa lasta koskevissa asioissa. Lapsen näkemykset on otettava riittävässä määrin huomioon hänen ikänsä ja kehitystasonsa mukaisesti.

Perustelut:

Tämä määräys ilmaisee aiempaa selvemmin sen, että lapset ovat täysiarvoisia yksilöitä. Lisäksi teksti vastaa paremmin lapsen oikeuksia koskevaa yleissopimusta, erityisesti sen 12 artiklaa.

Ehdotus tarkistukseksi 23 artiklaan

Esittäjä: Jean-Maurice DEHOUSSE, Euroopan parlamentin jäsen, valmistelukunnan varajäsen

Ehdotettu teksti:

1. Muutetaan 23 artikla (Lasten oikeudet) 13 a artiklaksi, sillä se sopii luontevasti heti perhe-elämän jälkeen.
2. Muutetaan artiklan otsikko "Lasten oikeudet" muotoon "Lapsen oikeudet".

Perustelut:

Tark. 1: Parantaa perusoikeuskirjan rakennetta.

Tark. 2: Kielellinen korjaus.

23 a artiklaa koskevat ehdotukset

Ehdotus tarkistukseksi 23 a artiklaan

Esittäjä: Andrew DUFF, Euroopan parlamentin jäsen

Ehdotettu teksti:

23 a artikla. Kansanvaltaisuuden periaate

1. Jokaisella on oikeus kansanvaltaiseen hallitusmuotoon.
2. **Unioni ja sen toimitukset perustuvat jäsenvaltioille yhteisiin vapauden, kansanvallan ja ihmisoikeuksien kunnioittamiseen sekä oikeusvaltion periaatteisiin.**

Perustelut:

Kansanvalta on kiistämättä yksi Euroopan unionin peruspilareista sekä välttämätön edellytys liittymiselle ja jäsenyyden jatkumiselle. Artiklan tavoitteena on korostaa tätä asiaa ja se perustuu Euroopan unionin perustamissopimuksen 2 ja 6 artiklaan ja sopimusten johdanto-osaan.

Perustamissopimuksen 6 artiklan 1 kohdan mukaan: "Unioni perustuu jäsenvaltioille yhteisiin vapauden, kansanvallan, ihmisoikeuksien ja perusvapauksien kunnioittamisen sekä oikeusvaltion periaatteisiin."

Perustamissopimuksen 2 artiklassa asetetaan unionin tavoitteet, joita ovat muun muassa "taloudellisen ja sosiaalisen edistyksen edistäminen" sekä "taloudellisen ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden lujittaminen".

Ehdotus tarkistukseksi 23 a artiklaan (uusi)

Esittäjät: José BARROS MOURA ja Maria Eduarda AZEVEDO

Ehdotettu teksti:

1. Unioni takaa jäsenvaltioiden kansallisen ja alueellisen identiteetin sekä niiden kulttuurien ja kielten monimuotoisuuden kunnioittamisen samoin kuin oikeuden kääntyä eri elinten puoleen ja saada niiltä vastaus jollakin unionin virallisista kielistä.
2. Unioni tukee vähemmistökieliä.

Perustelut: Edellä esitetyt ehdotukset eivät rajoita muita mukaan liitettäviä kohtia kuten horisontaalisia lausekkeita eivätkä tulevia ehdotuksia johdonmukaisuuden parantamiseksi.

Ehdotus tarkistukseksi 23 artiklaan

Esittäjät: RODOTA', PACIOTTI ja MANZELLA

Ehdotettu teksti:

Lisätään 23 artiklan jälkeen seuraava artikla:

"23 a artikla. Oikeus kansalaisuuteen

- 1. Jokaisella on oikeus kansalaisuuteen.**
- 2. Keneltäkään ei saa mielivaltaisesti riistää kansalaisuutta eikä evätä oikeutta kansalaisuuden vaihtamiseen."**

Perustelut:

Ehdotettu artikla on ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen 15 artiklan mukainen ja vaikuttaa tärkeältä perustalta kansalaisten oikeuksille.

Ehdotukset kuudeksi uudeksi artiklaksi 24 artiklan jälkeen

Ehdotus tarkistukseksi 24 artiklaan (uusi) - Kansanvaltaisuuden periaate

24 artiklan 1 kohta - Kansallinen ominaislaatu

Esittäjä: Georges BERTHU, Euroopan parlamentin jäsen

Ehdotettu teksti:

- 1. Jokaisella kansalaisella on oikeus kansallisen ominaislaatunsa kunnioittamiseen.**
- 2. Unioni puolustaa jäsenvaltioidensa kansallista ominaislaatua harjoittaessaan toimivaltaansa sekä unionin sisällä että sen ulkopuolella.**

Perustelut:

1 kohdassa toistetaan eri muodossa EU:sta tehdyn sopimuksen 6 artiklan 3 kohdassa määrätty periaate. Tämä periaate on niin tärkeä, että sitä ei saa hukuttaa perustamissopimuksen kokonaisuuteen, vaan se on korotettava perusoikeuskirjan tasolle.

2 kohdassa muistutetaan siitä, että jäsenvaltiot loivat unionin puolustaakseen yhdessä tehokkaammin kunkin ominaislaatua eivätkä luopuakseen siitä.

Ehdotus tarkistukseksi 24 artiklaan (uusi) - Kansanvaltaisuuden periaate
24 artiklan 2 kohta - Sananvapaus

Esittäjä: Georges BERTHU, Euroopan parlamentin jäsen

Ehdotettu teksti:

Kansalaisilla on oikeus sananvapauteensa kansallisissa puitteissa.

Perustelut:

Sananvapauden kunnioittaminen kansallisissa puitteissa on niin itsestään selvää, että sitä ei ole tähän mennessä ilmaistu selvästi perussopimuksissa. Olemme kuitenkin päässeet sellaiseen unionin kehitysvaiheeseen, jossa käsitteen selkeyttäminen tuntuu tarpeelliselta.

Tämä periaate on niin tärkeä, että oikea väline määrittämään siitä on perusoikeuskirja (sanotun vaikuttamatta johdanto-osaan, jossa on erityisesti muistutettava siitä, että kaikki julkinen valta on lähtöisin kansalta).

Ehdotus tarkistukseksi 24 artiklaan (uusi) - Kansanvaltaisuuden periaate
24 artiklan 3 kohta - Eroamisoikeus

Esittäjä: Georges BERTHU, Euroopan parlamentin jäsen

Ehdotettu teksti:

Kunkin valtion kansalaiset päättävät vapaasti maansa liittymisestä Euroopan unioniin. He voivat samoin päättää kansanvaltaisesti erota siitä.

Perustelut:

Perustamissopimuksessa ei ole mainintaa eroamisoikeudesta, mutta kansanvallassa se on itsestäänselvyys. Ehdotamme, että tästä määrätään selvästi perusoikeuskirjassa.

Ehdotus tarkistukseksi 24 artiklaan (uusi) - Kansanvaltaisuuden periaate

24 artiklan 4 kohta - Suojeluoikeus

Esittäjä: Georges BERTHU, Euroopan parlamentin jäsen

Ehdotettu teksti:

Jäsenvaltioiden kansalaisten perusoikeus on olosuhteiden vaatiessa toteuttaa kansanvaltaisesti kansallisia suojelutoimenpiteitä. Näitä toimenpiteitä voidaan joka tapauksessa toteuttaa kansainvälisen oikeuden sallimissa rajoissa valtion olemassaolon ollessa uhattuna.

Perustelut:

Suojeluoikeudenkin pitäisi olla itsestäänselvyys. Olemme kuitenkin todenneet, että unionin toimielimet ovat vastustaneet sitä useissa viimeaikaisissa tapauksissa, jotka liittyvät erityisesti kansanterveyden suojeluun. Tässä on tärkeää palauttaa perusoikeuskirjan juhlallisella tasolla mieliin se, että riippumatta yhteisön lainsäädännön yksityiskohtaisista säännöistä kullakin alalla mikään ei voi riistää kansalta oikeutta toteuttaa olemassaolonsa kannalta välttämättömäksi katsomiaan toimenpiteitä.

Ehdotus tarkistukseksi 24 artiklaan (uusi) - Kansanvaltaisuuden periaate

24 artiklan 5 kohta - Valtioiden organisaatiota koskeva oikeus

Esittäjä: Georges BERTHU, Euroopan parlamentin jäsen

Ehdotettu teksti:

Jäsenvaltioiden kansalaisilla on oikeus päättää vapaasti valtioidensa organisaatiosta ja erityisesti julkisten palvelujen rajoista ja toiminnasta.

Perustelut:

Joidenkin vuosien ajan unionin jäsenvaltiot ja toimielimet ovat havainneet kilpailuperiaatteen tiettyjä kieroutuneita vaikutuksia tapauksissa, joissa sitä sovelletaan arvostelukyvyyttä julkisiin palveluihin. Epäselvyyksien hälventämiseksi olisi hyödyllistä käyttää hyväksi perusoikeuskirjan tarjoamaa tilaisuutta muistuttamaan siitä, että kunkin jäsenvaltion kansalaisilla on oikeus valita julkisten palvelujensa järjestelyt.

Ehdotus tarkistukseksi 24 artiklaan (uusi) - Kansanvaltaisuuden periaate
24 artiklan 6 kohta - Valinnanvapaus

Esittäjä: Georges BERTHU, Euroopan parlamentin jäsen

Ehdotettu teksti:

Jäsenvaltioiden kansalaisilla on oikeus kansanvaltaisesti päättää olla liittymättä erityiseen yhteistyöhön Euroopan tasolla, tai heillä on oikeus valita säännöt, jotka suojelevat heitä enemmän kuin siinä yhteistyössä sovellettavat säännöt, johon he osallistuvat.

Perustelut:

Perusoikeuskirjalla voitaisiin näyttää toteen, että eurooppalaisten instituutioiden käsite voi olla joustavampi tunnustamalla selvästi jäsenvaltioiden kansalaisten kansanvaltainen valinnanvapaus.

24 artiklaa koskevat ehdotukset

Ehdotus tarkistukseksi 24 artiklaan

Esittäjä: Frits KORTHALS ALTES, Alankomaiden hallituksen edustaja

Ehdotettu teksti:

Poistetaan 24 artikla.

Perustelut:

Tämän artiklan tuottama lisäarvo on kyseenalainen, sillä 17 artiklassa on jo tunnustettu kokoontumisoikeus ja mainittu myös poliittiset puolueet.

24 artikla. Poliittiset puolueet

Esittäjä: Daniel TARSCHYS

Ehdotettu teksti:

Poistetaan artikla.

Perustelut:

Ehdotuksen 17 artiklassa taattavat oikeudet tarjoavat riittävän suojan.

Ehdotus tarkistukseksi 24 artiklan 1 kohtaan

Esittäjä: Gabriel CISNEROS LABORDA

Ehdotettu teksti:

Poistetaan kohta.

Perustelut:

Epäilläään kyseisen julistuksen soveltuvuutta yhteisön puitteisiin.

Ehdotus tarkistukseksi 24 artiklaan

Esittäjä: Lordi GOLDSMITH, QC

Ehdotettu teksti:

Poistetaan tämä artikla.

Perustelut:

Artiklassa esitetyn perusoikeuden kattaa täysin 17 artikla, jossa taataan kokoontumis- ja yhdistymisvapaus. Poliittiset puolueet ovat klassinen esimerkki yhdistyksistä. Asiaankuuluviin Euroopan ihmisoikeussopimuksen mukaisiin oikeuksiin kyseisessä 24 artiklassa ehdotetuilla lisäyksillä ei ole selvää perustaa perussopimuksissa tai muuallakaan. Ne herättävät vakavia teknisiä ja muita vaikeuksia, joilla olisi vaikutuksia muihin jäsenvaltioihin ja joita olisi tarkasteltava perusteellisesti erikseen.

Joka tapauksessa on epäselvää, miksi vain unionin kansalaiset voisivat perustaa puolueen. 17 artiklassa ja Euroopan ihmisoikeussopimuksen 11 artiklassa kaikilla on tämä oikeus. Euroopan ihmisoikeussopimuksen 11 artiklassa esitetyt rajoitukset ovat tärkeitä. Kaikki jäsenvaltiot rajoittavat tätä vapautta estääkseen esim. sellaisten ääripuolueiden perustamisen, jotka haluavat kaataa perustuslain tai jotka kannattavat rasismia. Ehdotettu artikla näyttää antavan varauksettomat oikeudet.

Ehdotus tarkistukseksi 24 artiklaan

Esittäjä: Dr. Sylvia-Yvonne KAUFMANN

Ehdotettu teksti:

Poistetaan 24 artikla kokonaan.

Perustelut:

Kyseissä 24 artiklassa toistetaan jo 17 artiklassa taattu yhdistymisvapaus.

Ehdotus tarkistukseksi 24 artiklaan

Esittäjät: E.M.H. HIRSCH BALLIN, M. PATIJN (myös G.J.W. VAN OVENin puolesta)

Ehdotettu teksti:

24 artikla on poistettava.

Perustelut:

Ensimmäisessä virkkeessä mainitut oikeudet sisältyvät jo 17 artiklaan (kokoontumis- ja yhdistymisvapaus). Toisen virkkeen osalta on epäselvää, kenen tehtävä on todeta, noudattaako poliittinen puolue tätä velvollisuutta, ja mitä seurauksia on noudattamatta jättämisellä.

AMD 504

Ehdotus tarkistukseksi 24 artiklaan

Esittäjä: R. VAN DAM, Euroopan parlamentin jäsen

Ehdotettu teksti:

Poistetaan 24 artikla.

Perustelut:

Tämän artiklan sisältö turvataan jo perusoikeuskirjan 17 artiklassa. Toistaminen on tarpeetonta.

Ehdotus tarkistukseksi 24 artiklaan. Poliittiset puolueet

Esittäjä: Georges BERTHU, Euroopan parlamentin jäsen

Ehdotettu teksti:

Poistetaan tämä artikla.

Perustelut:

Tämä artikla tuskin lisää mitään siihen, mitä on jo esitetty edellä 17 artiklassa (Kokoontumis- ja yhdistymisvapaus). Jos sen katsottaisiin tuovan jotain uutta, tämä voisi ainoastaan olla ajatus "yleiseurooppalaisista poliittisista puolueista", mikä ylittäisi perustamissopimuksen nykyisen tekstin (EY:n perustamissopimuksen 191 artikla). Näissä molemmissa tapauksissa ehdotettu teksti on siis poistettava.

Ehdotus tarkistukseksi 24 artiklaan

Esittäjä: EINEM/HOLOUBEK

Ehdotettu teksti:

Perustelut:

Puheenjohtajiston ehdottaman tekstin mukaan "jokaisella" on oikeus liittyä unionin tason poliittisiin puolueisiin. Perusteluissa todetaan, että vain "jokaisella jäsenvaltiossa asuvalla" on tämä oikeus. Tämä rajoitus ei käy ilmi artiklan tekstistä. Herää kysymys, halutaanko sitä ja onko se ylipäättään tarpeellinen.

Ehdotus tarkistukseksi 24 artiklaan

Esittäjä: Andrew DUFF, Euroopan parlamentin jäsen

Ehdotettu teksti:

24 artikla. Poliittiset puolueet

Jokaisella kansalaisella on oikeus perustaa muiden kanssa unionin tason poliittisia puolueita, ja jokaisella on oikeus liittyä niihin. Tällaisten poliittisten puolueiden on kunnioitettava tällä perusoikeuskirjalla taattuja oikeuksia ja vapauksia.

Perustelut:

Jokaisella unionin kansalaisella on taattu oikeus perustaa poliittinen puolue, ja jokaisella jäsenvaltiossa asuvalla on oikeus liittyä siihen. Näiden oikeuksien käytön rajoittamisen mahdollisuus johtuu rajoituksia koskevasta horisontaalisesta artiklasta.

Unionin tason poliittisten puolueitten olemassaolo tunnustetaan Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 191 artiklassa.

Ehdotus tarkistukseksi 24 artiklaan

Esittäjä: Erling OLSEN

Ehdotettu teksti:

Artiklan sanamuotoa on muutettava seuraavasti: "Jokaisella on oikeus perustaa muiden kanssa poliittisia puolueita, ja jokaisella on oikeus liittyä niihin.". Toinen virke poistetaan.

Perustelut:

EY:n perustamissopimuksen 191 artikla ei anna aihetta puheenjohtajiston ehdottamalle artiklalle. Lisäksi yhdistymisvapautta (17 artikla) koskeva määräys kattaa jo oikeuden perustaa poliittisia puolueita ja liittyä niihin, joten 24 artikla voitaisiin poistaa.

Ehdotus tarkistukseksi 24 artiklaan

Esittäjät: Piero MELOGRANI

Ehdotettu teksti*:

Jokaisella kansalaisella on oikeus osallistua Euroopan unionin toimielinten tavoitteiden muotoiluun unionin tason poliittisten puolueiden välityksellä. Tällaisten poliittisten puolueiden sääntöjen on oltava demokratian perusperiaatteiden mukaisia.

Perustelut:

Asiakirjan 4284/00 (Convent 28) tekstissä rajoitetaan vahvistamaan unionin tasolla oikeus, joka jo 17 artiklassa tunnustetaan yleisesti "jokaisen" oikeudeksi. Näyttää siten tarkoituksenmukaiselta korvata se tekstillä, jossa tuodaan selkeämmin esille poliittisten puolueiden merkitys unionin tasolla.

Toista virkettä on muutettu, jotta se ei estäisi laillisia ja demokraattisia puolueita kannattamasta ohjelmaa, jolla pyritään poistamaan tai rajoittamaan perusoikeuskirjassa taattuja oikeuksia.

* Kohta, johon on ehdotettu muutosta, on lihavoitu.

Ehdotus tarkistukseksi 24 artiklaan. Poliittiset puolueet

Esittäjä: Dr. Ingo FRIEDRICH

Ehdotettu teksti:

Jokaisella unionin kansalaisella on oikeus perustaa muiden kanssa unionin tason poliittisia puolueita. Puolueille on taattava oikeus päättää jäsenten ottamisesta. (Poistetaan 17 sanaa.)

Perustelut:

Kun kyse on liittymisestä olemassa olevaan puolueeseen, asiasta voi päättää vain puolue itse. Puolueita ei pidä velvoittaa ottamaan ketään jäseneksi.

Toisessa virkkeessä veloitetaan puolueet kunnioittamaan perusoikeuskirjaa. Tähän liittyy merkittäviä systemaattisia epäilyksenaiheita:

Ensinnäkin puolueet eivät kuulu valtiovaltaan eivätkä ne näin ollen kuulu ryhmään, jolle perusoikeuskirja on osoitettu (vrt. 46 artikla).

Kyseisessä määräyksessä ei myöskään ole kyse perinteisestä valtio-oikeudesta. Poliittisten puolueiden oikeudellinen asema kuuluu kysymyksiin, joita on käsiteltävä mahdollisen EU:n perustuslain, ei perusoikeuskirjan puitteissa.

Lisäksi ehdotettu määräys olisi riittämätön. Jos puolueiden toiminnalle halutaan asettaa lainsäädännöllisiä vaatimuksia, kyseeseen tulee ensisijassa tiettyjen objektiivisten oikeusperiaatteiden, kuten esim. demokraattisen perustuslaillisen järjestyksen kunnioittaminen, eivät niinkään yksilön oikeudet. Lisäksi tarvittaisiin asianmukaiset seuraamukset sekä sopivat menettelytapasäännöt niiden täytäntöönpanoa varten; tämä kaikki ei ole perusoikeuskirjan tehtävä.

Perusoikeuskirjan 50 artiklassa taataan sitä paitsi suojele puolueaseman väärinkäytöltä.

Ehdotus tarkistukseksi 24 artiklaan. Poliittiset puolueet

Esittäjä: Alvaro Rodríguez BEREJO, Espanjan pääministerin henkilökohtainen avustaja

Ehdotettu teksti:

"Jokaisella unionin kansalaisella on oikeus..."

Perustelut:

On tehtävä selväksi, että tämä oikeus, kuten muutkin perusoikeuskirjassa tunnustetut kansalaisoikeudet, koskee Euroopan unionin kansalaisia eikä minkä tahansa muun valtion kansalaisia. Lisäksi unionin kansalainen on EY:n perustamissopimuksen 17 artiklan mukaisesti "jokainen, jolla on jonkin jäsenvaltion kansalaisuus". Tämä on looginen seuraus siitä, että Euroopan unioni on poliittinen yhteisö, joka muodostuu 15 jäsenvaltionsa poliittisesta yhteenliittymästä.

Ehdotus tarkistukseksi 24 artiklaan. Poliittiset puolueet

Esittäjä: Jürgen GNAUCK, Thüringenin osavaltion liittovaltio- ja eurooppaministeri

Ehdotettu teksti:

"24 artikla. Poliittiset puolueet

Jokaisella kansalaisella on oikeus perustaa muiden kanssa myös unionin tason poliittisia puolueita, ja jokaisella on oikeus liittyä niihin. Puolueille on taattava oikeus päättää jäsenten ottamisesta. Poliittisten puolueiden on kunnioitettava tällä perusoikeuskirjalla taattuja oikeuksia ja vapauksia."

Perustelut:

Lisäämällä sana "myös" tehdään selväksi, että kansalaisilla on oikeus perustaa sekä jäsenvaltioiden että Euroopan unionin tasolla puolueita.

Kun kyse on liittymisestä olemassa olevaan puolueeseen, asiasta voi päättää vain puolue itse. Puolueita ei pidä velvoittaa ottamaan ketään jäseneksi.

Ehdotus tarkistukseksi 24 artiklaan

Esittäjä: MANZELLA

Ehdotettu teksti:

Korvataan artiklan teksti seuraavasti:

- "1. Jokaisella unionin kansalaisella on oikeus perustaa perussopimuksissa vahvistetuin ehdoin eurooppalaisia poliittisia puolueita ja liittyä niihin edistääkseen demokratian keinoin todellisen eurooppalaisen julkisen alueen rakentamista ja auttaakseen sen kansalaisia ilmaisemaan poliittisen tahtonsa.**
- 2. Unionissa asuvat ulkomaalaiset voivat liittyä eurooppalaisiin puolueisiin asiaankuuluvissa säännöissä vahvistetuin ehdoin."**

Perustelut:

Ehdotetussa tekstissä poliittisen puolueen perustamisella, joka on varattu Euroopan kansalaisille, on tarkoituksena on luoda unionin yhteinen alue. Unionissa asuville ulkomaalaisille annetaan jo olemassa oleva mahdollisuus liittyä eurooppalaisiin puolueisiin.

Ehdotus tarkistukseksi 24 artiklaan

Esittäjä: François LONCLE

Ehdotettu teksti:

24 artikla:

Korvataan tämän artiklan ensimmäisen virkkeen sanat "Jokaisella kansalaisella" sanoilla "Jokaisella Euroopan unionin kansalaisella".

Perustelut:

Tällä tarkistuksella on tarkoitus poistaa sanamuotoon sisältyvä epäselvyys.

Ehdotus tarkistukseksi 24 artiklaan

Esittäjä: Dr. Peter Michael MOMBAUR, Euroopan parlamentin jäsen

Ehdotettu teksti:

Korvataan sana "**kansalainen**" sanalla "**unionin kansalainen**".

Perustelut:

Tämä vastaisi ehdotetun 24 artiklan tähänastista perustelua.

Ehdotus tarkistukseksi 24 artiklaan. Poliittiset puolueet

Esittäjä: Jean-Luc DEHAENE, Belgian hallituksen edustaja

Ehdotettu teksti:

Jokaisella on oikeus perustaa muiden kanssa unionin tason poliittisia puolueita, ja jokaisella on oikeus liittyä niihin. Näiden poliittisten puolueiden on kunnioitettava tällä perusoikeuskirjalla taattuja oikeuksia ja vapauksia.

Perustelut:

Ehdotetulla tekstitarkistuksella pyritään siihen, että "jokaisella" on oikeus perustaa poliittinen puolue. Siten tämä määräys vastaisi täysin Euroopan ihmisoikeussopimuksen - jonka määräyksiä on pidetty vähimmäisvaatimuksina perusoikeuskirjaa laadittaessa - 11 artiklaa ja myös 17 artiklaa (ks. CONVENT 28), joissa nimenomaisesti "jokaiselle" tunnustetaan oikeus perustaa poliittinen puolue.

Ehdotus tarkistukseksi 24 artiklaan

Esittäjät: José BARROS MOURA ja Maria Eduarda AZEVEDO

Ehdotettu teksti:

Jokaisella unionin kansalaisella on oikeus perustaa muiden kanssa unionin tason poliittisia puolueita, ja jokaisella on oikeus liittyä niihin. Tällaisten poliittisten puolueiden on **oltava rakenteeltaan demokraattisia**, ja niiden on kunnioitettava ... (loppu ei muutu).

25 artiklaa koskevat ehdotukset

Ehdotus tarkistukseksi 25 artiklaan

Esittäjä: Andrew DUFF, Euroopan parlamentin jäsen

Ehdotettu teksti:

25 artikla. Äänioikeus ja vaalikelpoisuus Euroopan parlamentin vaaleissa

- 1. Euroopan parlamentin jäsenet valitaan yleisillä, välittömällä, vapailla ja salaisilla vaaleilla.**
- 2. Jokaisella unionin kansalaisella on äänioikeus ja vaalikelpoisuus jäsenvaltiossa, jossa hän asuu, samoin edellytyksin kuin tuon jäsenvaltion omilla kansalaisilla.**

Perustelut:

1 kohdassa käytetään EY:n perustamissopimuksen 190 artiklan 1 kohtaa: "Yhteisöksi yhdistyneiden valtioiden kansojen edustajat Euroopan parlamenttiin valitaan yleisillä, välittömällä vaaleilla."

(Poistetaan ilmaisu "tässä") 2 kohdassa käytetään EY:n perustamissopimuksen 19 artiklan 2 kohtaa: "2. Jokaisella unionin kansalaisella on äänioikeus ja vaalikelpoisuus Euroopan parlamentin vaaleissa jäsenvaltiossa, jossa hän asuu mutta jonka kansalainen hän ei ole, samoin edellytyksin kuin tuon jäsenvaltion omilla kansalaisilla, edellä sanotun kuitenkaan rajoittamatta 190 artiklan 4 kohdan ja sen soveltamisesta annettujen säännösten soveltamista. Tätä oikeutta käytetään niiden yksityiskohtaisten sääntöjen mukaisesti, jotka neuvosto antaa yksimielisesti komission ehdotuksesta ja Euroopan parlamenttia kuultuaan; näihin yksityiskohtaisiin sääntöihin voi sisältyä poikkeussäännöksiä, jos ne ovat perusteltuja jonkin jäsenvaltion erityisten ongelmien takia."

Viittaus perustamissopimuksessa määrättyihin edellytyksiin tehdään horisontaalisessa artiklassa.

Ehdotus tarkistukseksi 25 ja 26 artiklaan

Esittäjät: Jürgen MEYER/Pervenche BERES/Jo LEINEN/Hans-Peter MARTIN/Ieke VAN DEN BURG

Ehdotettu teksti:

25 artikla. Äänioikeus ja vaalikelpoisuus

- 1. Euroopan parlamentin jäsenet valitaan yleisillä, välittömällä, vapailla ja salaisilla vaaleilla.**
- 2. Jokaisella unionin kansalaisella on äänioikeus ja vaalikelpoisuus Euroopan parlamentin vaaleissa ja kunnallisvaaleissa jäsenvaltiossa, jossa hän asuu, samoin edellytyksin kuin tuon jäsenvaltion omilla kansalaisilla.**
- 3. Edellä 2 kohdassa tarkoitetut oikeudet koskevat samassa laajuudessa myös kaikkia kolmansien valtioiden kansalaisia, jotka ovat oleskelleet viisi vuotta laillisesti jäsenvaltioiden alueella.**

Perustelut:

Ehdotetussa 1 kohdassa toistetaan puheenjohtajiston ehdottama 25 artiklan 1 kohdan muotoilu (Convent 28).

Ehdotetussa 2 kohdassa yhdistetään 25 artiklan 2 kohta ja 26 artikla, sillä niissä on sama sanamuoto - toisessa viitataan Euroopan parlamentin vaaleihin ja toisessa kunnallisvaaleihin.

Kahden artiklan käyttäminen tässä yhteydessä on vastoin valmistelukunnan vaatimusta laatia mahdollisimman tiivis perusoikeuskirja. Tämä uusi muotoilu ei mitenkään muuta puheenjohtajiston ehdotuksen normisisältöä.

Ehdotettu 3 kohta vastaa muotoilultaan keskusteluissa tekemääni alkuperäistä ehdotusta (esitetty 6. tammikuuta, Contrib. 2) Perusajatuksena on tehdä demokraattinen osallistuminen, joka toteutuu muun muassa vaaleissa, mahdolliseksi niillekin jossakin jäsenvaltiossa laillisesti oleskeleville kansalaisille, joilla ei ole unionin tai kyseisen valtion kansalaisuutta. Yksi demokratian tärkeimmistä periaatteista on, että niillä, jotka osallistuvat julkisen hallinnon rahoitukseen, pitää myös olla oikeus osallistua päätöksentekoon sekä äänioikeus ja vaalikelpoisuus.

Äänioikeuteen liittyvä edellytys, että henkilön on pitänyt oleskella viisi vuotta laillisesti jossakin jäsenvaltiossa, on osoitus kolmannen valtion kansalaisen päätöksestä siirtää elämänsä painopiste tähän maahan.

Ehdotus tarkistukseksi 25 artiklaan**Esittäjä:** Lord GOLDSMITH, QC**Ehdotettu teksti:**

Seuraava kaksiosainen teksti:

Osa A: "Oikeuksien julistus"

"Jokaisella unionin kansalaisella, joka asuu jäsenvaltiossa, jonka kansalainen hän ei ole, on erikseen määriteltävien sääntöjen ja järjestelyjen mukaisesti äänioikeus ja vaalikelpoisuus Euroopan parlamentin vaaleissa tässä jäsenvaltiossa samoin edellytyksin kuin sen omilla kansalaisilla."

Osa B: "Oikeuksien määrittely":

"25 artiklassa tarkoitetut oikeudet ovat Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 19 artiklan 2 kohdassa määrättyjä oikeuksia. Niitä on käytettävä tässä artiklassa määrättyjen yksityiskohtaisten järjestelyjen mukaisesti."

Perustelut:

Väärinkäsitysten välttämiseksi ehdotan myös sanamuotoa, joka on lähempänä EY:n perustamissopimuksen 19 artiklan 2 kohdan sanamuotoa. Ehdottamassani B osassa varmistetaan se, että nämä oikeudet ymmärretään asiaan kuuluvien perustamissopimuksen määräysten mukaisina oikeuksina mukaan lukien edellytykset ja mahdollisuus poikkeuksiin. Ehdotuksen viittauksessa "erityisiin sääntöihin ja järjestelyihin" toistetaan 19 artiklan määräys, jonka mukaan jäsenvaltiot sopivat erityisistä säännöistä näiden oikeuksien käyttämiseksi (minkä ne ovat tehneet). En usko, että tällaisia asioita voidaan käsitellä tehokkaasti yhdessä ainoassa horisontaalisessa artiklassa. Lopuksi olen poistanut viittauksen Euroopan parlamentin jäsenten valintatapaan, joka ei sovi tähän kohtaan, koska se ei ole oikeus.

Ehdotus tarkistukseksi 25 artiklaan

Esittäjä: Frits KORTHALS ALTES, Alankomaiden hallituksen edustaja

Ehdotettu teksti:

Korvataan hollanninkielisessä toisinnossa 25 artiklan otsikossa sana "stemrecht" sanalla "kiesrecht".
(Tarkistus ei koske suomenkielistä toisintoa.)

Perustelut:

Hollanninkielisessä otsikossa käytetään erheellisesti sanaa "stemrecht" sanan "kiesrecht" asemasta.

25 artiklan 1 kohtaa koskevat ehdotukset

Ehdotus tarkistukseksi 25 artiklaan. Äänioikeus ja vaalikelpoisuus Euroopan parlamentin vaaleissa

Esittäjä: Dr. Ingo FRIEDRICH

Ehdotettu teksti:

1. Euroopan parlamentin jäsenet valitaan yleisillä, tasa-arvoisilla, välittömällä, vapailla ja salaisilla vaaleilla.

Perustelut:

Vain äänen tasa-arvoinen painottaminen takaa äänestäjien tahdon huomioimisen.

Ehdotus tarkistukseksi 25 artiklan 1 kohtaan

Esittäjä: Piero MELOGRANI

Ehdotettu teksti*:

Euroopan parlamentin jäsenet valitaan ***säännöllisin välein*** yleisillä, välittömällä, vapailla ja salaisilla vaaleilla.

Perustelut:

Ilmauksen "*säännöllisin välein*" lisääminen tuo selkeämmin esiin perustamissopimuksen mukaisesti sen, että Euroopan parlamentin vaalit on toimitettava säännöllisesti.

* Kohta, johon on ehdotettu muutosta, on lihavoitu.

Ehdotus tarkistukseksi 25 artiklan 1 kohtaan

Esittäjät: EINEM/HOLOUBEK

Ehdotettu teksti:

- 1. Euroopan parlamentin jäsenet valitaan yleisillä, välittömällä, vapailla, *tasa-arvoisilla* ja salaisilla vaaleilla.**

Perustelut:

Myös "tasa-arvoinen" vaalioikeus, jonka mukaan jokaisella äänellä on aina sama painoarvo, kuuluu demokraattisissa yhteiskunnissa hyväksytyihin vaalioikeuden periaatteisiin, ja se olisi yhdistettävä myös Euroopan parlamentin vaaleihin. Muilta osin hyväksytään puheenjohtajiston ehdottama teksti.

Ehdotus tarkistukseksi 25 artiklaan

Esittäjät: RODOTA', PACIOTTI ja MANZELLA

Ehdotettu teksti:

Korvataan artiklan 1 kohdan teksti seuraavasti:

"1. Euroopan unionin kansalaisilla on oikeus osallistua julkisen vallan käyttöön unionin tasolla edustajakokouksen välityksellä, joka valitaan yleisillä, välittömällä, vapailla ja salaisilla vaaleilla."

Perustelut:

Tekstissä, jolla korvataan 1 kohta, asetetaan tekijäksi kuten muissakin perusoikeuskirjan artikloissa oikeuden haltijat, tässä tapauksessa "Euroopan kansat" niiden käyttäessä äänioikeuttaan. Sanamuoto on otettu yhteisön tuomioistuimen oikeuskäytännöstä (erityisesti Roquette ja Maizena -asiasta annetusta tuomiosta.)

25 artiklan 2 kohtaa koskevat ehdotukset

Ehdotus tarkistukseksi 25 artiklaan. Äänioikeus ja vaalikelpoisuus Euroopan parlamentin vaaleissa

Esittäjä: Dr. Ingo FRIEDRICH

Ehdotettu teksti:

2. Jokaisella unionin kansalaisella on äänioikeus ja vaalikelpoisuus Euroopan parlamentin vaaleissa jäsenvaltiossa, jossa hän asuu, samoin edellytyksin kuin tuon jäsenvaltion omilla kansalaisilla.

Perustelut:

Näin tehdään selväksi, että 25 artikla koskee ainoastaan Euroopan parlamentin vaaleja.

Ehdotus tarkistukseksi 25 artiklaan. Äänioikeus ja vaalikelpoisuus Euroopan parlamentin vaaleissa

Esittäjä: Ben FAYOT

Ehdotettu teksti:

"2 . Jokaisella unionin kansalaisella on äänioikeus ja vaalikelpoisuus jäsenvaltiossa, jossa hän asuu, samoin edellytyksin kuin tuon jäsenvaltion omilla kansalaisilla, jollei muuta johdu poikkeussäännöksistä, jotka ovat perusteltuja jäsenvaltion erityisten ongelmien takia.

Perustelut:

Perustamissopimuksen mukaan (19 art. 1 kohta) äänioikeuteen ja vaalikelpoisuuteen voidaan soveltaa poikkeussäännöksiä.

Tähän on viitattava, koska muuten tekstissä esitetään ehdoton oikeus, jota ei suhteuteta horisontaalisilla lausekkeilla.

Ehdotus tarkistukseksi 25 ja 26 artiklaan

Esittäjät: Johannes VOGGENHUBER/Kathalijne BUITENWEG

Ehdotettu teksti:

2 kohta (Prof. Meyerin ehdotus)

2. Nämä oikeudet koskevat samassa laajuudessa myös kaikkia kolmansien valtioiden kansalaisia, jotka ovat oleskelleet viisi vuotta laillisesti unionin alueella.

Perustelut:

Ehdotus tarkistukseksi 25 artiklan 2 kohtaan

Esittäjä: Alvaro Rodríguez BEREJO, Espanjan pääministerin henkilökohtainen avustaja

Ehdotettu teksti:

2. Jokaisella unionin kansalaisella on äänioikeus ja vaalikelpoisuus jäsenvaltiossa, "**jossa hän asuu mutta jonka kansalainen hän ei ole**",... (jatkuu muuttumattomana).

Perustelut:

Ennen kaikkea on noudatettava uskollisesti EY:n perustamissopimuksen 19 artiklan 2 kohdan tekstiä, josta ehdotettu kohta on. Perustamissopimuksen teksti on toistettava sanasta sanaan kuten asiakirjassa CONVENT 17. Jos tekstiä halutaan keventää, voidaan vaihtoehtoisesti käyttää EY:n perustamissopimuksen 190 artiklan 1 kohdan tekstiä, jonka mukaan "Yhteisöksi yhdistyneiden valtioiden kansojen edustajat Euroopan parlamenttiin valitaan yleisillä, välittömillä vaaleilla".

Tämä muutos on erittäin tärkeä erityisesti niiden keskustelujen takia, joita käytiin Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen antamasta, gibraltarilaisten oikeutta osallistua Euroopan unionin vaaleihin koskevasta tuomiosta (tapaus Matthews).

Tämä maininta on ensisijaisen tärkeä määriteltäessä äänioikeutta ja vaalikelpoisuutta Euroopan parlamentin vaaleissa, sanotun kuitenkin rajoittamatta yleisten rajoitusten asettamista horisontaalisilla lausekkeilla sille, keitä perusoikeuskirjan oikeudet voivat koskea.

Ehdotus tarkistukseksi 25 artiklan 2 kohtaan

Esittäjä: Dr. Sylvia-Yvonne KAUFMANN

Ehdotettu teksti:

2. **Jokaisella EU:ssa asuvalla** on äänioikeus ja vaalikelpoisuus jäsenvaltiossa, jossa hän asuu, samoin edellytyksin kuin tuon jäsenvaltion omilla kansalaisilla.

Perustelut:

Saksankielisessä toisinnossa ehdotettu sanamuoto sisältää muotoilun, joka ei viittaa ainoastaan jompaankumpaan sukupuoleen. (Tarkistus ei koske suomenkielistä toisintoa.) Muotoilun olisi oltava avoin tuleville määräyksille, kuten esimerkiksi äänioikeutettujen ja vaalikelpoisten henkilöiden ryhmän laajentamiselle.

25 artiklan 3 kohtaa koskevat ehdotukset

Ehdotus tarkistukseksi 25 artiklaan

Esittäjä: R. VAN DAM, Euroopan parlamentin jäsen

Ehdotettu teksti:

Lisätään uusi kohta:

3. Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 19 artiklan 2 kohdassa määrätään, millä edellytyksin tätä oikeutta käytetään.

Perustelut:

Tämä on tarkempi täsmennys oikeuden sisältöön.

26 artiklaa koskevat ehdotukset

Ehdotus tarkistukseksi 26 artiklaan

Esittäjä: R. VAN DAM, Euroopan parlamentin jäsen

Ehdotettu teksti:

Lisätään uusi kohta:

2. Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 19 artiklan 1 kohdassa määrätään, millä edellytyksin tätä oikeutta voidaan käyttää.

Perustelut:

Tämä on tarkempi täsmennys oikeuden sisältöön.

Ehdotus tarkistukseksi 26 artiklaan. Kunnallinen äänioikeus ja vaalikelpoisuus

Esittäjä: Ben FAYOT

Ehdotettu teksti:

Jokaisella unionin kansalaisella on kunnallinen äänioikeus ja vaalikelpoisuus jäsenvaltiossa, jossa hän asuu, samoin edellytyksin kuin tuon jäsenvaltion omilla kansalaisilla, jollei muuta johdu poikkeussäännöksistä, jotka ovat perusteltuja jäsenvaltion erityisten ongelmien takia.

Perustelut:

Samat perustelut kuin 25 artiklan osalta.

Ehdotus tarkistukseksi 26 artiklaan

Esittäjä: Alvaro Rodríguez BEREJO, Espanjan pääministerin henkilökohtainen avustaja

Ehdotettu teksti:

Jokaisella unionin kansalaisella on äänioikeus ja vaalikelpoisuus jäsenvaltiossa, jossa hän asuu mutta jonka kansalainen hän ei ole, samoin edellytyksin kuin tuon jäsenvaltion omilla kansalaisilla.

Perustelut:

Säilytetään yhdenmukaisuus EY:n perustamissopimuksen 19 artiklan 1 kohdan kanssa.

Ehdotus tarkistukseksi 26 artiklaan

Esittäjä: Dr. Sylvia-Yvonne KAUFMANN

Ehdotettu teksti:

Jokaisella unionin kansalaisella ja jokaisella, jonka asuinpaikka on EU:ssa, on kunnallinen äänioikeus ja vaalikelpoisuus jäsenvaltiossa, jossa hän asuu, samoin edellytyksin kuin tuon jäsenvaltion omilla kansalaisilla.

Perustelut:

Ehdotuksessa on valittu sukupuolineutraali eli molemmat sukupuolet huomioon ottava muotoilu maskuliinimuodon sijasta.

Muotoilun olisi oltava avoin tulevien järjestelyjen kuten esimerkiksi ulkomaalaisten kunnallisen äänioikeuden ja vaalikelpoisuuden suhteen.

Ehdotus tarkistukseksi 26 artiklaan

Esittäjä: Lord GOLDSMITH, QC

Ehdotettu teksti:

Seuraava kaksiosainen teksti:

Osa A: "Oikeuksien julistus"

"Jokaisella unionin kansalaisella, joka asuu jäsenvaltiossa, jonka kansalainen hän ei ole, on erikseen määriteltävien sääntöjen ja järjestelyjen mukaisesti kunnallinen äänioikeus ja vaalikelpoisuus tässä jäsenvaltiossa samoin edellytyksin kuin sen omilla kansalaisilla."

Osa B: "Oikeuksien määritelmä":

"26 artiklassa tarkoitetut oikeudet ovat Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 19 artiklan 1 kohdassa määrättyjä oikeuksia. Niitä on käytettävä tässä artiklassa määrättyjen yksityiskohtaisten järjestelyjen mukaisesti."

Perustelut:

Edellisen artiklan tapaan ehdotan sanamuotoa, joka on lähempänä EY:n perustamissopimuksen 19 artiklan 1 kohdan sanamuotoa. Ehdottamassani B osassa varmistetaan se, että nämä oikeudet ymmärretään asiaan kuuluvien perustamissopimuksen määräysten mukaisina oikeuksina mukaan lukien edellytykset ja mahdollisuudet poikkeuksiin. Ehdotuksen viittauksessa "erityisiin sääntöihin ja järjestelyihin" toistetaan 19 artiklan määräys, jonka mukaan jäsenvaltiot sopivat erityisistä säännöistä näiden oikeuksien käyttämiseksi (minkä ne ovat tehneet).

Ehdotus tarkistukseksi 26 artiklaan

Esittäjä: Frits KORTHALS ALTES, Alankomaiden hallituksen edustaja

Ehdotettu teksti:

Korvataan hollanninkielisessä toisinnossa artiklan otsikossa äänioikeutta tarkoittava ilmaisu "stemrecht" ilmaisulla "kiesrecht".

Perustelut:

Hollanninkielisessä toisinnossa artiklan otsikossa käytetään erheellisesti ilmausta "stemrecht" ilmauksen "kiesrecht" sijaan.

Ehdotus tarkistukseksi 26 artiklaan:

Esittäjä: MANZELLA

Ehdotettu teksti:

Korvataan artiklan teksti seuraavasti:

"26 artikla. Äänioikeus ja vaalikelpoisuus

Jokainen unionin kansalainen voi käyttää poliittisia oikeuksiaan myös sen jäsenvaltion ulkopuolella, jonka kansalainen hän on, perussopimuksissa määrätyin ehdoin ja siinä vahvistetuin säännöin."

Näin ollen poistetaan 25 artiklan 2 kohta.

Perustelut:

Tekstissä yhdistetään yhteen tekstiin Euroopan unionin kansalaisen oikeus käyttää poliittisia oikeuksiaan (jus activae civitatis) muussa jäsenvaltiossa kuin siinä, jonka kansalainen hän on.

26 a artiklaa koskevat ehdotukset

Ehdotus tarkistukseksi 26 a artiklaan

Esittäjä: Andrew DUFF, Euroopan parlamentin jäsen

Ehdotettu teksti:

26 a artikla. Oikeus diplomaattiedustustojen antamaan suojeluun

Jokaisella unionin kansalaisella on oikeus minkä tahansa jäsenvaltion diplomaatti- ja konsuliedustustojen kolmansissa maissa antamaan suojeluun.

Perustelut:

Tämä lause perustuu EY:n perustamissopimuksen 20 artiklan määräyksiin.

27 artiklaa koskevat ehdotukset

Ehdotus tarkistukseksi 27 artiklan 2 ja 3 kohtaan

Esittäjä: Roman HERZOG

Ehdotettu teksti:

27 artikla. Suhteet hallintoon

1. Jokaisella on oikeus siihen, että unionin toimielimet ja elimet käsittelevät hänen asiansa tasapuolisesti, oikeudenmukaisesti ja kohtuullisessa ajassa.

2. Tähän oikeuteen sisältyy erityisesti jokaisen oikeus

- tulla kuulluksi, ennen kuin häntä vastaan ryhdytään yksittäiseen toimenpiteeseen, joka vaikuttaisi häneen epäedullisesti
- tutustua häntä koskeviin asiakirjoihin luottamuksellisuutta ja salassapitovelvollisuutta asianmukaisesti noudattaen
- saada tietää häntä koskevien hallinnon päätösten perustelut.
- oikeus ottaa yhteyttä unionin toimielimiin jollakin unionin virallisella kielellä ja saada vastaus samalla kielellä.

Perustelut:

Ehdotettu tarkistus on lähinnä toimituksellinen, ja sen tarkoituksena on parantaa artiklan luettavuutta. Rajoittamatta koko tekstin mahdollista myöhempää muokkausta tämä tarkistusehdotus esitetään virallisesti, koska ainakin 2 kohdan kolmanteen luetelmakohtaan on tehty rajoittava sisältömuutos.

27 artiklan 1 kohtaa koskevat ehdotukset

Ehdotus tarkistukseksi 27 artiklan 1 kohtaan

Esittäjä: EINEM/HOLOUBEK

Ehdotettu teksti:

1. "Jokaisella on oikeus siihen, että unionin toimielimet ja elimet käsittelevät hänen asiansa tasapuolisesti, oikeudenmukaisesti ja kohtuullisessa ajassa tämän ***rajoittamatta kuitenkaan 7 ja 8 artiklan soveltamista.***"

Perustelu:

Lisätyllä ilmaisulla "tämän rajoittamatta kuitenkaan 7 ja 8 artiklan soveltamista" on tarkoitus selventää, että myös 7 ja 8 artiklaa sovelletaan rajoituksetta Euroopan unionin toimielimiin.

Koska mainitun oikeuden on tarkoitus koskea luonnollisia ja oikeushenkilöitä, ehdotetaan, että sanamuodoksi valitaan "jokaisella".

Muilta osin puheenjohtajiston ehdottamaa tekstiä ei muuteta.

Ehdotus tarkistukseksi 27 artiklaan. Suhteet hallintoon

Esittäjä: VITORINO, komission edustaja valmistelukunnassa

Ehdotettu teksti:

Korvataan sanat "unionin toimielimet ja elimet" sanalla "hallinto".

Perustelut:

Tämän tarkistuksen tarkoituksena on antaa tälle artiklalle sama soveltamisala kuin muillekin perusoikeuskirjan artikloille. Yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännössä sovelletaan jo jäsenvaltioiden viranomaisiin yhteisön lainsäädännön ollessa kyseessä hallintomenettelyn yleisiä periaatteita sellaisina kuin ne ovat 26 artiklassa (katso perusteluvelvoitetta koskeva tuomio "Heylens", asia 222/86, Kok. 1987, s. 4097). Tämä on loogista sikäli, että kansalliset viranomaiset ovat pääasiallisia yhteisön lainsäädännön täytäntöönpanijoita.

Ehdotus tarkistukseksi 27 artiklan 1 kohtaan

Esittäjä: Peter ALTMEIER, Saksan liittopäivien jäsen

Ehdotettu teksti:

"Jokaisella, jota Eurooppa-oikeuden mukainen toimenpide koskee, on oikeus siihen, että hänen asiansa käsitellään tasapuolisesti, oikeudenmukaisesti ja kohtuullisessa ajassa."

Perustelu:

Koska jäsenvaltioiden toimielimet ja elimet panevat täytäntöön suurimman osan yhteisöoikeudesta, johtaisi 27 artiklan 1 kohdan soveltamisalan rajoitus eritasoiseen suojaan Euroopan unionin toimielimissä ja elimissä sen mukaan, soveltavatko Eurooppa-oikeuden mukaista toimenpidettä eurooppalaiset vai kansalliset elimet.

Ehdotus tarkistukseksi 27 artiklan 1 kohtaan ja 27 artiklan 3 kohtaan

Esittäjä: Dr. Sylvia-Yvonne KAUFMANN

Ehdotettu teksti:

- 1. Jokaisella on oikeus siihen, että unionin toimielimet ja elimet käsittelevät hänen asiansa tasapuolisesti, oikeudenmukaisesti ja kohtuullisessa ajassa.**

Perustelu:

Ehdotetussa sanamuodossa pyritään sukupuolineutraaliin ilmaisuun sukupuolten mukaan eriytetyn ilmaisun sijaan.

27 artiklan 2 kohtaa koskevat ehdotukset

Ehdotus tarkistukseksi 27 artiklaan

Esittäjä: R. VAN DAM, Euroopan parlamentin jäsen

Ehdotettu teksti:

2 kohta:

muutetaan toista luetelmakohtaa seuraavasti:

jokaisen henkilön oikeus tutustua häntä koskeviin asiakirjoihin (poistetaan 12 sanaa)
tarpeellista luottamuksellisuutta ja salassapitovelvollisuutta kunnioittaen

muutetaan kolmatta luetelmakohtaa seuraavasti:

unionin toimielinten ja elinten velvoite perustella päätöksensä.

Perustelut:

Toisen luetelmakohdan muutos sisältää väljennyksen. Kolmatta luetelmakohtaa on muutettu, koska peruskirja ei ole tarkoitettu jäsenvaltioille vaan unionin elimille ja toimielimille.

Ehdotus tarkistukseksi 27 artiklaan. Suhteet hallintoon

Esittäjä: Jordi SOLÉ TURA

Ehdotettu teksti:

2 kohta:

- "jokaisen henkilön oikeus tulla kuulluksi, ennen kuin ryhdytään toimenpiteeseen, joka vaikuttaisi häneen epäedullisesti"
- "jokaisen henkilön oikeus tutustua häntä koskeviin asiakirjoihin ..." (ei koske suomenkielistä toisintoa)

Perustelut:

Poistetaan sanat "häntä vastaan", koska ne ovat turhia, jos toimenpide vaikuttaa häneen epäedullisesti. Poistetaan sana "yksittäinen", koska myös yhtä tai useampaa henkilöä vastaan toteutettu toimenpide voi vaikuttaa häneen epäedullisesti. Espanjalaisen toisinnon toisessa alakohdassa on vaihdettava sana "la" sanaan "le".

Ehdotus tarkistukseksi 27 artiklan 2 kohtaan. Suhteet hallintoon

Esittäjä: Charlotte CEDERSCHIÖLD

Ehdotettu teksti:

Tähän oikeuteen sisältyy erityisesti

- jokaisen henkilön oikeus tulla kuulluksi, ennen kuin häntä vastaan ryhdytään yksittäiseen toimenpiteeseen, joka vaikuttaisi häneen epäedullisesti
- jokaisen henkilön oikeus tutustua häntä koskeviin asiakirjoihin asioiden luottamuksellisuuden ja salassapitovelvollisuuden oikeutettuja etuja kunnioittaen
- hallinnon velvoite perustella päätöksensä.

Perustelut:

Tekstissä on viitattava myös naisten oikeuksiin, muuten artikla on syrjivä sukupuolen perusteella.
(muutos ei koske suomenkielistä toisintoa)

Ehdotus tarkistukseksi 27 artiklan 2 kohdan toiseen alakohtaan

Esittäjä: Gabriel CISNEROS LABORDA

Ehdotettu teksti:

- jokaisen henkilön oikeus tutustua häntä koskeviin asiakirjoihin ..
(ei koske suomenkielistä toisintoa).

Perustelut:

Espanjankielisen toisinnon kieliopillinen korjaus.

Ehdotus tarkistukseksi 27 artiklaan. Suhteet hallintoon

Esittäjä: Daniel TARSCHYS

Ehdotettu teksti:

Muotoillaan 2 kohta uudelleen.

Perustelut:

2 kohdan ensimmäisen luetelmakohdan soveltamisalue tuntuu rajattomalta, joten kohtaa on vaikea hyväksyä nykyisessä muodossaan. Toista luetelmakohtaa on vaikea ymmärtää, koska ei ole lainkaan selvää, kuka vastaa mistäkin. Kolmanteen luetelmakohtaan olisi lisättävä sana "kielteinen", jotta olisi selvää, että myönteistä päätöstä ei välttämättä tarvitse selittää.

Ehdotus tarkistukseksi 27 artiklaan

Esittäjät: RODOTA', PACIOTTI ja MANZELLA

Ehdotettu teksti:

Poistetaan 2 kohta.

Perustelut:

2 kohta poistetaan yksinkertaistamisen vuoksi, koska siinä olevat näkökohdat on jo otettu huomioon muualla tai ei ole varmaa, että ne kuuluvat perusoikeuksiin.

27 artiklan 3 kohtaa koskevat ehdotukset

Ehdotus tarkistukseksi 27 artiklaan

Esittäjä: Erling OLSEN

Ehdotettu teksti:

Olisi parempi vaihtaa 3 kohta 1 kohdaksi.

Perustelut:

Vaihtamalla 3 kohta 1 kohdaksi kansalaisille käy selvemmäksi se, että 27 artiklan soveltamisala kuuluu EU:n lainsäädännön piiriin.

Ehdotus tarkistukseksi 27 artiklan 3 kohtaan

Esittäjä: Peter Michael MOMBAUR, Euroopan parlamentin jäsen

Ehdotettu teksti:

Ilmaisu "Jokainen kansalainen" on korvattava ilmaisulla "Jokainen unionin kansalainen".

Perustelut:

Ehdotettu teksti vastaa EY:n perustamissopimuksen 21 artiklaa.

Ehdotus tarkistukseksi 27 artiklaan

Esittäjät: RODOTA', PACIOTTI ja MANZELLA

Ehdotettu teksti:

Korvataan 3 kohdassa ilmaus "jokainen kansalainen voi" ilmauksella "jokaisella kansalaisella on oikeus".

Perustelut:

Ehdotus tarkistukseksi 27 artiklan 1 kohtaan ja 27 artiklan 3 kohtaan

Esittäjä: Dr. Sylvia-Yvonne KAUFMANN

Ehdotettu teksti:

Jokainen voi ottaa yhteyttä unionin toimielimiin ja elimiin jollakin unionin virallisella kielellä, ja hänen on saatava vastaus samalla kielellä.

Perustelu:

Ehdotetussa sanamuodossa pyritään sukupuolineutraaliin ilmaisuun sukupuolten mukaan eriytetyn ilmaisun sijaan.

28 artiklaa koskevat ehdotukset

Ehdotus tarkistukseksi 28 artiklaan

Esittäjä: EINEM/HOLOUBEK

Ehdotettu teksti:

Korvataan ilmaisu "luonnollisilla tai oikeushenkilöillä" ilmaisulla "jokaisella" ("Person").

Perustelu:

Ehdotuksemme mukaan käytetään ilmaisua "ihminen", kun tarkoitetaan ainoastaan luonnollisia henkilöitä, ja "jokainen", kun tarkoitetaan luonnollisia tai oikeushenkilöitä, joten 28 ja 29 artiklassa riittää, että käytetään ilmaisua "jokaisella".

Ehdotus tarkistukseksi 28 artiklaan

Esittäjä: Andrew DUFF, Euroopan parlamentin jäsen

Ehdotettu teksti:**28 artikla. Oikeusasiamies**

Kaikilla kansalaisilla ja kaikilla luonnollisilla henkilöillä tai oikeushenkilöillä, joiden asuinpaikka tai sääntömääräinen kotipaikka on jossakin jäsenvaltiossa, on oikeus saattaa unionin oikeusasiamiehen käsiteltäväksi kantelut, jotka koskevat unionin toimielinten ja (poistetaan 1 sana) elinten toiminnassa ilmenneitä epäkohtia, lukuun ottamatta yhteisön tuomioistuimen ja yhteisön ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toimintaa lainkäyttöeliminä.

Perustelut:

Tässä artiklassa esitetyt periaatteet juontuvat EY:n perustamissopimuksen 21 ja 195 artiklasta. 21 artikla:

"Jokainen unionin kansalainen voi kääntyä 195 artiklan mukaisesti asetettavan oikeusasiamiehen puoleen".

195 artikla: "1. Euroopan parlamentti nimittää oikeusasiamiehen valtuuksin ottaa vastaan unionin kansalaisilta sekä niiltä luonnollisilta henkilöiltä tai oikeushenkilöiltä, joiden asuinpaikka tai sääntömääräinen kotipaikka on jossakin jäsenvaltiossa, kanteluja yhteisön toimielinten ja laitosten toiminnassa ilmenneistä epäkohdista, lukuun ottamatta yhteisön tuomioistuimen ja yhteisön ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toimintaa lainkäyttöeliminä. Tehtävänsä mukaisesti oikeusasiamies suorittaa tutkimukset, joita hän pitää perusteltuina, omasta aloitteestaan taikka hänelle suoraan tai Euroopan parlamentin jäsenen välityksellä toimitetun kantelun perusteella, niitä tapauksia lukuun ottamatta, joissa epäilyksenalaisia seikkoja käsitellään tai on käsitelty oikeudenkäynnissä. Jos oikeusasiamies toteaa epäkohdan, hän saattaa asian sen toimielimen

käsiteltäväksi, jota asia koskee, ja tämä toimitella antaa lausuntonsa asiasta hänelle kolmen kuukauden määräajassa. Tämän jälkeen oikeusasiamies antaa asiasta kertomuksen Euroopan parlamentille ja asianomaiselle toimielimelle.

Kantelun tekijälle annetaan tiedoksi näiden tutkimusten tulokset. Oikeusasiamies antaa Euroopan parlamentille vuosittain kertomuksen tutkimustensa tuloksista.

2. Oikeusasiamies nimitetään jokaisten Euroopan parlamentin vaalien jälkeen Euroopan parlamentin vaalikauden ajaksi. Sama henkilö voidaan nimittää uudeksi toimikaudeksi. Yhteisön tuomioistuin voi Euroopan parlamentin pyynnöstä erottaa oikeusasiamiehen, jos hän ei enää täytä niitä vaatimuksia, joita hänen tehtävänsä edellyttävät, tai jos hän on syylistynyt vakavaan rikkomukseen.

3. Oikeusasiamies hoitaa tehtävänsä täysin riippumattomana. Tehtävänsä hoitaessaan hän ei pyydä eikä ota ohjeita miltään taholta. Oikeusasiamies ei saa toimikautensa aikana harjoittaa muuta palkallista tai palkatonta ammattitoimintaa.

4. Euroopan parlamentti vahvistaa komission lausunnon ja neuvoston määräenemmistöllä antaman hyväksymisen saatuaan oikeusasiamiehen tehtävien hoitamista koskevan ohjesäännön ja hänen tehtäviensä hoitamista koskevat yleiset ehdot."

Viittaus perustamissopimukseen tehdään horisontaalisessa lausekkeessa.

Ehdotus tarkistukseksi 28 artiklaan

Esittäjät: E.M.H. HIRSCH BALLIN, M. PATIJN (myös G.J.W. VAN OVENin puolesta)

Ehdotettu teksti:

Korvataan sanat "Kaikilla kansalaisilla ja kaikilla luonnollisilla henkilöillä tai oikeushenkilöillä, joiden asuinpaikka tai sääntömääräinen kotipaikka on jossakin jäsenvaltiossa" ilmauksella "jokaisella". Lisätään ennen sanaa "laitosten" ilmaus "oikeudellisten".

Perustelut:

Artikla sisältää EY-perustamissopimuksen 21 ja 195 artiklasta johtuvat periaatteet. Ei ole syytä, miksi oikeus ei koskisi jokaista.

Ehdotus tarkistukseksi 28 artiklaan

Esittäjä: R. VAN DAM, Euroopan parlamentin jäsen

Ehdotettu teksti:

1. Kaikilla kansalaisilla ja kaikilla luonnollisilla henkilöillä tai oikeushenkilöillä, joiden asuinpaikka tai sääntömääräinen kotipaikka on jossakin jäsenvaltiossa, on oikeus saattaa unionin oikeusasiamiehen käsiteltäväksi kantelut, jotka koskevat unionin toimielinten ja laitosten toimintaa, lukuun ottamatta yhteisön tuomioistuimen ja yhteisön ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toimintaa lainkäyttöeliminä.
2. EY:n perustamissopimuksen 195 artiklassa määrätään, millä edellytyksin oikeusasiamies tointaan harjoittaa.

Perustelut:

1 kohdan osalta: tarkistus lisää mahdollisuuksia kääntyä oikeusasiamiehen puoleen alkuperäiseen tekstiin verrattuna. 2 kohta on tarkoitettu artiklan täsmennykseksi.

Ehdotus tarkistukseksi 28 artiklaan

Esittäjä: Kathalijne BUITENWEG

Ehdotettu teksti:

Jokaisella (15 sanaa poistettu) on oikeus saattaa unionin oikeusasiamiehen käsiteltäväksi kantelut, jotka koskevat unionin toimielinten ja laitosten toiminnassa ilmenneitä epäkohtia, lukuun ottamatta yhteisön tuomioistuimen ja yhteisön ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toimintaa lainkäyttöeliminä.

Perustelut:

Perusoikeuksien henkilöllistä soveltamisalaa ei pidä tarpeettomasti rajoittaa. Niin ei ole myöskään tehty 27 artiklassa (suhteet hallintoon).

Ehdotettu tarkistus parantaa artiklan luettavuutta.

(Tarkistus edellyttää tietenkin myös asiakirjassa CHARTE 4316/00 CONVENT 34 olevan 48 artiklan muuttamista. Tämän artiklan määräys pitäisi muuttaa luonteeltaan edistäväksi nykyisen rajoittavuuden sijaan.)

Ehdotus tarkistukseksi 28 artiklaan. Oikeusasiamies

Esittäjä: Jürgen GNAUCK, Thüringenin osavaltion liittovaltio- ja eurooppaministeri

Ehdotettu teksti:

28 artikla. Oikeusasiamies

"Kaikilla unionin kansalaisilla ja kaikilla henkilöillä, joiden asuinpaikka on jossakin jäsenvaltiossa, on oikeus saattaa unionin oikeusasiamiehen käsiteltäväksi kantelut, jotka koskevat unionin toimielinten ja laitosten toiminnassa ilmenneitä epäkohtia, lukuun ottamatta yhteisön tuomioistuimen ja yhteisön ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toimintaa lainkäyttöeliminä."

Perustelu:

Ilmeisesti tässä säännöksessä tarkoitetaan ensisijaisesti oikeushenkilöitä, joilla on sääntömääräinen kotipaikka jäsenvaltiossa. Tämän nimenomainen mainitseminen voisi kuitenkin johtaa vastakkaiseen tulkintaan eli siihen, että katsottaisiin, ettei muita perusoikeuksia voitaisi soveltaa oikeushenkilöihin. Näin ei kuitenkaan saa olla. Yleisesti ottaen suositellaan erillisen horisontaalisen säännöksen laatimista koskemaan oikeushenkilöitä. Tämän sanamuoto voisi olla seuraava: "Tässä peruskirjassa tarkoitettuja oikeuksia ja vapauksia sovelletaan myös oikeushenkilöihin, jos tämä soveltaminen on kyseisten oikeuksien ja vapauksien luonteen mukaista."

Ehdotus tarkistukseksi 28 artiklaan

Esittäjä: Dr. Sylvia-Yvonne KAUFMANN

Ehdotettu teksti:

28 artikla. Oikeusasiamies (ei muutosta suomenkieliseen toisintoon)

Kaikilla kansalaisilla ja kaikilla luonnollisilla tai oikeushenkilöillä, joiden asuinpaikka tai sääntömääräinen kotipaikka on jossakin jäsenvaltiossa, on oikeus saattaa unionin oikeusasiamiehen käsiteltäväksi kantelut, jotka koskevat unionin toimielinten ja laitosten toiminnassa ilmenneitä epäkohtia, lukuun ottamatta yhteisön tuomioistuimen ja yhteisön ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toimintaa lainkäyttöeliminä.

Perustelu:

Ehdotetussa sanamuodossa pyritään sukupuolineutraaliin ilmaisuun sukupuolten mukaan eriytetyn ilmaisun sijaan.

Ehdotus tarkistukseksi 28 artiklaan

Esittäjä: Gabriel CISNEROS LABORDA

Ehdotettu teksti:

Kaikilla luonnollisilla henkilöillä, joiden asuinpaikka tai sääntömääräinen kotipaikka on jossakin jäsenvaltiossa, on oikeus saattaa unionin oikeusasiamiehen käsiteltäväksi ...

Perustelut:

Ehdotetusta tekstistä poistetaan maininta oikeushenkilöistä, koska ne eivät kuulu perusoikeuskirjan piiriin.

Ehdotus tarkistukseksi 28 artiklaan

Esittäjä: Rocco BUTTIGLIONE, Euroopan parlamentin jäsen, Euroopan parlamentin valtuuskunnan puheenjohtajan valtuuttamana

Ehdotettu teksti:

28 artikla. Oikeusasiamies

Kaikilla kansalaisilla ja kaikilla luonnollisilla henkilöillä tai oikeushenkilöillä, joiden asuinpaikka tai sääntömääräinen kotipaikka on jossakin jäsenvaltiossa, on oikeus saattaa unionin oikeusasiamiehen käsiteltäväksi kantelut, jotka koskevat unionin toimielinten ja laitosten toiminnassa ilmenneitä epäkohtia, lukuun ottamatta Euroopan parlamentin toimintaa yhteisön tuomioistuimen ja yhteisön ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toimintaa lainkäyttöeliminä sekä tilintarkastustuomioistuimen toimintaa.

Perustelut:

Pysyvät samoina.

Ehdotus tarkistukseksi 28 artiklaan. Oikeusasiamies

Esittäjä: Jean-Luc DEHAENE, Belgian hallituksen edustaja

Ehdotettu teksti:

Kaikilla unionin kansalaisilla ja kaikilla luonnollisilla henkilöillä tai oikeushenkilöillä, joiden asuinpaikka tai sääntömääräinen kotipaikka on jossakin jäsenvaltiossa, on oikeus saattaa unionin oikeusasiamiehen käsiteltäväksi kantelut, jotka koskevat unionin toimielinten ja laitosten toiminnassa ilmenneitä epäkohtia, lukuun ottamatta yhteisön tuomioistuimen ja yhteisön ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toimintaa lainkäyttöeliminä.

Perustelut:

Lauseen alussa termin *unionin* lisääminen (sanojen "kaikilla" ja "kansalaisilla" väliin) vastaa paremmin Euroopan unionista tehtyä sopimusta.

Ehdotus tarkistukseksi 28 artiklaan

Esittäjä: Frits KORTHALS ALTES, Alankomaiden hallituksen edustaja

Ehdotettu teksti:

Sanat "Kaikilla kansalaisilla ja kaikilla luonnollisilla henkilöillä tai oikeushenkilöillä, joiden asuinpaikka tai sääntömääräinen kotipaikka on jossakin jäsenvaltiossa" olisi korvattava sanalla "Jokaisella".

Perustelut:

Tässä artiklassa olevat periaatteet on johdettu Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 21 ja 195 artiklasta. Ei ole mitään syytä olla soveltamatta kaikkiin tätä oikeutta.

Ehdotus tarkistukseksi 28 artiklaan

Esittäjä: Jean-Maurice DEHOUSSE, Euroopan parlamentin jäsen ja valmistelukunnan varajäsen

Ehdotettu teksti:

1. Täydennetään ehdotetun artiklan tekstiä seuraavasti:

Tämä sama oikeus myönnetään kolmansien maiden kansalaisille, jotka asuvat unionin ulkopuolella ja joilla on hallinnollisia suhteita unioniin, sen elimiin tai sen virallisiin edustajiin.

2. Täydennetään ehdotetun artiklan testiä seuraavasti:

Oikeusasiamies laatii vuosittain selvityksen tämän perusoikeuskirjan soveltamisesta. Euroopan parlamentti järjestää selvityksestä avoimen keskustelun.

Perustelut:

Lisäys 1: Euroopan unionin kansalaisten etujen mukaista on todentaa, millä tavalla unionin elimet käyttäytyvät suhteissaan ulkomaailman kanssa.

Lisäys 2: Sekä unionin johdon että kansalaisten etujen mukaista on se, että perusoikeuskirjan soveltamisen valvonnasta kannetaan erityistä huolta.

29 artiklaa koskevat ehdotukset

Ehdotus tarkistukseksi 29 artiklaan

Esittäjä: Einem / Holoubek

Ehdotettu teksti:

Korvataan ilmaisu ”luonnollisilla tai oikeushenkilöillä” ilmaisulla ”jokaisella”.

Perustelu:

Ehdotuksemme mukaan käytetään ilmaisua ”ihminen”, kun tarkoitetaan ainoastaan luonnollisia henkilöitä, ja ”jokainen”, kun tarkoitetaan luonnollisia tai oikeushenkilöitä, joten 28 ja 29 artiklassa riittää, että käytetään ilmaisua ”jokaisella”.

Ehdotus tarkistukseksi 29 artiklaan:

Esittäjä: Erling Olsen

Ehdotettu teksti:

Ilmaisun "vedota" jälkeen on lisättävä ilmaisu "EU:hun liittyvissä kysymyksissä", ja ilmaisun "Euroopan parlamenttiin" jälkeen ilmaisu "perustamissopimuksen 194 artiklassa määrättyjen ehtojen ja rajoitusten mukaisesti".

Perustelut:

EY:n perustamissopimuksen 194 artiklan mukaisesti voidaan esittää vetoamus Euroopan parlamentille asiassa, joka kuuluu yhteisön toiminnan alaan, mikä määräyksestä pitäisi käydä ilmi.

Ehdotus tarkistukseksi 29 artiklaan

Esittäjät: E. M. H. Hirsch Ballin

M. Patijn (myös G. J. W. van Ovenin puolesta)

Ehdotettu teksti:

Korvataan nykyinen teksti seuraavasti:

Jokaisella on oikeus esittää vetoamus jollekin unionin toimielimelle tai elimelle.

Perustelut:

Artikla sisältää EY:n perustamissopimuksen 21 ja 194 artiklasta johtuvat periaatteet. Tämän oikeuden on kuuluttava jokaiselle (vrt. Alankomaiden perustuslain 5 artikla). Ei ole myöskään syytä rajoittaa oikeutta Euroopan parlamenttiin. Sitä paitsi jokaiselle kuuluvasta oikeudesta esittää vetoamus ei seuraa oikeutta saada vastaus.

Ehdotus tarkistukseksi 29 artiklaan

Esittäjä: Kathalijne Buitenweg

Ehdotettu teksti:

Jokaisella (15 sanaa poistettu) on oikeus vedota Euroopan parlamenttiin.

Perustelut:

Perusoikeuksien henkilöllistä soveltamisalaa ei pidä tarpeettomasti rajoittaa. Niin ei ole myöskään tehty 27 artiklassa (suhteet hallintoon).

Ehdotettu tarkistus parantaa artiklan luettavuutta.

(Tarkistus edellyttää tietenkin myös asiakirjassa CHARTE 4316/00 CONVENT 34 olevan 48 artiklan muuttamista. Tämän artiklan määräys pitäisi muuttaa luonteeltaan edistäväksi nykyisen rajoittavuuden sijaan.)

Ehdotus tarkistukseksi 29 artiklaan: Oikeus esittää vetoamus

Esittäjä: Ingo Friedrich

Ehdotettu teksti:

"Kaikilla unionin kansalaisilla sekä (poistetaan kolme sanaa) niillä henkilöillä, joiden asuinpaikka (poistetaan kolme sanaa) on jossakin jäsenvaltiossa (poistetaan loppuosa), on oikeus esittää Euroopan parlamentille vetoamus asiassa, joka kuuluu Euroopan unionin toiminnan alaan ja koskee häntä välittömästi."

Perustelu:

Oikeuden soveltamisesta oikeushenkilöihin on annettava horisontaalinen säännös.

EY:n perustamissopimuksen 194 artiklan mukaan olisi edelleen tarkennettava, että oikeus tehdä vetoamus pätee ainoastaan Euroopan unionin toimielinten toimivaltaan kuuluvalla alalla.

Ehdotus tarkistukseksi 29 artiklaan. Oikeus esittää vetoomus:

Esittäjä: Jürgen Gnauck, Thüringenin osavaltion liittovaltio- ja eurooppaministeri

Ehdotettu teksti:

"29 artikla. Oikeus esittää vetoomus

Kaikilla unionin kansalaisilla ja kaikilla henkilöillä, joiden asuinpaikka on jossakin jäsenvaltiossa, on oikeus esittää Euroopan parlamentille vetoomus asiassa, joka kuuluu unionin toimivaltaan ja koskee häntä välittömästi."

Perustelut:

Tässäkään tapauksessa ei pitäisi mainita erikseen oikeushenkilöitä. Tältä osin on tarpeen jo edellä esitetty horisontaalinen lauseke: "Tällä perusoikeuskirjalla taatut oikeudet ja vapaudet koskevat myös oikeushenkilöitä, mikäli nämä oikeudet ovat sen luonteisia, että niitä voidaan tällöin soveltaa."

EY:n perustamissopimuksen 194 artiklan mukaisesti pitäisi myös tehdä selväksi, että oikeus esittää vetoomus kuuluu ainoastaan Euroopan unionin toimielinten toiminnan alaan. Tämä käsittelytoimivallan rajoitus olisi mahdollista osoittaa lisäämällä Saksan osavaltioiden (Länder) ehdottama kohta.

Ehdotus tarkistukseksi 29 artiklaan

Esittäjät: Sylvia-Yvonne Kaufmann

Ehdotettu teksti:

Jokaisella unionin kansalaisella (saksaksi "jede Unionsbürgerin und jeder Unionsbürger") ja kaikilla luonnollisilla henkilöillä tai oikeushenkilöillä, joiden asuinpaikka tai sääntömääräinen kotipaikka on jossakin jäsenvaltiossa, on oikeus vedota Euroopan parlamenttiin.

Perustelut:

Ehdotetussa sanamuodossa ei tehdä eroa sukupuolten välillä.

Ehdotus tarkistukseksi 29 artiklaan

Esittäjä: Gabriel Cisneros Laborda

Ehdotettu teksti:

Kaikilla luonnollisilla henkilöillä, joiden asuinpaikka tai sääntömääräinen kotipaikka on jossakin jäsenvaltiossa, on oikeus vedota Euroopan parlamenttiin.

Perustelut:

Ehdotetusta tekstistä poistetaan maininta oikeushenkilöistä, koska ne eivät kuulu perusoikeuskirjan piiriin.

Ehdotus tarkistukseksi 29 artiklaan:

Esittäjä: Euroopan parlamentin jäsen Rocco Buttiglione Euroopan parlamentin valtuuskunnan puheenjohtajan valtuuttamana

Ehdotettu teksti:

29 artikla. Oikeus esittää vetoamus

Kaikilla kansalaisilla ja kaikilla luonnollisilla henkilöillä tai oikeushenkilöillä, joiden asuinpaikka tai sääntömääräinen kotipaikka on jossakin jäsenvaltiossa, on oikeus vedota Euroopan parlamenttiin ja näin ollen sen vetoamusvaliokuntaan.

Euroopan parlamentti, joka valitsee oikeusasiamiehen, valvoo vetoamusvaliokunnan välityksellä oikeusasiamiehen asemaa.

Perustelut:

Eivät muutu.

Ehdotus tarkistukseksi 29 artiklaan (Oikeus esittää vetoamus):

Esittäjä: Belgian hallituksen edustaja Jean-Luc DEHAENE

Ehdotettu teksti:

Kaikilla unionin kansalaisilla ja kaikilla luonnollisilla henkilöillä tai oikeushenkilöillä, joiden asuinpaikka tai sääntömääräinen kotipaikka on jossakin jäsenvaltiossa, on oikeus vedota Euroopan parlamenttiin.

Perustelut:

Lauseen alussa termin *unionin* lisääminen (sanojen "kaikilla" ja "kansalaisilla" väliin) vastaa paremmin Euroopan unionista tehtyä sopimusta.

Ehdotus tarkistukseksi 29 artiklaan

Esittäjä : Frits Korthals Altes, Alankomaiden hallituksen edustaja

Ehdotettu teksti:

Jokaisella on oikeus esittää vetoamus jollekin unionin toimielimelle tai elimelle.

Perustelut:

Artikla sisältää EY:n perustamissopimuksen 21 ja 194 artiklasta johtuvat periaatteet. Tämän oikeuden on kuuluttava jokaiselle (vrt. Alankomaiden perustuslain 5 artikla). Ei ole myöskään syytä rajoittaa oikeutta Euroopan parlamenttiin. Sitä paitsi jokaiselle kuuluvasta oikeudesta esittää vetoamus ei seuraa oikeutta saada vastaus.

Ehdotus tarkistukseksi: horisontaalisen lausekkeen lisääminen

Ehdotus horisontaaliseksi lausekkeeksi:

Tähän peruskirjaan sisältyvien, Euroopan ihmisoikeussopimuksessa määritellyjä oikeuksia vastaavien oikeuksien merkitys ja soveltamisala vastaa Euroopan ihmisoikeussopimukseen perustuvien oikeuksien merkitystä ja soveltamisalaa, paitsi jos tässä peruskirjassa määrätään paremmasta suojasta.

Perustelut:

Tämä lauseke tekee selväksi, että peruskirjan sisältämällä oikeuksilla on sama merkitys ja soveltamisala kuin Euroopan ihmisoikeussopimuksen määräyksillä siten kuin Euroopan ihmisoikeustuomioistuin niitä tulkitsee, jopa silloin kun niiden sanamuoto on poikkeava. Niinpä Euroopan ihmisoikeussopimuksen 5 artiklan mukaan turvallisuus liittyy yksittäiseen ihmiseen. Peruskirjassa ei siis ole kyse oikeudesta turvallisuuteen yleisesti ottaen, kuten toisaalta todetaan SEU:n 2 artiklassa, jossa yhtenä unionin tavoitteena mainitaan "pitää yllä ja kehittää unionia vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuvana alueena...". Artikla ei rajoita peruskirjan mukaista mahdollisuutta parempaan suojaan.

30 artiklaa koskevat ehdotukset

Ehdotus tarkistukseksi 30 artiklaan

Esittäjä: Pervenche BÈRES

Ehdotettu teksti:

Jokaisella unionin kansalaisella ja unionin alueella laillisesti asuvalla henkilöllä on oikeus vapaasti liikkua ja oleskella jäsenvaltioiden alueella.

Perustelut:

Ehdotus tarkistukseksi 30 artiklaan

Esittäjä: Einem / Michael Holoubek

Ehdotettu teksti:

"30 artikla. Liikkumisvapaus

1. *Jokaisella unionin kansalaisella on oikeus vapaasti liikkua ja oleskella jäsenvaltioiden alueella. Kaikilla kolmansien valtioiden kansalaisilla on samalla tavalla tämä oikeus, jos he ovat olleet laillisesti jäsenvaltioiden alueella viisi vuotta.*
2. *Jokaisella unionin kansalaisella on oikeus poistua jäsenvaltioiden alueelta ja palata sinne."*

Perustelut:

Nykyiseen tekstiehdotukseen nähden oikeutta on kahdessa suhteessa laajennettava ja selvennettävä: Myös kolmansien valtioiden kansalaisten on saatava tietyn laillisen oleskelun jälkeen liikkumisvapaus. Toisaalta on tässäkin vedettävä johtopäätökset niistä viime vuosina saaduista kokemuksista, jolloin yhä uudelleen kokonaiset väestöryhmät on ajettu kotiseudultaan ja myöhemmin estetty palaamasta.

Ehdotus tarkistukseksi 30 artiklaan (Liikkumisvapaus)

Esittäjä: Euroopan parlamentin jäsen Georges BERTHU

Ehdotettu teksti:

Jokaisella unionin kansalaisella on oikeus vapaasti liikkua ja oleskella jäsenvaltioiden alueella **ellei vapautta ja henkilökohtaista turvallisuutta koskevasta kansallisesta valvonnasta, perusoikeuskirjan 6 artiklan mukaisesti, muuta johdu. Tämän valvonnan on joka tapauksessa oltava laillista ja suhteellista.**

Perustelut:

Viimeaikaiset oikeustapaukset (Wijsenbeek) ovat osoittaneet, että liikkumisoikeutta on joskus tulkittu virheellisesti eli siten, että se merkitsisi automaattista kaikenlaisen valvonnan täydellistä lopettamista. On tärkeää muistuttaa, perusoikeuskirjan saman 6 artiklan hengessä, että valvontaa voidaan harjoittaa.

Ehdotus tarkistukseksi 30 artiklaan:

Esittäjä: Andrew DUFF, Euroopan parlamentin jäsen

Ehdotettu teksti:

30 artikla: Liikkumisvapaus

Jokaisella unionin kansalaisella on oikeus vapaasti liikkua ja oleskella jäsenvaltioiden alueella joko asumisen, työskentelyn, työnhaun, opiskelun tai harjoittelun vuoksi.

Perustelut:

Tässä artiklassa noudatetaan EY:n perustamissopimuksen 18 artiklassa olevaa periaatetta:

EY:n perustamissopimuksen 18 artikla:

- "1. Jokaisella unionin kansalaisella on oikeus vapaasti liikkua ja oleskella jäsenvaltioiden alueella, jollei tässä sopimuksessa määrätyistä tai sen soveltamisesta annetuissa säännöksissä säädetyistä rajoituksista ja ehdoista muuta johdu.*
- 2. Neuvosto voi antaa säännöksiä 1 kohdassa tarkoitettujen oikeuksien käyttämisen helpottamiseksi; jollei tässä sopimuksessa toisin määrätä, neuvosto tekee ratkaisunsa 251 artiklassa määrättyä menettelyä noudattaen. Neuvosto tekee ratkaisunsa kaikissa tässä tarkoitetuissa menettelyissä yksimielisesti."*

Kansalaiset voivat käyttää tätä artiklaa myös viittauskohtana tehtäessä yhteenvedoa Euroopan unionin kansalaisten kaikista liikkumisvapautta koskevista oikeuksista. Viittaus perustamissopimukseen on tehtävä horisontaalisena lausekkeena.

Ehdotus tarkistukseksi 30 artiklaan:

Esittäjä: Erling Olsen

Ehdotettu teksti:

Ilmaisun "jäsenvaltioiden alueella" jälkeen on lisättävä ilmaisu "EY:n perustamissopimuksessa määrättyjen ehtojen ja rajoitusten mukaisesti".

Perustelut:

On tärkeätä osoittaa se, että tällä määräyksellä ei poiketa EY:n perustamissopimuksen 18 artiklasta. Vertaa yhteisöjen tuomioistuimen 11. huhtikuuta 2000 antamaan tuomioon asiassa C-356/98 (Kaba), josta ilmenee, että jäsenvaltion kansalaisen oleskeluoikeus toisen jäsenvaltion alueella ei ole ehdoton.

Ehdotus tarkistukseksi 30 artiklaan

Esittäjät: E. M. H. Hirsch Ballin

M. Patijn (myös G. J. W. van Ovenin puolesta)

Ehdotettu teksti:

Korvataan ilmaus "Jokaisella unionin kansalaisella" ilmauksella "Jokaisella, jolla on laillinen oleskelulupa,".

Perustelut:

Ehdotettu sanamuoto on voimassa olevien säännösten mukainen.

Ehdotus tarkistukseksi 30 artiklaan

Esittäjät: Johannes Voggenhuber, Kathalijne Buitenweg

Ehdotettu teksti:

"Jokaisella henkilöllä, joka on jossakin jäsenvaltiossa tunnustettu pakolaiseksi tai jolla on siellä pysyvä oleskeluoikeus, on liikkumis- ja sijoittautumisvapaus unionin alueella."

Perustelut:

Ehdotus tarkistukseksi 30 artiklaan

Esittäjä: Espanjan hallituksen pääministerin henkilökohtainen avustaja Alvaro Rodríguez Bereijo

Ehdotettu teksti:

Lisätään lauseen loppuun "Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 18 artiklan määräysten mukaisesti".

Perustelut:

Tekstissä, jossa kyseinen oikeus määritellään, on tarpeellista viitata yhteisön perustamissopimukseen, jossa kyseisestä oikeudesta määrätään ja asetetaan sen käyttöä koskevat rajoitukset ja edellytykset. Tämä ei kuitenkaan rajoita asiaa koskevaa horisontaalista lauseketta, jossa kyseiset rajoitukset voidaan esittää yksityiskohtaisemmin.

Ehdotus tarkistukseksi 30 artiklaan

Esittäjä: Sylvia-Yvonne Kaufmann

Ehdotettu teksti:

Jokaisella unionin kansalaisella ja henkilöllä, jonka asuinpaikka on jossakin jäsenvaltiossa tai jolla on tässä jäsenvaltiossa oleskeluoikeus, on oikeus vapaasti liikkua, (sana poistettu) oleskella ja sijoittautua jäsenvaltioiden alueella.

Perustelut:

1. Ehdotettu sanamuoto ei tee eroa sukupuolten välillä.
2. Artikla ei saa koskea ainoastaan unionin kansalaisia.
3. Liikkumisvapautta ei saisi rajoittaa koskemaan ainoastaan unionin kansalaisia, vaan siihen tulisi sisältyä kaikkien jäsenvaltioissa asuvien ihmisten sijoittautumisvapaus.

Ehdotus tarkistukseksi 30 artiklaan

Esittäjä: Einem / Michael Holoubek

Ehdotettu teksti:

1. Jokaisella unionin kansalaisella on oikeus vapaasti liikkua ja oleskella jäsenvaltioiden alueella.
Kaikilla kolmansien valtioiden kansalaisilla on samalla tavalla tämä oikeus, jos he ovat olleet laillisesti jäsenvaltioiden alueella viisi vuotta.
2. Jokaisella unionin kansalaisella on oikeus poistua jäsenvaltioiden alueelta ja palata sinne.

Perustelut:

Nykyiseen tekstiehdotukseen nähden oikeutta on kahdessa suhteessa laajennettava ja selvennettävä: Myös kolmansien valtioiden kansalaisten on saatava tietyn laillisen oleskelun jälkeen liikkumisoikeus jäsenvaltioiden alueella. Toisaalta on tässäkin vedettävä johtopäätökset niistä viime vuosina saaduista kokemuksista, jolloin yhä uudelleen kokonaiset väestöryhmät on ajettu kotiseudultaan ja myöhemmin estetty palaamasta.

Ehdotus tarkistukseksi 30 artiklaan:

Esittäjä: Lordi Goldsmith, Kuningattaren oikeudellinen neuvonantaja

Ehdotettu teksti:

Ehdotetaan muutosta siten, että tekstistä tulee kaksiosainen:

Osa A "Oikeuksien julistus"

Säilytetään nykyinen teksti

Osa B "Oikeuksien määrittely":

"30 artiklassa oleva oikeus on EY:n perustamissopimuksen 18 artiklan 1 kohdassa määrätty oikeus, jollei tässä sopimuksessa määrätyistä tai sen soveltamiseksi annetuissa säännöksissä säädetyistä rajoituksista ja ehdoista muuta johdu".

Perustelut:

Olen oikein tyytyväinen tämän oikeuden julistusta koskevaan puheenjohtajavaltion tekstiin. Katson kuitenkin, että meidän on varmistettava osassa B, että 30 artikla ymmärretään asiaankuuluvien perustamissopimuksen määräysten puitteissa. Sillä myös säilytetään perustamissopimuksessa määrättyjen ja sen nojalla annettujen säännösten vaikutus.

Ehdotus tarkistukseksi 30 artiklaan: Liikkumisvapaus

Esittäjä: Daniel Tarschys

Perustelut:

Tähän oikeuteen liittyvät edellytykset olisi selvitettävä osassa B.

Ehdotukset uusiksi artikloiksi

Ehdotus tarkistukseksi: uuden artiklan lisääminen

Esittäjä: Euroopan parlamentin jäsen ja valmistelukunnan varajäsen Jean-Maurice DEHAUSSE

Ehdotettu teksti:

- Lisätään perusoikeuskirjaan uusi 31 artikla, joka kuuluu seuraavasti:

Poistuessaan unionin alueelta jokaisella unionin kansalaisella on oikeus saada diplomaatti- ja konsulinviranomaisten tarjoamaa suojelua. Unionin tai sen jäsenvaltion jokaisen virallisen edustajan on annettava tätä suojelua jokaiselle unionin kansalaiselle.

Perustelut:

Ei ole esitetty yhtään syytä, miksi perusoikeuskirjassa olisi jätettävä huomiotta EY:n perustamissopimuksen 20 artiklassa (Amsterdamin sopimus) määrätty suojelu.

Ehdotus tarkistukseksi HH artiklaan:

Esittäjä: Andrew DUFF, Euroopan parlamentin jäsen

Ehdotettu teksti:

HH artikla: Euroopan unionin kansalaisuus

Jokaista Euroopan unionin kansalaista koskeva oikeus, etuoikeus tai velvollisuus voidaan unionin päätöksellä ulottaa koskemaan kokonaisuudessaan tai osittain jokaista luonnollista tai oikeushenkilöä toissijaisuusperiaatteen mukaisesti ja jollei kyseisten oikeuksien ulottaminen mitenkään rajoita EU:n kansalaisten oikeuksia.

Perustelut:

Tarvitaan horisontaalinen lauseke, jotta edellä mainituissa artikloissa olevat EU:n kansalaisia koskevat oikeudet voidaan ulottaa koskemaan muita henkilöryhmiä. Äänioikeuden ulottaminen jäsenvaltiossa asuviin kolmansien maiden kansalaisiin olisi esimerkki kyseisestä tapauksesta. Viittaus toissijaisuuteen on asianmukainen, jotta mahdollistetaan erilaiset kansalaisoikeudet jäsenvaltioiden välillä. Tällä hetkellä eroja on jo joissakin tapauksissa kuten äänioikeudessa.

Tämä lauseke mahdollistaisi myös henkilöiden liikkumisvapauden käytön kehittämisen vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuvalla alueella kuten Amsterdamin sopimuksessa on määrätty.

Ehdotus tarkistukseksi ... artiklaan:

Ehdotus erityiseksi vähemmistöjen suojelua koskevaksi artiklaksi

xxx artikla. Vähemmistöjen oikeudet
(voitaisiin parhaiten lisätä 17, 21 tai 22 artiklan jälkeen)

Esittäjä: Reinhard Rack, Euroopan parlamentin jäsen

Ehdotettu teksti:

1. Kansallisiin, etnisiin, sivistyksellisiin, kielellisiin, uskonnollisiin tai muihin vähemmistöihin kuuluvilla on oikeus elää perinteidensä mukaisesti myös julkisesti ja yhdessä, oikeus rauhanomaiseen kokoontumis- ja yhdistymisvapauteen ja sisäisten asioidensa järjestämiseen.
2. Unioni edistää vähemmistöjen perinteen ja oikeuksien vaalimista.

Perustelut:

Jäsenvaltioiden eurooppalaisten perinteiden mukaisesti on huolehdittava vähemmistöihin kuuluvien henkilöiden yksilönsuojan ohella myös vähemmistöjen yhteisöllisten oikeuksien suojasta ja edistämisestä. Edellä mainittu ehdotus koskee eräiden jo nyt voimassa olevien tai parhaillaan laadittavien eurooppalaisten oikeudellisten tekstien keskeistä sisältöä. Voidaan viitata muun muassa kansallisten vähemmistöjen suojelua koskevaan puiteyleissopimukseen ja alueellisia kieliä ja vähemmistökieliä koskevaan eurooppalaiseen peruskirjaan. Se, että kollektiivisia vähemmistöoikeuksia ei joissakin jäsenvaltioissa pidetä poliittisesti ongelmattomina, pikemminkin korostaa tarvetta ottaa tämä oikeus huomioon Euroopan unionin perusoikeuskirjassa.

Ehdotus tarkistukseksi ... artiklaan: (uusi artikla)

Esittäjä: Johannes Voggenhuber

Ehdotettu teksti:

Vähemmistöjen oikeudet

1. Jokaisella vähemmistöön kuuluvalla henkilöllä on oikeus yhdessä ja julkisesti muiden ryhmäänsä kuuluvien kanssa käyttää omaa kieltään ja elää kulttuuriperinteensä mukaisesti.
2. Sorretussa asemassa oleviin ryhmiin kuuluvilla on oikeus erityiseen tukeen.

Perustelut:

=====